

Den Europæiske Unions Tidende

C 271

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

56. årgang

19. september 2013

Informationsnummer

Indhold

Side

I Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser

UDTALELSER

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg**490. plenarmøde den 22. og 23. maj 2013**

2013/C 271/01	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Den sociale dimension af Den Europæiske Økonomiske og Monetære Union« (sonderende udtalelse)	1
2013/C 271/02	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Efter 10 år med euroen — hvad er dens fremtid? EU's økonomiske og politiske fremtid og den nye traktat« (initiativudtalelse)	8
2013/C 271/03	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Grøn økonomi — fremme af en bæredygtig udvikling i Europa« (initiativudtalelse)	18

DA

Pris:
8 EUR

(Fortsættes på omslagets anden side)

III Forberedende retsakter

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

490. plenarmøde den 22. og 23. maj 2013

2013/C 271/04	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen — En plan for en udbygget og egentlig ØMU — Indledning af en europæisk debat« COM(2012) 777 <i>final</i> /2	23
2013/C 271/05	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler« COM(2013) 44 <i>final</i> — 2013/0024 (COD) og om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme« COM(2013) 45 <i>final</i> — 2013/0025 (COD)	31
2013/C 271/06	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Rådets direktiv om gennemførelse af et forstærket samarbejde på området for afgift på finansielle transaktioner« COM(2013) 71 <i>final</i> — 2013/0045 (CNS)	36
2013/C 271/07	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om strafferetlig beskyttelse af euroen og andre valutaer mod forfalskning og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2000/383/RIA« COM(2013) 42 <i>final</i> — 2013/0023 (COD)	42
2013/C 271/08	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet — Hen imod en udbygget og egentlig økonomisk og monetær union — Indførelse af et instrument for konvergens og konkurrenceevne« COM(2013) 165 <i>final final</i> og om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet — Hen imod en udbygget og egentlig økonomisk og monetær union — Forudgående samordning af planer for større reformer af den økonomiske politik« COM(2013) 166 <i>final</i>	45
2013/C 271/09	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Mod et samlet europæisk regelsæt for onlinespil« COM(2012) 596 <i>final</i>	48
2013/C 271/10	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg — En ny europæisk tilgang til konkurs og insolvens« COM(2012) 742 <i>final</i> og om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 om konkurs« COM(2012) 744 <i>final</i> — 2012/0360 (COD)	55
2013/C 271/11	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Beskyttelse af erhvervsdrivende mod vildledende markedsføring og sikring af en effektiv regelhåndhævelse — Revision af direktiv 2006/114/EF om vildledende og sammenlignende reklame« COM(2012) 702 <i>final</i>	61

I

(Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser)

UDTALELSER

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

490. PLENARMØDE DEN 22. OG 23. MAJ 2013

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Den sociale dimension af Den Europæiske Økonomiske og Monetære Union« (sonderende udtalelse)

(2013/C 271/01)

Ordfører: **Luca JAHIER**

Medordfører: **Georgios DASSIS**

Den 24. januar 2013 besluttede formanden for Det Europæiske Råd under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Den sociale dimension af Den Europæiske Økonomiske og Monetære Union«

(sonderende udtalelse).

Det forberedende arbejde henvistes til underudvalget for en social dimension af Den Europæiske Økonomiske og Monetære Union, som vedtog sin udtalelsen den 23. april 2013 med et flertal af stemmerne og 1 imod.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj, følgende udtalelse med 161 stemmer for, 50 imod og 47 hverken for eller imod:

1. Resumé af forslagene

1.1 Der er stadig ingen **europæisk økonomisk, social og politisk union**. Den monetære union blev lanceret uden en tilstrækkelig udbygget økonomisk og social dimension, men med store økonomiske og sociale konsekvenser. Der arbejdes nu hen imod en finansiel og fiskal union og en bankunion, men der er ikke afsat de nødvendige midler på EU's budget til en politik, der kan understøtte økonomisk vækst og social samhørighed. Samtidig er udviklingen i retning mod en social og politisk union gået i stå. En monetær union kan imidlertid ikke eksistere uden en økonomisk og social union og omvendt: De understøtter og forstærker hinanden. Sammen bør de skabe et mere vedkommende Europa forankret i virkeligheden. Et Europa, som borgerne kan forholde sig til, og som investorer, producenter, arbejdstagere og forbrugere kan have tillid til og

føler et tilhørsforhold til. Et mere dynamisk Europa, der er i stand til at øge konkurrenceevnen, den intelligente og inklusive vækst, de økonomiske muligheder, beskæftigelsen, og hvor alle sociale rettigheder er garanteret. Uden denne balance har en politisk union ingen fremtid.

1.2 Mellem 2008 og februar 2013 steg arbejdsløsheden i EU-27 fra 7 % til 10,9 %, mens tallet i euroområdet nåede helt op på 12 % - i alt er 26,4 mio. arbejdsløse. Arbejdsløsheden er steget i 19 lande og faldet i 8. 5,7 mio. unge er i dag arbejdsløse i EU-27 (23,5 %), hvorimod den samlede arbejdsløshed i

begyndelsen af 2013 i USA androg 7,7 % og i Japan 4,2 % ⁽¹⁾. Disse tal går stik imod Europa 2020-strategiens målsætninger, og EØSU mener derfor, at det må have allerhøjeste prioritet at få vendt vores faldende konkurrenceevne, skabe mere vækst, få flere i arbejde og mindske fattigdommen. Det er helt afgørende, at der etableres en styrket mekanisme til at overvåge effekten af de økonomiske og monetære politikker på den sociale situation og arbejdsmarkedet i medlemsstaterne, og at social- og beskæftigelsespolitikkerne føjes til de nationale økonomiske politikker, der overvåges som led i det europæiske semester. Ifølge EØSU haster dette på grund af ovenstående alarmerende tal, og oveni er det i fuld overensstemmelse med artikel 9 i TEUF, som omhandler Unionens sociale mål og mål for bæredygtig udvikling. Den sociale dimension af ØMU'en har brug for tydeligt definerede instrumenter, indikatorer og kvalitative og kvantitative mål, der er lige så effektive som ØMU'ens økonomiske og finansielle forpligtelser. Men mere end noget andet påhviler det lederne i EU igen at få gjort den europæiske tanke vedkommende for borgerne.

1.3 Sideløbende med tiltagene hen imod en tættere finansiell og fiskal union og bankunion bør der iværksættes et nyt **europæisk socialt handlingsprogram**. Programmet bør fastlægge klare **konkrete mål**, kvalitative såvel som kvantitative, med udgangspunkt i og med henblik på at forbedre målene for **Europa 2020**, først og fremmest med det formål at understøtte genindustrialiseringen af Europa, **nedbringe og udrydde massearbejdsløshed, sikre grundlæggende sociale rettigheder, fremme iværksættervirksomhed og nye job, bekæmpe fattigdom, understøtte social inklusion, muliggøre sociale investeringer, fremme videreudgående uddannelse og erhvervsuddannelse og udvikle sociale styrings-systemer og et deltagelsesbaseret engagement** i det europæiske projekt. Det nye europæiske sociale handlingsprogram bør gennemføres i hele EU med ikke-lovgivningsmæssige og lovgivningsmæssige foranstaltninger, afhængigt af hvad der fungerer bedst, og gennem et forstærket samarbejde. Det bør omfatte den **europæiske genopretningsplan, den sociale investeringspakke, sociale konsekvensanalyser, den europæiske ungdomsgaranti og det europæiske kvalifikationspas** og samtidig sikre respekten for den **horisontale sociale klausul, grundlæggende sociale rettigheder og aktivt medborgerskab**. Programmet bør endvidere undersøge og fremme EU-borgernes ret til en garanteret minimumsindkomst.

1.4 EØSU foreslår, at der **overvejes to nye initiativer**: 1) udstedelse af **europæiske sociale obligationer** til finansielt levedygtige sociale investeringsprojekter gennem en **europæisk fond for sociale foranstaltninger**, som de kompetente

EU-myndigheder hjælper med at etablere, men som finansieres, ejes og kontrolleres på gennemsigtig vis af civilsamfundsaktører (private, virksomheder og offentlige); 2) etablering af et **europæisk uddannelsesnetværk for arbejdsløse arbejdstagere**, der skal tilbyde langsigtede uddannelsesmuligheder af kvalitet, der giver de kompetencer, der er brug for på arbejdsmarkedet gennem udstedelse af **uddannelsesvouchere, der gælder på tværs af landegrænser**, og meritgivende udvekslingsordninger i stil med Erasmus for at hjælpe arbejdsløse arbejdstagere i en ny retning uddannelsesmæssigt, udvikle nye kognitive og faglige kvalifikationer og åbne nye karrieremuligheder og igen få dem ud på det europæiske arbejdsmarked. Samtidig kræver et Europa med fri bevægelighed et mere sikkert og ajourført grundlag for mobilitet (f.eks. reel ret til information og hjælp til dem, som arbejder i andre medlemsstater) for at gøre det lettere for borgerne i EU at flytte, når de søger arbejde i hele EU, og således at der konkurreres på lige vilkår, og grundlæggende sociale rettigheder og kollektive overenskomster respekteres.

2. Økonomisk styring kræver en social dimension

2.1 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg har officielt efterlyst en markant optrapning af tiltagene i retning mod en **økonomisk, social og politisk union**.

2.2 En **økonomisk union** bør inkludere en **finansiell union** og en **bankunion** med en fælles indskudsgarantiordning, en fælles afviklingsfond og overvågning i hele EU. En **fiskal union** bør baseres på fælles gældsinstrumenter, budgetdisciplin, finanspolitisk konsolidering og en mere **dynamisk europæisk vækstmodel**, som borgerne kan forholde sig til, og investorer, producenter, arbejdstagere og forbrugere have tillid til. Den fortsatte usikkerhed om euroområdet integritet må overvindes, da den er skadelig for tilliden i befolkningen og erhvervslivet. Topmødet i juni 2012, herunder **vækst- og stabilitetspagten** og den planlagte finansiering heraf med 180 mia. EUR tillige med ECB's meddelelser om at *gøre, hvad der skal til* for at bryde den onde cirkel mellem svage banker, statsgæld og uholdbare rentespænd, giver grund til at have større tillid til den økonomiske ramme, der er under udvikling på EU-niveau. Europa har brug for en ny investeringspakke ⁽²⁾ til at rejse midler, der kan understøtte genindustrialiseringen, genskabe væksten og tackle arbejdsløsheden.

⁽²⁾ En slags ny Marshallplan: se EØSU's udtalelse om vækst og statsgæld i EU: To nyskabende forslag, EUT C 143 af 22.5.2012, punkt 2.8 og 2.13, og Kommissionens grønbog om langsigtet finansiering af den europæiske økonomi, COM(2013) 150 final/2 af 9.4.2013.

⁽¹⁾ Data fra Eurostat, <http://ec.europa.eu/eurostat/euroindicators>

2.3 Men dette er ikke hele historien. De økonomiske stramninger har samtidig haft katastrofale konsekvenser for den sociale samhørighed, den sociale sikring, det inklusive arbejdsmarked og antallet af fattige. Der er nu 26 mio. arbejdsløse og 120 mio. mennesker, der lever i fattigdom eller er socialt udstødte i EU. Målene om økonomisk opsving, monetær stabilitet, bæredygtig vækst og konkurrenceevne vil ikke kunne nås uden en ny social dimension. At det forholder sig sådan, blev langt om længe erkendt på **Det Europæiske Råds møde den 14.-15. marts 2013**, hvor medlemsstaterne blev opfordret til at **gøre socialpolitikkerne til en faktor i den økonomiske styring først og fremmest ved at ændre fokus for det europæiske semester**, så det understøtter beskæftigelse, sociale investeringer, social inklusion og mainstreaming af sociale mål⁽³⁾. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg noterer sig dette nye fokus på socialpolitik på nationalt niveau, men mener, at det er EU, der må vise vejen med sociale foranstaltninger, sociale investeringer og social benchmarking.

2.4 Tiden er derfor kommet til at **opbygge den sociale søjle af ØMU'en** inden for rammerne af et socialt Europa, ellers vil borgernes opbakning til det europæiske projekt som helhed fortsat være i fare. Således er de nuværende sociale skævheder i Europa ikke blot undergravende for bæredygtige løsninger, der sikrer økonomisk vækst og social samhørighed, men er tillige et helt fundamentalt stridspunkt ved det kommende valg til Europa-Parlamentet i 2014 mellem dem, som ser en europæisk dimension i genopretningen, og dem, som falder tilbage på nationale alternativer. Ved valget til Europa-Parlamentet gælder det om at vinde tilhængere og stemmer. Det er vigtigt, at valget bliver et afsæt og ikke en bremse for **mere Europa, et Europa, der er tættere på borgerne, familierne og virksomhederne, et mere socialt Europa**.

2.5 **Grundlæggende sociale rettigheder** kan ikke adskilles fra borgerlige og politiske rettigheder, og det er en traktatfæstet forpligtelse at forsvare og fremme dem. Kommissionen og ECB skal som medlemmer af trojkaen sørge for, at de grundlæggende sociale rettigheder overholdes i alle deres aktiviteter. Inden for rammerne af ØMU'ens sociale dimension bør Kommissionen effektivt overvåge, evaluere og sikre fuld overholdelse af disse grundlæggende sociale rettigheder.

3. Mod et nyt europæisk socialt handlingsprogram og en social investeringspagt

3.1 Efter anmodning fra det franske EU-formandskab vedtog Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg i 2008 en sonderende udtalelse, hvori det konkluderede, at der var behov for at lancere et nyt **europæisk socialt handlingsprogram**. Udtalelsen omtalte udvalgets arbejde med at bane vej for

lanceringen af fællesskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, det europæiske sociale handlingsprogram fra 1989 og den deraf følgende EU-lovgivning på det sociale område vedrørende det indre marked, traktaten og EU's aktiviteter generelt. I udtalelsen anførtes det, at der er behov for et nyt europæisk socialt handlingsprogram, **»således at den sociale udvikling i EU kan følge med den økonomiske og markedsmæssige udvikling«**. Trods den opbakning til udvalgets forslag, der var at spore på det uformelle møde for ministrene for beskæftigelse og sociale anliggender under det franske EU-formandskab, kom det desværre hurtigt til at stå i skyggen af den økonomiske krise og fem hektiske år, hvor man har forsøgt at redde ØMU'en og skabe tættere økonomisk samhørighed i euroområdet. Tiden må nu være moden til igen at arbejde videre med idéen om et nyt europæisk socialt handlingsprogram, så den sociale samhørighed ikke længere halter bagefter, og de nye former for økonomisk styring understøttes af socialpolitiske tiltag.

3.2 I udtalelsen fra 2008 plæderede udvalget for **flerniveauforvaltning** af et nyt europæisk socialt handlingsprogram baseret på lovforanstaltninger, arbejdsmarkedsdiallog, dialog med borgerne, samregulering og selvregulering, åben koordinering, integration af socialpolitikken i andre politikker, forstærket samarbejde og borgernes initiativret. Indsatsformen blev kun rangordnet efter, hvilke foranstaltninger der fungerede bedst i forhold til bevarelse af **fællesskabsmetoden** og var forenelige med den nye horisontale **sociale klausul** (artikel 9 i TEUF). Der blev desuden efterlyst et finansielt tilsagn, f.eks. ved at gøre adgangen til Den Europæiske Socialfond lettere og anvende midlerne mere målrettet, samt en eventuel europæisk fond for social innovation til at støtte nye sociale eksperimenterende initiativer, og idéen om en »europæisk lånefacilitet til udbygning af social infrastruktur« blev lanceret.

3.3 Siden da har udvalget igen og igen gjort gældende, at **fællesskabsmetoden** bør anvendes, og den bindende karakter af den horisontale **sociale klausul** respekteres. Derudover har det helt konkret stillet forslag om lancering af en **europæisk social investeringspagt**, der skal garantere, at de økonomiske stramninger og halvautomatiske sanktioner som led i den økonomiske styring og gennemførelsen af det europæiske semester modsvarer af analyser af de sociale konsekvenser, overholdelse af grundlæggende sociale rettigheder, en virkelig satsning på at nå Europa 2020-målet om mindskelse af fattigdommen og af den generelle udvikling i **»de sociale styringssystemer«** i EU.

3.4 Det glæder udvalget, at Europa-Parlamentet for nylig understregede **behovet for en ny »social pagt for Europa«**, for »benchmarks for beskæftigelse og social beskyttelse i reglerne om bindende tilsyn med budgetdisciplinen«, for at

⁽³⁾ Konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde den 14.-15. marts 2013, EUCO 23/13.

der i den årlige vækstundersøgelse tages hensyn til »den sociale models bæredygtighed« og for en **»integreret ramme for beskæftigelsespolitik og social- og arbejdsmarkedspolitik« som en »femte byggesten« i køreplanen for ØMU'en** ⁽⁴⁾. Det hilser endvidere Det Europæiske Råds mål om at forelægge foranstaltninger og en tidsbunden køreplan for ØMU'ens sociale dimension på sit møde i juni 2013 velkommen ⁽⁵⁾. Ligeledes har kommissær László Andor for nylig fremhævet behovet for en monetær union med et menneskeligt ansigt, og at den sociale dimension af ØMU'en ifølge ham må forstås således, at det med ØMU'ens regler, styringsmekanismer, finanspolitiske kapacitet og øvrige politikinstrumenter **formås på én og samme tid at opnås økonomiske resultater og social lighed** ⁽⁶⁾. Udvalget ser det også som et godt tegn, at formand Herman Van Rompuy på det sociale trepartstopmøde den 14. marts konkluderede: »Den europæiske sociale model er fortsat et vigtigt aktiv og en global konkurrencefordel«, og vi er **»nødt til at finde mekanismer, der kan bidrage til at mindske de sociale forskelle i vores Union«** ⁽⁷⁾. Den sociale investeringspakke, som Kommissionen har offentliggjort, fastlægger retningslinjer for, hvordan medlemsstaterne kan fremme den sociale beskyttelse og social inklusion ⁽⁸⁾, og peger mod udvikling af indikatorer for den sociale dimension. Udvalget mener imidlertid, at en »resultattavle« for beskæftigelsen og sociale skævheder i EU tillige kræver en mere forpligtende ramme for indsatsen i hele EU. Udvalget gentager derfor behovet for et omfattende proaktivt **europæisk socialt handlingsprogram**, der forvaltes på flere niveauer af bl.a. de kompetente EU-myndigheder, organer og interessenter, som berøres af såvel de lovgivningsmæssige som de ikke-lovgivningsmæssige foranstaltninger, og hvis formål som et minimum skal være at opfylde og gerne overgå de sociale mål i Europa 2020-strategien.

4. Konkrete forslag

EØSU støtter målene i Europa 2020-strategien, idet det understreger vigtigheden af at få vendt vores faldende konkurrenceevne, skabe mere vækst, få flere i arbejde og mindske fattigdommen. I tråd med artikel 9 i TEUF om »fremme af et højt beskæftigelsesniveau, sikring af passende social beskyttelse, bekæmpelse af social udstødelse samt et højt niveau for uddannelse, erhvervsuddannelse og beskyttelse af menneskers sundhed« ser udvalget gerne, at **EU forpligter sig** med et mere

bindende og ordentlig finansieret **socialt handlingsprogram** med følgende specifikke mål.

4.1 Benchmarks for beskæftigelse og social inklusion må medtages i **det europæiske semesters overvågningsrammer** for samordningen af de økonomiske politikker og strukturreformer. **Kvantificerbare europæiske beskæftigelsesrelaterede og sociale mål** skal modsvare og indgå i de regler for stabilitet og vækst, som er bestemmende for gælds- og underskudsmålne. Der bør konsekvent anvendes **justeringsmekanismer** til at mindske såvel makroøkonomiske som **sociale ubalancer** med det formål at fremme intelligent, bæredygtig vækst, kvalitetsbeskæftigelse og adgang til forsyningspligtigheder af høj kvalitet til overkommelige priser samt mindske de sociale uligheder i hele EU. Kortsigtede økonomiske resultater må ikke være til skade for langsigtede **investeringer i den sociale kapital**. De finanspolitiske konsolideringsforanstaltninger må bedømmes på deres indvirkning på væksten, beskæftigelsen og den sociale inklusion. Strukturreformer bør ledsages af **europæiske solidaritetsmekanismer**. For at sikre at en ægte økonomisk og monetær union har EU-borgernes opbakning, skal de nationale reformprogrammer ledsages af **en ordentlig social dialog og dialog med borgerne som et led i udviklingen hen imod en europæisk social dimension**, så målet ikke bliver den laveste fællesnævner med konkurrenter, der underbyder hinanden, løndeflation og faldende samlet efterspørgsel. **Der skal være garanti for frie og uafhængige kollektive overenskomstforhandlinger. Den europæiske arbejdsmarkedsdialo**g bør have en væsentlig rolle i, hvordan den nye økonomiske styring udvikler sig og i praksis kommer til at fungere. **I hele EU skal de grundlæggende sociale rettigheder overvåges bedre og respekteres.**

4.2 Den Europæiske Socialfond og Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen må kunne yde støtte af en størrelsesorden, der står mål med, hvad formand Van Rompuy har kaldt en menneskelig tragedie og en social krise ⁽⁹⁾ udløst af den beskæftigelsesmæssige og sociale situation i Europa. Det er klart, at der derfor er behov for »en obligatorisk og omfattende revision af FFR« som krævet i Europa-Parlamentets beslutning af 13. marts ⁽¹⁰⁾. I forbindelse med de fleksibilitetsmekanismer, der nævnes i beslutningen, de igangværende forhandlinger mellem Europa-Parlamentet og Rådet og den

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets betænkning med henstillinger til Kommissionen om rapporten fra formændene for Det Europæiske Råd, Kommissionen, Den Europæiske Centralbank og Eurogruppen: Hen imod en egentlig økonomisk og monetær union (2012/2151(INI)), s. 29, og den ledsagende udtalelse fra Europa-Parlamentets Udvalg om Beskæftigelse og Sociale Anliggender, forslag J og henstilling nr. 6.

⁽⁵⁾ Det Europæiske Råds konklusioner om fuldførelse af ØMU'en vedtaget den 14. december 2012, punkt 12b.

⁽⁶⁾ Tale ved László Andor, kommissær med ansvar for beskæftigelse, sociale anliggender, arbejdsmarkedsforhold og inklusion, til ETFS (28.1.2013, Madrid).

⁽⁷⁾ I centrum for mødet i dag står den sociale dimension af den europæiske sociale model, som fortsat et vigtigt aktiv og en global konkurrencefordel – bemærkninger fra formanden for Det Europæiske Råd Herman Van Rompuy efter det sociale trepartstopmøde, Bruxelles, 14.3.2013, EUCO 68/13.

⁽⁸⁾ Sociale investeringer i vækst og samhørighed, herunder gennem anvendelse af Den Europæiske Socialfond 2014-2020, COM(2013) 83 final.

⁽⁹⁾ Resultatet er, at stadig flere mennesker simpelthen forlader arbejdsmarkedet, opgiver enhver form for uddannelse og løber risikoen for at blive marginaliseret (dette tal kan være helt oppe på 13 % for de 15-24-åriges vedkommende). Det er en menneskelig tragedie og en social krise. Formanden for Det Europæiske Råd, Herman Van Rompuy's tale i EØSU, Bruxelles, 17.1.2013, EUCO 13/13.

⁽¹⁰⁾ Europa-Parlamentets beslutning af 13. marts 2013 om Det Europæiske Råds konklusioner af 7.-8. februar om den flerårige finansielle ramme (2012/2803(RSP)), punkt 9.

stærkt ønskelige strukturelle revision af FFR efter valget af det nye Europa-Parlament må der som et minimum være en tilbagevenden til de beløb, der nævntes i Kommissionens oprindelige forslag, bl.a. via en mere hensigtsmæssig anvendelse af EU's egne indtægter og en væsentlig forøgelse af midlerne til den territoriale samhørighedsfond, socialfonden, til almen uddannelse og erhvervsuddannelse og til globaliseringsfonden.

4.3 Samtidig bør EU gøre mere for at **fremme ansvarlige sociale investeringer** og den positive rolle, **socialøkonomien** kan spille, bl.a. ved at genindføre europæiske statutter for foreninger og gensidige selskaber, ved eksplicit at inkludere programmer for etablering og udvikling af socialøkonomiske virksomheder i programplanlægningen for strukturfondene, ved at fremme social mærkning, kompenserende foranstaltninger og offentlige indkøbsmuligheder for virksomheder, der bevisligt har en samfundsnyttig værdi. Der bør også etableres **en europæisk fond for social innovation** med det formål at genskabe de vigtige tværnationale pilotprojekter rettet mod at bekæmpe forskelsbehandling og hindringer på arbejdsmarkedet, som fik revet grundlaget væk, dengang Kommissionen afviklede Equal-programmet.

4.4 Derudover er det helt afgørende at iværksætte alle de tiltag og beskæftigelsesforanstaltninger, der er nødvendige for at **genindustrialisere** Europa og opfylde målet om, at 20 % af BNP skal stamme fra industrien i 2020. EØSU understreger vigtigheden af, at virksomhederne er **konkurrencedygtige**, hvilket må sikres ved hjælp af en sammenhængende **europæisk ramme**.

4.5 EU må gøre en indsats for de unge eller risikere, at de unge for bestandigt vender ryggen til hele det europæiske projekt. **Ungdomsarbejdsløshedens** katastrofale omfang i Europa kræver et mere troværdigt EU-budget end de helt utilstrækkelige 6 mia. EUR, der foreslås afsat til **ungdomsbeskæftigelsespakken og ungdomsgarantien**, der skal hjælpe unge arbejdsløse i arbejde eller uddannelse, især de steder hvor behovet er størst. Tilføres den europæiske ungdomsgaranti ikke tilstrækkelige midler, er der en risiko for, at den vil blive opfattet som en skinforanstaltning. EU bør i højere grad vise vejen ved at indføre et **europæisk kvalifikationspas** som en udbygning af den europæiske referenceramme for kvalifikationer omfattende alle kvalifikationer og kompetencer erhvervet ved formel, uformel og ikke-formel uddannelse. Der er et åbenlyst behov for en **europæisk ramme for partnerskaber mellem skoler, virksomheder og arbejdsmarkedets parter** og for lignende strategiske synergier, således at videregående uddannelse og livslang læring sættes i centrum for jobskabelsen, udbudte og efterspurgte kompetencer bringes i overensstemmelse med hinanden, beskæftigelsesegnetheden øges, og innovation og iværksætteri fremmes. Det europæiske semester må

sikre, at offentlige investeringer i almen og erhvervsrettet uddannelse ikke bringes i fare af indgrebene for at reducere statsgælden og de nationale underskud.

4.6 **Reelle job, anstændigt arbejde og muligheden for at overføre sociale rettigheder må være kernen i et bæredygtigt europæisk genopretningsprogram.** Den europæiske sociale model er et aktiv, der kan bruges til at tiltrække udefra kommende investeringer og erhvervsudvikling i Europa. Den bør bruges som argument for skatteincitamenter for jobskabende aktiviteter, herunder for mikrovirksomheder og reelt selvstændige arbejdstagere. Beskæftigelses- og arbejdsmarkedspolitikker skal **garantere**, at **sociale og arbejdsmarkedsmæssige standarder** respekteres i hele EU. Konkurrenceevne og fleksibilitet må kobles sammen med anstændigt arbejde og lønninger, som ikke er fastlagt på et lavere niveau end fattigdomsgrænsen. **De europæiske arbejdsmarkedsparter har et særligt ansvar** for at løse problemet med **fattige arbejdstagere** i deres arbejdsprogram.

4.7 **EU må arbejde mere seriøst og konkret på at få nedbragt og udryddet fattigdom.** Således er de økonomiske og sociale fordele for Europa ved aktivt at nedbringe fattigdommen mere omkostningseffektive end den varige økonomiske og sociale skade, der bliver følgen af ikke at handle eller af foranstaltninger, der i praksis forværrer fattigdommen. Som et absolut minimum må der inden for rammerne af det europæiske semester arbejdes aktivt på at opfylde **Europa 2020-flagskibsforpligtelsen om at hjælpe 20 millioner mennesker ud af fattigdom** – den må ikke udhules af indgrebene for at reducere gælden. I første omgang kræver dette bedre indikatorer i hele EU til at måle virkningerne af fattigdom og sikre ordentlig overvågning og eventuel korrektion af nationale reformprogrammer eller spareforanstaltninger, som reelt forværrer fattigdommen og umuliggør genopretningen. EØSU er desuden i gang med at gennemgå medlemsstaternes **ordninger for garanteret minimumsindkomst** med det formål at finde og fremme god praksis i hele EU. Det har også støttet Europa-Parlamentets opfordring til at undersøge og overveje et lovforslag om indførelse af en passende minimumsindkomst på mindst 60 % af medianindkomsten i hver medlemsstat⁽¹¹⁾. Der kunne etableres en særlig **europæisk solidaritetsfond til bekæmpelse af fattigdom**, der inden for rammerne af det europæiske semester fungerer som en social stabiliserings- og justeringsmekanisme og yder støtte til denne slags indkomststøtteforanstaltninger. Udvalget gentager desuden sit forslag om at øremærke 20 % af ESF's midler til social inklusion og fattigdomsbekæmpelse.

⁽¹¹⁾ EØSU efterlyser en detaljeret køreplan for gennemførelsen af strategierne for aktiv inklusion på lokalt niveau. Det støtter Europa-Parlamentets opfordring til Kommissionen om at undersøge konsekvenserne af et lovforslag om indførelse af en passende minimumsindkomst på mindst 60 % af medianindkomsten i hver medlemsstat (EUT C 248/130 af 25.8.2011).

4.8 EU-lovgivning om tilgængelighed er nødvendig for at garantere handicappedes ret til fri bevægelighed og adgang til varer, tjenesteydelser og bygninger. I den henseende ville et **europæisk mobilitetskort** være et konkret og effektivt redskab. Kommissionen bør endvidere udvikle et **konsekvensanalyseredskab vedrørende FN's konvention om handicappedes rettigheder** og medtage dette som en faktor i den europæiske semesterproces.

4.9 Ligeledes bør der udformes en EU-metode og –ramme bestående af sammenlignelige og målbare indikatorer for sundhedsbeskyttelse og mindske af ulighederne på sundhedsområdet, så situationen i medlemsstaterne kan analyseres som led i det europæiske semester.

4.10 **Benchmarks for samfundsudviklingen i hele EU** og retningslinjer for god praksis for forening af arbejds- og familieliv, børnepasningsordninger, aktiv aldring, frivilligt arbejde, ret til bolig og bekæmpelse af hjemløshed bør også omfattes af den sociale dimension af det europæiske semester.

4.11 Indvandrede arbejdstagere bidrager positivt til den økonomiske udvikling og velstanden i Europa. EU's procedurer for indvandring af arbejdskraft skal være lovlige og gennemsigtige. Indvandringslovgivningen skal respektere menneskerettighederne og garantere ligebehandling. Efter EØSU's opfattelse bør EU styrke sine integrationspolitikker og kampen mod racisme, fremmedhad og forskelsbehandling af indvandrere og mindretal.

4.12 En forudsætning for, at genopretningen bliver varig, er større økonomisk og monetær symmetri og større social samhørighed overalt i EU. Et europæisk socialt handlingsprogram med de specifikke mål, der er opregnet ovenfor, vil medvirke til at danne et mere sammenhængende socialt grundlag for en fælles indsats og for, at EU kan genetablere kontakten med borgerne. Den bedste løsning vil derfor være at genskabe den sociale balance i såvel EU som ØMU'en i overensstemmelse med nærhedsprincippet dynamisk fortolket. Viser det sig imidlertid, at der ikke er den nødvendige konsensus eller politiske vilje til at puste nyt liv i EU's sociale dimension, foreslår EØSU et forstærket samarbejde inden for ØMU'en med egne økonomiske midler, en supplerende socialfond, en pagt for sociale fremskridt i Europa baseret på demokratiske og klare aftalebestemmelser lig dem, som gælder for den økonomiske og monetære konvergens, og sociale standarder, mål og stabiliseringsmekanismer (det skal drøftes med arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet, om og hvordan en arbejdsløshedsforsikring eller en arbejdsløshedsunderstøttelsesordning i ØMU'en - som kommissær Andor for nylig har stillet forslag om - kan være hensigtsmæssig), således at de finanspolitiske, budgetmæssige og monetære stabiliseringsmekanismer i en tættere Økonomisk og Monetær Union - ØMU - får en social pendant.

4.13 **Aftalemæssige forpligtelser om konkurrenceevne og vækst**, som blev drøftet på EU-topmødet i december, skal være **demokratisk kontrollerbare** og ikke bringe Europas sociale markedsøkonomi, som nævnes i artikel 3, stk. 3, i EUT, i fare. Der er også behov for en bedre definition og klarere bestemmelser om de **solidaritetsmekanismer, der skal understøtte** landenes indsats, som efterhånden vil kunne udvikle sig til egentlige finansielle overførsler. Startbudgettet er på 50-100 mia. EUR finansieret via mekanismer lig dem under den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM).

4.14 For at opnå denne bedre balance i forhold til den sociale markedsøkonomi, som nævnes i traktaten, er det ikke blot kommissæren med ansvar for økonomiske og monetære anliggender, der skal tildeles en vigtigere rolle internt i Kommissionen, også **kommissæren med ansvar for beskæftigelse, sociale anliggender og arbejdsmarkedsforhold skal have styrket sin position**. Ligeledes bør Økofin-rådets stadig større indflydelse opvejes af en **tilsvarende styrkelse af EPSCO-rådet**.

4.15 I forbindelse med den økonomiske og sociale styring i EU og særligt i henseende til det europæiske semester og Europa 2020-strategien er det også yderst vigtigt, at både **Europa-Parlamentets og de nationale parlamenters** rolle styrkes, og at der er garanti for, at **arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer** inddrages mere på alle niveauer i de politiske forhandlinger.

5. Forslag til overvejelse

5.1 Europæiske sociale obligationer

5.1.1 Sideløbende med ovennævnte forslag kunne det måske overvejes yderligere, hvordan Europas borgere, civilsamfund og virksomhedsinteressenter i øvrigt kan være med til at relancere et socialt Europa, nærmere bestemt ved at skabe opbakning til og udstede **europæiske sociale obligationer**. I en tid med knappe offentlige ressourcer ville man med et sådant initiativ kunne rejse yderligere midler til klart definerede formål fra de betydelige reserver, der findes i ubrugte private opsparinger.

5.1.2 Initiativet skal holdes adskilt fra de igangværende drøftelser om udstedelse af stabilitetsobligationer (for at gøre gælden til et fælles ansvar) og genopretnings- og vækstobligationer (som led i en pakke for at stimulere økonomien). De **europæiske sociale obligationer** skal nemlig ikke finansieres over statskasserne eller samfinansieres via EU's budgetmekanismer,

men i stedet erhverves og investeres i af private borgere, virksomheder, fagforeninger og civilsamfundsgrupper, som er parate til at tage et socialt ansvar enten individuelt eller på vegne af en virksomhed ved at deltage i en **europæisk fond for sociale foranstaltninger**, som de selv finansierer og forvalter, og som giver en rimelig rente og har almennyttig karakter. Den skal kontrolleres og reguleres på gennemsigtig vis, og de kompetente EU-myndigheder skal medvirke til dens etablering og garantere for det nødvendige beløb.

5.1.3 De kompetente EU-myndigheder skal bistå med logistikken i forbindelse med udstedelsen af obligationerne, men **ordningen forestås af borgerne selv og forvaltes i fællesskab af de private, økonomiske og offentlige interessenter**, som vælger at deltage i den og tage et ansvar for den europæiske fond for sociale foranstaltninger. De køber, samler og investerer i obligationer i sociale programmer efter eget valg, helst **inden for rammerne af det foreslåede europæiske sociale handlingsprogram** med teknisk bistand fra de relevante EU-institutioner og rådgivende organer med henblik på at verificere den finansielle levedygtighed og de mulige sociale virkninger. **Denne type sociale investeringer kunne bl.a. være i:** socialt boligbyggeri, kooperative projekter og socialøkonomiske virksomheder, støtte til selvhjælpsgrupper, gensidige foreninger, lokale social- og sundhedstjenester, uddannelses- og omskolingsnetværk, social innovation, forskning og udvikling, lån og partnerskaber til udvikling af infrastruktur, landboturisme, udvekslingsrejser, kulturelle aktiviteter, velgørende foranstaltninger osv.

5.1.4 Senere kan der ses på mere strukturerede planer for udviklingen af disse europæiske sociale obligationer, f.eks. kunne der udvikles forskellige typer af sociale obligationer, som fremmes og forvaltes på lokalt og/eller nationalt niveau af de nævnte aktører. Forudsat at de opfylder betingelserne i den generelle EU-ordning, for så vidt angår både målsætninger og forvaltningsmetoder, vil disse obligationer kunne certificeres, så de kan inkluderes i den generelle ordning og dermed også give dem, der køber dem, mulighed for skattelettelse.

5.1.5 Forvaltningsorganet for den europæiske fond for sociale foranstaltninger skal bestå af interessenterne i ordningen, som skal være repræsenteret forholdsmæssigt svarende til deres investering i europæiske sociale obligationer, og bistås

logistisk og med rådgivning af de relevante EU-organer (herunder EØSU).

5.2 Europæisk uddannelsesnetværk for arbejdsløse arbejdstagere

5.2.1 Massearbejdsløsheden i Europa forsvinder ikke på kort til mellemlang sigt, uanset om vækstprognoserne bliver mere positive i 2014, og virkningerne af de stimulerende foranstaltninger begynder at kunne mærkes overalt i EU. Arbejdsstyrken må i højere grad se det europæiske arbejdsmarked som et redskab for den frie bevægelighed, så kvalifikationer flytter derhen, hvor der er behov for dem, og kvalifikationer erhverves og kan tages med hjem og videreudvikles. Det er absolut nødvendigt, at arbejdsstyrken er aktiv, helst i beskæftigelse, eventuelt deltidsbeskæftigelse, eller hvis det ikke er muligt i uddannelse eller under omskoling. Det er vigtigt at sikre, at uddannelsen er effektiv, fremsynet, innovativ og opfylder behovene på arbejdsmarkedet. Mange uddannelsesordninger er kortvarige uden udsigt til et permanent job. Ældre arbejdstagere, der mister deres arbejde, er mindre tilbøjelige til at deltage i denne slags ordninger. Det er værd at se nærmere på en mere langsigtet tilgang med et europæisk perspektiv, bl.a. med udgangspunkt i gennemprøvet bedste praksis i Europa såsom voksenuddannelsesprogrammer gennemført i Sverige i perioden 1997-2002 og vekseluddannelsessystemerne i Tyskland og Østrig. EU kunne eventuelt bistå med at etablere et **europæisk uddannelsesnetværk for arbejdsløse arbejdstagere** med det formål at tilbyde vidtspændende toårige uddannelsesforløb, der skal gøre det muligt at skifte karriere eller ved hjælp af udvekslingsordninger at arbejde eller uddanne sig i en anden medlemsstat, idet der udstedes **uddannelsesvouchere, der giver meritoverførsel** og gælder på tværs af landegrænser, således at deltagerne erhverver faglige kvalifikationer, der anerkendes gensidigt i alle landene.

5.2.2 Med en sådan ordning ville man – forudsat at den tildeles tilstrækkelige ressourcer og indføres af mange medlemsstater – på grundlag af specifikke aftalemæssige ordninger med de arbejdstagere, der frivilligt vælger at deltage, kunne fastholde et betydeligt antal langtidsledige, som ellers ikke ville have fundet arbejde, i beskæftigelse af høj kvalitet. Dette ville have positive virkninger såvel for de berørte personer som for den samlede sociale kapital i landene i Europa.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Efter 10 år med euroen — hvad er dens fremtid? EU's økonomiske og politiske fremtid og den nye traktat« (initiativudtalelse)

(2013/C 271/02)

Ordfører: **Carmelo CEDRONE**

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede den 12. juli 2012 i henhold til forretningsordenens artikel 29, stk. 2, at udarbejde en initiativudtalelse om:

»Efter 10 år med euroen – hvad er dens fremtid? EU's økonomiske og politiske fremtid og den nye traktat«.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed, som vedtog sin udtalelse den 4. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj 2013, følgende udtalelse med 134 stemmer for, 27 imod og 22 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og forslag vedrørende euroens fremtid

1.1 EØSU mener, at euroens og ØMU'ens indførelse er den vigtigste etape i EU's udvikling. Den var et led i en strategi for Unionen, som indgik i den vision, der lå bag EKSF og Romtraktaten. Indførelsen af euroen var et stort og modigt skridt, en fremtidsorienteret satsning, der vakte så mange forhåbninger i en sådan grad, at alle var overbeviste om, at den fælles valutas styrke ville overvinde den resterende modvilje, som havde hindret virkeliggørelsen af en komplet ØMU og en komplet politisk union, som der var brug for. Euroen er dog stadig forudsætningen for alt dette.

1.2 Man må dog efter tyve lange år konstatere, at det ikke gik sådan, måske fordi euroen i hele denne periode ikke var udsat for alvorlige chok hverken indefra eller udefra, eller måske på grund af den fortsatte manglende tillid mellem kreditorlande og debitorlande i Europa, som betyder, at der ikke er samhørighed og tillid til vores regeringer. Således foretrak alle at holde sig i smult vande og slå sig til tåls med den eksisterende velfærd. Alt syntes at gå glat, men det var kun på overfladen, at alt var roligt. Den internationale økonomiske og finansielle krise, der brød løs over EU, fik alarmklokkerne til at lyde. **ØMU'ens struktur** krakelerede på grund af de indbyggede begrænsninger og **modsætninger**, hvorved euroen mistede sin tiltrækningskraft. I begyndelsen troede man, at nogle få »bogholderregler« som f.eks. stabilitetspagten ville være nok til at få ØMU'en til at fungere, men problemet var ikke teknisk, det var politisk.

1.3 EØSU ved godt, hvor vigtig stabilitet er. Men stabilitet handler ikke kun om priser eller økonomisk-finansielle institutioner, men også om politik og sociale vilkår. Borgerne har med rette indtryk af, at det er dem, der betaler den højeste pris for krisen, at det er dem, der skal indfri gælden, og ikke bankerne, som har spillet en afgørende rolle i krisen, og at dette er uretfærdigt. EØSU er overbevist om, at sparepolitikken ikke er holdbar ret meget længere. I nogle lande er grænsen allerede nået.

1.4 EØSU mener, at den fælles mønt kun vil være bæredygtig, hvis der opnås konvergens mellem eurolandenes økonomiske kapacitet og en forbedring af konkurrenceevnen som helhed: disse mål kræver såvel en økonomisk som politisk indsats. Det rækker ikke med en smule vedligeholdelse i ny og næ. Der kræves et kvalitativt spring fremad, hvor ikke kun valutaen og økonomien indgår i en helhed, men også politiken, suveræniteten, borgerne og evnen til dialog mellem de europæiske folk. Vi har brug for mere politisk integration uden så meget kommandostyre og en social markedsøkonomi for at få gang i væksten og beskæftigelsen og for, at euroen på ny kan blive set som en fordel og ikke det modsatte.

1.5 Denne udtalelse vil vise, at EØSU's forslag er proaktive, mens Kommissionens og Rådets svar på krisen for det meste har været reaktive. For eksempel må man huske på, at traktaten om stabilitet, samordning og styring i Den Økonomiske og Monetære Union fokuserer på stabilitet, men uden at pege på fælles finansieringsinstrumenter med henblik på økonomisk genopretning og beskæftigelse. Dog er aftalen om Den Fælles Tilsynsmekanisme et stort fremskridt, også selvom der savnes en pålidelig, konkret køreplan for den politiske union. EU er dog nødt til igen at producere velstand for at kunne omfordele den ligeligt. Det er den bedste måde, hvorpå man kan dæmpe protesterne. Man kan ikke kun påtvinge besparelser.

1.6 EØSU opfordrer – som flere gange tidligere – til at sætte euroen og EU under lup for deres eget bedste og undersøge deres politiske og økonomiske begrænsninger, det udbytte og tab, de har medført, og ansvaret for, at vi er havnet i denne situation. Vi må handle hurtigt. Der er ikke længere tid til retorik, vildledning og udflugter. Det er den eneste måde, hvorpå man kan undgå, at EU går i opløsning efter sin lange nedtur. Derfor bør man ikke anklage dem, der protesterer mod de pålagte ofre, for populisme. EU må lære at lytte uden arrogance. Det kan ikke blive ved med at vende det døde øre til.

Forslag til, hvorledes ØMU'en kan færdiggøres: de manglende aspekter

Det økonomiske aspekt

1.7 EØSU mener, at den bedste måde, hvorpå man kan fuldende ØMU'en, undgå recession, reducere landenes gæld og stabilisere budgetterne, er at vende op og ned på det princip, som den økonomiske kultur i EU i dag er baseret på (stabilitet med henblik på vækst), ved at tage udgangspunkt i vækst og ikke i besparelser og således gøre vækst til EU's vigtigste mål med henblik på en ny **pagt for at fremme (fordele) vækst, beskæftigelse og stabilitet**, blandt andet gennem inddragelse af arbejdsmarkedets parter (vækst med henblik på stabilitet). Udvalget fremfører følgende synspunkter:

- i) Opsvinget kan ikke skubbes i gang alene ved hjælp af pengepolitiske foranstaltninger (f.eks. ved at give banksystemet stor likviditet, lave rentesatser) eller finanspolitiske foranstaltninger (i dag begrænset på grund af behovet for budgetkonsolidering i mange lande), men bør også fremmes gennem øgede investeringer i sektoren for alternativ energi og miljøsektoren og ved hjælp af større **sociale investeringer**, således at der skabes en efterspørgsel fra den private sektor efter investeringsgoder og tjenesteydelser, som også tager hensyn til husholdningernes behov.
- ii) Ved hjælp af denne fremgangsmåde er det muligt at **nedbringe** de meget høje **arbejdsløshedsniveauer** og **generere det nødvendige skatteprovenu** til nedbringelse af den offentlige gæld og de nationale underskud.
- iii) Disse investeringer bør ikke finansieres alene efter devisen »flere skatter – flere offentlige udgifter«, men derimod ved hjælp af **obligationer for at tiltrække det globale opsparringsoverskud, som mangler investeringsmuligheder**. Derigennem vil væksten blive understøttet både i EU og på verdensplan: en vækst, der vil blive næret af udbyttet af de finansierede projekter, snarere end af fiskale overførsler mellem medlemsstaterne.
- iv) Først og fremmest skal virksomhedernes **finansielle kapacitet styrkes**, og dette gælder navnlig SMV'erne, som for manges vedkommende i dag er truet af udslettelse, fordi de ikke har tilstrækkelig adgang til banklån til at sikre deres indkøb af komponenter og materialer, blandt andet fordi centralbankerne kræver alt for høje garantier af de banker, der yder lån til SMV'er.
- v) Derudover bør man her og nu fremme offentlige investeringer til gavn for vækst ved at holde dem uden for budgettet gennem indførelse af »gyldne regler«, dvs. et system af fælles regler, som også tager hensyn til den

private gældssætning i landene, i afventning af euroobligationer ⁽¹⁾.

1.8 Det er nødvendigt at **afstemme politikkerne** for at gøre **euroen bæredygtig** og mindske forskellene mellem landenes økonomier ved hjælp af en solidarisk plan, som overfører investeringsmidler til landene med de svageste økonomier gennem målrettede projekter, omplacering af de skattemæssige byrder – om nødvendigt – samt integration af arbejdsmarkedet og socialpolitikken. Det vil sige via symmetriske justeringer: fælles midler til redning af de banker, der bliver nødlidende, EU-garanti for indlån, EU-obligationer, euroobligationer, fælles politikker for at begrænse EU's underskud over for omverdenen osv. (oprettelse af en fælles kompensations- eller justeringsfond);

1.9 **EU har brug for en økonomisk regering**. Den nuværende metode med samordning af politikkerne har ikke givet gode resultater, og Eurogruppen bør omdannes til et organ, som træffer flertalsafgørelser, således at den bliver euroens talerør. Det er ikke længere holdbart at have en monetær union og en bankunion og føre separate økonomiske politikker. En fælles styring (som i tilfældet med den finanspolitiske aftale) på makro- og mikroplan (lancering af en industripolitisk aftale) kan derimod give stødet til en kursændring i den økonomiske politik og finanspolitikken til fordel for vækst, beskæftigelse og social inklusion.

1.10 Der må indføres et **fælles budget** i euroområdet, naturligvis med fælles regler, hvor handelspolitikken og betalingsbalancen, som i dag udviser store forskelle, samles under én hat. Den finanspolitiske konsolidering må færdiggøres ved at indvirke på løftestængerne for at frigøre ressourcer til gavn for vækst og beskæftigelse og iværksætte reformer, som kan øge produktiviteten i de svageste lande ⁽²⁾.

1.10.1 Det, der er brug for, er under alle omstændigheder en begrænsning og/eller lempelse af de nuværende økonomiske stramninger i de mest forgældede lande og fremme af efterspørgslen i kreditorlandene. Det er nødvendigt, at der på én gang sættes ind på området gæld og strukturreformer fra medlemsstaternes side, og at der fra EU's side sættes gang i væksten via en solidarisk, konkret plan for at øge beskæftigelsen og den sociale retfærdighed. Det dur ikke at føre sparepolitik under recessionen, sådan som EU gør: at føje gældsnedbringelse til kreditstramning er skadeligt for økonomien.

Det monetære og finansielle aspekt

1.11 Der er derfor brug for et system, som kan opsuge de enkelte landes fejl og svagheder, understøtte reformprocessen og mindske de økonomiske forskelle og ubalancer mellem landene i euroområdet, blandt andet via den monetære politik.

⁽¹⁾ EUT C 143 af 22.5.2012, s. 10.

⁽²⁾ EUT C 133 af 9. maj 2013, s. 44.

1.12 ECB har selv lidt under ØMU'ens begrænsninger. Den har i henhold til traktaten været nødt til at føre en **fælles, næsten federal monetær politik, skønt landenes økonomier var og er forskellige** med store indbyrdes ubalancer. Dette ville som sagt have krævet korrigerende indgreb fra EU's side og vil også gøre det fremover. Dermed vil man undgå overeksponering af ECB og sætte den i stand til at gøre en mere effektiv og afbalanceret indsats for at sikre prisstabilitet gennem en mindske af de eksisterende skævheder og ubalancer. Hvis disse får lov til at fortsætte, kan de rejse tvivl om selve den fælles mønts eksistensberettigelse, hvilket den seneste fase i statsgældskrisen har vist. Kun gennem en beslutning indgriben fra centralbankchefens side blev dette afværget. Dette er en nødvendighed for at bane vej for den økonomiske integration, der halter bagefter den monetære, i det mindske indtil man får overvundet ECB's mandatunderskud og EU's politiske underskud.

1.12.1 ECB har i dag en alt for udsat rolle. For at udfylde sin rolle bedre og fungere på lige vilkår bør den have de samme funktioner og det samme mandat, som den amerikanske centralbank, herunder rollen som långiver i sidste instans for at nedbringe renteforskellene. Der bør altså være tale om et omfattende mandat, som sætter ECB i stand til, om nødvendigt, også at stimulere væksten.

1.12.2 I denne tid er der en intens debat mellem centralbankerne om spørgsmålet om, hvilke strategier der skal tages i anvendelse for at sætte skub i væksten igen. Det er det evindelige spørgsmål om forholdet økonomisk stramning/vækst, dvs. inflation/vækst og vækst/beskæftigelse. Man behøver blot tænke på, at FED for at opfylde sit mandat og nedbringe arbejdsløsheden til 6 % tilfører markedet 85 milliarder dollars om måneden (Bank of England påtænker angiveligt at gøre det samme). Det er en situation, som stiller ECB i en svag position, fordi den ikke er underlagt en regering eller et budget ligesom de andre centralbanker. Dette vedrører også kontrollen med forholdet mellem valutaerne. ECB burde også have et ansvar for valutakurspolitikken. I henhold til traktaten er det kun Rådet, som har ret til at indgå formelle aftaler om et valutakurssystem for euroen over for tredjelands valutaer.

1.12.3 **Gælden:** et andet vigtigt element i ØMU'en. Om dette emne har EØSU allerede fremsat et konkret forslag om at fjerne 60 % af landenes gæld fra markedet for dermed at undgå, at euroområdet påvirkes af markedets spekulation⁽³⁾. Det er klart, at med en færdiggjort ØMU og et fælles budget for euroområdet vil man også kunne gå i gang med at udstede fælles obligationer (dette skal naturligvis foregå inden for et fælles budget for euroområdet).

1.13 Hvad angår det samlede finansielle system og banksystemet mener EØSU, at det er nødvendigt så hurtigt som overhovedet muligt at færdiggøre alle aspekter af de foranstaltninger, EU har truffet⁽⁴⁾. Dette er nogle af de mest effektive og

vigtigste instrumenter til konsolidering af ØMU'en, dens stabilitet og det indre marked.

Det politisk-institutionelle aspekt

1.14 EØSU mener, at spørgsmålet om EU's fremtid og institutionelle struktur bør frigøres fra den »ideologiske model« – om end den »føderale« forekommer os at være den bedst egnede – og i stedet fokusere på de funktionelle og indholdsmæssige aspekter for at sikre selve EU-tankens overlevelse. Et EU, der igen sætter mennesket og solidariteten i centrum for sin overordnede målsætning, som økonomien skal tjene og ikke omvendt. Nu er det tid til at gå i gang med arbejdet med at virkeliggøre en **politisk, social og økonomisk union**. Men Rådets forsigtige og ubehjælpssomme forsøg i denne retning kommer virkelig meget til kort, om end det må påskønnes. Det er nødvendigt at overvinde enkeltinteressernes egoisme og utopiske tænkning, som synes at dominere EU i dag, til fordel for solidaritet. Sparepolitikkerne må indstilles eller lempes for at mildne de hårde tider og igen placere arbejde og vækst i centrum for EU's initiativer.

1.15 Det er derfor nødvendigt at konvergere i retning af en social og **politisk union** for at fuldende ØMU'en i lyset af ovennævnte forslag. Beslutningstagnationen må gøres mere demokratisk (flertalsafgørelser) og gennemsigtig for at opnå en positiv integration, der ikke er så skæv, og en fælles forvaltning af suveræniteten, således at forskellene mindskes under integrationsprocessen. Dermed vil EU få én stemme også i de internationale organer.

1.16 **Ny traktat:** EØSU mener, at størstedelen af forslagene af økonomisk karakter i denne udtalelse kan gennemføres uden at ændre traktaten. Om nødvendigt kan man satse på et forstærket samarbejde mellem de lande, som støtter forslagene (ligesom i forbindelse med den finanspolitiske aftale), blandt andet for at gå hurtigere til værks og undgå risikoen for en eventuel opløsning af EU i tilfælde af nye eksterne angreb og opretholdelse af sparepolitikkerne. En anden løsning med henblik på en mere vidtgående integration kunne være, at Europa-Parlament efter næste valg får et konstituerende mandat, og at dets forslag eventuelt sættes til folkeafstemning i alle berørte lande samtidigt.

Det internationale aspekt

1.17 Det, der sker i Europa, har **konsekvenser også på internationalt plan** og vice versa. Derfor er der behov for mere effektive internationale organer med større beslutningsdygtighed for at sikre en større **global styring**. På dette område bør i hvert fald euroområdet kun være repræsenteret af EU. Nærmere bestemt bør G20 kunne oprette et »Økonomisk og Socialt Råd« for den globale udvikling og kunne foretage en finanspolitisk stimulering.

⁽³⁾ EUT C 143 af 22.5.2012, s. 10.

⁽⁴⁾ EUT C 44 af 15.2.2013, s. 68 og EUT C 11 af 15.1.2013, s. 34.

1.18 Men kun en anden mere sammenhængende og demokratisk politisk struktur kan give EU ikke blot en bedre intern styring, men også en mere effektiv styring udadtil, så EU kan tale med én stemme i international sammenhæng. Især hvad angår forholdet mellem valutaerne for at undgå svækkelse af EU's økonomi og forholdet mellem økonomierne på verdensplan, især over for udviklingslandene.

1.19 Kort sagt er EØSU's **fire forslag** til færdiggørelse af euroens hus følgende:

- i) Økonomisk styring i EU (til gavn for vækst, beskæftigelse, økonomisk og social samhørighed). Et fælles budget for euroområdet og mindske af de økonomiske uligheder mellem landene i euroområdet.
- ii) Monetær-finansiell styring: styrkelse af ECB's mandat. Fuldstændelse af det indre marked for finansielle tjenesteydelser og bankvirksomhed.
- iii) Politisk og social union.
- iv) Styrkelse af EU's rolle på internationalt plan og i den globale styring.

2. Baggrund

2.1 EU er for tiden inde i en særligt vanskelig og farlig fase, der truer med at få negative konsekvenser, som langt overstiger de økonomiske og sociale problemer, vi allerede kæmper med. Denne initiativudtalelse tager en række spørgsmål op, såsom nødvendigheden af at respektere de forpligtelser på området økonomisk og social samhørighed, som allerede er eftertrykkeligt fastsat i traktaten, fremme en ny økonomisk og monetær politik for vækst og beskæftigelse og mere proaktive innovationspolitikker, oprette en europæisk venturekapitalfond for små og mellemstore virksomheder og endeligt arbejde for EU's fremtid ⁽⁵⁾.

2.2 Vi er, også i EU, konfronteret med store økonomiske interesser, som i stedet for at konvergere kolliderer. Euroen er ikke skyld i det, der sker ⁽⁶⁾. En valuta, som i lange tider er blevet overladt til sig selv og stadig venter på, at »stridens parter« (regeringerne) beslutter sig for, hvad de vil gøre.

2.3 EØSU har pligt til at reagere på disse udfordringer i et ligefremt og klart sprog med stort fremsyn og i fuld bevidsthed om, hvad der står på spil, og på hvilket niveau interesserne

støder sammen, uden at dække over sandheden. Med denne udtalelse vil EØSU yde et aktivt bidrag, uden fortielser, for at færdiggøre ØMU'en og overvinde krisen i arbejdstagernes, virksomhedernes og EU-borgernes interesse, især i euroområdet, som lider mest under den nuværende krise.

3. Maastrichttraktaten: monetær politik og samhørighed

3.1 Monetær union

3.1.1 Overgang til en fælles valuta er ideel for lande, som er udsat for symmetriske chok, eller som har mekanismer til at absorbere asymmetriske chok. Empiriske undersøgelser har vist, at sandsynligheden for asymmetriske chok er større i Europa end i USA. ECB's fælles pengepolitik, hvis hovedmål er prisstabilitet i euroområdet, kan naturligvis ikke reagere på asymmetriske chok i de enkelte eurolande. Derfor er der behov for endnu en tilstrækkeligt effektiv mekanisme til at tackle disse chok. ECB's fælles valutapolitik er derimod ikke så velegnet for eurolande, som halter bagud mht. produktionsfaktorens mobilitet, markedernes åbenhed, de økonomiske kredsløbs synkronisering, produktionens diversificering, finansiell integration og omfanget af samhandelen, og i tilfælde af stivhed på arbejdsmarkedet og inflationære forskelle mellem eurolandenes økonomier. Jo dårligere tilpasningsmekanismerne til afbødning af de asymmetriske chok fungerer (pris- og lønfleksibilitet, arbejdskraft- og kapitalmobilitet mellem eurolandene og finanspolitisk føderalisme), desto vanskeligere vil det være for det pågældende land at overvinde tabet af en selvstændig pengepolitik.

3.1.2 ØMU'en er nok den vigtigste søjle i Maastrichttraktaten, men den er ikke den eneste. Det egentlige motiv var ikke kun af økonomisk, men – efter Berlinmurens fald – også af politisk karakter. Mange lande nøjedes med at være forbløffede og ligegyldige tilskuere til det nye scenarium, også til den næsten øjeblikkelige optagelse af Østtyskland og pariteten mellem de to »mark« (1 = 1), som Bundesbank var garant for. Man foretrak at udskyde beslutningen om fuldendelsen af ØMU'en, og der skabtes en fælles forventning – som senere viste sig at være en illusion – om, at Den Monetære Union ville trække den politiske union med sig, at euroen ville blive drivkraften i et føderalt EU, men sådan gik det ikke.

3.1.3 Unionen skulle – ud over at give euroen dækning og en fælles stemme – have tilført euroen alt det, som den manglede. Man troede, at det for at få det hele til at fungere var nok med nogle få »regler«, såsom stabilitetspagten med arbitrære parametre, en selvevaluering, der blev betragtet som ufejlbarlig, men som ikke har fungeret efter hensigten. Hertil kom, at ECB's mandat er et envejsmandat, som er mere begrænset end andre centralbankers. Disse modsætninger er krakeleret med finanskrisen, som EU var utilgiveligt længe om at erkende, og senere med statsgældskrisen, der har frataget euroen dens glans og dens mirakuløse image, som den fremstod med ved sin indførelse. Dermed har euroen mistet sin tiltrækningskraft i en sådan grad, at den nu opfattes som en trussel, som et lumsk middel til at retfærdiggøre nedskæringspolitikkerne.

⁽⁵⁾ EUT C 143 af 22.5.2012, s. 10.

⁽⁶⁾ »Alles Gerede und Geschreibe über eine angebliche »Krise des Euro« ist leichtfertiges Geschwätz ...«, Helmut Schmidt (al tale og skriverier om en påstået »euro-krise« er ikke andet end løs snak).

3.2 En politik, som er en trussel mod den **økonomiske og sociale samhørighed**, endnu en af de søjler i fællesakten, Maastrichttraktaten, der fastsætter, at EU's mål er et **højt beskæftigelsesniveau og en høj levestandard**. Netop et mål, som den nuværende krise har fejlet bort fra EU's dagsorden. Skønt det på det seneste er hentet frem igen, på papiret, er det ikke ledsaget af nogen gennemførelsesinstrumenter og har derfor ikke nogen som helst praktisk indvirkning på realøkonomien og beskæftigelsen.

4. Euroens første 10 leveår

4.1 Fordelene

4.1.1 Indtil 2008 var ØMU'en ret meget fokuseret på det monetære samarbejde mellem medlemsstaterne i euroområdet: forenkling af handelsprocedurer, afskaffelse af kursrisikoen, afskaffelse af konkurrerende devalueringer, prisstabilitet (gennemsnitlig årlig inflation på 2,03 % bortset fra store udsving i nogle lande ved overgangen fra det gamle til det nye system), faldende og konvergerende udlånsrentesatser (indtil 2009!), vækst og beskæftigelse (der blev skabt 14,5 millioner nye arbejdspladser⁽⁷⁾), balance i samtlige løbende poster, en gældskvotient under Japans og USA's, en lav kurs over for dollaren (mere end 30 % under (vurderet)) på grund af de svagere økonomier.

4.1.2 Dette er det samlede billede. Det ser anderledes ud, hvis man ser på situationen i de enkelte lande. De vigtigste fordele er først og fremmest gået til de lande, hvis økonomier dannede grundlaget for fastlæggelsen af de parametre, som ledsagede euroens indførelse, ved at styrke deres vækst og produktivitet, hvilket medførte en eksplosion i eksporten (omkring to billioner dollars fra år 2 000 til i dag alene for Tysklands vedkommende) og dermed betalingsbalancen⁽⁸⁾, mens andre lande har haft delvise fordele og/eller egentlige ulemper, især på grund af asymmetrien i det system, som den fælles valuta er knyttet til, i en sådan grad at landene med underskud er tvunget til at foretage korrektioner, mens landene med overskud ikke er forpligtet hertil. Man skal altså tage i betragtning, at landene har reageret forskelligt på de vilkår, som euroen skabte.

4.2 Omkostningerne

4.2.1 De omkostninger, der skal undersøges, er dem, der er knyttet til forskellene mellem landenes konkurrenceevne, til deres tab af indflydelse på den makroøkonomiske politik, på valutakursen, på konkurrerende devalueringer osv.

⁽⁷⁾ Om end med forskellige vækstrater (gennemsnitlig vækst på 1,6 % mellem 2001 og 2006), mens den lå på 2,3 % i de tre lande i EU15, som stod uden for euroen. Det samme gælder arbejdsløsheden, som lå næsten 3 % under gennemsnittet i disse lande.

⁽⁸⁾ »Denn alle unsere Überschüsse sind in Wirklichkeit die Defizite der anderen. Die Forderungen, die wir an andere haben, sind deren Schulden«, Helmut Schmidt (For alle vore overskud er i virkeligheden de andres underskud, ligesom de fordringer, vi har over for andre, er deres gæld).

4.2.2 Med krisen er der i mangel af en egnet og fuldendt ØMU dukket andre omkostninger op, såsom overførslerne af bankernes passiver til de offentlige budgetter og en forøgelse af gælden, som forværrer situationen for de i forvejen mest forgældede lande. Unionen er blevet delt i to: på den ene side kreditorlandene, på den anden side debitorlandene, som mere og mere ligner landene i den tredje verden. Faktisk skaber kreditorlandene mere fattigdom i Syd, men også mere rigdom i Nord. Man behøver blot tænke på det overskud, som Tyskland har akkumuleret ikke via det interne regnskab i euroområdet (i så fald ville EU's betalingsbalance være udlignet!), men via Tysklands egne overskud over for udlandet, som er så store, at de på længere sigt vil kunne udsætte tyskerne selv for en finansiell risiko af et sådant omfang, at den vil kunne skade Tysklands egen økonomi.

4.3 Problemer

4.3.1 De strukturelle problemer og svagheder ved valutaens styresystem: begrænsningerne i stabilitets- og vækstpagten, som nogle lande forsøgte at afvikle, da den voldte dem problemer (Tyskland, Frankrig og Italien); manglende overvågning af indikatorerne for produktivitet; mangel på krisestyringsinstrumenter; omkostningerne ved at beholde euroen; den systemiske risiko; de økonomiske ubalancer mellem landene; opretholdelsen af nationalstaternes suverænitet på skatte- og budgetområdet.

4.3.2 Kursrisikoen og de konkurrerende devalueringer blev dog ikke afskaffet mellem eurolandene og ikke-eurolandene, især Det Forenede Kongerige, og sterlingkursen over for euroen kunne ret pludseligt falde betydeligt og dermed underminere de lige konkurrencevilkår, der skulle gælde på det indre marked.

4.3.3 Økonomisk set er det største problem de økonomiske ubalancer, som allerede fandtes før år 2000. Det er de svageste lande, der betaler prisen for denne tingenes tilstand, og de deraf følgende veritable »asymmetriske chok« har også fået næring af den massive tilstrømning af kapital til Tyskland. Disse asymmetriske chok kan ECB ikke gøre noget ved med de instrumenter, den råder over i dag. Et andet problem af international karakter, der først blev afdækket af den finansielle krise⁽⁹⁾.

4.3.4 Dog var den største fejl at tro, at man kan have en fælles valuta uden nogen begrænsninger af staternes suverænitet, ikke blot på budgetområdet, men især med en separat gældsstyring, et bank- og finanssystem, som forblev nationalt, sammen med overvågningssystemet.

⁽⁹⁾ EUT C 255 af 22.9.2010, s. 10 og EUT C 143 af 22.5.2012, s. 10.

4.3.5 Endelig har det alvorligste politiske problem været, at euroen er blevet indført uden et fælles hus og uden at udstyre den med en fælles stemme, bortset fra de anstrengelser, som ECB fra tid til anden har gjort sig for at overvinde denne mangel. ECB er således gået fra den i traktaten nedskrevne uafhængighed til at blive en erstatning for politikken for at afværge skader på den fælles valuta og EU⁽¹⁰⁾, ligesom det stærkeste lands rolle under væksten kom til at stå klart.

4.3.6 EØSU mener under alle omstændigheder, at euroen kun kan blive stærk, hvis der skabes konvergens mellem euro-landenes økonomiske resultater for at fremme en mere homogen vækst, og hvis der kommer en politisk union, som gør disse forskelle acceptable, for **problemet er ikke af bogholderimæssig, men politisk art**. Hertil hører også demokratispørgsmålet og i den forbindelse en mere retfærdig vægtning af stemmerne i de forskellige beslutningsorganer. At stirre sig blind på det økonomiske og »bogholderimæssige« aspekt er en illusion og en fejl, som vi ikke længere kan tillade os at begå.

5. De internationale rammer

5.1 Det, der sker i Europa, har også konsekvenser på internationalt plan og omvendt. Der er en meget stærk sammenfiltrering mellem økonomierne, gælden, de finansielle systemer, handelen, forholdet mellem valutaerne osv. Dette gælder især for den stadigt meget tætte forbindelse mellem økonomierne på begge sider af Atlanten. Sådan var det i det mindste indtil 2009. I dag er USA's økonomi imidlertid i fremgang, mens den europæiske er i recession, hvilket til dels hænger sammen med de to forskellige økonomiske skoler, men også forskellene mellem FED's rolle og ECB's rolle.

5.2 For hele verdensøkonomien er der under alle omstændigheder behov for mere effektive internationale organer med større beslutningsdygtighed for at sikre en større **global styring** (IMF, Verdensbanken, ILO, WTO). På sin side har G20 behov for at blive mere struktureret for at kunne træffe bindende beslutninger. For eksempel burde G20 oprette et »Økonomisk og Socialt Udvalg« for den globale udvikling, bruge finanspolitiske incitamenter og styre forholdene mellem valutaerne for at mindske skævheder på handelområdet, blandt andet ved at give ECB større mulighed for at intervenere.

5.3 **Opsparingsoverskuddet på globalt plan.** Væksten er afgørende også for resten af verdensøkonomien. IMF's advarsel om, at Europa sideløbende med indgrebene til nedbringelse af gælden og underskuddet bør træffe foranstaltninger til at stimulere væksten, kommer på det rette tidspunkt og er berettiget. Der er et opsparingsoverskud på globalt plan, som er blokeret af mangel på investeringsmuligheder. Faktisk har man forgæves søgt at finde investeringsmuligheder til private equity-fonde til

en værdi af næsten 2 billioner USD⁽¹¹⁾. Den største statslige investeringsfond i Norge er ved at reducere andelen af europæiske investeringer med over halvdelen, så den kommer ned på to femtedele⁽¹²⁾. I 2011 registrerede den største asiatiske investeringsfond »China Investment Corporation« et tab på investeringer i private equity-fonde, halverede sin egen beholdning af private værdipapirer, så den nu er på en fjerdel, og foretrækker nu mere langfristede investeringer i den offentlige sektor i stedet for i den private⁽¹³⁾.

6. Igangværende foranstaltninger i EU

6.1 **EFSE/ESM:** stillet over for den omsiggribende krise, som udmøntede sig i spekulative angreb på euroen, uden at der blev gjort noget for at stoppe spekulanterne, søgte Unionen at reagere på forskellige fronter. Styrkelsen af stabilitetsfaciliteten med en eventuel banklicens er et eksempel herpå og gør den til et effektivt om end begrænset middel mod spekulationen i bankaktier og i gældsinstrumenter for at hjælpe stater, som risikerer uforskyldt at gå fallit, skønt dette ikke er løsningen på krisen.

6.2 **Bankunionen** er en anden søjle. Faktisk er det umuligt i længden at opretholde et område med en fælles valuta og 17 finans- og gældsmarkeder, især efter at krisen har forstærket opsplitningen i nationale markeder. Bankunionen er derfor et uundværligt element af den allerstørste betydning for risikodelingen, for beskyttelsen af indskyderne – blandt andet via afviklingsproceduren – for genskabelsen af tilliden til systemet, som ikke længere fungerer, og for at få gang i finansieringer til virksomhederne i alle landene med udgangspunkt i den berørte befolkning og ikke i bankernes størrelse. Dermed kan man forhindre, at likviditeten strømmer væk til lande med en bedre risikoprofil, og mindske renteforskellen. Bankunionen kan også medvirke til at reducere den systemiske risiko og kappe forbindelsen mellem offentlig gæld og banker. Her må man heller ikke glemme, at euroen blev skabt, uden at der blev gjort noget ved de separate banksystemer: en stor svaghed. Dette skyldes først og fremmest, at banksystemet i visse stærke lande i vid udstrækning er offentligt.

6.3 **Det europæiske banktilsyn** er et vigtigt supplement til de igangværende foranstaltninger. Denne beføjelse overdrages til EU-niveauet og udøves direkte af en fælles myndighed. For at vise, at EU kan bibringe en stor ekstraværdi er det afgørende at fremme større gennemsigtighed i bankaktiviteterne, forhindre interessekonflikt og uredelig praksis såsom manipulering af LIBOR-renten. EØSU tager med tilfredshed imod forslaget om at indføre en fælles tilsynsmekanisme under ledelse af Den Europæiske Centralbank, som skal dække hele euroområdet og være åben for deltagelse af alle medlemsstater⁽¹⁴⁾.

⁽¹¹⁾ Bain & Company Global Private Equity Report for 2012.

⁽¹²⁾ Reuters (2012). Den norske statslige investeringsfond – 610 milliarder USD – vil begrænse sine investeringer i Europa, 30. marts 2012.

⁽¹³⁾ http://www.upi.com/Business_News/2012/07/25/Chinas-sovereign-wealth-fund-reports-loss/UPI-38111343274421/#ixzz2AcHV3HNp

⁽¹⁴⁾ EUT C 11 af 15.1.2013, s. 34.

⁽¹⁰⁾ Martin Feldstein og Milton Friedman har udtalt, at euroen vil kunne skærpe de politiske spændinger mellem ØMU's medlemmer i en sådan grad, at det kan skabe grobund for nye konflikter, endog militære.

6.4 EØSU ser positivt på det nye OMT-program (Outright Monetary Transactions – direkte monetære transaktioner), som giver ECB mulighed for at opkøbe statsobligationer på det sekundære marked for at stoppe spekulationen og mindske renteforskellen på statsobligationer og dermed presset på euroen. Dette er sammen med andre ukonventionelle pengepolitiske foranstaltninger, der (som andre førhen) er blevet vedtaget for at imødegå finanskrisen, udtryk for en ny kurs i ECB's virksomhed, som dog er i traktatens ånd og går i den rigtige retning. Der er dog også i dette tilfælde tale om tekniske instrumenter, som uden i sig selv at være en løsning giver regeringerne og EU tid til at træffe de nødvendige foranstaltninger.

6.5 ECB

6.5.1 ECB har som hovedmålsætning at »fastholde prisstabilitet« og for at opfylde dette bør den beholde sin politiske uafhængighed, dvs. at den hverken »må søge eller modtage instruktioner« fra regeringernes side eller EU. Dette er en korrekt status, skønt Rådet i henhold til traktaten kan indgå formelle aftaler om et valutakurssystem for euroen over for tredjelandssvalutaer⁽¹⁵⁾. I mangel af sådanne aftaler eller i perioder mellem sådanne aftaler bør ECB betragte valutakurspolitik som en del af dens ansvarsområde. ECB har også andre sekundære målsætninger såsom at bidrage til finansiell stabilitet, men dens indgreb under krisen følger af dens vigtigste målsætning, idet disse indgreb for en stor del var dikteret af nødvendigheden af at genskabe en effektiv pengepolitisk transmissionsmekanisme, således at den finansielle stabilitet bevares i alle eurolandene.

6.5.2 Med hensyn til prisudviklingen er spørgsmålet, om det er rimeligt, at Maastricht-inflationskriterierne baseres på den gennemsnitlige inflation i de tre medlemsstater, som kan opvise de bedste resultater i EU, men ikke i euroområdet.

6.5.3 Generelt er ECB's mandat mere begrænset end andre centralbankers. Først og fremmest har ECB ikke mandat til at understøtte vækst og beskæftigelse, som FED har, skønt der er ligheder mellem de monetære politikker. Der er dog grundlæggende forskelle mellem USA (centraliseret skattesystem) og EU i gennemførelsen af finanspolitikken. Endvidere er ECB's rolle som **långiver i sidste instans** (*lender of last resort*) i dag begrænset til banksystemet og omfatter ikke regeringerne (EU-regeringen), hvilket ville være tilfældet, hvis den lignede en »nationalbank«. Dette bør gøres muligt i en færdiggjort ØMU. Desuden er det vanskeligere for ECB at føre en fælles monetær politik på grund af økonomiske forskelle og ubalancer mellem landene i euroområdet, som skyldes manglen på korrigerende indgreb fra EU's side.

6.5.4 Det er dog positivt, at princippet om euroområdets »enhed« har fået ECB til at erklære euroen »irreversibel« og, som vi har set, sat den i stand til efter en hård strid at

vedtage foranstaltninger til indsnævring af forskellen (*spread*) mellem gældsrenten i de forskellige lande via muligheden for at opkøbe obligationer på det sekundære marked. Denne foranstaltning forudsætter, samtidigt med at væksten stimuleres, en »europæisk« plan for nedbringelse af gælden, som kan ledsage de enkelte landes planer på dette område⁽¹⁶⁾.

6.5.5 Dette vil i det mindste kunne mindske den konkurrenceforvridning, der sker via renterne på finansieringen af gælden og investeringerne: den dag i dag en veritabel finansiell kløft, som øger de eksisterende ubalancer, herunder på betalingsbalancen.

6.5.6 EØSU mener endvidere, at det er nødvendigt også at tage spørgsmålet om **de krav, der stilles af ECB** og af EU, op igen. Det er ikke acceptabelt at give bankerne likviditet til meget lave renter uden at stille nogen betingelser, for eksempel mht. anvendelsen af midlerne. En del af dem bør i det mindste gå til investeringer. Derimod stilles der for køb af statsobligationer fra ECB's side (OMT) meget hårde betingelser over for landene, selv om det her drejer sig om noget andet. Disse betingelser beror først og fremmest på, at det er nødvendigt at tage højde for logikken på et forstyrret og skrupelløst »marked«, som opererer anonymt og lynhurtigt, og som i virkeligheden dårligt kan siges at være et marked⁽¹⁷⁾. EU må ikke springe på den galej: hårde stramninger og nedskæringer for borgerne og virksomhederne under krisen, neutrale vilkår for investorer/spekulanter, som gemmer sig bag investeringsbankerne og de internationale investeringsfonde – de eneste undtagelser var, da centralbankchefen satte hælene i for at forsvare euroen på de mest kritiske tidspunkter under angrebet.

6.5.7 Det er derimod nødvendigt, at ECB med sine nuværende instrumenter kan understøtte de forskellige landes økonomier ligeligt for at mindske de eksisterende forvridninger og ubalancer, indtil det nuværende mandat og EU's politiske underskud bliver afhjulpet. For eksempel kunne man genoplive interbankmarkedet i nogle lande i euroområdet via negative renter på dag-til-dag indskud i ECB.

6.5.8 EØSU er endvidere overbevist om, at der her og nu er behov for at løse spørgsmålet vedrørende **gælden**⁽¹⁸⁾, således som det har foreslået, og for at nå dette mål er ECB's og Rådets indsats afgørende.

⁽¹⁶⁾ EUT C 143 af 22.5.2012, s. 10.

⁽¹⁷⁾ »Die Märkte arbeiten nicht für, sondern gegen die Menschen. Unsere Aufgabe ist es, den Märkten und der Finanzwelt den Geist der Solidarität der Sozialwirtschaft zu vermitteln« (Markederne arbejder ikke for, men imod menneskene. Det er vor opgave at indgyde markederne og finansverdenen socialøkonomiens solidariske ånd), Tysklands forbundskansler, Angela Merkel.

⁽¹⁸⁾ EUT C 143 af 22.5.2012, s. 10.

⁽¹⁵⁾ EUF-traktatens artikel 219.

6.5.9 EØSU mener, at der bør være større åbenhed om ECB's beslutninger for eksempel ved at offentliggøre afstemningsresultaterne på møderne i ECB's styrelsesråd, således at euroområdet centralbankchefer gøres mere ansvarlige. Dette ville tilskynde dem til at træffe afgørelser baseret på de generelle økonomiske vilkår i euroområdet og ikke på udviklingen i deres egne nationale økonomier.

6.5.10 Et andet problem, der ikke må glemmes, vedrører afstemningsreglerne i ECB's Styrelsesråd⁽¹⁹⁾, først og fremmest misforholdet mellem medlemsstaternes stemmeret og deres finansielle bidrag. Det har allerede været et problem i betalings-systemet under den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM) og kan blive et problem igen i fremtiden for eksempel i forbindelse med en bankunion.

7. EU's fremtid: Den Økonomiske og Sociale Union - vækst og beskæftigelse

7.1 Efter EØSU's mening er der brug for **en genopretning styret af økologiske og sociale investeringer**⁽²⁰⁾ i overbevisningen om, at stabilitet i sig selv ikke kan sikre opsvinget, der afhænger af såvel virksomhedernes som forbrugernes tro på fremtiden. I betragtning af den private sektors lave forventninger og den uudnyttede kapacitet kan virksomhederne ikke have tillid til et fremtidigt udbytte af investeringer, der foretages i dag. Og hvis borgerne på deres side ikke har sikkerhed for at kunne bevare eller finde et arbejde, foretrækker de at spare op eller mindske deres egen gæld i stedet for at bruge penge. En højere ledighedsprocent kan kun øge antallet af personer, som ikke kan bruge penge.

7.2 For at øge virksomhedernes og borgernes tillid bør genopretningen derfor være styret af investeringer med den amerikanske New Deal som forbillede⁽²¹⁾. De afgørende kriterier herfor er dem, som ECB har fulgt siden det særlige Amsterdamhandlingsprogram (1997) med mandat til at fremme samhørighed og konvergens på områderne sundhed, uddannelse, byfornyelse, miljø samt transeuropæiske net.

7.3 Det er et realistisk mål, som atter vil bringe **det globale opsparringsoverskud i omløb** som anført i punkt 5.3. Faktisk er nogle investeringsfonde på jagt efter langfristede investeringsmuligheder for det overskud af opsparede midler, der er skabt i andre dele af verden. Dette vil være til gensidig fordel for investorerne i tredjelande og for den europæiske økonomi. I denne sammenhæng kan begge »søsterinstitutioner« i Den Europæiske Investeringsbank-Gruppe, dvs. EIB og EIF (Den Europæiske Investeringsfond), spille en nøglerolle.

⁽¹⁹⁾ Det Europæiske Råds afgørelse af 21.3.2003.

⁽²⁰⁾ Se resolutionen om stabilitets- og vækstpakten fra Det Europæiske Råd i Amsterdam i 1997, pkt. 9, og konklusionerne fra Det Europæiske Råds ekstraordinære møde i Luxembourg i 1997, pkt. 37-40.

⁽²¹⁾ Se forslagene i EØSU's udtalelse om *Vækst og statsgæld i EU: To nyskabende forslag* (EUT C 143 af 22.5.2012, s. 10).

7.4 Derfor må forøgelsen af den tegnede kapital i EIB hilses velkommen. Projektobligationerne kan også spille en vigtig rolle i genopretningen. Men anvendelsen af overskydende investeringsmidler på globalt plan til investeringer i EU bør benævnes euroobligationer, skønt markederne nok vil bruge den kortere betegnelse »€-obligationer«. Det er en kendt sag, at nogle regeringer er imod euroobligationer, men dette skyldes en forkert antagelse, idet euroobligationerne, som er nødvendige for at understøtte væksten, forveksles med EU-obligationer, som skal finansiere gælden⁽²²⁾.

7.5 Lige siden sin oprettelse har EIF holdt på, at den vil kunne udstede EU-obligationer for at finansiere langsigtede investeringer⁽²³⁾ i sociale forbedringer gennem en forøgelse af fondens tegnede kapital i forhold til det nuværende – ret lave – niveau på 3 milliarder euro, uden at en traktatændring er nødvendig⁽²⁴⁾. Hverken de vigtigste medlemsstater eller landene i euroområdet medregner EIB's finansieringer i deres nationale underskud, og det samme burde gælde for EIF-investeringerne. De obligationer, som EIF udsteder, kan ligesom EIB's obligationer garanteres af udbyttet af projektf finansieringerne.

7.6 **Produktinnovation og opbygning af markeder:** Udvalget mener endvidere, at Unionen bør føre en mindre neutral innovationspolitik. I 70-erne gik industripolitikken af mode, fordi regeringerne ikke kunne »begunstige bestemte operatører« eller »nationale sværvægtene«. Udvalget mener dog, at der er gode grunde til at genoverveje denne tilgang⁽²⁵⁾.

7.7 For det første er det ikke givet, at de ikke-interventionistiske politikker er af det gode. Tidligere har disse politikker faktisk medført forføjede investeringer i finanssektoren. For det andet er det nødvendigt at tage endnu mere afgørende initiativer for at bekæmpe klimaændringerne. For det tredje er alt for mange teknologiske projekter, som er blevet foreslået i forbindelse med rammeprogrammerne, blevet afvist ikke af

⁽²²⁾ Idem.

⁽²³⁾ Stuart Holland (1993). *The European Imperative: Economic and Social Cohesion in the 1990s*. (»Det europæiske imperativ: økonomisk og social samhørighed i 90-erne«), forord af Jacques Delors. Nottingham: Spokesman Press.

⁽²⁴⁾ I henhold til artikel 2, stk. 2, i Vedtægterne for Den Europæiske Investeringsfond kan »Fondens virksomhed ... omfatte låntagning«. Principielt har fonden bekræftet, at den kan udstede obligationer ved en simpel beslutning fra generalforsamlingen og efter godkendelsen af en forøgelse af den tegnede kapital, således som det for nyligt er sket i tilfældet med ECB. Hvis EU imidlertid vil anerkende betydningen af at udstede obligationer dels for at finansiere en genopretning styret af sociale investeringer, dels for igen at bringe de overskydende opsparede midler på globalt plan i omløb, er det nødvendigt, at en sådan beslutning bliver godkendt mere eksplicit. I princippet kunne en sådan godkendelse gives af Det Europæiske Råd som led i EU's »generelle økonomisk politik« for at finansiere genopretningen, i stedet for blot af Ecofin, og om nødvendigt kunne godkendelsen føre til et stærkere samarbejde som i tilfældet med det nye forslag om en afgift på finansielle transaktioner, som også kunne have en makroøkonomisk effekt.

⁽²⁵⁾ Philippe Aghion, Julian Boulanger og Elie Cohen. *Rethinking Industrial Policy*. Bruegel Policy Brief, april 2011.

kvalitetsmæssige grunde, men af mangel på egne midler. Dette problem ville kunne løses ved at ty til en **europæisk venture-kapitalfond** finansieret gennem udstedelse af obligationer. For det fjerde har de nye vækstøkonomier været i stand til at fremme en række nationale sværvægtede med vældigt gode resultater ⁽²⁶⁾.

7.8 Finansieringen af investeringerne gennem overførsel af opsparingsoverskuddet til euroobligationer burde være åben for alle medlemsstater og ville give **kumulative fordele på det makroøkonomiske, sociale, beskæftigelsesmæssige og politiske plan** og dermed fremhæve behovet for »mere Europa«, hvilket er en tilgang, som i dag mødes med stigende skepsis blandt vælgerne og nogle regeringer.

7.9 **Væksten kan også bidrage til at styrke stabiliteten.** Med udgangspunkt i EIB's princip om, at finansiering via obligationer ikke nødvendigvis skal medregnes til statsunderskuddet, vil finansieringen via euroobligationer for at fremme genopretningen give mulighed for lettere at nedbringe underskuddet og frigøre nationale skatteindtægter til at mindske eller holde underskud nede, samtidig med at det sikres, at nøglekomponenterne i de sociale udgifter ikke bliver berørt. I dette øjemed bør der fastlægges fælles parametre og kriterier fra landenes og Eurostats side for at opnå en bedre og mere retfærdig evaluering af dataene.

7.10 I øvrigt er der ikke taget hensyn til, at den mulige »fortrængningseffekt« (*crowding out*) forudsætter **fuld beskæftigelse**. Eftersom de fleste medlemsstater i dag har høj arbejdsløshed, vil den – separate eller fælles – finansiering gennem projektobligationer udstedt af EIB/EIF kunne medføre en stigning (*crowding in*) i den private sektors investeringer, indkomster og arbejdspladser med en op til tredobbelt multiplikatoreffekt på investeringerne samt positive finanspolitiske multiplikatorer, for så vidt som de skaber direkte og indirekte skatteindtægter ⁽²⁷⁾.

7.11 I lyset af de vanskeligheder, som nogle lande, især Grækenland og Cypren, befinder sig i, foreslår EØSU at tage den kortsigtede strukturtilpasning, som trojkaen har krævet gennemført, op til fornyet overvejelse i betragtning af de nye langsigtede perspektiver for disse lande efter opdagelsen af enorme næsten uudnyttede olie- og gasforekomster i det østlige Middelhav ⁽²⁸⁾.

⁽²⁶⁾ The Economist (2012), *The Rise of State Capitalism: The Emerging World's New Model*. (»Statskapitalismens opståen: vækstlandenes nye model«), Særudgave, 21.-27. januar 2012.

⁽²⁷⁾ Blanchard, Blot, Creel et al., undersøgelser gennemført for »Observatoire Français des Conjonctures Économiques«.

⁽²⁸⁾ På denne baggrund anser EØSU det for uacceptabelt, at trojkaen beder Grækenland sælge sin aktiemajoritet i det nationale olieselskab til udenlandske selskaber for at opnå en begrænset fortjeneste på 50 milliarder euro. Det er vor opfattelse, at de græske borgere med rette mener, at der er tale om et skridt, som er fordelagtigt for markederne, men ikke for borgerne. Derfor foreslår EØSU, at Det Europæiske Råd beder Kommissionen om at tage den krævede kortsigtede strukturtilpasning op til ny overvejelse, således at der kan tages hensyn til de ekstraordinære indtægter, der kan forventes på længere sigt.

8. EU's politiske fremtid

8.1 EØSU er således overbevist om, at det ikke rækker med en simpel vedligeholdelse af EU fra tid til anden. EU kan ikke køre videre med det tomrum, som har været der siden Maastricht, uden at tage fat på den udfordring, som den kriseramte euro repræsenterer. Krisen har afdækket euroens store interne »underskud«, herunder først og fremmest det demokratiske ⁽²⁹⁾, og gængivet EU-samarbejdet et mål for at undgå, at EU-tankens dør.

8.2 EØSU mener, at den fælles valuta vil være bæredygtig, hvis der opnås konvergens mellem eurolandenes økonomiske kapacitet (*performances*). Dette kræver en økonomisk og politisk indsats. Der er derfor brug for en politisk union, som kan gøre forskellene acceptable og om nødvendigt give mulighed for at overføre en del af velstanden fra de stærke områder til de svage ved hjælp af en gennemsigtig og demokratisk beslutningsproces og en ny form for solidaritet mellem landene ⁽³⁰⁾.

8.3 Denne krise får de »gamle skel« mellem europæerne til at komme op til overfladen igen. Den gamle uvane med at skue tilbage er dukket op igen, og nu hives gamle genfærd og flokler, som vi troede, vi havde lagt bag os, frem igen. Som om nedskæringer og gæld skulle være nogens skyld og ikke snarere resultatet af fejl begået af regeringerne på begge »sider«. Også af denne grund kan de lande, der er i vanskeligheder, ikke vælte et ansvar, som er deres eget, over på EU (eller Tyskland), og de rigeste lande kan ikke være uvidende om de større fordele, som euroen har givet dem – til dels på andre landes bekostning – i kraft af de eksisterende økonomiske ubalancer. Vi har derfor brug for et **nyt politisk og kulturelt overskud og evne til dialog** mellem de europæiske folk - utvivlsomt til gensidig fordel - således som den tyske digter Friedrich Hölderlin ⁽³¹⁾ med inspiration i den græske kultur allerede for længe siden pegede på.

8.4 Det er nødvendigt at foretage et kvalitativt spring fremad. Det er nødvendigt **at samle** ikke kun hvert enkelt lands økonomi, men også politik og **SUVERÆNITET i én pulje**. Det er ikke nødvendigt at diskutere, hvilken europæisk »model«, der skal opbygges, men snarere hvilke instrumenter vi har brug for: effektive, demokratiske og gennemsigtige instrumenter til at beslutte, gennemføre det fælles bedste og **forene det europæiske folk**, ikke for at splitte det.

⁽²⁹⁾ »Zum ersten Mal in der Geschichte der EU erleben wir einen Abbau der Demokratie«, Jürgen Habermas.

⁽³⁰⁾ »Et land må ikke foretage handlinger, som skader et andet land i eurozonen«, Mario Draghi.

⁽³¹⁾ »Seit ein Gespräch wir sind und hören voneinander«, fra »Friedensfeier«, Friedrich Hölderlin, digter, 1770-1843.

8.5 Netop derfor mener EØSU, at det ikke er et spørgsmål om, hvorvidt **traktaten** skal ændres eller ej. Det afhænger naturligvis af, hvad der kræves for at færdiggøre ØMU'en. Under alle omstændigheder kan hovedparten af vore forslag gennemføres uden at ændre traktaten (vækst, gæld osv.), mens det for andres vedkommende kan være tilstrækkeligt med et forstærket samarbejde. Det vigtige er det mål, som skal nås til gavn for økonomien, euroen og EU's borgere. Traktaten er kun instrumentet. Dette skal forklares for borgerne på den mest korrekte måde og således at de inddrages i beslutningstagningen direkte og/eller via Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter.

8.6 EØSU mener, at euroområdet har ressourcerne til at **planlægge sin egen fremtid**: Vi har brug for mere politisk integration, mindre kommandostyring og en social markedsøkonomi for at få gang i væksten og beskæftigelsen og for at virkeliggøre **en politisk, økonomisk og social Union**.

9. Integration eller opløsning?

9.1 Hvis dette yderligere skridt ikke tages, vil krisen – som den hidtil er blevet tacklet – kunne føre til en opløsning af euroområdet og dermed af EU. Man kan ikke kun føre en politik om besparelser og nedskæringer af for eksempel gælden, om end det kan være hensigtsmæssigt. Af hensyn til solidariteten må man også tage andre instrumenter i anvendelse (forøgelse af efterspørgslen i kreditorlandene). Det er nødvendigt at få borgerne i de berørte lande til at forstå, at deres budgetoverskud følger af andres underskud, og at angrebene på euroen ikke afhænger af gældsniveauet ⁽³²⁾, skønt det skal nedbringes. På den anden side må borgerne i syd få deres regeringer til at konsolidere gælden, forvalte deres offentlige budgetter med større omhu, undgå spild og skatteflugt, sænke skatterne og øge væksten, beskæftigelsen, produktiviteten og konkurrenceevnen i deres erhvervsliv ikke kun med nogle enkelte reformer, men gennem større solidaritet og en anden økonomisk politik fra EU's og ECB's ⁽³³⁾ side.

9.2 Ellers vil intet land kunne nedbringe sin egen gæld og sanere sit eget budget. Derfor må **spareiveren holdes i ave**, og

den økonomiske politik ændres. Ellers vil risiciene kunne øges. Og her kan historien være os til gavn ⁽³⁴⁾. Det er nødvendigt med en ny indfaldsvinkel til integration, **en positiv integration**, ikke en negativ, skadelig og tvungen integration

9.3 Vi må huske på, at **intet land i EU i dag har sit på det tørre** og er uden for fare, også selv om der er opstået en abnorm situation. Den økonomiske vækst i nogle lande (blandt andet begunstiget af euroen) og de svage EU-institutioner har fået Tyskland, det stærkeste land, til at påtage sig en central rolle i EU, ofte i modsætning til de »perifere« lande især i Sydeuropa, men ikke kun dér. Som Helmut Schmidt har påpeget, gør dette de andre lande ængstelige, især på grund af den måde, hvorpå denne rolle bliver opfattet. Derfor er der brug for initiativer, som kan afkræfte denne opfattelse ⁽³⁵⁾.

9.4 Efter EØSU's mening synes EU i dag at være domineret af egoisme og nationale interesser, som om vi har at gøre med **»særinteressernes utopi«**. Den økonomiskiserede tilgang har taget føringen og skubbet de værdier, som EU er udsprunget af, og på hvilke det baserer sin eksistens, i baggrunden, og i stedet toner et egoistisk, usolidarisk EU frem. Den seneste tids spændinger kan være forløbere for en farlig **»mental opløsning af EU«**, som rammer borgere og regeringer, og som må imødegås ved at lytte opmærksomt uden arrogance og med konkrete svar.

9.5 **Vi står ved en korsvej**: EØSU undrer sig faktisk over, hvordan det er muligt, at EU, som er verdens største økonomi, med sine forsinkede og tøvende svar risikerer at lade Grækenland, som fostrede de europæiske principper – et land af en økonomisk set ganske uanseelig størrelse ⁽³⁶⁾ – gå til grunde ved at afkræve borgerne og virksomhederne ofre uden at ledsage dem med en plan til støtte for væksten, hvilket er den eneste måde, hvorpå landet vil kunne tilbagebetale gælden, og uden en plan, der kan lette de alvorlige sociale lidelser for en del af den græske og europæiske befolkning. Man må spørge sig, hvordan EU kan være det bekendt.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽³²⁾ Spanien, som har en lavere gæld (68,5 % af BNP) end Tyskland (81,2 % af BNP) er et eksempel herpå. Oplysninger fra Eurostat for 2011.

⁽³³⁾ Spaak-rapporten fra 1956 anerkendte, at integrationen af økonomier med forskellige effektivitetsniveauer vil kunne forværre de strukturelle, sociale og regionale forskelle, og at den bør ledsages af fælles strukturelle, sociale og regionale politikker.

⁽³⁴⁾ 1933: konsekvenserne af den deflationistiske politik, som den tyske kansler Heinrich Brüning førte efter krisen i 1929.

⁽³⁵⁾ »Wir brauchen kein deutsches Europa, sondern ein europäisches Deutschland«, Helmut Kohl.

⁽³⁶⁾ 2 % af EU's BNP.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Grøn økonomi — fremme af en bæredygtig udvikling i Europa« (initiativudtalelse)

(2013/C 271/03)

Ordfører: **Joana AGUDO I BATALLER**

Medordfører: **Pedro NARRO**

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede den 15. november 2012 under henvisning til forretningsordenens artikel 29, stk. 2, på eget initiativ at afgive udtalelse om:

»Grøn økonomi — fremme af en bæredygtig udvikling i Europa«.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som vedtog sin udtalelse den 26. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 23. maj 2013, følgende udtalelse med 108 stemmer for og 2 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 Hvis EU skal bevare sin position som økonomisk verdensmagt, er det efter EØSU's mening altafgørende, at der udvikles en grøn og inklusiv økonomi. På FN-konferencen Rio+20 slog EU til lyd for en grøn økonomi som et bidrag til bæredygtig udvikling. Det er nu, EU skal lade handling følge på ord. Hertil kræves en økonomisk udviklingsmodel, som prioriterer offentlige investeringer og fastlægger egnede incitamenter for private investeringer i infrastruktur og »grøn« forskning, udvikling og innovation. Målet er dels at stimulere produktionsaktiviteten for hurtigt at komme ud af den nuværende recession, dels at tackle overgangen til den tredje industrielle revolution ud fra en økonomisk og social førerposition.

1.2 EØSU mener, at de dybe og nødvendige ændringer i måden at producere og forbruge på først og fremmest forudsætter, at civilsamfundet inddrages i hele denne omstillingsproces til en inklusiv grøn økonomi, og at det sker på alle niveauer, især på sektorniveau og territorialt niveau (europæisk, nationalt og regionalt). En deltagelsesbaseret forvaltning er nødvendig for bedst muligt at begrænse den modstand og de negative virkninger, som alle gennemgribende forandringer fører med sig. Det er denne deltagelse, som vil muliggøre bæredygtige fremskridt på det økonomiske, sociale og miljømæssige område.

1.3 EØSU konstaterer med bekymring, at politikken med grønne skattemæssige incitamenter har fået et alvorligt skud for boven i de seneste år på grund af den stramme finanspolitik, som har fået dramatiske følger i form af indskrænket økonomisk aktivitet og tab af arbejdspladser. Den Europæiske Valutafond (IMF) har erkendt, at denne politiks reelle

hæmmende indflydelse på produktionsaktiviteten har været meget større end hidtil vurderet.

1.4 EØSU understreger, at mulighederne for jobskabelse vil øges med udviklingen af en inklusiv grøn økonomi. Ved grønne job forstås ikke kun job inden for nogle af de nyopståede sektorer, men alle de job, som indsatsen for at gøre produktionsprocesser og produkter i alle sektorer »grønnere« fører med sig. En fair omstilling til en grøn økonomi kræver aktive beskæftigelsespolitikker, som sikrer, at der skabes arbejdspladser med rimelige vilkår, hvilket bl.a. omfatter erhvervsuddannelse og livslang læring for de erhvervsaktive arbejdstagere. Ansættelse af kvinder og unge i disse sektorer vil være afgørende for denne vækst.

1.5 Konsensus blandt arbejdsmarkedets parter om en industripolitik er efter EØSU's mening nødvendig for at koordinere indsatsen for teknologisk innovation og for at fremme ændringerne i produktionsinfrastrukturen i mange europæiske sektorer, som berøres af etableringen af en lavemissionsøkonomi, der udnytter ressourcerne effektivt. Dette vil også kræve betydelige investeringer fra virksomhedernes side.

1.6 EØSU mener, at EU bør integrere målene for en bæredygtig udviklingsstrategi i alle sine politikker, især i Europa 2020-strategien og de syv flagskibsinitiativer. Det er nødvendigt at skabe sammenhæng mellem EU's forskellige strategier, og EU-kommissærerne bør tale med én stemme på dette område.

Nærmere bestemt bør Kommissionen benytte midtvejsrevisionen af Europa 2020-strategien til at styrke dens bæredygtighedsaspekter og integrere den fuldstændigt i strategien for bæredygtig udvikling. Der skal fastlægges og anvendes indikatorer for vækstens kvalitet, der gør det muligt at følge og evaluere den.

1.7 EØSU understreger den vigtige rolle, som det europæiske semester og den årlige vækstundersøgelse kan og bør spille for at sikre, at politikkerne for bæredygtig vækst følges. Det er efter EØSU's mening nødvendigt at afskaffe miljøskadelige tilskud og at fremsætte specifikke anbefalinger til medlemsstaterne om at øge miljøbeskatningen samt om affalds- og vandforvaltning og forbedret genanvendelse. På disse områder bør medlemsstaterne udvise større ambition og søge bredere mål.

1.8 EØSU udtrykker bekymring over den store modsigelse, som EU's flerårige finansielle ramme 2014-2020 i realiteten rummer: Det er ikke industrisektorerne med de højeste CO₂-emissioner (boliger, energi, industri og transport), som modtager flest EU-midler til at lette deres omstilling til en grøn økonomi. Det er derfor nødvendigt at øge de finansielle tilskud væsentligt og sikre, at de udnyttes effektivt.

1.9 EØSU finder det særlig relevant at fremme miljøbeskatning, herunder skatteincitamenter for virksomheder, som etablerer geninvesteringsfonde for klimabeskyttelsesforanstaltninger, forudsat at de forvaltes i fællesskab med arbejdstagerne.

1.10 I forbindelse med EU's handelspolitik mener EØSU, at man for at undgå udflytning af industri bør overveje at indføre toldafgifter svarende til CO₂-afgifterne for lande, som ikke anerkender internationale mål for emissionsreduktion.

2. Indledning

2.1 I 2011 udarbejdede OECD og UNEP (FN's Miljøprogram) hver sin rapport om grøn økonomi. ILO lancerede programmet »Grønne job«, og et af de vigtigste emner for FN-konferencen Rio+20 var »Grøn økonomi som led i en bæredygtig udvikling og udryddelse af fattigdom«.

2.2 I 2006 fornyede EU sin strategi for bæredygtig udvikling, og i 2009 lanceredes energi- og klimapakken, der havde som

mål inden 2020 at reducere drivhusgasemissionerne med 20 %, øge andelen af vedvarende energi til 20 % og øge energieffektiviteten med 20 % ⁽¹⁾. EU skal have nedbragt emissionerne endnu mere i 2015 og 2030. I 2011 vedtog Kommissionen flagskibsinitiativet »Et ressourceeffektivt Europa« ⁽²⁾, »Køreplan for omstilling til en konkurrencedygtig lavemissionsøkonomi i 2050« ⁽³⁾, »EU's biodiversitetsstrategi frem til 2020« og »Køreplan til et ressourceeffektivt Europa« ⁽⁴⁾.

2.3 EØSU har altid støttet idéen om at gøre økonomien mere miljøvenlig som et bidrag til en bæredygtig udvikling og understreget, at civilsamfundets forslag vedrørende omstilling til en inklusiv grøn økonomi skal sættes i centrum for medlemsstaternes og EU's politik, og at det kræver et tæt samarbejde mellem alle aktører på arbejdsmarkedet. EØSU har således i flere af sine udtalelser behandlet de forskellige aspekter af emnet og udtalt sig om Kommissionens successive forslag. Udvalget har påpeget, at man ikke kan forbedre den grønne økonomi og styringen uden samtidig at fremme bæredygtigheden inden for produktion, beskæftigelse og forbrug, og at det heller ikke kan ske adskilt fra strategien for ligestilling mellem kønnene og EU's klimapakke.

3. Grøn økonomi

3.1 En inklusiv grøn økonomi skal finde en balance mellem økonomisk velstand, bedre social sammenhængskraft samt en bedre bevarelse og rationel udnyttelse af de naturressourcer, som opretholder vores og fremtidige generationers velfærd. Dens mål er »dematerialisere« produktionen, dvs. afkoble den økonomiske vækst fra udnyttelsen af naturressourcer og produktion af forurening og affald.

3.2 Grønne job er ifølge ILO job, som bringer virksomheders og erhvervssektorer miljøindvirkning ned på et bæredygtigt niveau, bidrager til at mindske forbruget af energi, råmaterialer og vand, skabe en lavemissionsøkonomi og reducere emissionen af drivhusgasser. Begrebet »grønne job« er ret flydende, eftersom grænsen mellem grønne og ikke-grønne job afhænger af teknologiske innovationsprocesser. Ved grønne job forstås derfor ikke kun job i tilknytning til nogle af de nyopståede sektorer, men alle de job, som indsatsen for at gøre produktionsprocesser og produkter i alle sektorer »grønnere« fører med sig.

⁽¹⁾ Resumé i COM(2011) 21 final, bilag 1, og på http://ec.europa.eu/clima/policies/package/index_en.htm

⁽²⁾ COM(2011) 21 final.

⁽³⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0112:REV1:EN:PDF>

⁽⁴⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0571:FIN:EN:PDF>

3.3 Der er to hoveddrivkræfter i udviklingen af den grønne økonomi: de forskellige politikker til modvirkning af klimaændringer og den stigende konkurrence fra de nye vækstlande om ressourcer, der bliver stadig knappere og dyrere.

3.4 Den grønne økonomi består ikke i en simpel afbalancering mellem nye og mere traditionelle sektorer (som følge af den teknologiske udvikling i retning af en lavemissionsøkonomi). Den kræver en miljøvenlig modernisering af produktionsformer og forbrugsmønstre med henblik på at integrere målene om forøgelse af virksomhedernes værditilvækst og om forbedring af deres miljømæssige bæredygtighed hvad angår materialebesparelser, energieffektivitet, arbejdets tilrettelæggelse samt forholdet mellem arbejdstagere og virksomhed i forbindelse med forbedring af produktiviteten på alle punkter.

3.5 I de seneste år er grænserne for jordklodens kapacitet trådt tydeligt frem, både når det gælder naturressourcer, der kan dække den stigende efterspørgsel, og klodens evne til at absorbere affald og forurening.

3.6 Klimaændringernes indvirkning på sundhedstilstanden må ikke glemmes: mange flere tilfælde af ekstreme vejrphenomener, stigende niveauer af ozon og partikler i atmosfæren, der er blevet giftig på grund af højere temperaturer, samt udbredelse af smitsomme sygdomme, der ellers var udryddede, i Europa.

3.7 Ændringerne i energi-, produktions- og transportstrukturen i de vigtigste udviklede økonomier og i en del af de nye vækstøkonomier vil i de kommende år fokusere på omstilling fra en økonomi med høje CO₂-emissioner til en lavemissionsøkonomi, hvor det meste af energien kommer fra rene, vedvarende energikilder, dvs. fra kilder, som ikke udvikler drivhusgasser eller andre farlige emissioner.

3.8 Denne dybtgående omstilling af produktionen, som af nogle betegnes som den tredje industrielle revolution, vil ikke være neutral i forhold til den internationale konkurrence, især for lande, der som de fleste i EU er nettoimportører af energi og råmaterialer. Derfor har mange regeringer i OECD-landene siden 2009 iværksat ambitiøse stimuleringsplaner, hvor investeringer i infrastruktur og grøn forskning, udvikling og innovation spiller en afgørende rolle. Deres formål er dels at stimulere produktionsaktiviteten for hurtigt at komme ud af den nuværende

recession, dels at tackle den aktuelle omstrukturering af produktionen ud fra en førerposition.

3.9 Imidlertid er der blevet skåret dybt i finansieringen af disse planer i mange EU-lande, lige som i EU's budget, bl.a. på grund af den stramme finanspolitik. IMF's cheføkonom har erkendt, at denne politiks reelle hæmmende indflydelse på produktionsaktiviteten har været meget større end hidtil vurderet. Ifølge en undersøgelse, der er gennemført i 28 lande, har den finanspolitiske multiplikator siden krisen, der begyndte i 2008, ligget på mellem 0,8 og 1,7 ⁽⁵⁾.

3.10 Dette tab af momentum for den grønne økonomi kan skabe meget store problemer for mange lande i EU, især da teknologigabet mellem de udviklede lande og de nye vækstlande i dag er meget mindre og ikke statisk. EU-landene som helhed har ikke nogen garanti for at komme til at ligge i fortroppen af udviklede lande med lavemissionsøkonomier, hvilket på længere sigt kan skabe stærke spændinger i EU, da det vil rejse tvivl om deres evne til at fortsætte opbygningen af et samfund, der økonomisk er mere avanceret, socialt har større sammenhængskraft og miljømæssigt er mere bæredygtigt. Det skal dog understreges, at EU står stærkt i sin førerposition inden for teknologi og produktion i flere forskellige industrisektorer, der klart har fremtiden for sig.

3.11 Med udviklingen af den grønne økonomi og de nødvendige investeringer og incitamenter vil mulighederne for at skabe arbejdspladser i Europa vokse. Vi må ikke glemme de nuværende produktionsaktiviteter, der i dag udgør det økonomiske grundlag for EU's medlemsstater. Mange arbejdspladser i industrisektorer, som i dag betragtes som meget forurenende, vil blive grønne, hvis de gennemgår processer, der øger energieffektiviteten og reducerer forbruget af råvarer og den forurening, de skaber. Eksempler herpå inden for vejtransport er virksomheder, som udvikler og fremstiller elektriske og hybride køretøjer, bl.a. til offentlig transport. Inden for bygge- og anlæg kan nævnes anlæg af jernbanelinjer til højhastighedstog, som indebærer store energibesparelser pr. passager i forhold til fly og traditionelle tog, samt energirenovering af boliger, hvis energiforbrug er meget ineffektivt. Dette bør ske inden for rammer, der udvikler og styrker den sociale dialog, samråd og kollektive forhandlinger for at opnå et positivt slutresultat med hensyn til beskæftigelse (kvantitet og kvalitet) og rimelighed (arbejdsvilkår og lønninger). Ikke desto mindre har kun otte lande i EU en officiel definition af grønne job. Dette giver anledning til forskellige vurderinger baseret på forskellige definitioner og metoder.

⁽⁵⁾ IMF Working Paper/13/1. Growth Forecast Errors and Fiscal Multipliers (Vækstprognosefejl og finanspolitiske multiplikatorer). Udarbejdet af Olivier Blanchard og Daniel Leigh. Januar 2013.

4. Civilsamfundets samarbejde i forbindelse med en fair omstilling til grøn økonomi, hvor teknologisk innovation er afgørende for virksomhedernes konkurrenceevne

4.1 Et helt nyt træk ved denne tredje industrielle revolution er produktionskræfternes høje udviklingsniveau og civilsamfundets store opmærksomhed og pression på områder som bæredygtighed og miljø. I Europa er det den kraftige udvikling af miljø- og forbrugerorganisationer, fagforeninger, arbejdsgiverorganisationer og andre civilsamfundsaktører, som giver mulighed for, at der med de kommende forandringer skabes en økonomi, der sikrer en udvikling, som både socialt og miljømæssigt er lettere at styre og mere bæredygtig. Dette var utænkeligt i tidligere processer, hvor det var beslutninger truffet af mikrovirksomheder, der helt og holdent dikterede teknologiske ændringer og ændringer i produktionen.

4.2 ILO fremhæver i *den globale jobpakt* vedtaget i juni 2009 udtrykkeligt, at »den sociale dialog er en mekanisme af uvurderlig betydning for udformningen af politikker, der er tilpasset de nationale prioriteter. Den er et solidt grundlag for at sikre, at arbejdsgiverne og arbejdstagere går sammen med regeringerne i den fælles indsats, der er nødvendig for at overvinde krisen og fremme en bæredygtig genopretning«. Konsensus blandt arbejdsmarkedets parter om en industripolitik er efter EØSU's mening nødvendig for at koordinere indsatsen for teknologisk innovation og for at fremme ændringerne i produktionsinfrastrukturen i mange europæiske sektorer, som berøres af omstillingen til en europæisk lavemissionsøkonomi, der udnytter ressourcerne mere effektivt.

4.3 Teknologisk innovation er noget helt fundamentalt for den grønne økonomi. De sektorer, virksomheder og teknologier, som fremmer en grønnere økonomi, vil derfor få større offentlig og privat finansiel opbakning, da de vil styrke den europæiske økonomis globale konkurrenceevne. Som vejledning til private investeringer har Deutsche Bank derfor defineret følgende sektorer som prioriterede i forbindelse med klimændringerne:

- produktion af ren og vedvarende energi
- infrastrukturer og systemer til forvaltning af energidistribution
- i forbindelse med transportsystemer: fremme af jernbane- og søtransport, hybridbiler på mellemlang sigt og biobrændstoffer, som ikke konkurrerer med fødevarer om arealanvendelsen

- grøn kemi og forskning i nye materialer
- mere energibesparende basisindustrier, der er mindre afhængige af udvinding af råmaterialer, og som hovedsageligt anvender nye materialer, der er mindre forurenende (bl.a. jern- og stålindustrien, cementfremstilling med lavt CO₂-udslip)
- byggeaktiviteter, som indebærer forbedring af bygningers energieffektivitet og deres evne til at producere energi
- affaldsforvaltning
- landbrug (bl.a. rene gødningsprodukter og insektbekæmpelsesmidler)
- systemer til rensning, dekontaminering og afsaltning af vand.

4.4 Man bør være særlig opmærksom på de problemer, som Europas små og mellemstore virksomheder har med at skaffe tilstrækkelig finansiering til de nødvendige investeringer i miljøinnovation.

4.5 Hvis innovationen skal have konkurrencemæssig værdi, skal virksomhedens organisationsmodel omfatte en praksis, der fremmer inddragelse af arbejdstagerne. Det bør udnyttes, at de ansattes deltagelse i arbejdets tilrettelæggelse og i virksomhedens planlægning klart fremmer innovationen og øger produktiviteten. Der ligger her en udfordring i at modernisere arbejdsmarkedsordningerne og de kollektive forhandlinger samt deres forhold til virksomhedsledelsen.

4.6 Arbejdstagernes medinddragelse i virksomhederne er et af de vigtigste elementer, der fremmer en europæisk førerposition på teknologiområdet i mange sektorer, og det er den, der sikrer opretholdelse af deres eksportkapacitet. Det bør ikke kun betragtes som et spørgsmål om fordeling af erhvervet rigdom, da det i sig selv er afgørende for skabelsen af rigdom, hvilket også anerkendes af virksomhederne selv⁽⁶⁾. Innovationsproblemer har i vid udstrækning meget at gøre med stive organisationsstrukturer, hvor arbejdstageren blot betragtes som et redskab.

⁽⁶⁾ EPOC-projektet, Det Europæiske Institut til Forbedring af Leve- og Arbejdsvilkårene.

5. Den grønne økonomi og EU-politikker

5.1 På konferencen Rio+20 slog EU til lyd for en inklusiv grøn økonomi som et skridt på vejen mod en bæredygtig udvikling. Kommissionens mål er at fremme bæredygtig og inklusiv vækst, bl.a. ved at sætte udviklingen af en grøn økonomi i centrum for sin opfølgning af Rio+20. Regeringerne skal udvikle den sociale dialog for at sikre den nødvendige inddragelse af civilsamfundet i denne proces.

5.2 For at støtte gennemførelsen af sit flagskibsinitiativ og køreplanen til et ressourceeffektivt Europa har Kommissionen i 2012 etableret en europæisk platform (som udsender en midtvejsrapport i 2013 og en endelig rapport i slutningen af 2014) om effektiv ressourceanvendelse. Platformen arbejder på konkrete forslag til omstilling til en grøn økonomi på følgende områder: »Rammebetingelser for investering i vedvarende energi«, »Fastlæggelse af mål og måling af resultater«, hvortil der skal udformes et solidt system af andre indikatorer end BNP, som viser resultaterne af disse politikker i de berørte sektorer og i samfundet som helhed (øget konkurrenceevne, forbedrede arbejdsvilkår for arbejdstagerne, genanvendelsesgrad, energi-effektivitet og ressourceanvendelse, andel af vedvarende energi, mindsket forurening) samt »Cirkulær økonomi – udvikling af en miljøvenlig økonomi«.

5.3 Det er særlig relevant at fremme miljøbeskatning og reducere de store tilskud til fossile brændsler, der gives i mange EU-lande, eftersom priserne på mange produkter og tjenesteydelser ikke giver et korrekt billede af de samlede produktionsomkostninger, fordi forureningsomkostningerne ikke er indregnet. Frivillige miljømærkningspolitikker har vist sig utilstrækkelige, ikke mindst i en krisesituation som den nuværende, hvor produktets pris, og ikke dets miljøvenlighed, er det vigtigste for et stigende antal forbrugere. Hvis en miljøbeskatningspolitik skal opnå en høj grad af social konsensus, skal der tages højde for dens indvirkning på virksomhedernes

konkurrenceevne og de sociale følger for befolkningen, dvs. den såkaldte »energifattigdom«, og der skal udvikles supplerende politikker (industri- og handelspolitikker samt støtte til de dårligst stillede samfundsgrupper), som mildner dem. Der bør desuden indføres skattemæssige incitamenter til geninvestering af virksomhedernes udbytte i nedbringelse af CO₂-emissioner (gennem fonde for geninvestering mod klimaændringer) og nedbringelse af andre skadelige miljøvirkninger, forudsat at fondene i virksomhederne forvaltes i fællesskab med arbejdstagerne.

5.4 Kommissionen har vedtaget sit syvende miljøhandlingsprogram, som fastlægger miljøpolitikken bidrag til omstillingen til en grøn økonomi. Europa-Parlamentet og Rådet skal godkende dette program, og EØSU har bidraget med udarbejdelse af en specifik udtalelse ⁽⁷⁾. EU's flerårige finansielle ramme 2014-2020 rummer imidlertid en stor modsigelse: Det er ikke industrisektorerne med de højeste CO₂-emissioner (boliger, energi, industri og transport), som modtager de fleste EU-midler til investeringer.

5.5 I forbindelse med EU's handelspolitik skal det tages med i betragtning, at øget beskatning af CO₂-emissioner – for at komme risikoen for udflytning af industri i forkøbet – bør medføre obligatorisk indførelse af tilsvarende toldafgifter for lande, som ikke anerkender internationale mål for emissionsreduktion. En told på CO₂ er en begrænsning af den frie handel, men det har allerede vundet accept i det internationale samfund i andre tilfælde. Montreal-protokollen, der blev indført for at beskytte ozonlaget, gav mulighed for at fastlægge handelsrestriktioner for at styrke dens gennemførelse, eftersom frihandel ikke er et mål i sig selv, men et middel til at skabe rigdom på en bæredygtig måde. Der kan ikke herske tvivl om, at forebyggelse af en planetarisk katastrofe forårsaget af klimaændringer er vigtigere end at holde verdensmarkederne åbne for produkter med høje emissioner af drivhusgasser.

Bruxelles, den 23. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁷⁾ EØSU's udtalelse om »7. EU-miljøhandlingsprogram«, CES296/2013 af 20.3.2013, EUT C 161 af 6.6.2013, s. 77-81.

III

(Forberedende retsakter)

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

490. PLENARMØDE DEN 22. OG 23. MAJ 2013

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen — En plan for en udbygget og egentlig ØMU — Indledning af en europæisk debat«

COM(2012) 777 final/2

(2013/C 271/04)

Ordfører: **Carmelo CEDRONE**

Kommissionen besluttede den 19. februar 2013 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Meddelelse fra Kommissionen – En plan for en udbygget og egentlig ØMU – Indledning af en europæisk debat«

COM(2012) 777 final/2.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed, som vedtog sin udtalelse den 24. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj 2013, følgende udtalelse med 149 stemmer for, 12 imod og 25 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og forslag

1.1 Kommissionens meddelelse er et vigtigt bidrag til lanceringen af en meget tiltrængt EU-debat og udgør en væsentlig forbedring af tidligere bestræbelser på ØMU-området, hvad angår metoder og indhold. Derudover udstikker Kommissionen for første gang retningslinjer for EU's internationale rolle og politiske fremtid. EØSU ser derfor positivt på forslaget, som kan vise sig at være et historisk vendepunkt, forudsat at Rådet efter 20 års ventetid endelig finder det fornødne mod og viljen til at vedtage og gennemføre de bestemmelser, der kan bidrage til at nå de opstillede målsætninger, og til at gennemføre forslaget hurtigt.

1.2 Rådet har med sine afgørelser i 2011 og 2012 iværksat en vigtig og omfattende reform af styreformerne i EU, hvad angår overvågning af de uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer, styrkelse af budgetbestemmelserne og samordning af de økonomiske politikker i eurolandene. De ukonventionelle foranstaltninger, som Den Europæiske Central-

bank (ECB) for nylig har truffet, om »betingede, men ubegrænsede« opkøb af statsobligationer fra medlemsstater i vanskeligheder, oprettelse af den fælles tilsynsmekanisme, der skal sikre streng og upartisk tilsyn og bryde forbindelsen mellem stater og banker, og reglerne for afvikling af banker er nødvendige redskaber til at sikre stabilitet i ØMU'en.

1.3 EØSU støtter meddelelsens strategi for at styrke euroområdet, som for nylig blev bekræftet af formanden for Det Europæiske Råd, Herman Van Rompuy (Hen imod en egentlig Økonomisk og Monetær Union). Ikke desto mindre er det udvalgets opfattelse, at strategien i sig selv ikke er tilstrækkelig til at kunne give medlemsstaterne, borgerne og virksomhederne mulighed for at høste fuldt udbytte af ØMU'en, hvilket de seneste ti års begivenheder har været bevis på. Rådet har i medfør af Maastrichttraktaten en række politiske forpligtelser, som i høj grad **begrænsede** den ØMU, der blev oprettet. Det er grunden til, at Kommissionen nu fremlægger en plan for en **udbygget og egentlig ØMU**.

1.4 For at kunne gøre ØMU'en mere stabil og sikre økonomisk vækst og øget beskæftigelse i eurolandene er der behov for, at Rådet omgående, og ikke på mellemlang til lang sigt, iværksætter mere målrettede foranstaltninger samtidig, f.eks. en vækstplan og stærkere mekanismer til økonomisk integration. Der er med andre ord behov for en blanding af makro- og mikroøkonomiske politikker, en vedvarende indsats og en følelse af solidaritet, tillid og tilhørsforhold medlemsstaterne imellem og mellem medlemsstaterne og EU, men man må samtidig ikke glemme, at de omtalte foranstaltningers vigtigste mål skal være velfærd for alle borgere.

1.5 EØSU ser positivt på meddelelsen, men anfører ikke desto mindre, at selv hvis alt blev gennemført, ville der sandsynligvis ikke have nogen væsentlig indvirkning, især for så vidt angår den politiske beslutningstagningsprocedure, da der mangler et konkret forslag om en politisk union for at danne ramme om euroen. Det samme gør sig gældende for gælden, håndteringen af de asymmetriske chok, væksten, konkurrenceevnen og beskæftigelsen (for hvilken der systematisk bør gennemføres konsekvensanalyser). Alle disse faktorer udgør begrænsninger i den nuværende situation.

1.6 Udvalget minder om, at det som bekendt allerede har udarbejdet udtalelser om og fremlagt løsninger til størstedelen af Kommissionens nuværende forslag, og især forslagene vedrørende ØMU'ens og ECB's begrænsninger og spørgsmål om vækst og statsgæld⁽¹⁾. Kommissionens og Rådets hidtidige fremskridt udgør et godt grundlag for at fortsætte arbejdet på dette område. EØSU bifalder således, at Kommissionen har besluttet at udarbejde anbefalinger for fremtiden om disse spørgsmål, og håber, at det er den rette anledning for Rådet til at træffe hurtige og konkrete foranstaltninger om gæld og vækst og dermed tage et virkeligt kvalitativt spring fremad.

1.7 Skønt de seneste EU-afgørelser, som beskrives i meddelelsen, – om end kun delvist – er egnede til den makroøkonomiske ramme, er de mikroøkonomiske forslag vedrørende produktionssektorerne, der som de eneste kan sætte skub i den økonomiske vækst, utilstrækkelige. Kommissionens meddelelse sigter mod at indlede en debat om ØMU'en, der som område favner meget bredere end finanspolitisk konsolidering og makroøkonomiske politikker. Der er derfor også behov for mikroøkonomiske politikker, som f.eks. en reel og konkret industripolitisk aftale.

1.8 Desuden ville Kommissionens forslag vinde større opbakning, hvis de forskellige anførte faser for iværksættelse

af de foranstaltninger, der kræves for at gøre ØMU'en mere stabil og forbedre dens funktion, indeholdt en mere direkte henvisning til behovet for at forfølge europæiske politikker, der er i overensstemmelse med denne målsætning, og en beskrivelse af de planlagte indsatsområder og de nye elementer, der skal indføres for også at gøre EU's udgifter mere rationelle og effektive.

1.9 Kommissionen kan og skal bidrage til gennemførelsen af de reformer, der kræves for at forbedre konkurrenceevnen i de nationale produktions- og administrationssystemer, ved at indføre innovative interventionsmetoder og -kriterier til det indre marked, forvaltning af strukturfondene og de vigtigste fælles politikker. Den bør desuden bygge videre på ECB's innovative tiltag og, som EØSU flere gange har bemærket, foreslå nogle tilsvarende, omfattende ændringer til gennemførelsen af de europæiske politikker, der påvirker EU's mest sårbare områder, regioner og sektorer mest.

1.10 Med hensyn til ECB er det vigtigt fuldt ud at udnytte dens struktur til styrkelse af vækst og beskæftigelse og dens rolle som långiver i sidste instans. Hvis eurolandene viste deres hensigt til at bevæge sig i denne retning, ville det bidrage til at konsolidere tilliden til ECB og euroen og afværge spekulative angreb, navnlig mod de lande med de største budgetproblemer.

1.11 Opgaven med at sikre en stabil euro kan ikke overlades til ECB og den fælles monetære politik alene, mens medlemsstaterne får helt frie tøjler til at føre deres skatte- og finanspolitikker. EØSU mener ikke, at **den finanspolitiske union med sigte på et fælles budget for euroområdet** som bebudet i meddelelsen kan udsættes på langt sigt, men at den sammen med den fælles valuta og et fælles banktilsyn skal udgøre den anden sølje, der skal bruges for at skabe en stabil ØMU på kort og mellemlangt sigt og derved forsikre markerne om sammenhængen i EU-projektet.

1.12 For så vidt angår **de institutionelle forslag**, gør Kommissionen en stor indsats. EØSU finder det hensigtsmæssigt endelig at sætte det institutionelle spørgsmål på dagsordenen, da det danner grundlag for Kommissionens innovative forslag, herunder den politiske union. Det er et helt nyt forslag. Udvalget mener dog, at de fleste af disse forslag følger den samme tilgang som den nuværende ramme og kun skaber meget begrænsede fremskridt, og vil derfor ikke løse noget, hvis ikke Rådet går længere og kun bruger dem som et springbræt til handling.

⁽¹⁾ EUT C 143 af 22.5.2012, s. 10.

1.13 De kunne være endnu et skridt på vejen, men på baggrund af hvad der allerede er blevet forslået og godkendt, mener EØSU, der bør deltage i denne proces, at tiden for halve tiltag på visse områder er forbi. Det er derimod nu tid til, at man uden flere udflugter foretager et kvalitativt spring, både hvad angår politikernes indhold og beslutningsprocessen omkring deres gennemførelse, så man ikke skal fortsætte med efterfølgende at gentage behovet for »egentlige« politikker, en »egentlig« ØMU, en »egentlig« politisk union osv. ... Det er nødvendigt at **handle** hurtigt og med større beslutsomhed **nu**, både for at **stoppe den recession**, som har ramt en stor del af EU, og for at lukke de huller, der længe har været forsømt, og som kun er blevet forværret af den internationale finansielle krise.

1.14 EØSU tilskynder Rådet til, med udgangspunkt i Kommissionens forslag, at handle mere modigt og klart hvad angår overholdelse af de indgåede aftaler og ansvaret for at fremsætte forslag, der skal vedtages og gennemføres. Det gælder især en udvidelse af brugen af flertalsafstemning til alle områder, startende med økonomi- og beskæftigelsespolitikkerne, med henblik på en traktatændring.

1.15 Resumé af EØSU's forslag

1.15.1 For at gennemføre en egentlig ØMU mener EØSU, at der (uden at ændre traktaten) er behov for omgående:

- at iværksætte et europæisk vækstinitiativ, da spareplaner alene ikke kan opfylde nogen af EU's fastlagte kriterier;
- at indføre en konvergensmekanisme for sikre solidaritet og bidrage til at overvinde de økonomiske skævheder mellem medlemsstaterne. Man kunne gennemføre foranstaltninger på mikroniveau for at hjælpe de medlemsstater, der er hårdest ramt af krisen, for at nedbringe ungdomsarbejdsløsheden (f.eks. ved at give et EU-bidrag for hver unge nyan-satte), dvs. sætte ind med positive konditionaliteter;
- at finde en løsning på gældsproblemet, som efterlyst af Kommissionen selv og EØSU, for at kunne tage fat på problemerne i alle de lande, der har indført, eller som vil indføre, euroen;
- hurtigt at gennemføre bankunionen og det fælles banktilsyn;
- at gennemføre det indre marked i alle sektorer (skatte-, finans-, bank-, energi-, service-, forsknings- og innovations-sektoren m.fl.);

- at afhjælpe opsplitningen af lånemarkedet, således at låne-omkostningerne under lige vilkår er ens i alle medlemssta-terne.

1.15.2 På mellemlangt og/eller langt sigt er, det eventuelt med ændringer af traktaten, nødvendigt:

- at indføre en egentlig økonomisk styring i EU ved siden af den monetære, finanspolitiske og skattemæssige styring, ikke mindst for at skabe større sammenhæng mellem europæiske og nationale politikker;
- at fuldende ECB's mandat;
- at styrke beslutningsproceduren og samle de forskellige strukturer i et fælles organ for at give euroen »en styring«; at gennemføre og samle det nuværende system og skabe en finanspolitisk union ved at opstille et fælles budget for euroområdet og indføre en solidaritetsmekanisme for at mindske den økonomiske uligevægt mellem landene;
- at gennemføre en socialpakt med henblik på en social union med inddragelse af arbejdsmarkedets parter og det organi-serede civilsamfund;
- at etablere en politisk union med udgangspunkt i et styrket samarbejde, ikke mindst for at give euroen en fælles stemme og gennemføre en mere demokratisk og gennemsigtig beslutningsprocedure. I den sammenhæng kunne det være hensigtsmæssigt at give det næste Europa-Parlament beføjelser som forfatningsmyndighed sammen med Rådet;
- at give EU en mere repræsentativ rolle i de internationale organer.

2. Generelle bemærkninger: kritikpunkter

2.1 Udvalget er klar over, at vi er i færd med at drøfte et af tidens mest komplicerede spørgsmål. Europa er på vej ind i en ny fase med større integration, hvilket medfører, at der er en række modige beslutninger, der skal træffes. EØSU glæder sig meget over indledningen af en debat om ØMU'ens fremtid som et første skridt i denne retning og påpeger, at den makroøko-nomiske realitet i ØMU'en er et resultat af mikroøkonomiske beslutninger, hvorfor makro- og mikroøkonomiske politikker bør sigte mod at opfylde de samme overordnede målsætninger.

2.2 Artikel 9 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, suppleret af artikel 151 og 153, fastsætter nærmere bestemt, at Unionen ved fastlæggelsen og gennemførelsen af sine politikker og aktiviteter skal tage hensyn til de krav, der er knyttet til fremme af et højt beskæftigelsesniveau, forbedring af leve- og arbejdsvilkårene og bekæmpelse af social udstødelse. EØSU er overrasket over, at meddelelsen ikke nævner nogen af disse aspekter som et af målene for en »omfattende og egentlig ØMU«. Udvalget mener, at disse målsætninger bør fremhæves eksplicit, og opfordrer til at indføre mere overvågning (konsekvensanalyser) af de økonomiske og monetære politikkers indvirkning på de samfundsmæssige forhold og arbejdsmarkedet. EØSU finder det hensigtsmæssigt at udarbejde foranstaltninger, der er rettet mod at udrydde de negative økonomiske og sociale konsekvenser, som denne form for politikker kan medføre.

2.3 Ingen af Kommissionens forslag om en mere stabil og troværdig ØMU kan dog gennemføres fuldt ud (hverken på kort eller mellemlangt sigt), hvis ikke medlemsstaterne, og navnlig de lande, der lider mest under den økonomiske og finansielle krise, får vendt den negative vækst og løst problemerne med beskæftigelse og arbejdsløshed, som stiger kraftigt og især blandt de unge, samt mindsket de forskelle, som stadig findes medlemsstaterne imellem. Ligeledes vil man ikke få noget gennemført, medmindre Rådet og Eurogruppen følger Kommissionens forslag og fremskynder de reformer, der skal til for at fuldføre ØMU'en, som vi har ventet på i 20 år, og hvis ikke medlemsstaterne engagerer sig fuldt ud i projektet og går sammen om at styre en del af hver enkelt lands suverænitæt, hvilket er en forudsætning for at nå målene.

2.4 Kommissionens hovedanliggende er at sikre en samordning af medlemsstaternes økonomiske politikker ved hjælp af en række koordinerede foranstaltninger og instrumenter, der skal øge konvergensen mellem finanspolitikker og overvågningssystemer. Dette skulle tjene til at mindske de vanskeligheder, som de mest gældsramte medlemsstater har med at finansiere den offentlige gæld og overholde de strenge planer for nedbringelse og bæredygtighed af den offentlige gæld, som Kommissionen har foreslået, og som for nylig blev godkendt af medlemsstaterne (*finanspagten*). For at genvinde borgernes og markedernes tillid skal medlemsstaternes igangværende foranstaltninger imidlertid være i overensstemmelse med det fælles europæiske projekt og skabe konkrete og positive resultater for borgere og virksomheder. Der er derfor vigtigt at skabe større sammenhæng mellem de makroøkonomiske og de mikroøkonomiske politikker (unge, arbejdsmarked, social sikring mv.), som skal gennemføres på nationalt niveau.

2.5 En stor del af eurolandene er gået ind i deres femte år med negativ vækst, og prognoserne for de kommende år viser kun meget små forbedringer af de vigtigste makroøkonomiske variabler. Hvis Kommissionens forslag om at styrke ØMU'en skal være troværdige og gøres til genstand for en omfattende og fælles debat om ØMU'ens fremtid, der ikke kun har

deltagelse af eksperter, men som inddrager hele det europæiske civilsamfund, skal de suppleres med yderligere bemærkninger og/eller foranstaltninger.

2.6 Eurolandene skal i overensstemmelse med deres forpligtelser over for EU fortsætte de stramme finanspolitikker i de kommende år. Dette kan først og fremmest sikres gennem reformer, der sigter mod en rationalisering af de nationale budgetstrukturer, både med hensyn til udgifter såvel som offentlige indtægter, og som tager behørigt hensyn til en retfærdig fordeling og effekten af de finanspolitiske multiplikatorer. Det ville højne effektiviteten uden at påvirke budgetbalancerne og uden at medføre nedskæringer på de udgiftsområder, som har afgørende betydning for den økonomiske vækst og den sociale velfærd, såsom sundhed, socialsikringsordninger, uddannelse, forskning og innovation samt infrastruktur ⁽²⁾.

2.7 Disse nationale foranstaltninger bør dog suppleres med europæiske tiltag rettet mod økonomisk vækst, beskæftigelse og nye investeringer, f.eks.: forbedring af de nationale arbejdsmarkeders funktion med henblik på at integrere dem i euroområdet, herunder også ved hjælp af den makroøkonomiske dialog ⁽³⁾, delvis pooling af den offentlige gæld for at bringe spekulationen under kontrol; udstedelse af obligationer fra EIB og EIF for at finansiere væksten og tiltrække globale opsparingsoverskud ⁽⁴⁾; mulighed for at undtage visse strukturelle investeringer fra statsgælden, som er nødvendige for at skabe en positiv vækstcirkel, og endelig større fokus på industripolitikken fra både de nationale regeringer og de europæiske beslutningstagere.

2.8 Ansvar for gennemførelsen af disse politikker påhviler medlemsstaternes regeringer, men Kommissionen bør i kraft af sine institutionelle beføjelser og rolle som forvalter af EU's budgetmidler sikre, at de gennemføres og derved bidrage til at begrænse de forskelle og ubalancer, som stadig findes mellem regionerne.

2.9 EØSU mener desuden, at Kommissionens undersøgelse af de historiske aspekter af ØMU'en ikke afspejler de virkelige økonomiske og politiske begrænsninger, som blev skabt, da euroen blev indført, og som er hovedårsagen til den krise, som har ramt euroen og EU. Lige så mærkeligt er det, at der i en analyse af ØMU'en ikke er en reference til og en vurdering af hverken Maastrichtkriterierne, den monetære politiks »enhed« eller de økonomiske asymmetrier mellem landene. Derudover er

⁽²⁾ EUT C 133 af 9. maj 2013, s. 44.

⁽³⁾ Idem.

⁽⁴⁾ Jf. fodnote 1.

det ikke rimeligt kun at give statsgælden skylden for krisen i 2008 uden at nævne EU's og de nationale regerings politiske svaghed, især i betragtning af at medlemsstaterne fra ØMU's start systematisk har afvist at indlede en debat om samordning af skatte- og finanspolitikker.

2.10 Der er et presserende behov for at gennemføre en økonomisk union og en økonomisk styring af EU (samtidig med eller forud for en bankunion mv.), og Kommissionens meddelelse lægger fundamentet hertil.

3. Særlige bemærkninger til forslagenes indhold: stærke og svage punkter

3.1 På **kort sigt** overvejes og beskrives der syv forslag, hvoraf nogle er gamle, da de henviser til foranstaltninger, der for nylig er blevet vedtaget af EU vedrørende det europæiske semester, sixpack'en og twopack'en og ECB's banktilsyn. Alle forslagene er vigtige tiltag og bør gennemføres fuldt ud i overensstemmelse med den relevante EU-lovgivning og de landespecifikke henstillinger, som er vedtaget af Rådet. De mest interessante af Kommissionens forslag er efter EØSU's mening følgende:

3.1.1 Det første er indførelsen af en fælles tilsynsmekanisme (FTM) og en fælles afviklingsmekanisme (FAM) for at løse de nødlidende bankers problemer. Det mest innovative aspekt her er, at afviklingsomkostningerne afholdes af aktionærer og kreditorer. Hvis der er behov for »yderligere midler til finansiering af omstrukturingsprocessen«, finansieres disse af banksektoren selv og ikke længere af skatteyderne ⁽⁵⁾.

3.1.2 Den næste omhandler indførelsen af et »**instrument for konvergens og konkurrenceevne**«, der skal støtte gennemførelsen af strukturreformer i eurolandene. Forslaget indeholder en meget detaljeret beskrivelse (jf. bilag 1 i meddelelsen) af det planlagte forløb for gennemførelse og overholdelse af de aftaler, som skal underbygge instrumentet. Der er ikke truffet beslutning om deltagelsesomfanget og størrelsen på de finansielle midler, som medlemsstaterne kan få nytte af (begge faktorer er afgørende for at sikre instrumentets bæredygtighed). Kommissionen forbeholder sig imidlertid retten til at fremlægge et mere detaljeret forslag om gennemførelsesbestemmelserne for instrumentet (s. 25 i meddelelsen). Efter udvalgets opfattelse bør dette instrument gennemføres forud for, eller i det mindste samtidig med, strukturreformerne for at afbøde den negative indvirkning. EØSU fremhæver desuden, at instrumentet for konvergens og konkurrenceevne kun kan være effektivt, hvis

det lidt efter lidt anvendes i sammenhæng med de tiltag og foranstaltninger, der iværksættes på nationalt niveau.

3.1.3 Derudover lader det til, at forslaget om den flerårige finansielle ramme opfattes som en straf til dem, som ikke overholder »aftalen mellem medlemsstaterne og Kommissionen« snarere end et incitament til at gennemføre de politikker, der udarbejdes på europæisk plan. De strenge makroøkonomiske krav til medlemsstaterne bør suppleres med en plan for vækst og nye beskæftigelsesmuligheder for især unge, der skal udarbejdes med aktiv deltagelse af arbejdsmarkedets parter og det organiserede civilsamfund.

3.1.4 En større rolle til EU og euroen i styringen af de internationale monetære organer og behovet for at styrke euroens eksterne repræsentationskapacitet er to af de vigtigste punkter, som Kommissionen har rejst, og som har været rejst i adskillige af EØSU's udtalelser, for at give EU og den fælles valuta større vægt og beslutningskompetence i den internationale monetære styring. Kommissionen fremhæver imidlertid ikke vanskelighederne ved forslaget, både i og uden for euroområdet, i betragtning af USA's (men også Det Forenede Kongeriges) klart negative holdning til at give euroen større vægt (og tilsvarende mindske dollarens vægt) og de forskelle, der stadig er mellem eurolandene, når det kommer til at forsvare specifikke økonomiske og politiske interesser i mange udviklingslande, som får støtte af Den Internationale Valutafond (IMF).

3.2 På **mellemlangt sigt** er der hovedsageligt tale om forslag om oprettelse af en gældindfrielsesfond, som er underlagt strenge betingelser for at mindske den moralske risiko, og indførelsen af et nyt statsgældsinstrument for euroområdet (eurogældsbeviser). Disse forslag har længe været en del af debatten mellem de vigtigste EU-institutioner og medlemsstaterne. I sine udtalelser har EØSU også flere gange fremhævet behovet for at anvende EU-obligationer som et tillægsinstrument, dvs. en pooling af gælden, både for at gøre det lettere for de mest gældsplagede lande i euroområdet at finansiere statsgælden og for at mindske omkostningerne ved gældsbetjening ⁽⁶⁾.

3.2.1 EØSU ville derfor have foretrukket, at Kommissionen havde fremlagt sit eget forslag og/eller henvist til EØSU's tidligere forslag, til forslagene fra de europæiske økonomiministre mv., og det selvom udvalget anerkender de positive sider ved forslaget fra det tyske råd af økonomiske eksperter, der er taget med i Kommissionens meddelelse.

⁽⁵⁾ EUT C 44 af 15.2.2013, s. 68.

⁽⁶⁾ EUT C 299 af 4.10.2012, s. 60.

3.2.2 Ved at fremhæve gældsindfrielsesfonden ser man dog bort fra, at en stor del af succesen med politikken for nedbringelse af statsgælden ikke kun hænger sammen med de resultater, der er opnået ved at skære i de offentlige udgifter, men frem for alt de flere indtægter. Det her er den rette vej at gå og fortsætte ad i længere tid end på mellemlangt sigt, hvis forholdet mellem gæld og BNP skal komme under Maastricht-referenceværdien igen. Det muligvis bedste forslag er stadig indførelsen af EU-obligationer, som EØSU tidligere har redegjort for i detaljer (⁷). Problemet er dog ikke, hvilket teknisk instrument der skal anvendes, men snarere hvilken løsning der skal bruges.

3.2.3 Forslaget som helhed er på linje med stabilitetspagten, for så vidt angår medlemsstaternes forpligtelser, men indeholder ikke noget nyt element, som ville medføre et ændret fokus for de politikker, som ikke længere kan fortsætte i samme retning.

3.3 På **langt sigt**, i den mindst detaljerede del af Kommissionens meddelelse, forventes ØMU'en at udvikle sig i retning af at gennemføre en bankunion, en finanspolitisk union og en økonomisk union. Dette er helt klart målsætninger, som EØSU kan tilslutte sig, forudsat at man fastlægger, hvad der kræves for at nå dem. EØSU er enig i, at det er nødvendigt, at medlemsstaternes økonomiske politikker samordnes fuldt ud, især på det skattemæssige og økonomiske område, og at der opstilles et fælles budget for EU med egne finansielle ressourcer og med en selvstændig skatteevne.

3.3.1 Hvad angår de institutionelle aspekter, går meddelelsen ikke længere end til at beskrive dem og pege på forudsætningerne for at bygge en økonomisk og monetær union, som er stærkere med hensyn til de juridiske rammer og styringen af de vigtigste økonomiske politikker. Derimod nævner den ikke de makro- og mikroøkonomiske betingelser, som skal sikre forslagernes levedygtighed på langt sigt.

3.3.2 EØSU mener, at dette ambitiøse initiativ kan blive vellykket, hvis der gennemføres et styrket samarbejde, der sigter mod realiseringen af en politisk union. Denne proces kan lettes, hvis man i international makroøkonomisk sammenhæng gennemfører de halvfærdige reformer vedrørende regler for finansierings- og kreditmarkedernes funktion, mekanismer for makro- og mikrotilsyn og nedbringelse af de makroøkonomiske ubalancer (med udgangspunkt i USA's gæld og Kinas overskud), som har givet næring til den finansielle krise. Uden en betydelig udvikling i denne retning vil det være svært at forebygge nye økonomiske og finansielle kriser.

4. Politisk union

4.1 Generelt

4.1.1 EØSU glæder sig over Kommissionens forsøg på at tage fat på EU's nuværende demokratiske underskud samt over ideen om, at det største problem er en overførsel af suverænitet. Det handler altså om at lancere processen for at skabe en politisk union, hvilket indebærer, at man samler og i fællesskab styrer »suveræne« politikker, som stadig er nationale, ved hjælp af en mere gennemsigtig og demokratisk beslutningsprocedure for at give euroen en fælles stemme og en europæisk »styring« – ØMU'ens anden søjle, som stadig mangler.

4.1.2 I den sammenhæng mener EØSU, at:

- det på kort sigt ikke er nødvendigt at ændre traktaten, hvilket udvalget har forklaret tilstrækkeligt i sine forslag. Det ville i stedet være bedre at fokusere på de langsigtede forslag;
- det er sandt, at problemet er mere alvorligt i euroområdet, i hvilken forbindelse det er helt forkert fortsat at tale om »samordning« af de makro- og mikroøkonomiske politikker, når man i stedet bør tale om fælles økonomiske politikker, sådan som man gør i forbindelse med bankunionen, det fælles tilsyn på europæisk niveau, den monetære politik mv.

4.1.3 Problemet handler derfor ikke om vanskelighederne med at inddrage Europa-Parlamentet, men snarere om at skabe en fælles beslutningsprocedure for eurolandene og inddrage Europa-Parlamentet i denne. Det er derimod ikke længere acceptabelt at fastholde uafhængige økonomiske og industrielle politikker for hver enkelt medlemsstat samtidig med en fælles monetær politik, som er til skade for de svageste landes økonomier og ikke indeholder kompensationsmekanismer.

4.2 Optimering af ansvaret

4.2.1 EØSU bakker op om at inddrage Europa-Parlamentet i debatten om vækstforslagene sammen med de nationale parlamenter. De bør også deltage i debatten om tilpasningsprogrammerne og ikke kun informeres herom. Der er dog stadig tale om kunstige formaliteter, hvilket ligger meget langt fra, hvordan EU's beslutningsprocedure burde fungere.

4.2.2 Til gengæld er forslagene om de politiske partier innovative, idet de anfører, at partierne skal være europæiske i flere henseender end blot af navn og dermed fungere som en fælles europæisk struktur frem for en sum af mange nationale organer, som handler i overensstemmelse med de enkelte medlemsstater eller andre organisationer (fagforeninger, arbejdsgiverorganisationer m.fl.).

(⁷) Idem.

4.2.3 Det ville være hensigtsmæssigt, hvis ikke kun partierne, som foreslået at Kommissionen, men også de andre store europæiske organisationer (f.eks. fagforeninger, arbejdsgiverorganisationer m.fl.) i euroområdet i det mindste gik sammen og fik vedtaget en fælles og europæisk frem for national tilgang allerede nu, forud for valgene i 2014. Det ville være et stort skridt i den rigtige retning, der, skønt utilstrækkeligt, ville sætte godt eksempel for alle.

4.2.4 I anledning af valgene vil det være nødvendigt at give Europa-Parlamentet forfatningsbeføjelser, som giver det mulighed for (sammen med Rådet) at sørge for overgangen til en politisk union inden for en fastlagt tidsramme, og udvide brugen af flertalsafstemning til alle områder samt give Europa-Parlamentet ret til også at stemme om vækst og beskæftigelse.

4.3 Spørgsmål, der opstår, hvis traktaten ændres

4.3.1 EØSU bakker op om at sammenlægge og forene de økonomiske politikker med de beskæftigelsesmæssige, som er to sider af samme sag, selvom dette snarere er et økonomisk end et juridisk problem. Der er derimod behov for at indføre en fælles beslutningsprocedure for alle økonomiske politikker, som samler Europa 2020-strategien, samordningen af de nationale budgetter, de makro- og mikroøkonomiske politikker, arbejdsmarkedet i euroområdet mm. for at tage et skridt længere end det nuværende beslutningssystem. Man skal ikke tro, at Europa-Parlamentet nedsættelse af et særligt udvalg er nok til at ændre ØMU'en.

4.3.2 Derudover virker det noget uklart at tro, at den nuværende situation kan forbedres ved at give Kommissionens næstformand og kommissær for økonomisk og monetær politik beføjelse til at koordinere ØMU'en, selv om det er i samarbejde med Europa-Parlamentet. Udenrigspolitikken er et tydeligt eksempel herpå, og man bør derfor i stedet give rigtige beføjelser til kommissæren eller eventuelt en minister.

4.3.3 Et så centralt spørgsmål kan ikke løses med kunstige juridiske og parlamentariske formaliteter, hvis ikke der forinden træffes en beslutning om at overføre suveræniteten fra nationalt til europæisk niveau på det økonomiske, monetære og beskæftigelsesmæssige politikområde, sådan som EØSU gentagne gange har foreslået. Der er behov for at indføre en »økonomisk styring« af euroområdet, som forvaltes af Eurogruppen med beslutningsbeføjelser og flertalsafstemning i fællesskab med Europa-Parlamentet, med de dertilhørende traktatændringer, og det med samme hast med hvilken den finanspolitiske aftale, bankunionen mm. blev lanceret. Det vil gøre det muligt at gennemføre et indre marked for de økonomiske, industrielle samt vækst- og beskæftigelsesmæssige politikker, hvor medlemsstaterne har en fælles vision og træffer solidariske beslutninger i EU-borgernes interesse.

4.4 EU's eksterne repræsentation

4.4.1 EØSU bifalder alle forslagene om den eksterne repræsentation af euroområdet. Dette er et centralt punkt i meddelelsen i betragtning af de internationale konsekvenser af krisen og forholdet mellem valutaer. Euroen befinder sig i øjeblikket i en prekær situation. Kommissionens strategi for at konsolidere euroområdets plads i IMF består i første omgang af at få tildelt observatørstatus, og først derefter vil man søge om en fælles repræsentation. Det vil tage lang tid og svække euroområdet, som snarest muligt bør få en fælles stemme i de forskellige organer, hvilket EØSU også længe har påpeget. Kommissionens forslag er realistiske, men også for tøvende og utilstrækkelige på kort og mellemlangt sigt. Også i denne sammenhæng vil alt afhænge af Rådets beslutninger.

4.5 Den Europæiske Centralbank (ECB)

4.5.1 Tilgangen over for ECB synes utilstrækkelig. Desuden er EØSU ikke enig i, at traktaten bør behandle punktet om »en styrkelse af den demokratiske ansvarlighed for ECB«, eftersom ECB er et organ, hvor beslutningerne allerede træffes med flertal (hvilket ikke er tilfældet i Rådet). Desuden er ECB's problemer og rolle af en anden karakter, og man kan ikke kun henvise til overvågning, sådan som Kommissionens meddelelse ser ud til at gøre. Problemerne handler også om at udvide ECB's mandat til at omfatte vækst og beskæftigelse samt stabilitet og inflation.

4.5.2 Med henblik herpå er det også nødvendigt at sikre, at mekanismerne til overførsel af politikkerne fra ECB til realøkonomien fungerer korrekt. De nye ukonventionelle foranstaltninger, som ECB har gennemført for at gøre disse mekanismer mere effektive, der sigter mod både at skaffe bankerne likviditet (programmerne for obligationsopkøb (CBPP) og langfristede markedsoperationer (LTRO)) og opkøbe statsobligationer på det sekundære marked (programmerne for det indre marked (SMP) og direkte monetære transaktioner (OMT)), kan betragtes som et første skridt i den rigtige retning, men de gør endnu ikke, at ECB kan fungere som långiver i sidste instans med egen selvstændig beslutningstagning, når det er nødvendigt, hvilket (som bekendt) ville forudsætte en traktatændring.

4.5.3 Det er nødvendigt at styrke ECB's selvstændige beslutningstagning og interventionsinstrumenter med tanke på dens rolle som långiver i sidste indsats, ikke for at øge medlemsstaternes eller EU's gældsætning, men for at give euroen større troværdighed og hindre spekulative angreb mod statsgælden i de mest gældsatte lande. Særligt i forbindelse med effekten af ECB's foranstaltninger på statsgældens bæredygtighed minder EØSU om, at det blotte løfte om foranstaltninger har bidraget til at mindske spændingerne på både euroområdets marked for statsobligationer og finansierings- og kreditmarkederne.

4.6 Domstolen

4.6.1 EØSU er enig i at styrke Domstolens rolle, dog ikke på det i meddelelsen foreslåede område (traktatkrænkelserprocedurer for medlemsstater). Det ville betyde, at man holder fast i tanken om, at de økonomiske problemer, herunder gæld, er tekniske og juridiske problemer i stedet for politiske problemer, som skal håndteres inden for rammerne af en demokratisk og gennemsigtig EU-beslutningsprocedure, som henhører under borgernes suverænitæt.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

*Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg*

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler«

COM(2013) 44 final – 2013/0024 (COD)

og om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme«

COM(2013) 45 final — 2013/0025 (COD)

(2013/C 271/05)

Ordfører: **Christophe ZEEB**

Under henvisning til artikel 114 og 307 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde besluttede Rådet den 27. og 28. februar 2013 og Europa-Parlamentet den 12. marts 2013 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge, herunder finansiering af terrorisme«

COM(2013) 45 final – 2013/0025 (COD)

og

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler«

COM(2013) 44 final – 2013/0024 (COD).

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed, som vedtog sin udtalelse den 24. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 23. maj, følgende udtalelse med 145 stemmer for og 4 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) bifalder Kommissionens forslag om at tilpasse EU-lovgivningen på baggrund af ændringerne i de internationale standarder for forebyggelse og bekæmpelse af hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme. De kriminelle, som misbruger det finansielle system og mulighederne på det indre marked, udgør nemlig en trussel imod selve grundlaget for vores samfund. Det er efter EØSU's opfattelse yderst vigtigt, at Den Europæiske Union og medlemsstaterne får effektive værktøjer, der kan øge integriteten og gennemsigtigheden af de finansielle transaktioner. I den henseende er Kommissionens forslag bestemt et skridt i den rigtige retning.

1.2 EØSU er tilfreds med tydeliggørelsen af de forpligtede enheders legitimationskrav over for de reelle ejere af selskaber, således at der kan skabes større gennemsigtighed med hensyn til, hvilke fysiske personer der gemmer sig bag en eventuel

juridisk person, og over for politisk udsatte personer, hvor risikoen for korruption kan være højere som følge af deres hverv. EØSU er endvidere tilfreds med, at spiludbydere er blevet medtaget på listen over forpligtede enheder, da der er tale om en sektor, der kan anvendes til hvidvaskning af penge.

1.3 EØSU bifalder Kommissionens målsætning om, at Den Europæiske Union skal gå forrest i den internationale kamp mod hvidvaskning af penge og terrorisme. EØSU mener, at en af metoderne til at sikre, at de nye EU-regler bliver effektive, og EU dermed kan blive et eksempel til efterfølgelse i kampen mod hvidvaskning af penge, er en kollektiv indsats fra alle parter side. EØSU er tilfreds med de præciseringer i dokumentet, som sikrer forholdsmæssigheden over for SMV'er. EØSU mener, at små enheder bør tilbydes teknisk og professionel bistand via et mellemlid, der kan være brancheorganisationer, -sammenslutninger eller -forbund, så de bliver i stand til at opfylde forpligtelserne i forslaget.

1.4 EØSU roser Kommissionen for at have kastet sig ud i den svære opgave, det er at finde en balance mellem så umiddelbart vanskeligt forenelige problemstillinger som beskyttelse af personoplysninger og bekæmpelse af hvidvaskning af penge. Formålet med, at en lang række forpligtede enheder indsamler og analyserer oplysninger, herunder personoplysninger, er udelukkende at afsløre kriminelle aktiviteter. De forpligtede enheder skal derfor i det omfang, det er muligt, værne om deres kunders privatliv, når de som en prioriteret opgave bistår de nationale myndigheder i kampen mod kriminalitet.

1.5 EØSU hilser forslaget om EU-harmonisering af de sanktioner, der anvendes i den finansielle sektor, velkommen. Kriminalitetsforebyggelsen skal være så effektiv som mulig, og de forpligtede enheder skal kunne idømmes afskrækkende sanktioner, der er proportionale med de beløb, der hvidvaskes. EØSU henstiller derfor til Kommissionen og medlemsstaterne, at de sikrer konsekvens og korrekt anvendelse af administrative sanktioner og straf.

2. Baggrund

2.1 Hvidvaskning af penge, finansiering af terrorisme og spredning af masseødelæggelsesvåben er trusler mod den globale sikkerhed og det finansielle systems integritet. På internationalt plan er det Den Finansielle Aktionsgruppes (FATF) opgave at udforme foranstaltninger benævnt *anbefalinger* for at forebygge og bekæmpe hvidvaskning af penge, finansiering af terrorisme og på det seneste finansiering af spredning af masseødelæggelsesvåben.

2.2 En periode på næsten tre år blev brugt til at revidere FATF's anbefalinger for at skærpe de forebyggende foranstaltninger og i højere grad beskytte det finansielle system ved at give regeringerne mere robuste værktøjer til at sanktionere alvorlige lovovertrædelser. De nye anbefalinger blev vedtaget af FATF i februar 2012 ⁽¹⁾.

2.3 De væsentligste ændringer indført med FATF's nye anbefalinger er:

2.3.1 Udtrykkelig angivelse af, at de forpligtede lande og enheder (forpligtede enheder) skal anvende den risikobaserede tilgang til bedre at forstå de risici for hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme, de er konfronteret med, og tilpasse deres kontrolsystemer, så deres ressourcer kan sættes hensigtsmæssigt ind i forhold til den type risici, de har identificeret.

2.3.2 Nødvendige præciseringer af karakteren af de forpligtelser, som påhviler de forpligtede enheder. Anbefalingerne

præciserer rækkevidden af forpligtelserne med hensyn til (i) åbenhed om identiteten af selskabers reelle ejere og modtagere af elektroniske pengeoverførsler og (ii) identifikation af politisk udsatte personer, hvor risikoen for korruption er større på grund af deres hverv.

2.3.3 De retshåndhævende myndigheder og finansielle efterretningsenheder får med anbefalingerne mere effektive efterforskningsværktøjer, og udvekslingen af information om undersøgelser, overvågning og retsforfølgning af alvorlige lovovertrædelser styrkes.

2.4 FATF tager hul på en ny omgang evalueringer af medlemslandene i 2014 med særlig fokus på, hvor effektivt de nye anbefalinger er blevet gennemført.

3. Kommissionens forslag

3.1 Forslagene til (i) det fjerde direktiv om bekæmpelse af hvidvaskning af penge/finansiering af terrorisme og (ii) den anden forordning om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler, er et led i opdateringen af EU-lovgivningen og skal afspejle de ændrede FATF-anbefalinger.

3.2 De vigtigste foreslåede ændringer af EU-lovgivningen er:

3.2.1 Listen over forpligtede enheder er blevet udvidet med (i) forhandlere af varer, som opererer med kontantbetalinger på over 7 500 EUR ⁽²⁾, (ii) udbydere af spiltjenester og (iii) udlejningsformidlere.

3.2.2 Skattekriminalitet nævnes udtrykkeligt som prædikato-overtrædelser for hvidvaskning af penge.

3.2.3 Det fremgår tydeligt af forslaget til direktiv, at den risikobaserede tilgang skal anvendes på såvel overnationalt og nationalt niveau som af de forpligtede enheder med udgangspunkt i forskellige grader af legitimationskrav baseret på en liste over faktorer, der som minimum skal tages i betragtning, eller på retningslinjer udstukket af de europæiske tilsynsmyndigheder.

3.2.4 De europæiske tilsynsmyndigheder (EBA, EIOPA og ESMA) skal medvirke til analysen af risici for hvidvaskning af penge/finansiering af terrorisme i Den Europæiske Union og udarbejde reguleringsmæssige tekniske standarder for medlemsstaterne og finansieringsinstitutter.

⁽¹⁾ www.fatf-gafi.org

⁽²⁾ Tærsklen er for øjeblikket 15 000 EUR.

3.2.5 De forpligtede enheder skal indhente oplysninger om de reelle ejere og behandle politisk udsatte personer i hjemlandet, eller som arbejder for internationale organisationer, som en særlig risikobehæftet kategori af kunder.

3.2.6 Der er udarbejdet en liste over administrative sanktioner, der kan anvendes, i tilfælde af at de forpligtede enheder systematisk tilsidesætter vigtige krav i direktivet.

3.3 De foreslåede ændringer bygger navnlig på en undersøgelse ⁽³⁾ af anvendelsen af det tredje direktiv om bekæmpelse af hvidvaskning af penge/finansiering af terrorisme udarbejdet af et uafhængigt revisionsfirma og på de synspunkter, som blev meddelt Kommissionen under den offentlige høring.

3.4 Forslagene til direktiv og forordning skal erstatte det eksisterende direktiv, henholdsvis forordning, som vil blive ophævet.

4. Generelle bemærkninger

4.1 EØSU er enig i, at der er behov for at tilpasse den eksisterende EU-lovgivning om bekæmpelse af hvidvaskning af penge/finansiering af terrorisme i lyset af de ændringer, der er sket på internationalt plan. EØSU er klar over, at hvidvaskning af penge/finansiering af terrorisme kan forekomme i alle økonomiske sektorer, og at der konstant bør være særligt fokus på at sikre, at lovgivningen effektivt forhindrer, at det finansielle system bruges til kriminelle formål.

4.2 EØSU bifalder Kommissionens målsætning om, at Den Europæiske Union skal gå forrest i kampen mod hvidvaskning af penge og terrorisme. Det henviser til det synspunkt, det allerede gjorde gældende i en tidligere udtalelse, hvor det bifaldt »videreudviklingen af regler, som skal hindre hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme, som et symbol på EU's indsats for at sikre høje standarder for såvel privat som offentlig redelighed og adfærd. Direktiv udgør både et konkret skridt i forvaltningen af finansielle anliggender og et middel til styrkelse af Den Europæiske Union« ⁽⁴⁾.

4.3 EØSU mener, at en sænkning af tærsklen fra 15 000 EUR til 7 500 EUR for, hvornår forhandlere af varer skal efterleve kravene i direktivet er endnu et skridt i den rigtige retning af at fremme betalinger med andre midler end

kontanter. EØSU har allerede i en tidligere udtalelse ⁽⁵⁾ påpeget, at kontanter virker befordrende på den sorte økonomi, og at betalinger med andre midler end kontanter er mere gennemsigtige i skattemæssig og økonomisk henseende, billigere for samfundet som helhed samt mere praktisk, sikker og innovativ.

4.4 Støtte til »små enheder«

4.4.1 EØSU hilser det velkomment, at udlejningsformidlere og udbydere af hasardspil underlægges forpligtelserne til at bekæmpe hvidvaskning af penge/finansiering af terrorisme, selvom de ikke er omfattet af FATF's anbefalinger.

4.4.2 EØSU er tilfreds med de præciseringer i dokumentet, som sikrer forholdsmæssigheden over for SMV'er. For at sikre at små enheder er i stand til at opfylde forpligtelserne i direktivforslaget, foreslår EØSU at inddrage et mellemled, som kan være brancheorganisationer, -sammenslutninger eller -forbund, der repræsenterer »små enheder« på nationalt niveau, og give disse rådgivnings-, støtte- og mæglingsbeføjelser. Det er meget vigtigt, at der er hjælp til rådighed for »små enheder«, så det undgås, at de bliver det primære mål for hvidvaskning.

4.5 Tilpasning af identifikationskravene til det digitale samfund

4.5.1 Identifikationen af personer skal foregå ved, at de pågældende personer fysisk er til stede. Er dette ikke tilfældet, skal de forpligtede enheder anvende de skærpede legitimationskrav som følge af den risiko, der knytter sig til fjernttransaktioner. EØSU er ikke sikker på, at disse krav er forenelige med det helt igennem digitale samfund, vi er ved at overgå til.

4.5.2 EØSU opfordrer Kommissionen til at overveje foranstaltninger, der sikrer, at kravene til kundeidentifikation er forenelige med den stadig mere almindelige brug af elektroniske betalinger og elektronisk kommunikation.

4.6 Balancen mellem beskyttelse af personoplysninger og bekæmpelse af hvidvaskning af penge

4.6.1 EØSU understreger, hvor vigtigt det er at finde en balance mellem på den ene side hensynet til beskyttelse af personoplysninger og på den anden side sikre det finansielle systems integritet ved at bekæmpe hvidvaskning af penge/finansiering af terrorisme.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/company/docs/financial-crime/20110124_study_amld_en.pdf

⁽⁴⁾ EUT C 267 af 27.10.2005, s. 30-35.

⁽⁵⁾ EUT C 351 af 15.11.2012, s. 52.

4.6.2 For så vidt at bekæmpelsen af hvidvaskning af penge/finansiering af terrorisme beror på en lang række forpligtede enheders indsamling og analyse af oplysninger, herunder personoplysninger, mener EØSU, at forslagene i det store og hele opfylder kravene til medlemsstaterne og de forpligtede enheder, så balancen mellem to umiddelbart vanskeligt forenelige problemstillinger bliver mere lige.

4.6.3 Med hensyn til kravet i artikel 39 i forslaget til direktiv om at tilintetgøre dokumenter og slette oplysninger efter udløbet af en periode på 5 eller 10 år efter forretningsforholdets ophør henstiller EØSU, at medlemsstaterne sikrer, at deres lovgivning indeholder bestemmelser, der regulerer situationer (som straffesager, konkurser og arvesager), hvor dette krav ikke bør være gældende, så det undgås at det er i modstrid med den almene interesse.

4.6.4 EØSU foreslår, at direktivet udtrykkeligt fastlægger et krav om streng hemmeligholdelse af identiteten på personer, der indberetter mistænkelige transaktioner, med mindre de pågældende personer har givet deres samtykke til, at deres identitet kan afsløres, eller det for at garantere retfærdig behandling i en straffesag er nødvendigt at afsløre deres identitet.

4.7 Styrkelse af de europæiske tilsynsmyndigheders ret til at gribe ind

4.7.1 EØSU gør opmærksom på, at de europæiske tilsynsmyndigheder skal medvirke til analysen af risici for hvidvaskning af penge/finansiering af terrorisme på EU-niveau og kan udstede retningslinjer og regler for medlemsstaterne og finansielle institutioner. EØSU understreger vigtigheden af samarbejde med de europæiske tilsynsmyndigheder om at bekæmpe hvidvaskning af penge/finansiering af terrorisme, men bemærker dog, at disse myndigheder kun i begrænset omfang har kompetence til at repræsentere og regulere den finansielle sektor. Mange af de forpligtede enheder tilhører ikke den finansielle sektor og er derfor ikke repræsenteret på EU-niveau. EØSU foreslår endvidere, at Kommissionen deltager i risikoanalysen på EU-niveau og medvirker til at udstikke retningslinjer på vegne af de ikke-finansielle enheder, der er forpligtede til at bekæmpe hvidvaskning af penge/finansiering af terrorisme.

4.7.2 EØSU er overbevist om, at der er behov for harmoniserede anbefalinger og retningslinjer for deres fortolkning i EU for at sikre en mere ensartet anvendelse af reglerne for bekæmpelse af hvidvaskning af penge/finansiering af terrorisme i medlemsstaterne.

4.8 Administrative sanktioner

4.8.1 Forslagene indeholder en liste over administrative sanktioner, som ligger i forlængelse af Kommissionens meddelelse af

8. december 2010 om »Udvidelse af sanktionsordningerne i sektoren for finansielle tjenesteydelser«, som EØSU har udarbejdet en udtalelse⁽⁶⁾ om, og som også kan findes i andre af Kommissionens nyere forslag⁽⁷⁾.

4.8.2 EØSU er tilhænger af EU-harmonisering af de sanktioner, der anvendes i den finansielle sektor. Det skal dog slås fast, at kriminaliteten ikke ophører, blot fordi den bekæmpes. Det er derfor vigtigt, at kriminalitetsforebyggelsen er så effektiv som mulig, og at de forpligtede enheder, som ikke overholder deres forpligtelser til at bekæmpe hvidvaskning af penge/finansiering af terrorisme, kan idømmes afskrækkende sanktioner, der er proportionale med de beløb, der hvidvaskes.

4.8.3 EØSU sætter dog spørgsmålstegn ved de påtænkte sanktioners rent »administrative« karakter og frygter, at de på grund af deres strenghed vil kunne skabe tvivl om regelhierarkiet og forholdsmæssigheden af strafferetlige sanktioner. Selvom de administrative sanktioner får afskrækkende virkning og har harmonisering i EU som sigte, ændrer det ikke den kendsgerning, at de strafferetlige sanktioner for hvidvaskning af penge er forskellige fra land til land. EØSU opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre konsekvent og korrekt anvendelse af de administrative sanktioner, som forpligtede enheder idømmes, hvis de ikke overholder forpligtelserne til at bekæmpe hvidvaskning af penge/finansiering af terrorisme, og straffen for hvidvaskning af penge.

4.8.4 EØSU frygter, at der kan sættes spørgsmålstegn ved, om bestemmelserne om administrative sanktioner er i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, og artikel 7 i den europæiske menneskerettighedskonvention med risiko for, at visse administrative sanktioner omdefineres til »straf«, som kun kan idømmes af en upartisk domstol efter en retfærdig rettergang – betingelser som de kompetente administrative myndigheder ikke opfylder. EØSU beder Kommissionen om at finde nogle passende juridiske løsninger, der giver garanti for, at den foreslåede sanktionsordning ikke på nogen måde kan anfægtes.

4.8.5 EØSU mener, at man ved i forslaget at fastlægge principbaserede mindstebestemmelser for anvendelsen af administrative foranstaltninger og sanktioner forbedrer EU's indsats som helhed.

5. Særlige bemærkninger

5.1 EØSU anbefaler, at definitionen af finansiering af terrorisme i artikel 1, stk. 4, i forslaget til direktiv udvides, så det omfatter »enhver anden handling« foruden de omhandlede lovovertrædelser i overensstemmelse med ordlyden af FATF's anbefaling nr. 5.

⁽⁶⁾ EUT C 248 af 25.8.2011, s. 108.

⁽⁷⁾ COM(2011) 651 final, COM(2011) 656 final, COM(2011) 683 final.

5.2 EØSU gør opmærksom på, at bilagene til direktivforslaget indeholder en liste over de risikofaktorer og -variabler, som de forpligtede enheder skal kontrollere som led i deres forpligtelser til at bekæmpe hvidvaskning af penge/finansiering af terrorisme. EØSU anser ikke listerne i bilagene for at være udtømmende og mener, at de forpligtede enheder i overensstemmelse med den risikobaserede tilgang også bør overveje andre faktorer, som knytter sig tæt til medlemsstaterne og de forskellige omstændigheder omkring de transaktioner, de gennemfører.

5.3 Efter EØSU's opfattelse løses problemet med piratvirksomhed ved at opspore og slå hårdt ned på de pågældende kapitalstrømme. I EU bør der udarbejdes en sortliste over finansielle institutioner, der er involveret i hvidvaskning af penge fra pirataktiviteter. Verdensbanken, Interpol og Europol kan alle hjælpe med at finde frem til løsepengene, som bør opspores og konfiskeres, så piratvirksomhed ikke længere kan betale sig ⁽⁸⁾.

Bruxelles, den 23. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁸⁾ EUT C 76 af 14.3.2013, s. 15.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Rådets direktiv om gennemførelse af et forstærket samarbejde på området for afgift på finansielle transaktioner«

COM(2013) 71 final – 2013/0045 (CNS)

(2013/C 271/06)

Ordfører: **Stefano PALMIERI**

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 28. februar 2013 under henvisning til artikel 113 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Rådets afgørelse om gennemførelse af et forstærket samarbejde på området for afgift på finansielle transaktioner«

COM(2013) 71 final – 2013/0045 (CNS).

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed, som vedtog sin udtalelse den 24. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 23. maj, følgende udtalelse med 94 stemmer for, 38 imod og 9 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) bifalder – i tråd med de holdninger, der er tilkendegivet af Europa-Parlamentet ⁽¹⁾ og Regionsudvalget ⁽²⁾, og i overensstemmelse med sine tidligere udtalelser ⁽³⁾ – Kommissionens forslag om at indføre den første regionale afgift på finansielle transaktioner (AFT) i verden.

1.2 EØSU minder om, at det ønskede en AFT indført på verdensplan, men trods det mener det, at dens indførelse på regionalt plan (EU11+) – i 11 af EU's medlemsstater ⁽⁴⁾ – kan være en enestående chance, som i fremtiden kan bane vej for at anvende afgiften på verdensplan.

1.3 EØSU understreger vigtigheden af metoden med forstærket samarbejde som et redskab, der kan give medlemsstaterne mulighed for at nå så bred enighed som mulig om visse emner, der er fastlagt i traktaterne ⁽⁵⁾, og dermed neutralisere den blokerende enstemmighed, som ofte har ført EU ud i et politisk og økonomisk dødvande.

1.4 EØSU mener, at en af styrkerne ved den foreslåede AFT ligger i, at det er en afgift med et bredt skattegrundlag og to lave afgiftssatser, hvilket mindsker afgiftens negative, fordrejende virkninger. EØSU mener, at indførelsen af afgiften i EU11+ vil fremme etableringen af et fælles finansielt marked, og finder det derfor hensigtsmæssigt, at afgiften træder i kraft den 1. januar 2014, da løsninger med gradvis indførelse forekommer uegnede.

1.5 EØSU mener, at det for at maksimere afgiftens virkning på den økonomiske vækst er hensigtsmæssigt at bruge en del af afgiftsprovenuet til finansiering af et investeringsprogram på nationalt og europæisk plan, der kan sikre økonomisk genopretning og jobskabelse på kort sigt.

1.6 EØSU konstaterer med tilfredshed, at Kommissionen i sit nye forslag om AFT for at neutralisere eller i hvert fald mindske risikoen for udflytning af finansielle transaktioner mindst muligt har sammenkædet princippet om etableringssted eller territorial afgrænsning (som var foreslået i det oprindelige forslag) med princippet om udstedelsessted (*issuance principle*), sådan som Europa-Parlamentet har foreslået det, og hvilket EØSU gik kraftigt ind for i sin tidligere udtalelse ⁽⁶⁾. EØSU bemærker, at den kumulative anvendelse af disse principper kan betyde, at finansielle institutioner i ikke-deltagende medlemsstater i visse tilfælde ligeledes bliver betalingspligtige for afgiften. EØSU finder det derfor i overensstemmelse med Europa-Parlamentets forslag hensigtsmæssigt at iværksætte en uddybende undersøgelse og indlede relevante forhandlinger med tredjelandene med det sigte at lette opkrævningen af AFT.

⁽¹⁾ 2010/2105(INI).

⁽²⁾ EUT C 113 af 18.4.2012, s. 7-10.

⁽³⁾ EUT C 44 af 11.2.2011, s. 81-89), EUT C 248 af 25.8.2011, s. 64-67, EUT C 248 af 25.8.2011, s. 75-80, EUT C 181 af 21.6.2012, s. 55-63.

⁽⁴⁾ Belgien, Tyskland, Estland, Grækenland, Spanien, Frankrig, Italien, Østrig, Portugal, Slovenien, Slovakiet.

⁽⁵⁾ Anvendelsen af det styrkede samarbejde er reguleret i artikel 20 i TEU og artikel 326-334 i TEUF.

⁽⁶⁾ EUT C 181 af 21.6.2012, s. 55-63.

1.7 EØSU mener ligesom Europa-Parlamentet, at det vil være hensigtsmæssigt at supplere princippet om etableringssted og udstedelsesprincippet med princippet om »overførsel af ejendomsret«. Dette kan gøre unddragelse af ATF risikabelt og dyrt og dermed sikre en bedre gennemførelse af afgiften.

1.8 EØSU bifalder de ændringer, Kommissionen har foretaget for at forbedre forvaltningen af afgiften og samtidig bekæmpe svig og unddragelse. EØSU er enig i at indføre en undtagelse for primærmarkedstransaktioner vedrørende andele i institutter for kollektiv investering i værdipapirer (*Units of undertakings for collective investments in transferable Securities – UCITS*) og alternative investeringsfonde (AIF'er) (*Alternative investment funds – AIF*) for at lette virksomhedsfinansieringen.

1.9 EØSU beklager, at vurderingen af de mikro- og makro-økonomiske konsekvenser af anvendelsen af AFT først er planlagt til tre år efter lovgivningens ikrafttrædelse, og opfordrer til, at Kommissionen løbende foretager kontrol og tilsyn (årlig overvågning). Dermed vil det være muligt at få en umiddelbar vurdering af virkningerne af AFT'en, således at der i tide kan foreslås eventuelle ændringer til anvendelsen af AFT'en.

1.10 Eftersom EØSU fremsatte kritiske bemærkninger om den utilstrækkelige dokumentation for den analyse, der ledsagede det oprindelige forslag om AFT, ser det positivt på, at Kommissionen har sørget for delvist at afhjælpe denne mangel. EØSU understreger, at det er nødvendigt, at Kommissionen i den kvantitative vurdering af virkningerne af forslagene forbedrer de modeller, der for øjeblikket er til rådighed, ved at tilpasse dem til vurderingen af politiske alternativer. Navnlig opfordres Kommissionens tjenestegrene til, hvor det er muligt, at udarbejde vurderinger på baggrund af de konkrete forslags reelle indhold.

1.11 EØSU beklager, at den manglende anvendelse af AFT'en i samtlige 27 EU-medlemsstater bevirker, at EU-budgettet mangler en afgørende hjørnesteen i ordningen for egne indtægter. Denne ordning skulle ellers have gjort det muligt at sikre EU finansiell autonomi, sådan som det oprindeligt var tanken med Romtraktatens artikel 201.

1.12 EØSU understreger, at forvaltningsorganerne i anvendelsen af AFT'en skal minimere risikoen for svig og undvigelse og begrænse administrationsomkostningerne ved hjælp af tilstrækkelig koordination medlemsstaterne imellem.

1.13 EØSU påpeger, at der er behov for at holde nøje øje med virkningerne af denne afgift på pensionskasserne og for de

fremtidige pensionister, men kræver ikke, at disse undtages fra AFT'ens anvendelsesområde.

1.14 Som led i sin rolle som rådgivende organ for Kommission, Europa-Parlamentet og Rådet gentager EØSU, at det agter at påtage sig løbende at overvåge processen med at omsætte Kommissionens forslag til lovgivning.

2. Kommissionens forslag til Rådets direktiv om gennemførelse af et forstærket samarbejde på området for afgift på finansielle transaktioner (AFT)

2.1 Kommissionens forslag til direktiv⁽⁷⁾ afspejler det foregående forslag, der blev fremsat i september 2011⁽⁸⁾. Selv om der i Rådet ikke blev opnået fuld enighed om sidstnævnte forslag, foranledigede det alligevel 11 EU-medlemsstater til den 28. september 2012 at fremsende en officiel anmodning til Kommissionen om at indlede et forstærket samarbejde med henblik på indførelse af en AFT.

2.2 Efter at have vurderet gennemførligheden af denne anmodning og fastslået, at et forstærket samarbejde om en AFT ikke ville have negativ indvirkning på det indre marked eller på de ikke-deltagende landes forpligtelser, rettigheder eller beføjelser, udarbejdede Kommissionen i oktober 2012 en godkendelsesbeslutning, som blev meddelt Europa-Parlamentet i december 2012, og som Økofinrådet gav sit samtykke til i januar 2013.

2.3 Kommissionens forslag er i det store og hele en gengivelse af det oprindelige forslag, men der er foretaget visse ændringer med det sigte at i) opnå større juridisk klarhed, og ii) styrke reglerne til modvirkning af misbrug og undvigelse som krævet af de 11 medlemslande.

2.3.1 De tre oprindelige mål bekræftes og styrkes: i) at styrke det indre marked gennem neutraliseringen af divergerende nationale tilgange, ii) at sikre et rimeligt bidrag fra den finansielle sektor, ligesom fra de øvrige sektorer, til finansieringen af de offentlige indtægter og iii) at fremme det finansielle systems investeringer i realøkonomien.

2.3.2 Ligesom i det oprindelige forslag er skattegrundlaget bredt og mindstesatserne lave: 0,1 % for finansielle transaktioner vedrørende aktier, obligationer, andele i kollektive investeringsinstitutter, pengemarkedsinstrumenter, genkøbsaftaler, aftaler om udlån af værdipapirer, og 0,01 % for finansielle transaktioner vedrørende derivater.

⁽⁷⁾ COM(2013) 71 final.

⁽⁸⁾ COM(2011) 594 final.

2.3.3 For ikke at hindre realøkonomiens normale funktionsmåde finder afgiften ikke anvendelse på: i) borgernes og virksomhedernes daglige finansielle transaktioner (lån, betalinger, forsikringer, indlån osv.), ii) bankernes traditionelle investeringsaktiviteter i forbindelse med rejsning af kapital og finansieringstransaktioner i forbindelse med omstruktureringer, iii) refinansieringsaktiviteter, pengepolitikken og forvaltningen af den offentlige gæld og iv) primærmarkedstransaktioner vedrørende andele i institutter for kollektiv investering i værdipapirer og alternative investeringsfonde. Undtaget er således transaktioner med Den Europæiske Centralbank, med medlemsstaternes centralbanker, med den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet (*European Financial Stability Facility*), med den europæiske stabilitetsmekanisme (*European Stability Mechanism*) og med EU.

2.3.4 Forslaget bekræfter princippet om etableringssted eller territorial afgrænsning, ifølge hvilket transaktionen er underlagt afgiften uanset det geografiske sted, hvor transaktionen har fundet sted, hvis den finansielle institution, der er involveret i transaktionen, er etableret i AFT-jurisdiktionen, eller hvis den handler på vegne af en organisme, der er etableret i det område.

2.3.5 For at modvirke forsøg på at flytte uden for AFT-jurisdiktionen har man tilføjet udstedelsesprincippet, som krævet af Europa-Parlamentet og støttet af EØSU. Ifølge dette princip er transaktionen underlagt AFT, hvis genstanden for transaktionen er udstedt i en af de 11 medlemsstater, der deltager i det forstærkede samarbejde, uanset om dem, der foretager transaktionen, er etableret uden for AFT-jurisdiktionen, eller et andet sted end der, hvor transaktionen finder sted.

2.3.6 Den parallelle anvendelse af de to principper (princippet om etableringssted og udstedelsesprincippet) neutraliserer eller begrænser i hvert fald tilbøjeligheden til at flytte uden for AFT-jurisdiktionen for at undgå afgiften. For at undgå afgiften ville den finansielle institution nemlig skulle give afkald på både de kunder, der er bosat inden for AFT-jurisdiktionen, og på at arbejde med alle de finansielle produkter, der er udstedt i det område. Et område, som man ikke må glemme, immervæk tegner sig for mere end 2/3 af BNP i Den Europæiske Union og 90 % af BNP i euroområdet. Dette faktum taler imod strategier om ikke at have noget at gøre med dette marked, hvor den ensartede beskatning på de finansielle markeder vil være en vigtig brik i gennemførelsen af det indre marked.

2.3.7 Afgiftsprovenuet skulle ifølge Kommissionens beregninger beløbe sig til 30-35 mia. euro om året. Dette svarer til cirka 60 % af det provenu, der tidligere var beregnet ud fra den

antagelse, at afgiften ville blive indført i samtlige EU-landene (og lad os minde om, at den beregning lød på 57 mia. euro). 13 mia. euro af provenuet skulle komme fra aktier og værdipapirer og 21 mia. euro fra derivater.

3. Generelle bemærkninger

3.1 I de seneste år har flere EU-lande godkendt anvendelse af forskellige former for AFT og har dermed øget faren for en skattekonkurrence, som er til skade for det indre marked (smalle skattegrundlag, forskellige former for undtagelse). Indførelsen af en regional AFT vil fremme gennemførelsen af et virkeligt indre finansielt marked uden konkurrenceforvridninger, som skyldes ineffektive skattesystemer.

3.1.1 EØSU mener derfor, at AFT'en bør træde i kraft i henhold til den tidsplan, Kommissionen har opstillet, dvs. den 1. januar 2014, og at der ikke bør gives mulighed for gradvis indførelse, som pga. af den gældende lovgivning på nationalt plan i EU 11+-landene kunne give anledning til forsinkelser og tekniske problemer.

3.2 Indførelsen af AFT i samtlige 27 EU-lande er måske nok ønskelig, men da den har vist sig ikke at være praktisk mulig, synes indførelsen gennem det forstærkede samarbejde – uden at det er til skade for de ikke-deltagende medlemslande – at være den vej, vi er nødt til at gå for at sikre afgiftens fremtidige indførelse på europæisk og globalt plan.

3.3 Den manglende indførelse af afgiften i EU-landene kan i visse tilfælde resultere i situationer med dobbelt beskatning i de lande, der ikke deltager. Der er tale om et problem, som kun vedrører en lille del af transaktionerne, og som under alle omstændigheder kan afhjælpes via bilaterale aftaler om netting.

4. Særlige bemærkninger

4.1 EØSU fremhæver, at det oprindelige skøn over de langsigtede makroøkonomiske virkninger (40 år) af AFT'en på den europæiske økonomi er blevet radikalt ændret af Kommissionens tjenestegrene, således at vi går fra et skøn med negativt fortegn på omkring - 1,76 % til et skøn med positivt fortegn på cirka + 1,0 %.

4.1.1 Det skøn, der ledsagede det oprindelige forslag er blevet ændret, og der er i skønnet nu medtaget såvel virkningerne af de foreslåede effektive satser som de »formildende« faktorer. Dermed har det været muligt at gå fra - 1,76 % til - 0,53 % af BNP ⁽⁹⁾.

⁽⁹⁾ SEC(2011) 1102 final, del 1, s. 52.

4.1.2 Kommissionen har efterfølgende yderligere ændret dette skøn, da den ikke mente, at det tog hensyn til forslaget særlige kendetegn, og den har desuden taget udgangspunkt i nogle urealistiske arbejdshypoteser (for eksempel, at alle nye erhvervsinvesteringer blev finansieret med instrumenter, der er underlagt AFT). Med denne ændring faldt den reelle langsigtede indvirkning på BNP yderligere og blev anslået til $-0,28\%$. I forbindelse med denne analyse gennemførte Kommissionen endnu en konsekvensanalyse, hvor den også tog hensyn til virkningerne af brugen af provenuet af AFT'en dels som et alternativ til andre former for beskatning dels et muligt redskab til offentlige investeringer. Med dette skøn, hvor man gik ud fra et provenu på $0,16\%$ af BNP, blev indvirkningen af AFT'en på BNP positiv og lå mellem $0,2\%$ og $0,4\%$ ⁽¹⁰⁾.

4.1.3 Sidstnævnte scenarie bør dog stadig ses som værende for pessimistisk, da det i forbindelse med det samlede provenu ikke tager højde for den del, der kommer fra afgift på derivater, som omvendt indgår i Kommissionens forslag, og som ville få det samlede provenu til at gå fra $0,16\%$ til $0,4\%$ af BNP med en deraf følgende positiv effekt af AFT'en på BNP i størrelsesordenen 1% ⁽¹¹⁾.

4.2 Ifølge Kommissionens analyse vil indførelsen af en AFT have størst gavnlig virkning på EU's økonomi, hvis afgiftsprovenuet på såvel europæisk som nationalt plan anvendes til at finansiere et offentligt investeringsprogram, der kan sikre en styrkelse af den økonomiske vækst og beskæftigelsen.

4.3 EØSU har i løbet af de seneste fem år, sammenfaldende med krisen, afgivet en række udtalelser, hvori det har understreget behovet for at genskabe balancen i de europæiske makroøkonomiske politikker og fremme investeringspolitikker til gavn for vækst og beskæftigelse ⁽¹²⁾. Hvis man fulgte EØSU's anbefaling, ville indtægterne fra anvendelsen af en AFT således have størst mulig virkning, hvis de netop blev anvendt til at finansiere et stort investeringsprogram på nationalt og europæisk plan.

4.4 EØSU mener, at en af styrkerne ved den foreslåede AFT ligger i, at det er en afgift med et bredt skattegrundlag og to lave afgiftssatser. Denne egenskab kan minimere de negative virkninger af skatter, som med et smallere beskatningsgrundlag og højere satser ville forårsage alvorlige markedsforvridninger. EØSU mener derfor, at det er nødvendigt dels at begrænse

indskrænkelse af beskatningsgrundlaget og undtagelserne for de afgiftspligtige mest muligt, dels at tilskynde de 11 deltagende medlemsstater til at iværksætte en proces, der gennem anvendelse af de foreslåede afgiftssatser sigter mod at virkeliggøre et egentligt indre marked.

4.5 EØSU finder det hensigtsmæssigt at indføre princippet om »overførsel af ejendomsret«, ifølge hvilket en finansiel transaktion, som unddrager sig FT-afgift, betragtes som juridisk uigennemførlig og ikke medfører overførsel af ejendomsretten til det pågældende finansielle instrument.

4.6 EØSU er enig i idéen om at udelukke transaktioner i forbindelse med andele i kollektive investeringsinstitutter og alternative investeringsfonde fra beskatningsgrundlaget, dels da disse instrumenter er direkte knyttet til virksomhedsfinansiering, dels for at efterkomme anvisningerne i direktiv 2008/7/EF. Det understreges, at den planlagte begrænsning af provenuet pga. denne undtagelse vil beløbe sig til 4 mia. euro.

4.7 Selv om EØSU er bevidst om, at det er nødvendigt at kontrollere et eventuelt pres på renterne af den offentlige gæld, støtter det forslaget om at opretholde undtagelsen for offentlige værdipapirer udstedt på det primære marked og anvendelse af afgift på værdipapirtransaktioner, der foregår på det sekundære marked. I denne forbindelse bør undtagelsen på det sekundære marked kun gælde for de institutter, som de offentlige myndigheder har givet mandat til at gribe ind med operationer, der hænger sammen med offentlige gældsforvaltning.

4.8 Med hensyn til pensionsfondene har EØSU allerede påpeget, at det er nødvendigt at foretage en relevant overvågning af virkningerne af AFT'en på pensionsfondene. Udelukkelsen fra beskatningsgrundlaget af andele i kollektive investeringsenheder og alternative investeringsfonde og afgiftsfritagelsen for statsgældsbeviser på primærmarkedet udgør helt klart en positiv faktor for pensionsfondene i betragtning af sammensætningen af deres portefølje.

4.9 EØSU påpeger, at der er behov for at holde nøje øje med virkningerne af denne afgift på pensionskasserne og for de fremtidige pensionister, men kræver ikke, at disse udelukkes fra AFT'ens anvendelsesområde.

⁽¹⁰⁾ Kommissionen, 2012, oplysningsskema, makroøkonomiske virkninger.

⁽¹¹⁾ Skøn foretaget på baggrund af analysen i: Kommissionen, 2012, kvartalsrapporten om euroområdet, bind 11, nr. 3 (2012).

⁽¹²⁾ For blot at nævne nogle få: EUT C 133 af 9.5.2013, s. 44, EUT C 299 af 4.10.2012, s. 60-71, EUT C 181 af 21.6.2012, s. 45-51, EUT C 248 af 25.8.2011, s. 8-15, EUT C 143 af 22.5.2012, s. 10-16.

4.10 Anvendelsen af en AFT påvirker ikke likviditeten i systemet, men fremmer investeringer af pensionsmidler, der går i retning af langsigtede strategier, hvilket mindsker de destabiliserende elementer, såsom højfrekvenstransaktionerne i de finansielle aktiviteter ⁽¹³⁾.

4.11 Der skal ved anvendelsen af den nye afgift tages særligt hensyn til de administrative forvaltningsbetingelser for at mindske dels risikoen for svig og unddragelse dels de administrative omkostninger for medlemsstaterne og de afgiftspligtige aktører mest muligt. Det er derfor hensigtsmæssigt, at både medlemsstaterne og Kommissionen i deres udarbejdelse af gennemførelsesforanstaltningerne vedrørende betalings- og afgiftskontrolmetoderne bestræber sig på at minimere disse administrative omkostninger og holder nøje øje med, hvordan de udvikler sig. På grund af virkningerne af forslaget opfordrer EØSU tillige Kommissionen til at foreslå modeller for samarbejde mellem finansielle institutioner i ikke-deltagende medlemsstater og modtagermedlemsstaterne.

4.12 Eftersom EØSU tidligere har fremsat kritiske bemærkninger om den utilstrækkelige dokumentation for den analyse,

der ledsagede det oprindelige forslag om AFT, ser det positivt på, at Kommissionen har sørget for delvist at afhjælpe denne mangel ved hjælp af de syv forklarende noter til konsekvensanalysen i det foregående forslag ⁽¹⁴⁾, hvortil kommer konsekvensanalysen i det foreliggende forslag ⁽¹⁵⁾. Til trods herfor understreger EØSU, at der fortsat mangler analytisk dokumentation til at illustrere den nuværende beskatningssituation på de finansielle markeder og provenuet i de forskellige lande, herunder navnlig i EU11+. Det ville navnlig være hensigtsmæssigt at have en mere omfattende vurdering af de mulige konsekvenser for sparene og fremtidige pensionister, som tager hensyn til de forskellige mulige scenarier for indførelse af afgiften.

4.13 EØSU understreger, at det er nødvendigt, at Kommissionen i den kvantitative vurdering af virkningerne af forslagene forbedrer de modeller, der for øjeblikket er til rådighed, ved at tilpasse dem til vurderingen af politiske alternativer. EØSU opfordrer derfor navnlig Kommissionens tjenestegrene til, hvor det er muligt, at udarbejde vurderinger på baggrund af de konkrete forslags reelle indhold.

Bruxelles, den 23. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹³⁾ *Network for Sustainable Financial Markets* («Netværk for bæredygtige finansielle markeder»), 2012, *No Exemption – The Financial Transaction Tax and Pension Funds* («Ingen undtagelse – Afgiften på finansielle transaktioner og pensionsfondene»). December. DIW, 2012, *Financial Transaction Tax Contributes to More Sustainability in Financial Markets* («Afgiften på finansielle transaktioner bidrager til større bæredygtighed på de finansielle markeder»). Debatoplæg 1198.

⁽¹⁴⁾ Offentliggjort den 4. maj på det særlige websted.

⁽¹⁵⁾ SWD(2013) 28 final.

BILAG

til et Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Følgende ændringsforslag fik mere end en fjerdedel af de afgivne stemmer, men blev i henhold til forretningsordenens artikel 54, stk. 3, forkastet under debatten:

Punkt 4.7

Et nyt punkt tilføjes efter punkt 4.6:

»4.7 Da man er nået til forskellige konklusioner i undersøgelser om virkningerne af indførelsen af en AFT, anbefaler EØSU, at man: nøje overvåger virkningerne i lande, der allerede har taget dette skridt; tager højde for den reducerede likviditetsindvirkning på markedsvolatiliteten i forhold til omkostningerne ved specifikke produkter, der anvendes til at sikre forsikringsdækning og pensionsopsparinger; og realistisk vurderer, om man har fundet den rette balance mellem den stigning i skatteindtægter, der reelt set finder sted, og de forhøjede omkostninger ved finansielle transaktioner i en krisetid, både for virksomheder og sparere. I EØSU's optik er der behov for en grundig analyse af resultaterne af denne overvågning og en hurtig tilpasning af kommende foranstaltninger, om nødvendigt, i tråd med evt. andre nye konklusioner.«

Afstemningsresultat

Stemmer for: 64

Stemmer imod: 94

Stemmer hverken for eller imod: 25

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om strafferetlig beskyttelse af euroen og andre valutaer mod forfalskning og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2000/383/RIA«

COM(2013) 42 final – 2013/0023 (COD)

(2013/C 271/07)

Hovedordfører: **Edouard DE LAMAZE**

Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Parlamentet besluttede henholdsvis den 20. februar 2013 og den 12. marts 2013 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om strafferetlig beskyttelse af euroen og andre valutaer mod forfalskning og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2000/383/RIA«

COM(2013) 42 final – 2013/0023 (COD).

Den 19. marts 2013 henviste Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs præsidium det forberedende arbejde til Den Faglige Sektion for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed.

På grund af sagens hastende karakter udpegede EØSU på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 23. maj, Edouard DE LAMAZE til hovedordfører og vedtog med 130 stemmer for, 1 imod og 3 hverken for eller imod følgende udtalelse:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 EØSU er ikke enig i de argumenter, Kommissionen fremfører for at begrunde dette forslag. Da der ikke findes noget videnskabeligt belæg for påstanden om, at forskellene i straffekategorierne hvad angår falskmøntneri skulle give anledning til, at falskmøntnerne anvender forum-shopping, finder udvalget det ikke fuldt ud berettiget at revidere rammeafgørelsen fra 2000 med henblik på at indføre en minimumsstraf inden for EU, hvis forventede afskrækkende virkning i øvrigt synes diskutabel.

1.2 EØSU henleder opmærksomheden på, at direktivforslaget under dække af minimumsregler i virkeligheden indfører et meget omfattende arsenal af repressive foranstaltninger til bekæmpelse af falskmøntneri, hvilket synes at gå videre, end der er belæg for i artikel 83, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), ikke mindst fordi forslaget også berører spørgsmål om jurisdiktion og procedure.

1.3 Samtidig med at EØSU sætter spørgsmålstegn ved, om der er behov for en så repressiv tilgang, som pr. definition vil kunne krænke de grundlæggende rettigheder og friheder, tvivler udvalget tillige på, at den vil være effektiv, idet strafudmålingen, trods fastsættelsen af en minimumsstraf, stadig vil være baseret på forskellige fortolkninger afhængig af de enkelte medlemsstaters retstraditioner og dommerens skønsbeføjelse.

1.4 Overordnet set er EØSU utilfreds med, at direktivforslaget ikke – således som artikel 82, stk. 2, i TEUF ellers kræver – tager tilstrækkeligt hensyn til forskellene mellem medlemsstaternes retstraditioner og retssystemer, ikke mindst for så vidt angår konsekvenserne for de individuelle rettigheder og friheder af direktivets bestemmelser.

1.5 Som den EU-institution, der repræsenterer det europæiske civilsamfund, henleder EØSU opmærksomheden på, at lovovertrædere kan være borgere, som oprindeligt var i god tro og uden at vide det har modtaget falske penge, som de efterfølgende har brug for at skille sig af med igen. Udvalget peger på den risiko, som de uforholdsmæssigt strenge foranstaltninger vil indebære for disse personer, der fra at være ofre bliver til ufrivillige lovovertrædere. Efter udvalgets opfattelse er det, ud over handlingen selv, afgørende også at tage højde for hensigten, hvilket direktivforslaget ikke understreger kraftigt nok i sine betragtninger.

1.6 EØSU er foruroliget over, at direktivforslaget ikke, når det gælder proceduren, foretager nogen rangordning, i forhold til hvor grov overtrædelsen er, af de redskaber, som efterforskningsenhederne kan anvende, ligesom det er tilfældet for fastlæggelsen af sanktioner. Udvalget mener derfor, det er nødvendigt at præcisere i direktivforslaget, at brug af efterforskningsredskaber, som anvendes ved organiseret kriminalitet, bør forbeholdes de groveste overtrædelser.

2. Forslagets indhold

2.1 Formålet med dette direktivforslag er at styrke den nuværende ramme for strafferetlig retsforfølgning af falskmøntneri, hvad enten det drejer sig om euroen eller andre valutaer. Forslaget skal supplere bestemmelserne i Genèvekonventionen fra 1929 (som det kræver at medlemsstaterne er kontraherende parter til) inden for EU's område, og det erstatter Rådets rammeafgørelse 2000/383/RIA, som selv blev ændret af en rammeafgørelse i 2001 (2001/888/RIA). Hertil kommer en række andre vigtige bestemmelser.

2.2 Direktivforslaget sigter bl.a. mod at bekæmpe forum-shopping, som, hvis man skal tro konsekvensanalysen, tilsyneladende er en del af strategien for de kriminelle netværk, som til stadighed er på udkig efter den mindst strenge lovgivning. Med dette for øje fastsættes der i direktivet på grundlag af artikel 83, stk. 1, i TEUF, en fælles minimumsstraf på mindst seks måneders fængsel for fremstilling og udbredelse af falske penge (fra og med et beløb på 10 000 EUR). Samtidig udvides den maksimumstraf på mindst otte års fængsel, som allerede var gældende for fremstillingen af falske penge til at også at gælde udbredelsen heraf (fra og med et beløb på 5 000 EUR).

2.3 Juridiske personer kan, når der begås strafbare handlinger på deres vegne, idømmes sanktioner gående fra udelukkelse fra offentlige ydelser eller tilskud til tvangsopløsning.

2.4 Hvad angår proceduren skærper forslaget ligeledes den nuværende ramme. Efterforskningsmyndighederne og de retsfølgende myndigheder vil få adgang til de samme efterforskningsredskaber som dem, der anvendes i forbindelse med bekæmpelse af organiseret kriminalitet og anden grov kriminalitet. Retsmyndighederne vil i øvrigt under en igangværende retssag have pligt til at sende prøver af beslaglagte falske penge til teknisk analyse med henblik på at opdage andre falske penge, der er i omløb.

2.5 Endelig vil alle medlemsstater, der har euroen som valuta, ifølge forslaget skulle udøve universel straffemyndighed over strafbare handlinger i forbindelse med euroen, der begås uden for EU, når lovovertræderen befinder sig på statens område, eller de forfalskede euro i forbindelse med den strafbare handling opdaget i den pågældende medlemsstat.

3. Generelle bemærkninger

3.1 Skønt EØSU er helt enig i, at falskmøntneri i forbindelse med euroen er et bekymrende fænomen, der bliver stadig mere komplekst og sofistikeret, og som det er vigtigt at bekæmpe effektivt, har udvalget store forbehold over for såvel dette initiativ indhold som selve grundlaget for det.

3.2 Med henvisning til den mangel på videnskabelige data, som konsekvensanalysen vidner om, føler EØSU sig langt fra overbevist af det argument om forum-shopping, som Kommissionen bygger sit direktivforslag på. Udvalget mener ikke, der er nogen som helst beviser for, at forskellene i straffeniveauet i EU kan forklare de stigende mængder falske penge. Ligeledes finder udvalget det ikke bevist, at de nationale straffelovgivninger har afgørende indflydelse på, hvor falskmøntnerne vælger at begå deres lovovertrædelser. Andre faktorer af praktisk eller logistisk art kan være med til at forklare de ulovlige seddeltrykkeriers placering.

3.3 På samme måde betyder manglen på en nøjagtig analyse af påstanden om, at forskellene i straffeniveauet inden for EU skulle være en hæmsko for retshåndhævelsen og det retlige samarbejde på tværs af grænserne og for en effektiv bekæmpelse af falskmøntneri i tredjelande, at EØSU sætter spørgsmålstegn ved selve begrundelsen for dette direktivforslag.

3.4 EØSU vil i øvrigt gerne understrege, at de foranstaltninger, der er blevet truffet på grundlag af disse argumenter, skaber et særligt repressivt retshåndhævelsessystem. Ud over at identificere alle strafbare handlinger vedrørende falskmøntneri og fastsætte ikke kun minimumsstraffe, men også maksimumsstraffe når det handler om udbredelse af falske penge, berører direktivforslaget også spørgsmål om jurisdiktion og procedure.

3.5 EØSU sætter i særdeleshed spørgsmålstegn ved sidstnævnte bestemmelser om jurisdiktion og procedure, som både går ud over det i begrundelsen angivne og videre end det, der er belæg for i artikel 83, stk. 1, i TEUF, dvs. fastsættelse af »minimumsregler for, hvad der skal anses for strafbare handlinger, samt for straffene herfor«. Udvalget bemærker også, at disse bestemmelser om anvendelse af særlige foranstaltninger har vidtrækkende strafferetlige konsekvenser, eftersom de for det første medfører, at der skabes et tilfælde af universel straffemyndighed for strafbare handlinger i forbindelse med eurofalskmøntneri, hvilket pr. definition er en fravigelse af de generelle løsninger, og for det andet fører til anvendelse af efterforskningsredskaber, som benyttes ved organiseret kriminalitet.

3.6 Sidstnævnte er set med EØSU's øjne det mest problematiske. Således foretages der i forslaget ingen som helst skelnen mellem forskellige strafbare handlingers grovhed, der kan retfærdiggøre brug af efterforskningsredskaber, som anvendes i forbindelse med organiseret kriminalitet. En sådan bestemmelse indebærer efter udvalgets opfattelse en risiko for en klar tilside-sættelse af proportionalitetsprincippet og en krænkelse af de grundlæggende rettigheder ⁽¹⁾.

3.7 Ud fra ønsket om at undgå en række problemer minder EØSU således de europæiske lovgivere om nødvendigheden af at tage hensyn til alle medlemsstater og deres mere eller mindre nyetablerede demokratiske traditioner samt deres følsomhed over for respekten for den enkeltes frihedsrettigheder.

3.8 Mere generelt minder EØSU om, at opbygningen af et europæisk strafferetligt område forudsætter en samtidig styrkelse af forsvarrets rettigheder, bl.a. inden for rammerne af Eurojust og Europol, for at opfylde det i traktaterne nedfældede krav om overholdelse af de grundlæggende rettigheder (artikel 67, stk. 1, og artikel 83, stk. 3, i TEUF).

⁽¹⁾ Ligesom det kunne have været tilfældet i forbindelse med den europæiske arrestordre (jf. i den henseende D. Rebut, Droit pénal international, Dalloz, coll. »Précis«, 2012, nr. 516, s. 311).

3.9 Som den EU-institution, der repræsenterer det europæiske civilsamfund, henleder EØSU opmærksomheden på, at lovovertræderne kan være borgere, som oprindeligt var i god tro og uden at vide det har modtaget falske penge, som de efterfølgende har brug for at skille sig af med igen. Udvalget peger på den risiko, som de uforholdsmæssigt strenge foranstaltninger vil indebære for disse personer, der fra at være ofre bliver til ufrivillige lovovertrædere. Efter udvalgets opfattelse er det, ud over handlingen selv, afgørende også at tage højde for hensigten, hvilket direktivforslaget ikke understreger kraftigt nok i sine betragtninger.

3.10 EØSU erkender, at dette forslags rangordning af straffe alt efter det beslaglagte beløb (især artikel 5, stk. 2) delvis gør det muligt at tage hensyn til disse tilfælde. Det ændrer efter udvalgets mening dog ikke ved, at direktivforslaget ikke yder nogen beskyttelse mod risikoen for at krænke de individuelle frihedsrettigheder alvorligt. Forslaget synes således ikke at tage hensyn til de mange forskellige retssystemer og -traditioner inden for EU, navnlig ikke de inkvisitoriske systemers særlige karakter, hvor den sigtede, også når det gælder lovovertrædelser af mindre alvorlig art, kan tilbageholdes af politiet i ganske lang tid, inden pågældende stilles for en dommer.

4. Særlige bemærkninger

4.1 Hvad angår bestemmelsen om fastsættelse af en minimumsstraf på mindst seks måneders fængsel (forslagets artikel 5,

stk. 4), som desuden er en af de helt centrale foranstaltninger i forslaget, og som har til formål at løse problemet med forum-shopping, sætter EØSU spørgsmålstegn ved dens nytte, idet et direktiv – som pr. definition henvender sig til lovgiveren og ikke til dommeren – ikke kan gennemtrumfe, at det rent faktisk er denne straf, som idømmes. I den forbindelse konstaterer EØSU med tilfredshed, at der i begrundelsen mindes om princippet om, at der nødvendigvis skal foretages et individuelt skøn af straffen – et princip, som er knæsat af EU-domstolen – samt om princippet om dommerens frie skøn.

4.2 EØSU vil derudover gerne tilføje, at fastsættelsen af et minimumsniveau for straffen, også selv om det ikke er bindende, strider imod den juridiske tradition i visse medlemsstater, som ikke opererer med minimumsstraffe, undtagen når det er obligatorisk at idømme disse.

4.3 Forslagets artikel 9 bør ændres til følgende: »Hvad angår de groveste tilfælde af falskmøntneri som omhandlet i artikel 3 og 4, træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at personer, enheder og tjenester, som er ansvarlige for efterforskning eller retsforfølgning, råder over effektive midler til efterforskningen af den art, der anvendes i forbindelse med organiseret kriminalitet eller andre alvorlige forbrydelser«.

Bruxelles, den 23. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet — Hen imod en udbygget og egentlig økonomisk og monetær union — Indførelse af et instrument for konvergens og konkurrenceevne«

COM(2013) 165 final

final og om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet — Hen imod en udbygget og egentlig økonomisk og monetær union — Forudgående samordning af planer for større reformer af den økonomiske politik«

COM(2013) 166 final

(2013/C 271/08)

Hovedordfører: **David CROUGHAN**

Kommissionen besluttede den 14. maj 2013 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet — Hen imod en udbygget og egentlig økonomisk og monetær union — Indførelse af et instrument for konvergens og konkurrenceevne«

COM(2013) 165 final

og

»Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet — Hen imod en udbygget og egentlig økonomisk og monetær union — Forudgående samordning af planer for større reformer af den økonomiske politik«

COM(2013) 166 final.

Den 16. april 2013 henviste Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs præsidium det forberedende arbejde til Den Faglige Sektion for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed.

På grund af sagens hastende karakter udpegede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj, David Croughan til hovedordfører og vedtog følgende udtalelse med 152 stemmer for, 8 imod og 12 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 EØSU bifalder med forbehold Kommissionens to meddelelser om *»Hen imod en udbygget og egentlig økonomisk og monetær union«*, nemlig *»Indførelse af et instrument for konvergens og konkurrenceevne«*⁽¹⁾ og *»Forudgående samordning af planer for større reformer af den økonomiske politik«*⁽²⁾. Meddelelserne er endnu et led i debatten omkring to spørgsmål, der tages op i *»En plan for en udbygget og egentlig ØMU — Indledning af en europæisk debat«*⁽³⁾ med henblik på at fuldende rammerne for samordning af den økonomiske politik.

1.2 Udvalget er skuffet over, at meddelelserne ikke går i dybden med de koncepter, der skitseres i førnævnte plan, hvilket gør det vanskeligt at foretage en vurdering.

1.3 Udvalget udtrykker bekymring over, at de økonomiske styringsinstrumenters allerede overfyldte dagsorden (herunder

stabilitets- og vækstpakten (SVP), finanspakten, den første og den anden pakke om økonomisk styring (sixpack og twopack), Europa 2020-strategien, det europæiske semester, de årlige vækstundersøgelser, rapporterne om varslingsmekanismen, de nationale reformprogrammer, stabilitets- og konvergensprogrammerne, de landespecifikke henstillinger, proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer osv.) er blevet endnu mere kompleks, uden at den har fået nogen væsentlig merværdi.

1.4 Udvalget medgiver, at disse to forslag kan være en hjælp for medlemsstater med problemer, men frygter, at forslagene indflydelse på genopretningen af væksten og kapaciteten i de mest trængende regioner begrænses eller forsinkes, fordi der fokuseres på, at de foranstaltninger, der er truffet, **også** skal gavne hele euroområdet.

1.5 Udvalget tvivler på, at medlemsstaterne er villige til at indføre et nyt finansielt instrument, som skal finansiere instrumentet for konvergens og konkurrenceevne, og er ikke overbevist om den merværdi, det vil give i forhold til de eksisterende strukturfonde.

⁽¹⁾ COM(2013) 165 final.

⁽²⁾ COM(2013) 166 final.

⁽³⁾ COM(2012) 777 final.

1.6 Udvalget sætter spørgsmålstegn ved, om den foreslåede forudgående samordning vil udgøre et konkret bidrag til det europæiske semester og frygter, at den vil skabe mere bureaukrati.

1.7 Udvalget er bange for, at de filtre, der anvendes i forbindelse med den forudgående samordning, vil kunne kollidere med reformforanstaltningerne i nogle medlemsstater, fordi de ændrer den relative konkurrenceevne i andre medlemsstater.

1.8 Udvalget mener ikke, at afsmittende virkninger gennem finansmarkederne hører hjemme i en forudgående samordning. Man bør i stedet satse på at oprette en bankunion.

1.9 Forslag, som sigter imod at uddybe Den Økonomiske og Monetære Union, har efter EØSU's mening afgørende betydning for EU's fremtid. Derfor ønsker udvalget at fortsætte debatten og fremsætte forslag i takt med udviklingen.

2. Indførelse af et instrument for konvergens og konkurrenceevne

2.1 *Baggrund:* I denne meddelelse foreslår Kommissionen, at der skabes gensidigt indgåede kontraktuelle ordninger og en solidaritetsmekanisme for de medlemsstater i euroområdet, der er under hårdt pres og har brug for nationale strukturreformer med henblik på konkurrenceevne og vækst, men hvor manglende gennemførelse vil have negative virkninger på andre medlemsstater i euroområdet. Der er tale om et særligt finansielt støttesystem, som i begyndelsen skal finansieres gennem den flerårige finansielle ramme (FFR) og senere gennem en ny fond/et nyt finansieringsinstrument baseret på bruttonationalindkomsten (BNI), hvilket skal styrke den finanspolitiske kapacitet.

2.2 Uden oplysninger om den foreslåede størrelse eller en vurdering af medlemsstaternes indstilling til sådan en fond mener udvalget, at det er vanskeligt at bedømme fordelene ved det foreslåede instrument for konvergens og konkurrenceevne. Forslaget om, at finansieringen i begyndelsen skulle komme fra FFR, kan måske give et fingerpeg om fondens ringe størrelse og virkning.

2.3 I betragtning af de yderst vanskelige forhandlinger om den flerårige finansielle ramme for årene 2014-2020 tvivler udvalget på, at medlemsstaterne vil godtage målet om at indføre et nyt finansielt instrument og styrke den finanspolitiske kapacitet på grundlag af BNI for at finansiere instrumentet for konvergens og konkurrenceevne.

2.4 Udvalget er enig i, at der er fordele forbundet med en gensidigt fordelagtig og tiltagende konvergensmekanisme, men er i tvivl om nødvendigheden af at indføre et nyt instrument – instrumentet for konvergens og konkurrenceevne – når det er uvist, hvilken merværdi det vil give i forhold til de allerede eksisterende strukturfonde som Samhørighedsfonden og Den Europæiske Socialfond (ESF).

2.5 Den kontraktmæssige karakter af det foreslåede instrument adskiller sig tilsyneladende ikke væsentligt fra den kontraktmæssige anvendelse af strukturfondene. Der er brug for konkrete eksempler på, hvilken type projekter med afsmittende virkninger, der vil være støtteberettigede, samt på hvilken måde de adskiller sig fra projekter, der allerede finansieres gennem andre fonde. EØSU frygter, at utilstrækkelig gennemførelse af udvalgte projekter under instrumentet for konvergens og konkurrenceevne kan få andre konsekvenser for finansieringen af projekter, der er godkendt under de nationale reformprogrammer. Det er vigtigt, at det foreslåede instrument giver påviselig merværdi og ikke skaber endnu mere bureaukrati.

2.6 Det er meningen, at instrumentet for konvergens og konkurrenceevne skal anvendes i euroområdet, hvor større økonomisk konvergens er afgørende for funktionsevnen. I betragtning af fondens sandsynligvis ringe størrelse foreslår udvalget, at den rettes specielt mod de medlemsstater i euroområdet, der har problemer, og at muligheden for at støtte projekter, der har særligt positive grænseoverskridende virkninger, ikke udelukkes. Den skulle især rettes mod lande, hvis økonomiske ubalancer betragtes som en særlig trussel mod euroområdets funktionsevne. Det er uklart, hvorfor medlemsstater, der er omfattet af et tilpasningsprogram, skal udelukkes fra denne type støtte, når de påviseligt har størst behov for finansiell bistand.

2.7 Hvis det europæiske semester fungerer efter planen, og landespecifikke henstillinger bliver genstand for debat i de nationale parlamenter, bør der træffes de nødvendige foranstaltninger for, at en national regering, der undertegner en kontrakt aftale under det foreslåede instrument for konvergens og konkurrenceevne, først drøfter det i parlamentet som ethvert andet strukturfondsprogram bliver drøftet i overensstemmelse med praksis i den pågældende medlemsstat. Kommissionen kan indbydes til at diskutere med eller tale til nationale/lokale organer. Det er hensigtsmæssigt at inddrage civilsamfundet i diskussionerne, navnlig arbejdsmarkedets parter, som det er tilfældet i andre fælles projekter mellem EU og de nationale regeringer. Det er nødvendigt at afsætte tilstrækkeligt med tid, for at parlamentet og civilsamfundet, navnlig arbejdsmarkedets parter, kan deltage.

3. Forudgående samordning af planer for større reformer af den økonomiske politik

3.1 *Baggrund:* I denne meddelelse oplyser Kommissionen, at begrebet **forudgående samordning** af planer for større reformer af den økonomiske politik blev indført ved traktaten om stabilitet, samordning og styring i Den Økonomiske og Monetære Union. EU's nuværende økonomiske overvågning omfatter en proces for samordning af den økonomiske politik, men **indeholder ikke bestemmelser om strukturerede forudgående drøftelser og samordning** af større økonomiske reformplaner. Meddelelsen er et bidrag til debatten mellem de berørte parter, især Europa-Parlamentet, medlemsstaterne og de nationale parlamenter om, hvordan man kan gennemføre en forudgående samordning.

3.2 Udvalget mener, at alle hensigtsmæssige forbedringer af samordningen af den økonomiske politik er ønskelige, og at de er uomgængelige i euroområdet. På den baggrund bifalder udvalget meddelelsen, men erkender samtidig, at samordningen af de enkelte medlemsstaters politikker ligger milevidt fra reel økonomisk styring. Et problem ved vurderingen af forslagene er, at meddelelsen ikke i tilstrækkeligt omfang uddyber, hvad begrebet »større reformer af den økonomiske politik« dækker over. Hvordan definerer man »større« og »mindre«? De vigtigste reformer, der tages i betragtning her, omfatter næsten alle aspekter af det indre marked, også finansiel og finanspolitisk bæredygtighed.

3.3 Udvalget har svært ved at forestille sig, hvordan det nye initiativ for samordning af større økonomiske reformer vil adskille sig **konkret** fra de nationale reformprogrammer og de landespecifikke henstillinger, som indgår i det europæiske semester. Det nye initiativ skal udgøre en påviselig merværdi i det europæiske semesters allerede overfyldte dagsorden. Af gennemsigtheds- og forenklingssyn er det også vigtigt at undgå øget overvågning osv. Udvalget mener, at denne proces skal indarbejdes i det europæiske semester og de nationale reformprogrammer, der skal gøres mere effektive; forudgående samordning kan være en håndgribelig måde at opnå dette på.

3.4 Udvalget medgiver, at det i henhold til det nye forslag kan være nyttigt, at Kommissionen og Rådet – når man er nået til enighed med en medlemsstat om dennes landespecifikke henstillinger – kan foreslå ændringer af samme medlemsstats reformplaner, hvis gennemførelsen forventes at få negative følger for Den Økonomiske og Monetære Union eller andre medlemsstater. **For den demokratiske legitimitets skyld** respekterer den nye procedure dog nationale beslutningsbeføjelser, og **det er medlemsstaten selv, der træffer beslutning om reformplanen**. Der er grund til at inddrage de nationale parlamenter og civilsamfundet, navnlig arbejdsmarkedets parter, i konsultationerne og afsætte den nødvendige tid hertil. Det er ligeledes nødvendigt at sørge for, at de nationale parlamenter vedtager den endelige beslutning om iværksættelsen af reformerne. Udvalget er bange for, at denne henvisning til demokratisk legitimitet har større formel end reel betydning, fordi proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud indebærer, at der kan iværksættes sanktioner, hvis Rådet vurderer, at en medlemsstat ikke har truffet de anbefalede korrigerende foranstaltninger.

3.5 Formålet med forudgående samordning er at maksimere de positive og minimere de negative afsmittende effekter, som én medlemsstats planer for større økonomiske reformer har på andre medlemsstater. Der foreslås et system med tre filtre baseret på de vigtigste kanaler for overførsel af afsmittende virkninger. De giver anledning til nogen bekymring i udvalget.

3.6 Det første filter er handel og konkurrenceevne. Hvis en medlemsstat iværksætter vellykkede reformforanstaltninger for at forbedre sin egen konkurrenceevne, kan det ikke udelukkes, at forbedringen sker på bekostning af andre medlemsstater. I meddelelsen skal der redegøres nøje for betingelserne for, at Kommissionen griber ind og fraråder en medlemsstat at iværksætte denne type foranstaltninger. Desuden må man spørge, om dette er en ensidig tilgang? Ville Kommissionen fremsætte henstillinger til en medlemsstat, som tidligere har truffet foranstaltninger for at styrke sin konkurrenceevne, hvilket nu giver store overskud på bekostning af euroområdet?

3.7 Det andet filter vedrører afsmittende virkninger gennem finansmarkederne, hvilket efter udvalgets mening ikke hører hjemme her. Udvalget mener, at det ville være langt mere effektivt at bruge alle de tilgængelige ressourcer på at fortsætte arbejdet med at oprette en fungerende bankunion som planlagt.

3.8 Det tredje filter, som omfatter politiske økonomiske betragtninger og »indenlandsk modstand mod reformer«, kræver en forklaring. Der er risiko for, at den forventede »gensidige læring« og »udveksling af bedste praksis« – selv om de i sig selv er værdifulde – får lige så ringe effekt som Lissabonstrategien.

3.9 Udvalget savner vægtigere argumenter for, at områder, hvor EU ikke har beføjelser, skal omfattes af de reformer, der indgår i den forudgående samordning. Forsvaret for dette – at afgørelsen forbliver hos medlemsstaten selv – virker ikke overbevisende, når man tænker på den førnævnte procedure i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud.

3.10 Rammerne omkring den forudgående samordning bør have en social dimension, hvor der sættes særligt fokus på virkningerne af større økonomiske reformer på arbejdsløsheden.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Mod et samlet europæisk regelsæt for onlinespil«

COM(2012) 596 final

(2013/C 271/09)

Ordfører: **Daniela RONDINELLI**

Kommissionen besluttede den 19. december 2012 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Mod et samlet europæisk regelsæt for onlinespil«

COM(2012) 596 final.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som vedtog sin udtalelse den 29. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj, følgende udtalelse med 122 stemmer for og 4 hverken for eller imod.

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 EØSU bekræfter og understreger, hvad det allerede har sagt i sin udtalelse ⁽¹⁾ om »Grønbog om onlinespil i det indre marked« ⁽²⁾ og beklager, at Kommissionen kun delvist har taget hensyn til konklusionerne heri. Især understreger det, at bekæmpelsen af ulovligt spil, som er den størst etrussel på forbrugerbeskyttelsesområdet, ikke er det prioriterede mål med meddelelsen.

1.2 EØSU beder Kommissionen om at overveje at medtage skabelse af ny beskæftigelse og bevarelse af arbejdspladser i sektoren, kvaliteten heraf samt det tab af arbejdspladser, som kan blive følgen af onlinespil, blandt de prioriterede områder, hvor meddelelsen vil forsøge at finde en løsning.

1.3 Spil bidrager til at øge medlemsstaternes skatteindtægter. Finansieringen af gode formål via de nationale lotterier og spillehaller understøtter velgørende, sociale og sportslige aktiviteter, fremmer turismen og beskytter den kulturelle, kunstneriske og arkæologiske arv. EØSU mener, at ethvert tiltag på EU-plan inden for spillesektoren bør indgå i en europæisk social model, som giver borgerne mulighed for at finde adspredelse på en sund og afbalanceret måde.

1.4 EØSU er meget bekymret over de øvrige risici for folkesundheden, som onlinespil medfører. Hvad dette angår, gentager udvalget sin opfordring til Kommissionen om at iværksætte forskning og overvågning på hele EU's område af den afhængighed og de sygdomme, der er relateret til spil. Det opfordrer

medlemsstaterne til at bruge en del af afgifterne fra spil til at finansiere oplysningskampagner, forebyggende tiltag og terapeutisk behandling af ludomani.

1.5 EØSU tager positivt imod Kommissionens beslutning om at skabe et bedre administrativt samarbejde og udveksling af information, erfaring og god praksis mellem medlemsstater og reguleringsmyndigheder.

1.6 EØSU støtter Kommissionens mål om, at hver medlemsstat skal have sin egen reguleringsmyndighed, som skal have præcise beføjelser og sørge for et tæt samarbejde mellem de tilsvarende myndigheder i andre stater.

1.7 Udvalget anser det for absolut nødvendigt at finde en balance mellem en meget teknologisk og i sin natur grænseoverskridende sektor og de risici i henseende til den offentlige orden, socialordning, legalitet, gennemsigtighed og borgernes sundhed, der knytter sig dertil, ved hjælp af initiativer, der er mere bindende end Kommissionens foreslåede anbefalinger.

1.8 EØSU noterer, at det i dag ikke er tænkeligt at indføre en sektorspecifik EU-lovgivning i sektoren for onlinespil. Skønt udvalget støtter de initiativer, som Kommissionen foreslår om et effektivt samarbejde mellem medlemsstaterne, går det ind for, at der på nogle områder med delt kompetence gøres en indsats med mere effektive retsinstrumenter, helst direktiver, for at beskytte forbrugerne og de svageste grupper og bekæmpe ulovlige operatører og hvidvaskning. På den måde ville der blive

⁽¹⁾ EUT C 24 af 28.1.2012, s. 85.

⁽²⁾ COM(2011) 128 final.

fastlagt en række mindstestandarder for forbrugerbeskyttelse. Medlemsstaterne bør fortsat kunne fastlægge højere forbrugerbeskyttelsesstandarder på deres nationale marked, hvis de ønsker det, eller videreføre allerede gældende gunstigere bestemmelser ⁽³⁾.

Derfor opfordrer EØSU Kommissionen, Europa-Parlamentet og Rådet til under overholdelse af nærhedsprincippet at gøre en indsats på følgende områder:

— Beskyttelse af forbrugerne og borgernes sundhed og sikkerhed, især mindreårige og sårbare grupper

— Ansvarlig reklame

— Foranstaltninger til at modvirke aftalt spil inden for sporten

— Garanti for lovlighed og gennemsigtighed i onlinespil og en forpligtelse fra medlemsstaternes side til at indføre passende sanktioner, som i tilfælde af overtrædelse giver mulighed for at spærre, lukke, overtage eller nedlægge ulovlige websteder.

1.9 EØSU glæder sig over, at Kommissionen har lyttet til udvalgets anmodning om at udvide anvendelsesområdet for direktivet om bekæmpelse af hvidvaskning af penge til at omfatte alle former for spil ⁽⁴⁾.

1.10 EØSU glæder sig over, at Kommissionen vil undersøge de muligheder, der ligger i IMI ⁽⁵⁾ -forordningen, og håber, at dette vil tjene til at forbedre det administrative samarbejde mellem de nationale reguleringsmyndigheder og dataudvekslingen mellem de kompetente nationale og europæiske organer.

1.11 EØSU mener, at den vurdering, som Kommissionen vil foretage af mulighederne for udveksling af persondata mellem medlemsstaterne, er positiv, for så vidt som den vil give fælles adgang til den store mængde data, operatørerne registrerer, således at de kan samkøres med andre data og lette de kompetente myndigheders kontrol.

⁽³⁾ Se EUT C 24 af 28.1.2012, s. 85 (Konklusioner, punkt 1.3 og 1.6).

⁽⁴⁾ COM(2013) 45 final.

⁽⁵⁾ Informationssystemet for det indre marked.

1.12 EØSU anser det for afgørende, at medlemsstaterne i samråd med reguleringsmyndighederne iværksætter bevidstgørelses- og oplysningskampagner rettet mod forbrugerne for at styre efterspørgslen i retning af de lovlige onlinespil. Denne indsats bør suppleres med foranstaltninger til bekæmpelse af ulovlige operatører samt offentliggørelse af sorte og/eller hvide lister opstillet af de nationale reguleringsmyndigheder for at give forbrugerne bedre mulighed for at skelne mellem godkendte og ulovlige websteder ved at placere den nationale reguleringsmyndigheds logo på de lovlige spils hjemmeside.

1.13 Af hensyn til forbrugerbeskyttelsen henstiller EØSU, at den software, som benyttes til onlinespil certificeres efter en fælles EU-minimumsstandard, som skal foretages af eksterne eksperter på basis af samme parametre og krav. Kommissionen og medlemsstaterne opfordres til at vedtage mindstekrav på EU-niveau til it-platforme for onlinespil og opfordrer medlemsstaterne til at træffe foranstaltninger for at beskytte spillernes data og kun tillade betalingsmidler, som giver de bedste garantier for, at transaktioner i forbindelse med onlinespil er sikre og sporebare.

1.14 EØSU anser det for meget positivt, at Kommissionen har taget initiativ til at nedsætte en ekspertgruppe på spilleområdet med henblik på udveksling af erfaringer og eksempler på god praksis vedrørende it-kriminalitet, da den – om end den kun er på begyndelsesstadiet – udgør et nyttigt instrument til indledning af et effektivt samarbejde mellem medlemsstaterne. EØSU håber, at den fra at være en uformel gruppe vil udvikle sig til en instans med klare beføjelser og opgaver.

1.15 EØSU er enig med Kommissionen i nødvendigheden af, at medlemsstaterne fremmer efteruddannelse af dommere og anklagere i spørgsmål vedrørende svig og hvidvaskning af penge på spilleområdet.

1.16 EØSU opfordrer Kommissionen til at foretage en ajourføring og revision af bestemmelserne på de indsatsområder, der er indkredset i meddelelsen. Den bør se nærmere på udviklingen mht. medlemsstaternes gennemførelse af bestemmelserne: hvad de har gennemført og hvordan; de opnåede resultater på nationalt plan.

1.17 EØSU opfordrer medlemsstaterne til at give Kommissionen mandat til at deltage i forhandlingerne om og aktivt støtte forslaget om en international konvention om beskyttelse og fremme af den sportslige integritet. Europarådet vil danne rammen om disse forhandlinger.

2. Indledning

2.1 Meddelelsen kombinerer den nødvendige overholdelse af EU-lovgivningen om fri udveksling af tjenesteydelser med beskyttelsen af særlige grupper.

2.2 Anvendelsen af onlineværktøjer med direkte adgang til nettet har muliggjort en kraftig stigning i udbredelsen af online-spil, som er i rivende vækst. I 2011 beløb de samlede indtægter fra onlinespil i de 27 EU-lande sig til 9,3 milliarder EUR, svarende til 10,9 % af det europæiske spillemarked, og det skønnes, at de vil stige til 13 milliarder EUR i 2015.

2.3 Via internettet er en EU-borger i sin bopælsstat eksponeret for og kan få adgang til ulovlige tjenester fra en eller flere operatører, som er godkendt i et andet medlemsland eller tredjeland. Denne situation, som har eksteritoriale og internationale træk, kan ikke tackles af den enkelte stat, men kræver en integreret indsats og et omfattende samarbejde. Som en garanti for forbrugerne og borgerne er det vigtigt at fastlægge en fælles definition af ulovligt spil. Det skal understreges, at udbydelse af ikke-godkendt spil i spillernes bopælsland eller udbydelse af spil uden den påkrævede nationale licens er ulovligt, hvad enten det udbydes af en operatør, som er etableret eller godkendt i et EU-land, eller af en operatør fra et tredjeland⁽⁶⁾. Også operatører, som ikke er underkastet nogen som helst kontrol eller regulering, er ulovlige.

2.4 For så vidt angår forskellen mellem »ikke-godkendt operatør« og »ulovlig operatør« henvises der til fodnote 15 i meddelelsen.

2.5 Det er positivt, at Kommissionen har nedsat en ekspertgruppe på spilleområdet for at udveksle erfaringer og praksis mellem medlemsstaterne, undersøge problemer, som skyldes ulovligt spil, indføre en specifik og ajourført efteruddannelse af dommere og anklagere, yde bedre forbrugeroplysning og øge det lovlige spilleudbud.

2.6 Disse tiltag udgør en nyttig indledende etape i bekæmpelsen af operatører, som handler ulovligt og giver næring til svig, kriminalitet og hvidvaskning af penge.

⁽⁶⁾ I det spanske formandskabs konklusioner af 11. maj 2010 – 9495/2010 fastslås det, at ulovligt onlinespil er spil, der udbydes uden licens eller uden at overholde det pågældende lands lovgivning, og derfor skal operatører af onlinespil overholde lovgivningen i det land, hvor de udbyder tjenester.

3. Resumé af Kommissionens dokument

3.1 Meddelelsen peger på de forskelligartede nationale reguleringsrammer og foreslår indkredsning af de vigtigste prioriterede områder, hvor der skal gøres en indsats på nationalt plan og EU-plan, foranstaltninger til samarbejde mellem medlemsstaterne med angivelse af mulige tiltag og henstillinger samt koordination og integration af medlemsstaternes forvaltning på området.

3.2 Det vigtigste mål er at sikre overensstemmelse mellem EU-lovgivningen og de nationale reguleringsrammer ved hjælp af direkte foranstaltninger og henstillinger til medlemsstaterne. Med henblik herpå vil Kommissionen:

- lette det administrative samarbejde og udveksling af oplysninger mellem de nationale reguleringsmyndigheder på spilleområdet
- undersøge muligheder for at spærre ulovlige websteder
- fremme det lovlige spillemarked, bl.a. ved at indlede en dialog med tredjelande
- beskytte forbrugerne, navnlig mindreårige og sårbare grupper, bl.a. ved at afprøve redskaber, som giver mulighed for at kontrollere adgangen til internettet
- undersøge følgerne af spilleafhængighed på EU-plan
- vurdere markedsresultaterne for spilletjenester
- vedtage henstillinger om god praksis for forebyggelse og bekæmpelse af ulovlige væddemål.

3.3 Kommissionen mener, at det er i medlemsstaternes interesse at indføre en effektiv politik, som har til formål at bekæmpe svig og hvidvaskning af penge og beskytte sportens integritet mod aftalt spil, bl.a. gennem udveksling af erfaringer på området kriminalitet og datanetværk.

4. Bemærkninger

4.1 Overensstemmelse mellem nationale reguleringsrammer og EU-lovgivningen

4.1.1 EØSU vil først og fremmest give udtryk for sin store bekymring over den stigende udbredelse af onlinespil og den eksponentielle stigning i udbuddet af spil, som tiltrækker stadig bredere befolkningsgrupper med alvorlige konsekvenser for husstandenes indkomst. Det er derfor nødvendigt at dæmme effektivt op for de forskellige former for reklamer, især på tv, online og i transportmidler.

4.1.2 Udbud og anvendelse af grænseoverskridende spilletjenester er en økonomisk aktivitet, som er omfattet af den fri bevægelighed i det indre marked (artikel 56 i TEUF). Dog giver artikel 52, stk. 1, i TEUF mulighed for at begrænse den fri udveksling af tjenesteydelser (som er garanteret af artikel 56) af hensyn til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller den offentlige sundhed.

4.1.3 EØSU minder om, at medlemsstaterne har den primære kompetence til at tilrettelægge og regulere spilletjenester på deres territorium. Spil er en aktivitet, som er potentielt meget farlig for forbrugerne, og som ligeledes kan tjene kriminelle formål såsom hvidvaskning, hvis den ikke reguleres ordentligt, eller hvis reguleringen ikke håndhæves strengt. På denne baggrund gør forskellene mellem de nationale reguleringsrammer det for indeværende ikke muligt at indføre en EU-lovgivning om onlinespil, skønt spilletjenester er omfattet af den fri udveksling af tjenesteydelser i henhold til artikel 49 EF⁽⁷⁾. Skønt EØSU støtter de initiativer, som Kommissionen foreslår, især om et effektivt samarbejde mellem medlemsstaterne, går det ind for, at der på nogle områder (jf. punkt 1.8) gøres en indsats med mere effektive retsinstrumenter, helst direktiver, for at beskytte forbrugerne og de svageste grupper og bekæmpe ulovlige operatører samt hvidvaskning.

4.1.4 I henhold til den omfattende retspraksis fra Den Europæiske Unions Domstol kan restriktioner for spillevirksomhed være begrundet i tvingende almene hensyn, såsom beskyttelse af forbrugerne, forebyggelse af bedrageri og fjernelse af incitamenter for borgerne til overdrevent forbrug i tilknytning til spillevirksomhed⁽⁸⁾. Medlemsstaterne kan begrænse udbuddet af alle eller visse typer onlinespilletjenester på tværs af grænser, fordi de ønsker at gennemføre de målsætninger i offentlighedens interesse, der ligger til grund for deres politik for beskyttelse på spilleområdet⁽⁹⁾.

⁽⁷⁾ Dom af 19.7.2012, sag C-470/11, SIA Garkalns, ikke offentliggjort, punkt 24; dom af 8.9.2010, sag C-316/07, sag C-358/07 – C-360/07, sag C-409/07 og sag C-410/07, Stoß m.fl.

⁽⁸⁾ Dom af 19.7.2012, sag C-470/11, SIA Garkalns cit., punkt 39; dom af 8.9.2010, sag C-46/08, Carmen Media Group, punkt 55.

⁽⁹⁾ Sag C-42/07, Liga Portuguesa de Futebol og C-6/01, Anomar.

4.1.5 Spilletjenester er ikke omfattet af en ensartet regulering i EU, og de nationale lovgivninger er væsentligt forskellige på grund af kulturelle, sociale og historiske forhold i hvert enkelt land. Nogle lande forbyder onlinespil, andre tillader kun nogle spil, mens andre igen har en monopolordning, som forvaltes af en offentlig operatør eller en privat operatør med eneret. I mangel af ajourførte data om de forskellige nationale situationer⁽¹⁰⁾ beder EØSU Kommissionen om at foretage en kortlægning (*mapping exercise*) af forholdene i medlemsstaterne.

4.1.6 Som afklaret af Domstolens retspraksis kan de medlemsstater, der vælger en kontrolleret liberalisering af sektoren, helt legitimt indføre en koncessionsordning – med forudgående administrativ tilladelse – som skal bygge på kriterier, der er objektive og gennemsigtige og ikke er udtryk for forskelsbehandling begrundet i nationalitet⁽¹¹⁾.

4.1.7 I onlinespil er der ikke nogen direkte forbindelse mellem forbrugeren og operatøren, hvilket øger risikoen for svig fra operatørernes side til skade for forbrugerne⁽¹²⁾. Udbuddet af ulovlige og dermed ukontrollerede spil er en alvorlig trussel for forbrugerne. Følgelig er det først og fremmest medlemsstaternes omhyggelige gennemførelse af foranstaltningerne til bekæmpelse af ulovlige operatører, som kan garantere og på bedste vis beskytte forbrugerne.

4.1.8 Medlemsstaterne kan frit fastsætte målene for deres politik på spilleområdet og definere beskyttelsesniveauet. De restriktioner, som de indfører, skal dog opfylde betingelserne i Domstolens retspraksis og være rimelige, ikke-diskriminerende samt være et led i en politik, som gennemføres systematisk og konsekvent.

4.1.9 Da medlemsstaterne har afvigende lovgivninger, og da EU-regulering af onlinespil hidtil ikke har været mulig, er der behov for en tilnærmelse af lovgivningerne og for at hjælpe medlemsstaterne med at håndhæve de eksisterende regler for at sikre større retssikkerhed med hensyn til beskyttelse af forbrugerne, de mindreårige og svage grupper, reklamevirksomhed og bekæmpelse af hvidvaskning. Medlemsstaterne bør deltage i udvekslingen af god praksis for bekæmpelse af ulovlige operatører.

⁽¹⁰⁾ Undersøgelse af spil i det indre marked gennemført af det schweiziske institut inden for komparativ ret (2006) http://ec.europa.eu/internal_market/services/docs/gambling/study1_en.pdf

⁽¹¹⁾ Dom af 24.1.2013, forenede sager C-186/11 og C-209/11, Stanleybet International Ltd m.fl., punkt 47.

⁽¹²⁾ Dom af 8. september 2009, sag C-42/07, Liga Portuguesa de Futebol Profissional m.fl.

4.1.10 Ifølge nærhedsprincippet bør EU kun handle, hvis en indsats på EU-plan kan give et bedre resultat og tilføre medlemsstaternes reguleringssystemer en merværdi. I betragtning af sektorens særtræk og de ændringer, der følger med anvendelsen af internettet, mener EØSU, at EU's indsats på dette område bør udmøntes i et varigt samarbejde mellem medlemsstaterne og fremme af god praksis i bekæmpelsen af ulovlige operatører - en kamp, som kræver en tværnational indsats.

4.2 Administrativt samarbejde og håndhævelse af lovgivningen

4.2.1 EU skal forbedre tilsynet, det administrative samarbejde og håndhævelsen af lovgivningen om onlinespil, og medlemsstaterne er nødt til at samarbejde for at nå dette resultat.

4.2.2 For at gøre tilsynet lettere er det vigtigt, at de persondata, som registreres af operatørerne, stilles til rådighed og udveksles under overholdelse af reglerne om persondatabeskyttelse. Det administrative samarbejde mellem landene skal fremmes med udveksling af generel information og brugen af bedste praksis, så viden og erfaringer i højere grad deles, og der dermed skabes tillid og en følelse af fælles interesse.

4.2.3 National certificering af internetplatforme, der udbyder onlinespil, sikrer, at der føres tilsyn med spillemarkedet. Det er vigtigt at etablere et udbygget samarbejde mellem medlemsstaterne, og at der i hver medlemsstat oprettes en reguleringsmyndighed for onlinespil med entydige kompetencer, der garanterer tæt koordinering på EU-niveau.

4.2.4 Der skal ses på, om de nationale politikker er i overensstemmelse med EU-lovgivningen og -retspraksis og på, om licensordningerne er gennemsigtige og ikke indebærer forskelsbehandling. Hvis dette ikke er tilfældet, skal der indledes overtrædelsesprocedurer.

4.2.5 Efter EØSU's opfattelse har de forebyggende og afværgende foranstaltninger, som medlemsstaterne hidtil har iværksat for at bekæmpe onlinespil udbudt af operatører uden licens, dvs. ulovlige operatører, ikke været tilstrækkelige til at dæmme op for problemet. Udvalget foreslår derfor, at der fastlægges en national reguleringsramme med principper, som garanterer, at webstederne er lovlige og gennemsigtige, og bestemmelser om, at ulovlige websteder opføres på en »sort liste«, mens websteder, der er godkendt i henhold til lovgivningen i en medlemsstat, opføres på en »hvid liste«, at ulovlige websteder spærres, lukkes, overtages og nedlægges⁽¹³⁾, at

betalingen til og fra disse websteder blokeres, samt at markedsføring af og reklame for ulovlige spil forbydes.

4.3 Forbrugere

4.3.1 EØSU beklager, at der i Kommissionens meddelelse ikke følges op på udvalgets henstilling til Kommissionen og medlemsstaterne om skrappe foranstaltninger for effektivt at bekæmpe ulovlige operatører, som udgør den største fare for forbrugerne. Det opfordrer derfor til, at der så hurtigt som muligt gennemføres effektive foranstaltninger, der udmønter god praksis inden for forebyggelse og bekæmpelse af ulovlige spil.

4.3.2 Kommissionen har planer om at vedtage en henstilling om forbrugerbeskyttelse og ansvarlige reklamer på spilleområdet i 2013 og peger på fire områder, hvor der skal sættes ind: forbrugerne skal trækkes væk fra tilbud, som ikke er omfattet af regulering, og som potentielt er skadelige; mindreårige skal beskyttes mod adgang til webstederne; andre sårbare grupper skal beskyttes, og spillerelaterede sygdomme skal forebygges. EØSU opfordrer Kommissionen til i ovennævnte henstilling at medtage eksempler på god praksis for bekæmpelse og forebyggelse af ulovlige spil på grundlag af evalueringer i de enkelte medlemsstater af, hvilke typer spil der er mest skadelige for forbrugerne.

4.3.3 EØSU hilser det velkommen, at der i meddelelsen er fokus på forbrugerbeskyttelse og beskyttelse af svage befolkningsgrupper mod bl.a. reklamer og ludomani. I den forbindelse er der behov for at gennemføre foranstaltninger, der sikrer et højt beskyttelsesniveau, og de instrumenter, der nævnes i meddelelsen, er efter udvalgets mening alt for vage, hvorfor det tilrådes vedtagelse af skrappe forholdsregler. Udbuddet af ulovlige spil, der i sagens natur ikke er til at kontrollere og udgør en risiko, er den største trussel mod forbrugerne, og kræver, at der i hver enkelt medlemsstat træffes robuste foranstaltninger for at bekæmpe de ulovlige operatører, som ikke overholder den nationale lovgivning, der er den vigtigste og bedste garanti for beskyttelse af forbrugerne.

4.3.4 Det grundlæggende mål med Kommissionens tiltag bør være at garantere, at medlemsstaterne bruger deres fulde kompetencer og fuldt ud tager ansvar for, at der overalt i EU etableres lovrammer gældende for alle operatører, der er godkendt til at levere denne type tjenester, så spilleproblemer forebygges, og der indføres aldersgrænser for, hvornår man kan deltage i spil, samt forbud mod spil på kredit for de farligste former for spil og væddemål (onlinekasino, spread betting og betting exchange) og mod reklamer rettet mod mindreårige og svage befolkningsgrupper.

⁽¹³⁾ COM(2010) 673 final af 22. november 2010, Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet - Strategien for EU's indre sikkerhed i praksis - Fem skridt hen imod et mere sikkert EU.

4.3.5 EØSU henstiller til Kommissionen og medlemsstaterne, at de inden for deres kompetenceområder træffer effektive og skrappe forholdsregler mod ulovlige spiltilbud. Det henstiller, at medlemsstaterne iværksætter foranstaltninger som en sortliste og spærre ulovlige websteder, sørger for sikre og sporbare betalingsmetoder, etablerer foranstaltninger, der kan blokere for finansielle transaktioner, og indfører et absolut forbud mod ulovlige reklamer. I den forbindelse skal det understreges, at effektiviteten af disse foranstaltninger i høj grad afhænger af, at de er en del af en fælles indsats, således at virkningen i forhold til ulovlige operatører forstærkes.

4.3.6 I hver medlemsstat bør der etableres en reguleringsmyndighed med specifikke kompetencer til at føre tilsyn med og sikre, at EU- og nationale bestemmelser om forbrugerbeskyttelse og bekæmpelse af ulovlige spil gennemføres. Uden nationale reguleringsmyndigheder vil effektiv koordinering og administrativt samarbejde ikke være muligt. Medlemsstaterne bør sørge for, at dette kan lade sig gøre under deres reguleringsordninger, som er etableret ud fra de særlige nationale forhold og national lovgivning. EØSU håber, at medlemsstaterne vil give deres reguleringsmyndigheder til opgave at fastlægge betingelser for udstedelsen af godkendelser på det marked, de regulerer.

4.3.7 Forbrugerne i EU bør sættes i stand til i hver enkelt medlemsstat at skelne ulovlige websteder fra lovlige websteder, bl.a. for at kunne klage. Med henblik derpå anbefaler EØSU, at medlemsstaterne gør det obligatorisk, at operatører, der er godkendt til at udbyde onlinespil, på deres websted tydeligt og permanent angiver deres godkendelsesnummer og et mærke udstedt af de nationale reguleringsmyndigheder, som viser, at de har licens i den pågældende medlemsstat.

4.3.8 EØSU henstiller, at de retlige garantier om beskyttelse af mindreårige bliver så vidtrækkende som muligt med værktøjer, der gør alderskontrol mulig og sikrer, at operatørerne foretager en effektiv kontrol. Forældre bør oplyses om risiciene forbundet med brug af internettet og om softwarefiltrering i hjemmet. Der bør indføres garantier, som beskytter svagere grupper, der tilbringer meget tid i hjemmet: pensionister, hjemmegående og arbejdsløse.

4.3.9 Den igangværende krise får stadig flere til at forsøge sig med onlinespil i blind tro på, at de kan løse deres økonomiske problemer med letvundne penge, men følgen kan blive store psykologiske problemer i form af afhængighed og tvangshandlinger. For at bekæmpe disse sygdomme anbefaler EØSU, at en del af afgifterne fra spil går til oplysningskampagner, forebyggende tiltag og terapeutisk behandling af ludomani.

4.3.10 Selv om udvalget hellere havde set et skrapere og mere bindende instrument, er udvalget positiv over for Kommissionens planer om en henstilling om ansvarlige reklamer på spilleområdet, som skal supplere direktivet om urimelig handelspraksis og har til formål at sikre forbrugerne korrekt information. EØSU understreger, at tiltagene på dette område bl.a. bør omfatte foranstaltninger mod ulovlige operatører såsom forbud mod reklame fra operatører, som ikke har en licens udstedt af de nationale reguleringsmyndigheder i det land, hvor forbrugeren bor.

4.3.11 Der skal findes den rigtige balance mellem behovet for en kontrolleret udbredelse af godkendte spil, så lovlige spillemuligheder gøres attraktive for borgerne, og behovet for at begrænse afhængigheden af disse spil mest muligt.

4.3.12 Reklamerne bør være mere ansvarlige og regulerede først og fremmest for at beskytte mindreårige. Dette skyldes ikke kun, at de er yderst skadelige for især den mentale sundhed, men også at de skaber et forvrænget og falsk billede, der giver borgerne det indtryk, at det er »normalt« at spille på nettet, hvorved de sanktionerer en social adfærd, som ikke er sund.

4.3.13 EØSU bemærker, at der trods Alice Rap-projektet⁽¹⁴⁾ stadig ikke findes pålidelige data om de mange forskellige spilrelaterede sygdomme, og hvor udbredte de er. Det understreger, at der er behov for løbende og konstant at overvåge problemet med afhængighed og de dermed forbundne sygdomme for at indsamle de oplysninger, der skal til, for at lovgiverne i medlemsstaterne og på EU-niveau kan gennemføre effektive foranstaltninger rettet mod at bekæmpe og forebygge dette problem.

4.4 Forebyggelse af svig og hvidvaskning af penge

4.4.1 Problemerne forbundet med at genkende dem, som spiller online og taber eller vinder stort og derfor kan være et dække for hvidvaskning af penge, skal løses ved hjælp af forudgående identifikation af de pågældende og oprettelse af en særlig spillekonto for hver spiller.

4.4.2 Identitetstyveri er et udbredt problem, der ikke blot forekommer inden for onlinespil, men alle steder hvor data behandles eller udveksles på internettet og elektronisk.

⁽¹⁴⁾ Addiction and Lifestyles in Contemporary Europe, Reframing Addictions Project.

4.4.3 Der skal være skrappe regler for certificeringen af generatorer for tilfældige tal (*Random Number Generator*), så princippet om ikke-forudsigelighed efterleves, og der samtidig er sikkerhed for, at den handling, der verificeres, er den eneste mulige, og manipulation er umulig. På den måde vil spilleren være beskyttet, og de regler for gevinster, som medlemsstaterne har fastlagt, vil blive overholdt.

4.4.4 For at øge sikkerheden ved den software, som benyttes til onlinespil, stilles der forslag om fælles minimumsstandards for EU-certificering, der skal foretages af eksterne eksperter på basis af samme parametre og standarder, hvilket bl.a. skal bruges til at identificere og hindre ulovlige spil med oprindelse uden for EU.

4.4.5 Identifikation af IP-adresser (*Internet Protocol Address*) kunne være en af metoderne til at beskytte adgangen til spil. Således er det teknisk muligt at blokere for adgangen til et spil, der benytter en IP-adresse i et andet land.

4.4.6 Eftersom onlinespil er et nemt mål for hvidvaskning af penge og svig, ville det være hensigtsmæssigt, hvis den store mængde data, som registreres hos operatørerne, kunne stilles til rådighed for de retshåndhavende myndigheder. Disse data ville således kunne samkøres med andre data, og det ville blive lettere at foretage kontroller.

4.5 Sport og aftalt spil

4.5.1 Aftalt spil i forbindelse med væddemål er en særlig form for svig, som hverken sportsorganisationer, fans, brugere eller operatører af lovlige spil har nogen interesse i.

4.5.2 Kommissionen er enig i EØSU's forslag om, at der er behov for at udforme en ramme for koordinering af alle de involverede parter's indsats, så der findes en samlet løsning på problemet, og ressourcerne ikke går til dobbeltarbejde. Kommissionen understreger også, at der er behov for større samarbejde mellem væddemålsoperatørerne, sportsorganisationer og kompetente myndigheder, herunder de nationale og internationale reguleringsmyndigheder på spilleområdet.

4.5.3 EØSU genfremsætter forslaget om etablering af et system, hvorunder der ikke blot kan foretages indberetning om mistænkelige forhold i forbindelse med et bestemt sportsarrangement, men hvor der tillige kan træffes forebyggende, oplysende og håndhavende foranstaltninger for effektivt at bekæmpe problemet.

4.5.4 EØSU bifalder Kommissionens initiativ om senest i 2014 at vedtage en henstilling om bedste praksis ved forebyggelse og bekæmpelse af aftalt spil i forbindelse med væddemål, selv om det ikke mener, at en henstilling er et tilstrækkeligt effektivt lovgivningsinstrument. Aftalt spil er en krænkelse af princippet om retfærdighed i sportskonkurrencer og en lovovertrædelse i alle medlemsstater, men alligevel ses der en stigning i illegale eller mistænkelige aktiviteter på dette område. Medlemsstaternes og EU's instrumenter, kompetencer og ressourcer må derfor kombineres, så der kan sættes hårdere ind over for aftalt spil.

4.5.5 EØSU opfordrer de medlemsstater, som ikke allerede har gjort det, til at betragte korrupsion inden for sport, aftalt spil og manipulation af sportsresultater som en strafbar lovovertrædelse, og henstiller til Kommissionen, at den når til enighed med medlemsstaterne om en fælles definition af disse strafferetlige overtrædelser.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg — En ny europæisk tilgang til konkurs og insolvens«

COM(2012) 742 final

og om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 om konkurs«

COM(2012) 744 final – 2012/0360 (COD)

(2013/C 271/10)

Ordfører: **Pedro Augusto ALMEIDA FREIRE**

Kommissionen besluttede den 12. december 2012 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg – En ny europæisk tilgang til konkurs og insolvens«

COM(2012) 742 final.

Europa-Parlamentet og Rådet besluttede henholdsvis den 15. januar 2013 og den 5. februar 2013 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 om konkurs«

COM(2012) 744 final – 2012/0360 (COD).

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som vedtog sin udtalelse den 29. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj 2013, følgende udtalelse med 130 stemmer for, 1 imod og 4 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 Overordnede konklusioner

1.1.1 Europa er ramt af en stor økonomisk og social krise, der slår igennem på alle niveauer i samfundet.

1.1.2 Et af de tiltag, som EU har valgt for at komme ud af dødvandet, er at fremme virksomhedernes overlevelsesmuligheder. Virkningerne af konkurser begrænser sig nemlig ikke kun til de pågældende virksomheder. Det er medlemsstaternes økonomi som sådan der rammes, og især de borgere, der er skatteydere, arbejdstagere og arbejdsgivere.

1.1.3 EØSU bakker op om målsætningerne med Kommissionens meddelelse, selv om det mener, at den »nye chance«, som nævnes, bør gavne iværksættere, der har lært af deres fejl og er i stand til at stille et nyt virksomhedsprojekt på benene.

1.1.4 Det støtter også forslaget til forordning, selv om det beklager, at dette forslag ikke er ambitiøst nok.

1.1.5 Der er stadig mange forhold, der skal tænkes igennem, og der er stadig mange tiltag, der skal træffes, hvis kreditorernes rettigheder skal tilgodeses, samtidig med at der skabes en fornuftig ligevægt mellem virksomhedernes og de ansattes interesser, gunstige betingelser for en virksomhedsomstrukturering, undgåelse af forum shopping og bedre samordning af procedurerne, når koncerner går konkurs.

1.2 Anbefalinger vedrørende meddelelsen

1.2.1 EØSU mener, at overvejelserne omkring en omfattende harmonisering af lovgivningen om virksomhedskonkurser er interessante, men beklager manglen på et effektivt tiltag over for den økonomiske og sociale krise, som europæiske virksomheder og borgere står i.

1.2.2 Udvalget går mere ind for »Ren tavle«-modellen, der er central i den amerikanske konkursret, end for den »nye chance«, som Kommissionen foreslår. Udvalget opfordrer derfor Kommissionen til at overveje fordelene ved en sådan model i forbindelse med den europæiske konkurslovgivning.

1.2.3 Udvalget mener endvidere, at de ansatte skal nyde større beskyttelse og anerkendes som privilegerede kreditorer.

1.2.4 Spørgsmålet om u hensigtsmæssig støtte til virksomheder i vanskeligheder bør også indgå i overvejelserne. EØSU fremhæver i den forbindelse, at dette ansvar kan vedrøre andre personer end banken. Udvalget opfordrer derfor Kommissionen til at tage disse aspekter i betragtning.

1.2.5 Udvalget mener, at det ikke er en god idé at indføre flere strafferetlige aspekter i forbindelse med konkurser, da det vil bevirke en retliggørelse af procedurerne og forlænge undersøgelse af virksomhedernes situation.

1.2.6 EØSU mener ikke, at systematiske domstolsprøvelser er den bedste løsning. EØSU opfordrer Kommissionen til at overveje oprettelsen af nye organer, f.eks. knyttet til den økonomiske sektor, hvis tværfaglige sammensætning (økonomisk, finansielt, juridisk) kan gøre dem i stand til bedre at forstå virksomhedernes situation og hjælpe disse til at overvinde deres økonomiske vanskeligheder.

1.2.7 Udvalget opfordrer endelig Kommissionen til at tage forslagene vedrørende harmonisering af kuratorernes status, der indgår i Europa-Parlamentets beslutning af 11. oktober 2011 ⁽¹⁾, op til overvejelse.

1.3 *Anbefalinger vedrørende forslaget til forordning*

1.3.1 EØSU bakker op om forslaget til forordning, selv om det kun omhandler de processuelle regler og ikke sigter på at harmonisere de nationale lovgivninger i forbindelse med virksomhedskonkurser.

1.3.2 Udvalget bifalder, at medlemsstaterne forpligtes til at offentliggøre flere oplysninger og bekendtgøre relevante retsafgørelser i forbindelse med grænseoverskridende konkurssager i et register, og bifalder sammenkoblingen af nationale insolvensregistre.

1.3.3 Det opfordrer ikke desto mindre Kommissionen til at sørge for, at omfanget af oversættelser, samt prisen og fristerne for dem, ikke sinker konkursprocedurerne, da hurtige handlinger er en forudsætning for at opnå et godt resultat.

1.3.4 Det støtter indarbejdningen af procedurerne i forbindelse med personlig overdreven gældssætning, men det bør ikke ske til ugunst for debitorer, der er privatpersoner. En ret, der er skabt for virksomhederne, og som sigter på at styrke handelsrelationerne, er i sagens natur mindre beskyttende end forbrugerretten. EØSU opfordrer Kommissionen til at være særlig opmærksom på dette forhold.

1.3.5 Udvalget opfordrer endelig Kommissionen til at sørge for, at delegationsproceduren i forbindelse med ændringer i

bilaget til forordningen tager højde for artikel 290 i TEUF og retspraksis vedrørende begrebet »væsentlige bestemmelser«.

2. *Indledning*

2.1 *Målet med »konkurspakken«*

2.1.1 Initiativerne i lovpakken er en del af EU's svar på den økonomiske og sociale krise, som lige nu rammer virksomhederne og de europæiske borgere. Målet med dem er at øge virksomhedernes overlevelsesmuligheder og give insolvente iværksættere en ny chance.

2.1.2 Kommissionen har valgt at ændre Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 af 29. maj 2000 ⁽²⁾, også kaldet »konkursforordningen«, der i al væsentlighed omhandler reglerne for international privatret, der er gældende i sager med grænseoverskridende insolvensbehandlinger, og at iværksætte en høring med udgangspunkt i den meddelelse, den fremlægger: »En ny europæisk tilgang til konkurs og insolvens«.

2.1.3 EØSU har besluttet at give udtryk for sin holdning til begge tekster i en og samme udtalelse.

2.2 *Forslaget til forordning* ⁽³⁾

2.2.1 Kommissionen konstaterer, at »Konkursforordningen« af 29. maj 2000 er forældet, og at der er fem problemer ⁽⁴⁾ knyttet til denne forordning, og foreslår en revision af den.

2.3 *Meddelelsen*

2.3.1 Kommissionen anfører med rette i meddelelsen, at dens forslag til forordning af 12. december 2012 begrænser sig til at opdatere »konkursforordningen« af 29. maj 2000 og kun vedrører anerkendelse og samordning af de procedureregler, der finder anvendelse i nationale konkurssager, og at de nationale lovgivninger om virksomhedskonkurser ikke harmoniseres.

2.3.2 Kommissionen forsøger at afbøde denne mangel, idet den fremlægger sine overvejelser om en væsentlig harmonisering af lovgivningen om virksomhedskonkurser. Det vedrører naturligvis kun grænseoverskridende insolvenssager.

⁽²⁾ EUT L 160 af 30.6.2000, s. 1 og EUT C 75 af 15.3.2000, s. 1.
⁽³⁾ KOM(2012) 744 endelig af 12.12.2012.

⁽⁴⁾ — forordningens anvendelsesområde er for snævert
— der sker fortsat forum shopping på grund af en inkonsekvent anvendelse af begrebet »centret for skyldnerens hovedinteresser«
— hovedinsolvensbehandlingen og den sekundære insolvensbehandling er ikke samordnet
— kendskabet til konkursbehandlingerne er ikke tilstrækkeligt udbredt
— der eksisterer et juridisk tomrum vedrørende multinationale koncerners insolvens.
— Kommissionen støtter sig til 134 indkomne bidrag fra en offentlig høring, der blev iværksat den 29. marts 2012, konklusionerne i en komparativ retsanalyse gennemført af universiteterne i Heidelberg og Wien, og til en konsekvensanalyse, hvor de forskellige muligheder for reform er undersøgt, og foreslår at afhjælpe disse fem mangler med et forslag til en rådsforordning om konkurs.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentet, beslutning af 15.11.2011 (2011/2006(INI)).

3. Generelle bemærkninger til meddelelsen

3.1 Tankegangen bag den nye tilgang

3.1.1 Kommissionen bygger sin nye tilgang på nødvendigheden af at give iværksættere en ny chance og sikre beskæftigelsen.

3.1.2 EØSU's mener, at det er en naturlig del af markedsøkonomien, at der oprettes virksomheder, og at de kan gå konkurs, og mener, at dette medvirker til den økonomiske dynamik. Det er derfor ikke korrekt at betragte virksomhedskonkurser som et onde, der for enhver pris skal forebygges.

3.1.3 EØSU mener derfor også, at den »nye chance«, som Kommissionen nævner, bør gavne iværksættere, der har lært af deres fejl og er i stand til at stille et nyt virksomhedsprojekt på benene.

3.1.4 Det fremhæver ligeledes, at der kan være interne årsager til, at en virksomhed går konkurs, såsom dårlig ledelse, og der kan være eksterne årsager, der har rod i for meget og for dårlig lovgivning. I denne henseende bærer staten også et vist ansvar for konkurserne, da den er lovgiver, og da den er ordregivende myndighed i forbindelse med offentlige indkøb ⁽⁵⁾.

3.1.5 EØSU går mere ind for »Ren tavle«-modellen, der er central i den amerikanske konkursret ⁽⁶⁾, end for den »nye chance«, som Kommissionen foreslår. »At viske tavlen ren« er mere udtryk for en kulturelt betinget indstilling, end det er et egentligt juridisk begreb, og det betyder, at skyldneren på visse betingelser ikke længere personligt hæfter for sin gæld. Således undgås den fase, hvor en domstol erklærer virksomheden konkurs, og skyldneren kan starte et nyt projekt, uden at han eller hun betragtes som insolvent.

3.1.6 I modsætning hertil synes meddelelsen med den »nye chance« at give mulighed for at fortsætte aktiviteterne. EØSU er af den opfattelse, at det kun vil føre til et dårligt resultat, hvis en virksomhed holdes kunstigt i live i uændret form og får en »nye chance«, når forretningsmodellen har vist sig ikke at være god nok.

3.1.7 Desuden vil det underminere kreditorernes og leverandørernes tillid, hvilket i sidste ende vil være til skade for en sund konkurrence mellem de økonomiske aktører.

3.2 EØSU går ind for den amerikanske tilgang til konkursret og mener, at muligheden for at »viske tavlen ren« bør vurderes, før virksomhedens forhold bliver til en sag for en domstol.

⁽⁵⁾ F.eks. kan reglerne om sikkerhed og miljø, hvor målsætningerne i sig selv er fornuftige, skade virksomhederne. De betalingsfrister, som offentlige indkøber følger i forbindelse med offentlige indkøb, bidrager også til at skabe vanskeligheder for virksomhederne.

⁽⁶⁾ Thomas H. Jackson, *The Fresh-Start Policy in Bankruptcy Law*, 98 Harv. L. Rev. 1393 (1985); Charles Jordan Tabb, *The Scope of the Fresh Start in Bankruptcy: Collateral Conversions and the Dischargeability Debate*, 59 Geo. Wash. L. Rev. 56 (1990).

4. Specifikke bemærkninger til meddelelsen

4.1 For en effektiv harmonisering

4.1.1 De vidt forskellige nationale bestemmelser om konkurs skader virksomhedernes konkurrenceevne, navnlig for dem, der driver virksomhed på tværs af grænserne, hvilket kan hindre den økonomiske genopretning.

4.1.2 Det skaber en tilskyndelse til »forum shopping«, hvilket svækker det indre marked.

4.1.3 Derfor tilslutter EØSU sig Europa-Parlamentets ⁽⁷⁾ opfordring til en harmonisering af visse områder af konkursretten.

4.1.4 Udvalget ønsker ligeledes at anmode Kommissionen om på grundlag af EUF-traktatens artikel 50, artikel 81, stk. 2, eller artikel 114, at fremlægge en eller flere lovforslag om egentlige europæiske rammer for virksomhedskonkurser, der ikke kun omhandler internationalprivatretnlige processuelle regler.

4.1.5 Konkurser har ikke kun konsekvenser for de pågældende virksomheder. De skader medlemsstaternes økonomier under ét og de borgere, der er skatteydere, arbejdstagere og arbejdsgivere.

4.2 Bevarelse af kreditorernes rettigheder

4.2.1 Oprindeligt var formålet med de kollektive bobehandlinger at tilgodese kreditorerne, men formålet er gradvist blevet at redde virksomheden, bevare arbejdspladserne og afvikle gælden. I nyere tid går tendensen i lovgivningen i Europa mod at forebygge virksomhedernes problemer, før de går i betalingsstandsning.

4.2.2 Kreditorerne er ikke trygge, hvis der indledes en kollektiv bobehandling mod en skyldner, da de ikke ved, om de kan få deres fordringer betalt. Den første frustrerende situation for kreditor er, at en juridisk afgørelse om at indlede en kollektiv bobehandling ofte medfører, at det ikke er muligt at retsforfølge skyldneren for fordringer, der er kommet til før denne afgørelse, og at den har opsættende virkning for igangværende procedurer. Enhver kreditor skal derfor bekendtgøre sin fordring inden for en lovbestemt frist ⁽⁸⁾.

4.2.3 En anden frustrerende situation opstår, hvis der ikke er tilstrækkeligt med aktiver. I praksis står kreditorerne i løbet af den kollektive bobehandling ofte over for valget om enten at få en vis del af fordringen betalt med det samme til gengæld for at eftergive en ikke ubetydelig del af den, eller at få den betalt i rater over et vist tidsrum.

⁽⁷⁾ Europa-Parlamentet, beslutning af 15.11.2011 (2011/2006(INI)).

⁽⁸⁾ De fordringer, der skal bekendtgøres, er ikke kun de fordringer, der er forfaldne/vil forfalde, og som er kommet til før afgørelsen om at indlede en kollektiv bobehandling, men også visse fordringer, der er skabt efterfølgende, når de omhandler ydelser, der er præsteret før afgørelsen om at indlede en kollektiv bobehandling, eller hvis de ikke vurderes at være nødvendige for proceduren.

4.2.4 For kreditor er det derfor ideelt at gardere sig mod insolvens f.eks. ved at sikre visse transaktioner, når kontrakten underskrives, ved at kræve garantistillelse fra tredjemand ⁽⁹⁾ eller ved at kræve forskellige former for pant eller sikkerhed i virksomhedens aktiver ⁽¹⁰⁾.

4.3 Bedre behandling af de ansatte i konkursbehandlinger

4.3.1 De ansatte rammes hårdt, når deres virksomhed går konkurs. De får ikke altid deres løn, før der indgives konkursbegæring, og de ansattes personlige økonomi er vanskelig i denne usikre periode.

4.3.2 I forbindelse med indledningen af en kollektiv bobehandling vælges der ofte en repræsentant for de ansatte, der får til opgave at kontrollere oplysningerne om de ansattes fordringer. Foruden den sædvanlige personalerepræsentation i virksomheden er denne repræsentant et nyt kontaktpunkt mellem personalet, domstolen og parterne i sagen.

4.3.3 De beløb, som de ansatte har til gode ved indledningen af den kollektive bobehandling, bør opføres under virksomhedens passiver. I praksis følges dette generelle princip kun i begrænset omfang, da der er store forskelle mellem de nationale lovgivninger og metoder. Manglen på harmonisering af kreditrangordenen bevirker altså, at udfaldet af den kollektive bobehandling bliver meget usikkert for de ansatte.

4.3.4 EØSU mener, at de ansatte bør beskyttes bedre, og at de bør have status af privilegerede kreditorer, og ser gerne en harmonisering på europæisk plan af denne beskyttelse.

4.4 Forebyggelse af u hensigtsmæssig lån- og kreditgivning til skrantende virksomheder

4.4.1 Visse finansielle virksomheders handelspolitik kan føre til, at de støtter virksomheder, hvis situation er uafhjælpeligt svækket. De skaber derved et indtryk af, at virksomheden er solvent, hvilket skader den sunde konkurrence på markedet og banksektorens omdømme.

4.4.2 EØSU understreger, at uansvarlig lån- og kreditgivning også kan vedrøre andre personer end banken, herunder staten. Nationale dommere har for øvrigt vurderet, at visse af virksomhedens leverandører eller kunder kan gøres ansvarlige, hvis de på grund af deres adfærd har støttet virksomheden på en uansvarlig måde velvidende, at den var uafhjælpeligt svækket.

4.4.3 EØSU mener, at disse forhold også skal tages behørigt i betragtning under arbejdet for at harmonisere lovgivningen om virksomhedsinsolvens.

4.5 Det specifikke tilfælde med svigagtige konkurser

4.5.1 De fleste konkurser har objektive årsager, og virksomhedens ledelse har ikke foretaget nogen svigagtig handling.

4.5.2 Men svigagtige konkurser er et fænomen, der ikke bør

overses. Kommissionen henviser for øvrigt hertil i sin meddelelse ⁽¹¹⁾ og foreslår at sondre mellem ærlige konkurser og svigagtige konkurser. Ifølge Kommissionen kan en debtors bevidste eller uansvarlige tilsidesættelse af lovgivningskrav give anledning til civile sanktioner og, når det er hensigtsmæssigt, strafferetlige sanktioner. I denne forbindelse bør afviklingsprocedurerne i forbindelse med ærlige konkurser fremskyndes.

4.5.3 EØSU er på sin side overbevist om, at det vil være hensigtsmæssigt at harmonisere afviklingstiden, og at lade den blive forholdsvis kort, hvilket især tager hensyn til de ansatte, men udvalget tror ikke rigtigt på særskilte afviklingsprocedurer for ærlige og uærlige ledere, da det vil føre til en øget retliggørelse af konkursprocedurerne, der giver dem karakter af strafferetlige procedurer, og det vil forlænge behandlingen.

4.5.4 Det er ikke ønskeligt med disse strafferetlige aspekter i konkursretten. EØSU mener, at vurderingen af, hvorvidt en konkurs er svigagtig, hører til under andre procedurer end konkursbehandlingen.

5. Generelle bemærkninger til forslaget til forordning

5.1 EØSU bifalder, at forordningens anvendelsesområde udvides til at omfatte hybride ordninger, rekonstruktionsbehandlinger samt gældsanering og procedurer for fysiske personer.

5.2 Udvalget bifalder endvidere, at det afklares, under hvilke omstændigheder man kan afkræfte en formodning om, at centeret for hovedinteresserne er det sted, hvor hjemstedet befinder sig.

5.3 Ændringen i den proceduremæssige ordning, der præciserer den kompetente retsmyndigheds muligheder for behandling af sager, der er affødt direkte af insolvensbehandlingen eller har stærk tilknytning hertil, såsom anfægtelsessøgsmål, er ligeledes positiv.

5.4 Det forhold, at de sekundære behandlinger ikke nødvendigvis er afviklingsprocedurer, og at indledningen af dem kan afvises, hvis de ikke er nødvendige for beskyttelsen af de lokale kreditors interesser, forbedrer også forordningen, hvilket også er tilfældet for samarbejdet mellem hovedbehandlingen og den sekundære behandling.

5.5 Medlemsstaterne forpligtelse til at offentliggøre flere oplysninger og bekendtgøre relevante retsafgørelser i forbindelse med grænseoverskridende konkurssager i et offentligt tilgængeligt register og sammenkoblingen af nationale insolvensregistre er også interessante idéer.

5.6 EØSU er dog betænkelig med hensyn til omfanget af oversættelserne samt prisen og fristerne for dem og minder om, at en hurtig behandling er en forudsætning for at opnå et godt resultat.

5.7 Udvalget bifalder desuden, at retterne og kuratorerne forpligtes til at samarbejde i insolvensbehandlinger angående medlemmer i samme koncernvirksomhed, da kuratorerne herved får mulighed for at udføre deres arbejde mere effektivt.

⁽⁹⁾ En bank eller ledelsen.

⁽¹⁰⁾ Inventar, forretninger, mærker osv.

⁽¹¹⁾ Punkt 3.1: En ny chance for iværksættere i ærlige konkurser. COM(2012) 742 final.

6. Specifikke bemærkninger til forslaget til forordning

6.1 EØSU undrer sig over samordningen mellem forordning EU nr. 1215/2012 af 12. december 2012⁽¹²⁾, der skal erstatte forordning nr. 44/2001 om de nationale retters kompetence og retsafgørelses virkning i EU, den såkaldte Bruxelles I-forordning. Det stiller sig tvivlende over for, om betragtning nr. 6 i forslaget til »konkursforordning« i tilstrækkelig grad afklarer den kompetencefordeling, der følger af Gourdain-dommen⁽¹³⁾. Denne dom synes at give en restriktiv fortolkning, mens visse aktioner i henhold til »Bruxelles I-forordningen« er afgørende for insolvensprocedurerne. F.eks. er spørgsmålet om, hvorvidt en klausul om ejendomsforhold kan gøres gældende, afgørende for at fastlægge omfanget af kreditors aktiver. Det er vigtigt med hensyn til målsætningen om at redde virksomheder med økonomiske problemer, da det er centralt at fastslå omfanget af aktiver for at bringe virksomheder med økonomiske problemer på fode.

6.2 Med hensyn til samarbejdet mellem kuratorer kunne Kommissionen have foreslået en ændring af artikel 31 og tilskyndet mere til indgåelse af aftaleprotokoller mellem kuratorer. At kuratorerne har så forskellig status i medlemsstaterne er en hæmsko for deres faglige samarbejde.

6.3 Udvekslingen mellem kuratorer og retterne bør først og fremmest vedrøre inventaret, skyldnerens gæld, anmeldelsen og efterprøvelse af fordringer og den samordnede afregning af kreditorer, der indgår i de forhandlede planer.

6.4 Endelig fremhæver EØSU, at Kommissionen planlægger at anvende delegationsproceduren for at ændre bilaget til forordningen, selv om der synes at være tale om væsentlige bestemmelser, såsom begreberne om kollektive bobehandlinger og listen over personer, der er kuratorer.

7. Særlige bemærkninger til de materielle bestemmelser vedrørende insolvensbehandling

7.1 En harmonisering af kriterierne for insolvens er nødvendig. I visse medlemsstater kan konkursproceduren kun indledes, når skyldneren faktisk er insolvent, mens det i andre medlemsstater er tilstrækkeligt, at insolvensen »med stor sandsynlighed er nært forestående«.

7.2 Disse forskelle udgør en tilskyndelse til *forum shopping* og bør derfor ophæves.

7.3 Af hensyn til den juridiske sikkerhed bør reglerne vedrørende anmeldelse af fordringer også harmoniseres.

8. Integration af de civile retlige procedurer om overdreven gældsætning

8.1 EØSU støtter dette forslag fra Kommissionen, der består i en ny betragtning 9⁽¹⁴⁾.

⁽¹²⁾ Gennemførelsen af forordningen er udsat til den 10. januar 2015, navnlig for at give medlemsstaterne mulighed for at foretage en tilpasning af deres procedureregler, da eksekuturproceduren afskaffes.

⁽¹³⁾ CJCE Gourdain c/Nadler, 22. februar 1979.

⁽¹⁴⁾ Betragtning 9: »Denne forordning bør finde anvendelse på alle insolvensbehandlinger, der opfylder betingelserne i denne forordning, hvad enten skyldneren er en fysisk person eller en juridisk person, en erhvervsdrivende eller en privatperson«.

8.2 Det giver ingen som helst problemer i forhold til ordlyden i betragtning 9 og 10 i »konkursforordningen« af 29. maj 2000⁽¹⁵⁾.

8.3 Men denne indarbejdning bør ikke være til ugunst for skyldnere, der er privatpersoner. En ret, der er skabt for virksomhederne, og som sigter på at styrke handelsrelationerne, er i sagens natur mindre beskyttende end forbrugerretten. Derfor opfordrer EØSU Kommissionen til at være særlig opmærksom på dette forhold.

8.4 Udvalget opfordrer ligeledes Kommissionen til at overveje en harmonisering af konkursretten vedrørende privatpersoner, der tager hensyn til forbrugernes interesser.

9. Harmonisering af kuratorernes status og beføjelser

9.1 De nationale forskelle, der eksisterer med hensyn til kuratorernes status og beføjelser, hindrer det indre marked i at fungere korrekt, idet de tværnationale konkursbehandlinger kompliceres⁽¹⁶⁾.

9.2 En hurtig harmonisering af de *generelle aspekter ved kravene til kurators kvalifikationer og opgaver* er i virksomhedernes interesse og til gavn for den økonomiske genopretning. Derfor slutter EØSU sig til Europa-Parlamentet⁽¹⁷⁾ og opfordrer til, at følgende tages op til overvejelse:

— kuratoren skal være godkendt af en kompetent myndighed i en medlemsstat eller udpeges af en retsinstans med kompetence i en medlemsstat, skal have et godt omdømme og skal have den uddannelsesmæssige baggrund, der er nødvendigt for udførelsen af hans/hendes hverv

— kurator skal være kompetent og kvalificeret til at vurdere situationen i skyldnerens virksomhed og til at overtage ledelsesopgaver for virksomheden

— kurator bør få bemyndigelse til at anvende passende og prioriterede procedurer for inddrivelse af skyldige beløb til virksomheder inden afregning med kreditorerne og som et alternativ til overførsel af fordringer

— kurator skal være uafhængig af kreditorer og andre interessenter i forbindelse med insolvensbehandlingen

— i tilfælde af en interessekonflikt skal kurator træde tilbage fra hans/hendes hverv.

⁽¹⁵⁾ Det er i øvrigt allerede en del af visse medlemsstaters lovgivning. I Belgien kan proceduren om gældssanering også finde anvendelse på forbrugere (lov af 5. juli 1988). I tysk lov sondres der ikke mellem de procedurer, der finder anvendelse på handlende, og de procedurer, der finder anvendelse på enkeltpersoner (lov af 5. oktober 1994).

⁽¹⁶⁾ Kuratoren kan være en tjenestemand eller en privatperson, der er godkendt af staten, men betalt af kreditorerne.

⁽¹⁷⁾ Beslutning af 11. oktober 2011 med henstillinger til Kommissionen om insolvensbehandling i forbindelse med EU's selskabsret (2011/2006(INI)).

9.3 Kommissionen burde derfor gå videre, end det den foresætter i artikel 31 i forslaget til forordning, hvor den begrænser sig til at stadfæste hidtidig praksis og kun omhandler samarbejdet mellem kuratorer i hovedinsolvensbehandlinger og kuratorer i sekundære insolvensbehandlinger.

10. Udarbejdelse af løsninger, hvor domstolene ikke inddrages, med sigte på at yde en effektiv støtte og vejledning til virksomhederne

10.1 Hvis forhandlingsprocedurerne tilskyndes, vil det være muligt at fremskynde en omstrukturering af en virksomhed, og den vil være mere effektiv.

10.2 Den gennemsnitlige tid for udenretslige tvistbilæggelser og den succesrate, der kan konstateres i EU, taler til fordel for denne metode.

10.3 EØSU er for øvrigt af den opfattelse, at domstolsprøvelser ikke nødvendigvis er den bedste løsning.

EØSU støtter idéen om at oprette nye organer, f.eks. knyttet til den økonomiske sektor, og hvis tværfaglige sammensætning (økonomisk, finansielt, juridisk) vil være ideel for hurtigt at hjælpe virksomhederne til at overvinde deres økonomiske vanskeligheder.

10.4 Denne ordning eksisterer allerede i flere lande og kunne udbredes til andre medlemsstater.

10.5 Endelig vil det være nyttigt, hvis Kommissionen regelmæssigt offentliggør statistikker om konkurssager, der er omfattet af »konkursforordningen«, så det bliver muligt at vurdere, hvor effektivt det indførte system er.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Beskyttelse af erhvervsdrivende mod vildledende markedsføring og sikring af en effektiv regelhåndhævelse — Revision af direktiv 2006/114/EF om vildledende og sammenlignende reklame«

COM(2012) 702 final

(2013/C 271/11)

Ordfører: **Jorge PEGADO LIZ**

Kommissionen besluttede den 19. februar 2013 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om

»Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget – Beskyttelse af erhvervsdrivende mod vildledende markedsføring og sikring af en effektiv regelhåndhævelse – Revision af direktiv 2006/114/EF om vildledende og sammenlignende reklame«

COM(2012) 702 final.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, der vedtog sin udtalelse den 29. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj, følgende udtalelse med 129 stemmer for og 8 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 EØSU mener, at Kommissionens meddelelse og forslagene heri fortjener særlig opmærksomhed og bør drøftes nærmere.

1.2 EØSU er enig med Kommissionen i behovet for en strammere lovgivning med henblik på et effektivt forbud og eksemplariske og afskrækkende sanktioner over for visse aggressive salgsmetoder fra udgivere af erhvervsvejvisere.

1.3 I betragtning af det akutte behov for at få taget stilling til dette spørgsmål, og i lyset af de omfattende og alvorlige konsekvenser, som denne praksis vurderes at ville få for den europæiske økonomi, kan EØSU gå ind for, at Kommissionen omgående og med udgangspunkt i en konsekvensanalyse fremsætter et særligt lovgivningsforslag om emnet.

1.4 EØSU mener, at der med dette for øje bør vedtages en rammelovgivning, eventuelt udviklet gennem delegerede retsakter, for at sikre en mere ensartet og effektiv håndhævelse i medlemsstaterne.

1.5 På grund af sagens karakter mener EØSU, at det juridiske grundlag bør omfatte, men ikke begrænses til, traktatens bestemmelser om gennemførelsen af det indre marked, og at dets anvendelsesområde ikke bør begrænses til grænseoverskridende transaktioner.

1.6 Samtidig peger udvalget på det nødvendige i at være opmærksom på, at mange af disse metoder er af transeuropæisk karakter, hvorfor der er behov for koordineret handling på internationalt plan.

1.7 EØSU mener imidlertid, at den bedste måde at nå målet om en sammenhængende og konsekvent lovgivning om forbud mod vildledende markedsføring på vil være en samlet revision af direktiv 2006/114/EF og 2005/29/EF, der tager fat på B2B- og B2C-relationer samtidigt og bevarer de særlige træk ved hver type inden for en fælles ramme. Kommissionen opfordres derfor til at iværksætte initiativer inden for en kort tidshorisont.

1.8 EØSU opfordrer Kommissionen til at udvikle og gennemføre supplerende foranstaltninger til bedre informering og spredning, bedre samarbejde mellem forvaltningsmyndighederne, offentlig-private platforme og interessentorganisationer, og til forbedring af de hurtige reaktionsmekanismer med henblik på at sætte en stopper for denne praksis og sikre kompensation for skader ved straks at oprette et europæisk retssystem for gruppesøgsmål som det, der blev annonceret for over 30 år siden, men gentagne gange forsinket.

1.9 EØSU erklærer sig rede til at involvere sine medlemmer i det fremtidige arbejde på dette område, hvor det mener at kunne bidrage i kraft af medlemmernes erfaring som højt kvalificerede civilsamfundsrepræsentanter for udvalgets tre interessegrupper.

2. Baggrund for og socioøkonomiske aspekter af forslaget

2.1 På området kommerciel kommunikation mellem virksomheder er der grundlæggende regler, som det er vigtigt at overholde for at undgå konkurrenceforvridning og sikre et velfungerende marked. Hvis reglerne ikke respekteres frivilligt, må de gøres obligatoriske og håndhæves.

2.2 I sin meddelelse skitserer Kommissionen en række foranstaltninger til bekæmpelse af visse vildledende markedsføringsmetoder, som anvendes af reklamevirksomheder, især udgivere af erhvervsvejvisere.

2.3 Formålet er at sikre en bedre beskyttelse af virksomhederne, navnlig SMV'erne, i forbindelse med metoder, som består i, at udgivere af erhvervsvejvisere sender virksomheder uønskede og uanmodede opfordringer til at indføre eller ajourføre data i en erhvervsvejviser, tilsyneladende gratis, men som efterfølgende fører til årlige afgifter, som ikke har været forhandlet eller ikke er godkendt på forhånd.

2.4 Efter at have gennemført en offentlig høring har Kommissionen bebudet, at den vil styrke direktiv 2006/114/EF om vildledende og sammenlignende reklame ved udtrykkeligt at forbyde metoder, der går ud på at skjule den kommercielle hensigt med et reklamebudskab, og samtidig styrke håndhævelsen på tværs af grænser.

2.5 Kommissionen henviser endvidere til følgende:

- a) manglen på tilstrækkelige oplysningskampagner om denne praksis,
- b) manglen på kendskab til passende tvistbilæggelsesmekanismer; de hidtidige mekanismer har vist sig ineffektive, langsomme og dyre og giver ingen garanti for tilstrækkelig og rettidig kompensation for den forvoldte skade;
- c) manglen på et centralt samarbejdsnetværk mellem de forvaltningsmyndigheder, som følger op på klager fra erhvervsdrivende.

2.6 Kommissionen anslår den finansielle skade, som denne praksis forårsager, til at ligge på mellem 1 000 og 5 000 EUR årligt for de berørte virksomheder.

3. Bemærkninger om meddelelsens indhold

3.1 Indholdsmæssige aspekter

3.1.1 Som det fremgår af en tidligere udtalelse, anerkender EØSU, at kommercielle budskaber i almindelighed og reklamer i

særdeleshed, i alle deres afskygninger, spiller en vigtig social og økonomisk rolle, som er godt beskrevet af *International Advertising Association* (IAA), for så vidt angår udbredelse af innovation, befordring af kreativitet og underholdning, fremme af konkurrence samt øgede valgmuligheder⁽¹⁾.

3.1.1.1 Der er ikke tvivl om, at nogle reklamevirksomheder anvender upassende metoder, når de reklamerer for deres produkter og forsøger at tiltrække kunder, men det er vigtigt, at Kommissionen understreger, at selv om mange klager over vildledende praksis er rettet mod virksomheder, som udfører en sådan aktivitet, betyder det ikke, at der ikke – selv når der er tale om udgivere af erhvervsvejvisere – er tale om en legitim aktivitet, som er økonomisk nødvendig for de virksomheder, der gør brug af dem til at reklamere for deres aktiviteter.

3.1.2 EØSU anerkender, at Kommissionens meddelelse er relevant og hensigtsmæssig, selv om den hovedsagelig beskæftiger sig med problemer forbundet med de metoder, udgivere af erhvervsvejvisere benytter sig af for at tiltrække kunder.

3.1.3 Kommissionen understreger med rette problemets grænseoverskridende karakter. EØSU finder det endvidere positivt, at Kommissionen ikke blot vil sikre tilstrækkelige, men også effektivt gennemførte regler og praksisser, som kan overvåges og kontrolleres, og hvor overtrædelser kan straffes på en effektiv måde.

3.1.4 EØSU beklager, at meddelelsen ikke bygger på en egentlig konsekvensanalyse, som ville have sikret stærkere argumenter for de foreslåede løsninger, hvis omkostninger og fordele ikke er klart identificeret og vurderet.

3.1.4.1 Hertil kommer, at den konsekvensanalyse, som Kommissionen bebudede på mødet med de berørte parter den 1. marts 2013, er forsinket og ikke afgørende nok til at kunne danne grundlag for et informeret valg, selv om dens rækkevidde og samlede indhold endnu er ukendt.

3.1.5 Endvidere nærer EØSU, ikke kun ud fra en rent juridisk fortolkning, men også hvad angår en mere effektiv beskyttelse af virksomhederne, tvivl om, at det problem, som er centralt i Kommissionens overvejelser, kan placeres inden for rammerne af det direktiv, som Kommissionen agter at revidere.

3.1.5.1 Faktisk drejer den praksis, som behandles i meddelelsen, sig om kommerciel kommunikation i en rummeligere betydning. Der er ikke tale om reklame, men snarere en aggressiv og svingagtig salgspraksis, som skal placeres i en bredere kontekst, som omfatter urimelig og uretlig handelspraksis, og endog strafferetlige forhold.

⁽¹⁾ EUT C 351 af 15.11.2012, s. 6.

3.1.5.2 Udelukket fra reklamebegrebets område er faktisk enhver type kommunikation, hvor salgsfremme af bestemte varer eller tjenesteydelser ikke er tilsigtet eller underforstået, herunder budskaber i kommercielle relationer, hvor der ikke søges solgt nye varer eller tjenesteydelser.

3.1.5.3 I henhold til direktiv 2005/29/EF betragtes en handelspraksis som vildledende, hvis den indeholder urigtige oplysninger og derfor er usandfærdig eller f.eks. i kraft af sin generelle fremstillingsform vildleder eller kan forventes at vildlede en gennemsnitsforbruger, selv om oplysningerne er faktisk korrekte, med hensyn til et eller flere elementer og under alle omstændigheder foranlediger eller kan forventes at foranledige ham til at træffe en transaktionsbeslutning, som han ellers ikke ville have truffet: Det vil sige, at vildledende handelspraksis ikke er begrænset til fremme af produkter, men kan omfatte situationer, hvor salgsfremme af et produkt ikke er underforstået, og hvor kommunikationen er led i et kommercielt forhold.

3.1.6 I sin grønbog om illoyal handelspraksis i virksomhedstil-virksomhed-forsyningskæden for fødevarer og nonfoodvarer i Europa ⁽²⁾ advarer Kommissionen endvidere med rette mod risikoen for konflikt og overlappning mellem en lang række fællesskabsaktioner, som er rettet mod de samme grupper, og hvis ordninger minder om hinanden, men ikke er koordinerede, hvilket skaber stor forvirring i forbindelse med medlemsstaternes gennemførelse af retsakter ⁽³⁾.

3.1.7 EØSU beklager, at Kommissionen endnu ikke har afholdt drøftelser om de forskellige løsningsmuligheder og ej heller har fremført dem under den offentlige høring, men i stedet har valgt en løsning, som kan vise sig at være mindre fordelagtig for virksomhederne, herunder navnlig SMV'erne. Eftersom Kommissionen tilsyneladende allerede har besluttet, hvilken løsning den vil vælge i oktober 2013, som bebudet, forekommer det lidet hensigtsmæssigt at forelægge en konsekvensanalyse med 5 løsningsmuligheder, når valget på forhånd er truffet.

3.1.8 I lyset af at det tilsyneladende haster med at indtage en holdning til det centrale spørgsmål om udgivere af erhvervsvejvisere, som det allerede fremgår af tidligere studier og beslutninger fra Europa-Parlamentet, og i betragtning af at disse metoder anses for at være omfattende og alvorlige for EU's økonomi ⁽⁴⁾, accepterer EØSU, at Kommissionen straks fremsætter et lovgivningsforslag herom for at forhindre situationer, hvor virksomheder udsættes for vedvarende trusler om retsfor-

følgelse ved udenlandske domstole med stigende »administrative omkostninger« og konstante, trussellignende telefonopkald fra inkassovirksomheder.

3.1.8.1 Hertil kommer, at det ikke kun er SMV'er, men også de liberale erhverv, ikke-statslige organisationer, biblioteker, private uddannelsesinstitutioner, og endda nogle tjenester inden for den offentlige forvaltning, som har været mål for disse metoder. Derfor må de indgå i forslagens anvendelsesområde ved, at begrebet »erhvervsdrivende« udvides til at omfatte enhver, som er mål for denne praksis og ikke er dækket af andre lovgivningsinstrumenter.

3.1.9 EØSU mener imidlertid, at en mere sammenhængende tilgang ville have været at udvide begrebet urimelig handelspraksis i form af vildledende og aggressiv praksis samt sortlisten som opstillet i direktiv 2005/29/EF til relationer mellem virksomheder.

3.1.10 En yderligere positiv effekt af udvidelsen af dette direktivs anvendelsesområde ville være at sikre bedre harmonisering, så medlemsstaterne ikke ville være nødsaget til at skabe nye retsakter for at omsætte direktivet til national lovgivning, men kunne nøjes med udvide anvendelsesområdet af de eksisterende nationale love om urimelig handelspraksis og på den måde sikre korrekt gennemførelse af EU-lovgivningen ⁽⁵⁾.

3.1.11 Endvidere vil en ændring af direktiv 2006/114/EF med den noget tvetydige formulering, som Kommissionen har foreslået, ikke være nok til at sikre beskyttelse af SMV'er i de situationer, der henvises til i meddelelsen. Ud over at disse former for praksis er aggressive, men ikke vildledende i henhold til direktiv 2005/29/EF, tager de udgangspunkt i tidligere etablerede kommercielle forbindelser og kan derfor ikke betegnes som værende omfattet af reklamebegrebets område.

3.1.12 EØSU mener derfor, med forbehold af bemærkningerne i punkt 3.1.8, at Kommissionen i den nærmeste fremtid vil være nødsaget til at indlede horisontale foranstaltninger for at skabe større sammenhæng i reglerne inden for konkurrenceret samt intellektuel og industriel ejendomsret og sikre en ensartet beskyttelse af al kommerciel praksis i detailmarkedet og i alle kontraktforhold mellem erhvervsdrivende, i tråd med Europa-Parlamentets beslutning om et mere effektivt og retfærdigt detailmarked.

⁽²⁾ COM(2013) 37 final.

⁽³⁾ Der henvises endvidere til de problemer, som opstod i forbindelse med gennemførelsen af direktiv 2005/29/EF, og som anerkendtes af Europa-Parlamentet (jf. *State of play of the Implementation of the provisions on advertising in the unfair commercial practices legislation*, IP/A/IMCO/ST/2010-04, PE 440.288).

⁽⁴⁾ Jf. oplysninger fra den nederlandske fraudehelpdesk.

⁽⁵⁾ I sin beslutning om urimelig handelspraksis og vildledende reklame havde Europa-Parlamentet allerede givet udtryk for bekymring over, at en række medlemsstater ved at opsplitte sortlisten i Bilag I til direktiv 2005/29/EF i forbindelse med omsætningen af direktivet til national lovgivning havde skabt øget forvirring blandt forbrugere og virksomheder.

3.1.13 EØSU understreger derfor det nødvendige i en bedre samordning mellem GD for Retlige Anliggender, GD for Konkurrence, GD for det Indre Marked og Tjenesteydelser og GD for Erhvervspolitik i forbindelse med aktioner, der skal gennemføres på dette område og i fremtidige politik- og lovforslag i tråd med de politiske prioriteter, der er opstillet i *Small Business Act*.

3.1.14 Med forbehold af ovenstående og Kommissionens valg af en anden løsning fremhæver EØSU det nødvendige i en konkret definition og indholdsmæssig præcisering af begrebet »mest skadelige« former for kommerciel praksis, så det klart fremgår, hvilke former for kommerciel praksis der efter Kommissionens vurdering vil kræve mere beskyttelse end resten.

3.1.15 EØSU så endvidere gerne, at Kommissionen mere præcist angav, hvilke situationer der skal føjes til »sortlisten«, hvis eksistens den fuldt ud går ind for, eftersom listen over metoder, der skal anses for at være totalt forbudte, bør være så præcis og udtømmende som muligt. Kommissionen kan måske allerede finde tilstrækkeligt materiale til at udarbejde sortlisten i svarene på dens undersøgelse og inputtet fra forskellige interessenter på mødet den 1. marts 2013 ⁽⁶⁾.

3.1.16 EØSU så i dette tilfælde også gerne, at Kommissionen overvejede om, det ikke ville være en god ide at opstille en gråliste over praksis, som kunne betragtes som ulovlige under visse specifikke omstændigheder, hvilket afgøres af en domstol fra sag til sag.

⁽⁶⁾ Eksempler herpå:

- a) Praksis i forbindelse med onlinetransaktioner, hvor informationer vedrørende transaktionen ikke gives på samme måde til alle berørte parter, hvilket fører til diskrimination mod nogle af parterne.
- b) Praksis i forbindelse med onlineauktioner og -salg (e-bay). Det er blevet klart, at det i sådanne situationer bedst kan betale sig at lade sig registrere sig som forbruger, da det giver bedre garantier.
- c) Praksis, som indebærer præsentation af certificerede produkter uden nogen form for akkreditering.
- d) Praksis, hvor virksomheder, der hævder at høre ind under en offentlig myndighed, forpligter erhvervsdrivende til at abonnere på en ydelse eller købe et bestemt produkt ved at forlede dem til at tro, at de derved overholder skatte- eller sikkerhedsbestemmelser.
- e) Praksis, som omfatter salg af varer på det tværnationale marked uden på forhånd at gøre køberne opmærksomme på, at efter-salgsservice ikke garanteres uden for produktets oprindelsesland.
- f) Praksis, som indebærer oprettelse af sammenlignende websteder, som hovedsagelig tager sigte på at overtale den erhvervsdrivende til at købe det pågældende produkt ved at præsentere det som det, der passer bedst til hans virksomhedsprofil. I virkeligheden giver nogle af disse sammenlignende værktøjer, navnlig inden for finanssektoren, ingen oplysninger om webstedets karakter eller om dets finansieringsmetode.
- g) Skjult digital reklamevirksomhed via offentliggørelse af svar på sociale netværk omfattende forbrugere/virksomheder (som normalt er ansat og betalt af virksomheden) med henblik på at opfordre den erhvervsdrivende til at anvende den pågældende virksomhed.
- h) Praksis, der gør brug af sammenlignende tests, som er forældede eller slet ikke eksisterer.
- i) Praksis, som forudsætter stiltiende samtykke fra den erhvervsdrivende til at købe et produkt eller abonnere på en ydelse.

3.1.17 EØSU mener ligeledes, at det ud over opstilling af lister, vil være nødvendigt at styrke og præcisere begrebet vildledende reklame eller ulovlig sammenlignende reklame via en systematisk tilgang inden for en bred juridisk ramme, som sikrer, at nye urimelige former for praksis kommer ind under den reviderede lovgivning.

3.1.18 Uanset bemærkningerne i punkt 3.1.8 mener EØSU, at den retlige ramme, som udgøres af direktiv 2005/29/EF, i god tid bør gøres bredere, især med henblik på en styrkelse og udvidelse af den nuværende forbrugerbeskyttelse til under præcist og omhyggeligt fastlagte betingelser i lige så høj grad at gælde visse små virksomheder og mikroforetagender, når de befinder sig i sammenlignelige situationer, hvilket allerede er tilfældet i nogle medlemsstaters retssystemer, og som disse virksomheders repræsentative foreninger og organisationer helt med rette kræver ⁽⁷⁾.

3.1.19 EØSU mener faktisk, at det drejer sig om to aspekter af samme fælles situation, og at det i høj grad er i vores interesse at revidere direktiv 2005/29/EF samtidigt og parallelt med revisionen af direktiv 2006/114/EF, da de er indbyrdes forbundne og supplerer hinanden ⁽⁸⁾. Dette skal ses i lyset af den seneste evaluering af direktiv 2005/29/EF ⁽⁹⁾.

3.1.20 Arten af denne praksis og de skyldige virksomheders optræden viser behovet for et retsinstrument for kollektive søgsmål, som sikrer effektive reaktioner og en bedre beskyttelse af de erhvervsdrivende i bilæggelsen af eventuelle tvister, ikke kun for at sætte en stopper for disse metoder ⁽¹⁰⁾, men også for at garantere tilstrækkelig skadeserstatning.

3.2 Formelle aspekter

3.2.1 EØSU mener, at Kommissionen allerede nu bør præcisere retsgrundlaget for de foranstaltninger, der skal træffes, og mere specifikt, om det kun drejer sig om foranstaltninger til støtte for fuldførelsen af det indre marked, eller om der også er tale om andre foranstaltninger.

3.2.2 Med henblik på at sikre større retssikkerhed og mere effektiv harmonisering mener EØSU endvidere, at en forordning vil være det mest hensigtsmæssige retsinstrument til dette formål.

⁽⁷⁾ Denne løsning svarer til løsning 5 i den konsekvensanalyse, der er under udarbejdelse.

⁽⁸⁾ Østrig er et eksempel på tilpasning mellem direktiv 2006/114/EF og direktiv 2005/29/EF, i og med at ordet »forbruger« i forbindelse med omsætningen til national lovgivning erstattedes af »målet for den kommercielle praksis«, hvorved det klart kom til at fremgå, at bestemmelserne i direktiv 2005/29/EF også fandt anvendelse på relationer mellem erhvervsdrivende (jf. IP/A/IMCO/ST/2010-04, PE 440.288, som der henvises til ovenfor i fodnote 3).

⁽⁹⁾ COM(2013) 138 final af 14.3.2013.

⁽¹⁰⁾ Det er derfor helt afgørende at tilføje det fremtidige retsinstrument til listen i bilag I til direktiv 2009/22/EF.

4. Metodegennemgang

4.1 Med hensyn til den foreslåede tidsplan, bifalder EØSU de etaper, som Kommissionen har fastlagt, herunder navnlig at der straks etableres et netværk af myndigheder, der skal forbedre håndhævelsen af direktivet om vildledende og sammenlignende reklame og udveksle oplysninger.

4.2 EØSU glæder sig endvidere over oprettelsen af en samarbejdsprocedure for håndhævelse af lovgivningen i stil med den, der opereres med i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2006/2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse. Herved indføres der en forpligtelse til gensidig bistand mellem medlemsstaterne på dette område og foranstaltninger til identificering af de myndigheder, der er ansvarlige for gennemførelse af lovgivningen, uden at dette i øvrigt påvirker mulighederne for offentlig-private platforme, som f.eks. findes i Holland, og for at udvide samarbejdet til at omfatte interessentorganisationer.

4.3 EØSU foreslår derfor i lighed med det, der praktiseres på forbrugerbeskyttelsesområdet⁽¹¹⁾ og i forbindelse med tvistbilæggelse, at der skabes et europæisk støttenetværk for SMV'er for bilæggelse af grænseoverskridende konflikter med henblik på at lede virksomheder, der er ofre for svig, i retning af de mest hensigtsmæssige retsmidler.

4.4 Endvidere mener EØSU, at uddannelses- og informationsaktioner samt udveksling af god praksis bør fremmes i alle virksomheder for at gøre dem opmærksomme på de farer, der er forbundet med deres aktiviteter.

4.5 EØSU er endvidere klar over, at de fleste tilfælde af vildledende praksis forekommer i digital sammenhæng, og anser det

for nødvendigt at fremme en mere kraftfuld og hensigtsmæssig strategi til beskyttelse af SMV'er og i den forbindelse tage hensyn til de metoder, der anvendes af internettets tjenesteydere, og de kontraktforhold, der gælder i platforme som e-bay eller platforme, der er skabt specifikt med henblik på kommercielle transaktioner mellem erhvervsdrivende.

4.6 Kommissionen bør tillige tage højde for disse metoders internationale dimension inden for rammerne af sin repræsentation ved OECD⁽¹²⁾. EU og medlemsstaterne opfordres til at indlede drøftelser med OECD om at udvide OECD's retningslinjer for beskyttelse af forbrugerne mod svigagtig handelspraksis på tværs af grænser (Guidelines for Protecting Consumers from Fraudulent Commercial Practices Across Borders) til også at omfatte B2B.

EØSU foreslår, at EUROPOL igangsætter et forskningsprojekt vedrørende massemarkedsføringssvig i EU, der ser på omfanget af de økonomiske konsekvenser, og hvor mange der rammes, og undersøger den rolle som de største grænseoverskridende aktører spiller, og om overskud herfra eventuelt bruges til at finansiere andre ikke-lovlige aktiviteter eller foretagender.

4.7 Endelig henleder EØSU opmærksomheden på det nødvendige i, at Kommissionen sikrer de finansielle midler, der er nødvendige for gennemførelsen af de foreslåede foranstaltninger.

4.8 Med hensyn til det fremtidige arbejde ønsker EØSU specifikt at nævne, at det er rede til at deltage heri via sine medlemmer, som kan bidrage i kraft af deres erfaring som højt-kvalificerede civilsamfundsrepræsentanter for udvalgets tre interessegrupper.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹¹⁾ http://ec.europa.eu/consumers/ecc/contact_en.htm

⁽¹²⁾ Den internationale dimension er påvist af International Mass-Marketing Fraud Working Group (IMMFWG), et uafhængigt netværk af retshåndhavende myndigheder, reguleringsorganer og forbrugerråd fra syv lande (Australien, Belgien, Canada, Holland, Nigeria, Storbritannien og USA) samt Europol. Gruppen arbejder for at gøre den multinationale udveksling af oplysninger og efterretninger lettere. Den koordinerer grænseoverskridende operationer for at afsløre og sætte en stopper for massemarkedsføringssvig og pågribe de involverede, og iværksætter foranstaltninger for at gøre borgerne mere bevidste om problemet og oplyse dem om forsøg på international massemarkedsføringssvig. Jf. »Mass-marketing fraud: a threat assessment«, IMMFWG, juni 2010.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om toldunionens tilstand«

COM(2012) 791 final

(2013/C 271/12)

Ordfører: **Jan SIMONS**

Europa-Kommissionen besluttede den 21. december 2012 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om toldunionens tilstand«

COM(2012) 791 final.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som vedtog sin udtalelse den 29. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj, følgende udtalelse med 139 stemmer for og 7 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 Udvalget kan i hovedtræk godkende Kommissionens meddelelse. Udvalget er fortalende for en stærk toldunion, der kan bidrage væsentligt til konkurrenceevnen og et velfungerende indre marked i EU.

1.2 Udvalget henstiller til Kommissionen, at den ved udarbejdelsen af en handlingsplan tager nøje hensyn til de undersøgelser samt interne og eksterne evalueringer af toldunionens funktionsmåde, der er gennemført inden for de seneste tre år.

1.3 Udvalget understreger behovet for at føre en samlet toldpolitik på basis af ensartede, gennemsigtige, effektive og forenklede procedurer, som sætter EU i stand til at klare den globale konkurrence og gør det muligt at beskytte erhvervslivets og de europæiske forbrugeres rettigheder og sikkerhed samt den intellektuelle ejendomsret, men hvor det dog skal undgås, at medlemsstaterne ved gennemførelsen af toldlovgivningen tvinges ind i en »spændetrøje«, så de fortsat kan tage hensyn til omfanget af deres handel.

1.4 Kommissionen lægger i sin meddelelse stor vægt på handelslettelser, og dette gør det vigtigt, at toldadministrationernes gennemførelsesmuligheder kan tilpasses den nationale handel, navnlig for at øge effektiviteten, så erhvervslivet kan fremmes mest muligt. Det er derfor hensigtsmæssigt, at der i fremtiden sker en harmonisering på baggrund af »bedste praksis« og en systembaseret fremgangsmåde i forbindelse med kontrollen.

1.5 Udvalget havde gerne set, at meddelelsen havde indeholdt nærmere oplysninger om de konkrete foranstaltninger på kort og mellemlangt sigt. Der er kun udarbejdet prioriteter for 2013. For de efterfølgende år henvises der dog til udarbejdelsen af en plan, som vil blive offentliggjort i 2014.

1.6 Udvalget anmoder om, at der rettes særlig fokus mod nødvendigheden af finansielle indsprøjtninger, som gør det muligt for toldadministrationerne at sætte mere omkostnings-effektivt ind over for svig og kriminalitet, og som forhindrer, at handlen forsinkes.

2. Indledning

2.1 Tredje del af traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (en af Lissabontraktaterne, forkortet »TEUF«) om Unionens interne politikker og foranstaltninger indeholder to forholdsvis korte artikler, formuleret i meget generelle vendinger, (artikel 26 og 27 i TEUF) om det indre marked, der defineres som et område uden indre grænser, hvor der er sikret fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital i overensstemmelse med bestemmelserne i traktaten.

2.2 Først i 1986, med Den Europæiske Fælles Akt, optrådte dette emne i de europæiske traktater (artikel 8A i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, forkortet EØF-traktaten), hvor det blev stillet i udsigt, at det indre marked ville være gennemført fuldt ud den 1. januar 1993. Hvor beklageligt det end er, er dette imidlertid endnu ikke sket.

2.3 Noget hurtigere og anderledes er det heldigvis gået med toldunionen, som er en nødvendig forløber for og et afgørende element i et indre marked, og som i lighed med det vellykkede Beneluxsamarbejde allerede blev indført ved den første EØF-traktat (Romtraktaten) i 1958.

2.4 Heri fastsættes det i ca. 20 artikler, meget detaljeret og med tidsangivelser, hvad der skal til for på sigt, efter højst 15 år, som er den maksimale fastsatte overgangsperiode (artikel 8, stk. 5), for »al vareudveksling« at opnå et »forbud mod told ved indførsel fra og ved udførsel til andre medlemsstater, såvel som mod alle afgifter med tilsvarende virkning« samt »indførelse af en fælles toldtarif over for tredjeland«.

2.5 Denne formulering optræder ikke kun i Romtraktaten (EØF-traktatens artikel 9), men også mere end 50 år senere i Lissabontraktaten (artikel 28 i TEUF). Men eftersom alt allerede var opnået (ingen told længere ved de nationale grænser i 1968, herefter forskellige told- og oprindelsesregler, der resulterede i EF-toldkodeksen i 1992 og den fælles toldtarif i 1987), var det i Lissabontraktaten tilstrækkeligt med tre meget kortfattede artikler om toldunionen (artikel 30-32 i TEUF), i modsætning til Romtraktatens ca. 20 udførlige artikler.

2.6 Ud over ovennævnte retsgrundlag sikrer retsakter på specifikke områder, f.eks. forordninger om håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, råstoffer til narkotika, kulturgenstande, kontrol med likvide midler, markedstilsyn og lovgivning til beskyttelse af borgerne og miljøet, at reglerne håndhæves af toldvæsenet i EU.

2.7 Ifølge artikel 3 i TEUF hører toldunionen ind under EU's enekompetence som omhandlet i artikel 2, stk. 1, i TEUF. Ansvar for gennemførelsen af toldlovgivningen påhviler medlemsstaterne. (Der skal her mindes om, at det indre marked er et område, hvor Unionen og medlemsstaterne deler kompetencen, jf. artikel 2, stk. 2, i TEUF).

2.8 Merværdien af toldunionen illustreres bl.a. af følgende tal fra Kommissionen: EU's toldsektor håndterer 17 % af verdenshandelen, som medfører en årlig omsætning på 3 300 mia. EUR.

3. Kommissionens meddelelse

3.1 Kommissionen offentliggjorde den 21. december 2012 nærværende meddelelse om toldunionens tilstand, da den halvvejs i sit mandat ønsker at evaluere, hvor langt den er kommet, hvilke af målene den har nået, og hvad udfordringerne er for fremtiden.

Mere konkret angiver Kommissionen meddelelsens formål som følgende:

- at fremhæve merværdien og den grundlæggende betydning af de tjenester, som toldunionen tilvejebringer, og som fungerer som et grundlag for vækst, konkurrenceevne og sikkerhed på det indre marked og i EU;
- at anerkende, at toldunionen står over for udfordringer, der kræver en europæisk indsats;
- at skitsere et handlingsforløb med det formål at tage disse udfordringer op og skabe en mere velfungerende, robust og samlet toldunion inden 2020.

3.2 Inden for disse formål anser Kommissionen meddelelsen for at være indledningen på en debat om tre vigtige punkter:

- fuldførelse af den modernisering, der blev indledt i 2003, gennem færdiggørelse og vedtagelse af Unionens nye toldkodeks og de dermed forbundne delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter samt medlemsstaternes effektive gennemførelse heraf;
- identifikation og afhjælpning af mangler i toldlovgivningens gennemførelse samt identifikation af de prioriteter, der skal håndteres. I den forbindelse har Kommissionen for få år siden foretaget en intern selvevaluering, og der vil inden længe blive offentliggjort en ekstern undersøgelse af toldunionens funktionsmåde;
- foretagelse af ændringer i administrationsstrukturen med henblik på at øge toldunionens effektivitet. Kommissionen påtænker at offentliggøre en plan for dette i 2014.

3.3 Kommissionen opfordrer Rådet og Europa-Parlamentet til:

- at fuldføre moderniseringen af toldunionen uden forsinkelser;
- at indgå i dialog med relevante aktører og fastlægge prioriteterne for toldunionen med udgangspunkt i resultaterne af de nylige interne og eksterne evalueringer og analyser af problemstillinger;

— at reformere forvaltningen og medlemsstaternes og Kommissionens roller og ansvar i forbindelse med den overordnede operationelle administration af toldunionen. Et af de næste trin bør i den forbindelse være udarbejdelse af en plan for den reform, som bør igangsættes i 2014.

3.4 Kommissionen anfører i sin meddelelse, at medlemsstaterne ikke kan klare de udfordringer, som følger med den voksende globalisering, hvis de står alene. Kommissionen mener, at globalisering kræver større europæisk enighed, og at mere enighed kræver mere integration.

4. Generelle bemærkninger

4.1 Udvalget værdsætter, at Kommissionen halvvejs i sit mandat offentliggør denne meddelelse om den aktuelle tilstand. Udvalget understreger ligeledes toldunionens store betydning for EU, især for væksten, konkurrenceevnen og sikkerheden på det indre marked.

4.2 Udvalget konstaterer, at der er eksterne og interne udfordringer, som EU må tage hånd om.

4.2.1 Af eksterne udfordringer kan nævnes: den voksende handel, nye og komplekse logistikkæder, et ændret konkurrencepres, stigende kriminalitet, heriblandt svig, terroraktiviteter samt forventninger fra bl.a. andre retshåndhævende organisationer, som toldvæsenet udfører opgaver for.

4.2.2 Af interne udfordringer ser udvalget den manglende effektivitet, der skyldes forskelle i de 27 medlemsstaters gennemførelse, f.eks. ved at hver medlemsstat udvikler egne automatiseringssystemer, der benyttes forskellige arbejdsmetoder, og der er store forskelle i uddannelsesniveaet. Som følge heraf mangler der en ensartet gennemførelse af EU-lovgivningen. Dette gælder især nu, hvor der stadig i høj grad er tale om en økonomisk krise.

4.3 Udvalget understreger behovet for at føre en samlet toldpolitik på basis af ensartede, gennemsigtige, effektive og forenklede procedurer, som sætter EU i stand til at klare den globale konkurrence og gør det muligt at beskytte erhvervslivets og de europæiske forbrugeres rettigheder og sikkerhed samt den intellektuelle ejendomsret.

4.4 Denne anbefaling er tidligere blevet fremsat i en nylig udtalelse⁽¹⁾ og er på grund af sin store vigtighed gentaget udtrykkeligt ovenfor.

4.5 Udvalget understreger i den forbindelse lige så kraftigt, at det skal undgås, at medlemsstaterne ved gennemførelsen af toldpolitikken tvinges ind i en »spændetrøje«, så de fortsat kan tage hensyn til omfanget af deres handel. I den forbindelse understreger udvalget, at medlemsstaterne har gjort en omfattende indsats for at fremme handlen gennem bl.a. øget anvendelse af elektroniske procedurer, forenkling af procedurerne og indførelse af en status som autoriseret operatør.

4.6 En harmonisering skal i den forbindelse baseres på »bedste praksis« og ikke på et gennemsnitligt EU-niveau.

4.7 Efter udvalgets opfattelse er det ligeledes ønskeligt, såfremt man også på det økonomiske område med hensyn til indtægter ønsker at arbejde omkostningseffektivt og resultatorienteret og tilstræber et reelt fremskridt, at kontrollen finder sted på baggrund af en systembaseret fremgangsmåde, der bygger på en risikovurdering, snarere end pr. transaktion.

4.8 Også Rådet (konkurrenceevne) af 10. og 11. december 2012 understreger i sine konklusioner behovet for »yderligere at fremme en ensartet anvendelse af toldlovgivning og moderne og harmoniserede tilgange til toldkontrol og samtidig tillade fleksibilitet for nationale løsninger, hvor dette er relevant, og under hensyntagen til konsekvenserne for operatører og medlemsstater«⁽²⁾.

4.9 Rådet understreger ligeledes behovet for »at styrke samarbejdet med andre agenturer både nationalt og på EU-niveau inden for sikring, sundhed, sikkerhed og miljø samt med internationale partnere, idet kompetencefordelingen mellem EU og medlemsstaterne på dette område respekteres«⁽³⁾.

4.10 Udvalget er også enig i Kommissionens opfattelse af, at toldunionens videreudvikling kun kan finde sted, hvis der udvikles et grundlag for måling og vurdering af toldunionens resultater.

4.11 Udvalget gør desuden opmærksom på, at der ud over de strenge toldprocedurer kan være andre hindringer, f.eks. manglende infrastruktur ved de ydre grænser, som står i vejen for en problemfri afvikling. I de tilfælde, hvor dette involverer tredjelande, bør denne problematik som udgangspunkt løses i fællesskab.

(2) »Rådets resolution om fremtiden for samarbejdet om håndhævelse af toldlovgivningen«, 3208. samling i Rådet (konkurrenceevne), Bruxelles, 10. og 11. december 2012.

(3) Idem.

(1) EUT C 229 af 31.7.2012, s. 68-71.

5. Særlige bemærkninger

5.1 Udvalget er bekymret over den voksende ulighed mellem den stadigt stigende arbejdsbyrde og det konstante fald i antallet af toldmedarbejdere. Selv om mange opgaver er blevet automatiseret, stiger arbejdsbyrden for toldmedarbejderne. Der bør være meget større fokus på denne problematik, hvor uddannelse og efteruddannelse også udgør vigtige facetter.

5.2 På sigt tænker udvalget her på oprettelse af en europæisk skole for videregående toldstudier for at hæve uddannelsen af medlemsstaternes toldpersonale til det niveau, der anses for at være nødvendigt.

5.3 Forsyningskædesikkerhed og risikostyring har ifølge udvalget stor betydning for toldunionen. Om Kommissionens meddelelse om dette anliggende, der er offentliggjort for nylig (COM(2012) 793 final; INT/681, ordfører Antonello Pezzini), afgiver udvalget ligeledes en udtalelse inden længe.

5.4 Udvalget ser ligeledes frem til forslag fra Kommissionen, som kan afhjælpe de problemer, der er konstateret som følge af forskellige tilgange til overtrædelse af EU's toldlovgivning og anvendelse af sanktioner, ikke mindst på grund af lighedsprincippet. I den forbindelse må man dog huske på, at ændringer i de nationale sanktionssystemer inden for medlemsstaternes egen told- og strafferetslovgivning er et følsomt emne.

5.5 Som det første skridt foreslår udvalget en tilnærmelse af overtrædelsestyper, som det allerede er tilfældet inden for vejtransport ⁽⁴⁾.

5.6 Udvalget stiller sig positivt til Kommissionens forslag om at udvikle en værktøjskasse med standardprocedurer, der skal indgå i fremtidige love, med henblik på at gøre det lettere for toldvæsenet at håndhæve forbud mod og begrænsninger for importerede og eksporterede varer, der er fastsat ved lov.

5.7 Udvalget havde gerne set, at Kommissionen havde været mere konkret i sin meddelelse omkring virkningerne af Kommissionens forslag vedrørende bureaukrati og den administrative byrde.

5.8 Det er vigtigt, at toldopgaverne bliver løst på en bedre måde. Samarbejdet mellem toldmyndighederne bør udbygges, toldmedarbejdernes beføjelser skal styrkes, og der bør lægges egentlige EU-strategier for bekæmpelse af svig. Der kan også tænkes omstændigheder, hvor det kan være ønskeligt, at opgaver og aktiviteter flyttes fra de enkelte medlemsstater til fælles institutioner, det være sig med eller uden tilknytning til Kommissionen eller til medlemsstaterne i fællesskab, f.eks. hvis der kan opnås store finansielle besparelser, og/eller med henblik på at lette toldopgavernes udførelse.

5.9 Udvalget havde ligeledes forventet, at meddelelsen havde indeholdt mere baggrundsinformation. Det er desværre ikke tilfældet, hvilket vanskeliggør en grundig analyse af meddelelsen. Repræsentanterne for Kommissionen har dog udtrykkeligt oplyst, at de kommende lovforslag vil være ledsaget af en konsekvensanalyse.

5.10 Udvalget er ligesom Kommissionen bekymret over konstateringen af, at den nuværende administration af toldunionen og navnlig de fælles processer har nået grænserne for effektivitet. Det er udvalgets opfattelse, at toldadministrationerne skal have et moderne og effektivt fungerende administrations-system stillet til rådighed for fortsat at kunne arbejde effektivt og omkostningseffektivt.

5.11 Ligeledes påpeger udvalget, at toldadministrationerne også under den nuværende økonomiske krise skal have stillet tilstrækkelige finansielle midler til rådighed, f.eks. til opgradering af it-systemer, for på tilfredsstillende vis at kunne bekæmpe svig og kriminalitet.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1071/2009 af 21. oktober 2009 om fælles regler om betingelser for udøvelse af vejtransporterhvervet og om ophævelse af Rådets direktiv 96/26/EF.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Handlingsplan: Selskabsret og corporate governance i EU — en tidssvarende lovramme for mere engagerede aktionærer og bæredygtige virksomheder«

COM(2012) 740 final

(2013/C 271/13)

Ordfører: **Edouard DE LAMAZE**

Kommissionen besluttede den 19. februar 2013 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Handlingsplan: Selskabsret og corporate governance i EU — en tidssvarende lovramme for mere engagerede aktionærer og bæredygtige virksomheder«

COM(2012) 740 final.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som vedtog sin udtalelse den 29. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj, følgende udtalelse med 135 stemmer for, 1 imod og 11 hverken for eller imod.

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 EØSU bifalder hovedindholdet i denne handlingsplan vedrørende virksomhedsledelse.

1.2 EØSU advarer mod risikoen for øgede administrative byrder i forbindelse med børsnoterede selskabers overholdelse af lovgivningen, og minder om, at det er livsvigtigt for virksomhederne, at man har et åbent finansmarked. Hvordan balancen bliver mellem lovgivning og »bløde« juridiske standarder - anbefalinger og kodekser om corporate governance - vil afhænge af detaljerne i gennemførelsen af hvert enkelt initiativ.

1.3 Navnlig vedrørende den innovative foranstaltning om virksomhedernes forpligtelse til gennemsigtighed i deres aflønningspolitik forventer EØSU, at Kommissionen fastsætter fornuftige krav for ikke at skade virksomhedernes udvikling ved at indføre øgede driftsomkostninger. Udvalget henviser til, at man med disse nye regler bør bestræbe sig på at bevare »forretningshemmeligheder«.

1.4 Om det afgørende punkt vedrørende en afstemning blandt aktionærerne om aflønningspolitikken, mener udvalget, at bestræbelserne for en europæisk harmonisering ikke kan være mere vidtgående end en rådgivende afstemning, uden at der sættes spørgsmålsten ved grundlaget for selskabsretten.

1.5 Som led i den planlagte konsekvensanalyse opfordrer EØSU Kommissionen til en grundig undersøgelse af de enkelte initiativers berettigelse i SMV'ernes specifikke tilfælde.

1.6 Udover de nævnte initiativer mener EØSU, at det af hensyn til effektiv drift af virksomheden, navnlig i krisetider, vil være relevant at fremhæve behovet for større inddragelse af medarbejderne.

1.7 EØSU opfordrer desuden til at styrke uddannelsen af bestyrelsesmedlemmerne og understreger, at det er vigtigt at tilskynde til udveksling af god praksis på området.

1.8 Med hensyn til selskabsretten finder EØSU det nødvendigt at fokusere på forslaget om det europæiske private selskab (SPE-projektet) samt på foranstaltninger, der letter flytningen af hjemsted inden for EU. I alle tilfælde bør man sikre og styrke medarbejderindflydelsen navnlig med udgangspunkt i en særlig høring af arbejdsmarkedets parter i henhold til de europæiske traktater.

1.9 EØSU går ikke ind for anerkendelse af begrebet »koncerninteresser«, som i længden kan risikere at underminere uafhængighedsprincippet for juridiske personer inden for koncernen, navnlig når disse er ikke-europæiske. Udvalget er desuden bekymret over den tankegang, der går ud på at lægge større vægt på koncernens interesser frem for på datterselskabets.

2. Meddelelsens indhold

2.1 I forlængelse af Europa 2020-meddelelsen, hvor Kommissionen opfordrede til en forbedring af erhvervsklimaet i EU, fremlægger den i nærværende handlingsplan en række initiativer, som har til formål at konsolidere rammen for corporate governance efter to hovedretningslinjer:

- øget gennemsigtighed i forhold til såvel aktionærerne og samfundet som virksomheden selv: fremlægning af en politik for bestyrelsesdiversitet og en politik for styring af ikke finansielle risici (strategiske og driftsmæssige risici, compliancerisici osv.); forbedring af de redegørelser, selskaberne skal give, hvis de afviger fra anbefalingerne i governance-kodekserne; offentliggørelse af institutionelle investorer afstemningspolitikker; identifikation af aktionærer;
- bedre inddragelse af aktionærerne: forbedring af tilsynet med aflønningspolitikken; forbedring af aktionærers tilsyn med transaktioner med tilknyttede partnere; regulering af stedfortrædende rådgiveres aktivitet; afklaring af konceptet »at handle i forståelse med hinanden«; tilskyndelse til ordninger med medarbejderaktier.

2.2 Derudover bebudes forskellige initiativer på området selskabsret, som per definition omfatter alle aktieselskaber og ikke kun børsnoterede selskaber: lettelse af grænseoverskridende operationer (grænseoverskridende fusioner og spaltninger og eventuelt flytning af hjemsted), opfølgning af forslaget om en statut for et europæisk privat selskab, informationskampagne om statuten for det europæiske selskab og statuten for det europæiske andelsselskab, målrettede initiativer vedrørende concernforbundne selskaber (især anerkendelse af konceptet »gruppeinteresser«), kodifikation af EU's selskabsret. Alle disse initiativer vil blive underkastet forudgående konsekvensanalyser og kan følgelig undergå ændringer.

3. Generelle bemærkninger

3.1 Generelt tager EØSU positivt imod de bebudede foranstaltninger i den foreliggende handlingsplan, der for så vidt angår corporate governance snarere går i retning af en konsolidering end en dybtgående ændring af de nuværende rammer – med visse undtagelser (som behandles nedenfor).

3.2 Denne handlingsplan synes at tilstræbe en balance mellem lovgivningsforanstaltninger og »soft law«, herunder henstillinger og governance-kodekser. EØSU bemærker, at enhver ekstra forpligtelse på gennemsigtighedsområdet og især vedrørende aflønningspolitikkerne vil have en indvirkning på virksomhedernes driftsomkostninger.

3.3 EØSU beklager, at mens handlingsplanen sigter mod at øge aktionærernes engagement, tager den ikke i lige så høj grad sigte på at styrke medarbejderinddragelsen. Dette aspekt lagde udvalget ellers vægt på i sit svar på Grønbogen fra 2011 ⁽¹⁾. EØSU vil her gerne minde om, at det i den europæiske selskabsret er anerkendt, at medarbejdernes deltagelse i beslutningsprocessen bidrager til bæredygtig udvikling og virksomhedernes resultater.

3.4 Rent bortset fra denne handlingsplan anerkender udvalget, at betydningen og den nøjagtige afgrænsning af begrebet medarbejderdeltagelse bør præciseres i lyset af selskabsrettens principper, som det i forlængelse heraf kan blive nødvendigt at ændre ⁽²⁾. EØSU går ind for at anlægge et multiinteressentperspektiv, hvilket er i samklang med de aktuelle udfordringer for virksomheder, der tilstræber en langsigtet udvikling og et engagement over for deres ansatte og miljøet. En sådan tilgang kræver en god social dialog og et tillidsklima baseret på klare bestemmelser om information, høring og, hvor det er relevant, medbestemmelse. EØSU vil i denne forbindelse gerne tilskynde til at gå nye veje, f.eks. ved at følge konceptet bæredygtig virksomhed (*sustainable company*) ⁽³⁾.

3.5 I forlængelse af sit svar på Grønbogen fra 2011 vil EØSU også gerne gøre gældende, at god virksomhedsledelse også afhænger af bestyrelsesmedlemmernes kompetencer, især på det juridiske og finansielle område. Udvalget understreger nødvendigheden af at tilpasse sidstnævntes uddannelse til den relevante type virksomhed, herunder især dens størrelse, og opfordrer til at tage initiativer, som kan fremme udvekslingen af god praksis på dette område. Dette aspekt kunne efter udvalgets mening med fordel blive behandlet i en senere henstilling fra Kommissionens side. Af hensyn til gennemsigtighed og retssikkerhed, især for SMV'erne og deres ansatte, bør de foranstaltninger, som skal udbygge den europæiske selskabsret, ikke give mulighed for udvælgelse af den mest fordelagtige ordning ved at tillade stiftelse af europæiske selskaber ex nihilo eller ved at tillade, at et selskabs administrative hovedsæde er et andet end hjemstedet.

3.6 Corporate governance

3.6.1 EØSU har tidligere påpeget, at formålet med corporate governance er at sikre, at virksomheden overlever og trives ⁽⁴⁾ ved at skabe forudsætninger for tillid mellem de forskellige aktører ⁽⁵⁾. Ligesom inden for den europæiske selskabsret bør initiativerne vedrørende governance bidrage til at gøre livet lettere for virksomhederne både med hensyn til deres drift og konkurrenceevne.

⁽¹⁾ EUT C 24 af 28.1.2012, s. 91.

⁽²⁾ Selskabsretten er nemlig stadig baseret udelukkende på relationerne mellem aktionærer, bestyrelse og ledelse.

⁽³⁾ EUT C 161 af 6.6.2013, s. 35.

⁽⁴⁾ EUT C 84 af 17.3.2011, s. 13.

⁽⁵⁾ Ledelse, arbejdstagerrepræsentanter, investorer, regionale myndigheder.

3.6.2 I lyset af den nedgang, der har været i antallet af virksomheder, der optages på børserne, og det stigende antal, som forlader børserne, vil EØSU gerne minde om, at virksomhederne, og SMV'erne især, har et vitalt behov for at få adgang til kapitalmarkederne. De nuværende finansieringsvanskeligheder, som mange virksomheder slås med, er en væsentlig stopklods for deres udvikling. For at sikre et åbent kapitalmarked er det efter EØSU's mening afgørende ikke at skærpe de i forvejen meget stramme krav til de børsnoterede virksomheder, og især SMV'erne, om corporate governance, da man ellers vil afskrække endnu flere fra at lade sig børsnotere. Udvalget peger også på faren for at skabe endnu større konkurrence-skævhed mellem børsnoterede og ikke-børsnoterede virksomheder. Sidstnævnte er nemlig ikke underlagt de samme krav om gennemsigtighed som de børsnoterede virksomheder, og desuden kommer de oplysninger, som disse skal offentliggøre, især de ikke-børsnoterede virksomheder til gode.

3.6.3 EØSU beklager, at Kommissionens erklærede vilje til at tage hensyn til SMV'ernes særlige karakter – i henseende til størrelse, men også aktionærernes sammensætning – ikke er formuleret i særligt positive vendinger og ikke udmøntes i konkrete tiltag under hvert af de bebudede initiativer.

3.6.4 EØSU understreger i denne forbindelse behovet for at ændre EU's definition af SMV'er for at tage bedre hensyn til de karakteristika, der kendetegner henholdsvis små og mellemstore virksomheder.

3.6.5 EØSU går ind for, at der i stedet for en lovgivningsmæssig tilgang så vidt muligt anlægges en tilgang, hvor principperne fastlægges, og det derefter overdrages til medlemsstaterne at tilpasse dem bedst muligt til den nationale situation. Allerede i 2003 ⁽⁶⁾ fremhævede Kommissionen den bemærkelsesværdige konvergens mellem de nationale regelsæt for corporate governance. EØSU bemærker med tilfredshed, at det tilsyneladende er denne tilgang, Kommissionen har valgt i forbindelse med handlingsplanens centrale punkter, især hvad angår kvaliteten af de redegørelser, selskaberne skal give, hvis de afviger fra kodekserne vedrørende corporate governance.

3.6.6 Med hensyn til det overordnede mål om gennemsigtighed støtter EØSU Kommissionens initiativ til at gøre visse regler, der allerede findes i nogle medlemsstater – især dem, som skal fremme virksomhedernes stræben efter langsigtede resultater – til generelle EU-regler. Vanskeligheden ligger efter udvalgets mening i at finde en balance mellem de legitime krav om gennemsigtighed og behovet for ikke at bremse virksomhedernes vækst gennem administrative meromkostninger og offentliggørelse af konkurrencemæssigt følsomme oplysninger.

3.6.7 EØSU anser kravet om »at følge eller forklare« for at være et grundlæggende princip i corporate governance og er derfor enig i, at der er brug for en strengere gennemførelse heraf. Det glæder sig over, at Kommissionen har taget et initiativ i denne retning.

3.6.8 EØSU noterer sig Kommissionens vilje til at styrke aktionærernes rolle for at finde en tilfredsstillende balance mellem de forskellige aktører. Udvalget er klar over, at de bebudede rettigheder for aktionærerne, som skal give dem mulighed for større medindflydelse, også indebærer pligter, som de vil skulle opfylde.

3.6.9 EØSU anser det for nødvendigt i dette øjemed at fremme dialogen mellem aktionærer og udstedere. Derfor lægger udvalget særlig vægt på det initiativ, som skal gøre det lettere for virksomhederne at kende deres aktionærer, hvilket er en nødvendig forudsætning for dialog. Det fremtidige EU-instrument på området bør tage højde for de eksisterende forskelle mellem reglerne om persondatabeskyttelse.

3.6.10 EØSU støtter ligeledes forslaget om at forpligte institutionelle investorer til at offentliggøre deres afstemningspolitik og engagement, og i særdeleshed horisonten for deres investeringer i et givet selskab.

3.6.11 Om det afgørende punkt vedrørende aktionærernes ret til at stemme om aflønningspolitik og aflønningsrapport, mener udvalget, at tilstræbelsen af en europæisk harmonisering ikke bør være mere vidtgående end en rådgivende afstemning.

3.7 Selskabsret

3.7.1 Hvad angår de forskellige bebudede initiativer har EØSU en anden prioritering end den, som Kommissionen foreslår.

3.7.2 EØSU mener til forskel fra Kommissionen, at det er vigtigt at fortsætte arbejdet med forslaget om det europæiske private selskab og søge at finde en løsning, som der kan opnås bred tilslutning til.

3.7.3 EØSU anser det ligeledes for vigtigt at gøre det lettere at flytte hjemsted inden for EU. Det initiativ, som udvalget efterlyser på dette område, bør på sin side også skabe bedre forudsætninger for aktiv inddragelse af medarbejderne.

⁽⁶⁾ Jf. Meddelelsen »Modernisering af selskabsretten og forbedret virksomhedsledelse i Den Europæiske Union – vejen frem«, COM(2003) 284 final.

4. Særlige bemærkninger

4.1 Corporate governance

4.1.1 EØSU erkender, at der er et behov for, at virksomheder forbedrer kvaliteten af de indberetninger, de er forpligtet til at give, når de afviger fra kodeksen for corporate governance. Disse indberetninger minder til tider om ren og skær retorik, selvom de snarere burde være udførlige og i givet fald redegøre for det iværksatte alternativ.

4.1.2 EØSU bemærker med tilfredshed, at Kommissionen overlader det til de enkelte lande og de nationale kodekser at præcisere, hvorledes indberetningerne om corporate governance-praksis kan forbedres.

4.1.3 Som det allerede er blevet fremhævet ⁽⁷⁾ er det først og fremmest i virksomhedens egen interesse, at indberetningerne er af høj kvalitet, da utilstrækkelige redegørelser vil blive straffet af markedet.

4.1.4 Hvis Kommissionen skulle fremsætte et ønske om kontrol eller endog certificering af kvaliteten af de oplysninger om corporate governance, der formidles videre til markederne, vil EØSU gerne understrege, at man ikke går ind for en hård tilgang. Udvalget fremhæver desuden de tekniske problemer forbundet med en sådan tilgang, som i lighed med revisionsdirektivet, hvor der nedsættes et revisionsudvalg, forudsætter, at der på EU-plan fastsættes ensartede kriterier, der skal gælde for alle virksomheder.

4.1.5 Den foranstaltning, der kan skabe en markant øget administrativ byrde for virksomhederne, er kravet om gennemsigthed i forbindelse med aflønningspolitik og detaljer om enkelte bestyrelsesmedlemmers lønforhold, som for øjeblikket er underlagt forskellige nationale retningslinjer og kodekser om corporate governance, og for hvilke Kommissionen i sin handlingsplan foreslår en bindende retsakt på EU-niveau. EØSU kunne eventuelt gå med til en sådan foranstaltning, hvis den konkrete iværksættelse ikke medfører en alt for stor lovgivningsmæssig byrde for virksomhederne. Dette bør undersøges meget nøje i forbindelse med den forudgående konsekvensanalyse. EØSU påpeger tillige, at der er risiko for, at offentliggørelse af kriterierne for den variable del af de ledende bestyrelsesmedlemmers lønninger kan gå ud over »forretningshemmeligheder«. EØSU understreger også, at det er vigtigt at give aktionærerne klare og udtømmende oplysninger, ikke blot om lønningernes størrelsesorden, men også om hvordan de udregnes og hvilke kriterier, de fastsættes efter.

4.1.6 Set ud fra EØSU's synspunkt er et af de vanskeligste punkter idéen om at give aktionærer ret til at stemme om aflønningspolitik og aflønningsrapport, og udvalget opfordrer til, at man udviser særlig årvågenhed overfor betingelserne herfor. EØSU bemærker, at Kommissionen ikke forholder sig særlig konkret til spørgsmålet og ikke præciserer omfanget af en sådan stemmeret - eller hvorvidt den er vejledende eller bindende.

4.1.7 Ud over de juridiske og tekniske vanskeligheder ved at indføre bindende afstemning, medfører det, at der vil skulle overdrages beføjelser fra bestyrelsen til aktionærerne. EØSU kan ikke tilslutte sig en sådan ændring, der ville betyde en gennemgribende forandring af selskabsretten, også selvom hver enkelt medlemsstat - set med udvalgets øjne - selv bør kunne beslutte, hvorvidt afstemningen skal være vejledende eller bindende.

4.1.8 EØSU har allerede forholdt sig positivt til spørgsmålet om at give aktionærer stemmeret, men slår fast, at det forslag om aflønningspolitik, som aktionærerne skal stemme om på deres generalforsamling, først skal debatteres og godkendes af den samlede bestyrelse, som det allerede er tilfældet i Tyskland ⁽⁸⁾.

4.1.9 EØSU påpeger, at når aktionærerne på generalforsamlingen godkender den variable del af lønningerne for de bestyrelsesmedlemmer, der indgår i ledelsen, skal deres godkendelse ikke bare omfatte selve beløbet, men også ordningen og de regler (på forhånd fastsatte og målbare kriterier), der er anvendt til at beregne det udbetalte beløb ⁽⁹⁾.

4.1.10 Med hensyn til stedfortrædende rådgiveres aktivitet, anerkender EØSU, at der er behov for bedre regulering. Udvalget anbefaler navnlig, at disse forpligtes til: offentliggørelse af deres afstemningspolitik (med begrundelse for deres henstillinger), formidling af deres udkast til analyserapport til selskabet, inden det forelægges aktionærerne (så selskabet kan fremsætte sine bemærkninger), oplysning om interessekonflikter, der kan risikere at påvirke deres aktiviteter navnlig som følge af forbindelser, de måtte have med selskabet og aktionærerne, samt information om foranstaltninger, der iværksættes for at forebygge sådanne konflikter.

⁽⁷⁾ EUT C 24 af 28.1.2012, s. 91.

⁽⁸⁾ EUT C 24 af 28.1.2012, s. 91.

⁽⁹⁾ Hvilket Kommissionen præciserede i sin henstilling fra 2004.

4.2 Selskabsret

4.2.1 EØSU mener, det er vigtigt at fortsætte projektet om det europæiske private selskab (SPE-projektet), og at dets gennemførelse bør ske i henhold til traktatens bestemmelser og den selskabsret, der finder anvendelse. Udover en harmonisering af de nationale love vil et ensartet instrument som det europæiske private selskab efter udvalgets mening have en vigtig løftestangeffekt for SMV'ernes aktiviteter på tværs af grænserne. Aktiv inddragelse af medarbejderne i det europæiske private selskab efter samme regler, som dem, der gælder for det europæiske selskab og det europæiske andelsselskab, er et krav, der ifølge EØSU ikke kan sættes spørgsmålstegn ved uden at projektet fordrejes, og det udgør et hovedelement i den aftale, som EØSU opfordrer til, at man når frem til.

4.2.2 For så vidt angår spørgsmålet om, hvilke europæiske regler der skal indføres for at lette flytning af hjemsted inden for EU, kunne EØSU ligeledes godt have ønsket sig større beslutsomhed fra Kommissionen, som jo anerkender, at der er et reelt behov herfor. Det initiativ, som udvalget efterlyser på området, bør fortsat sikre og styrke de forudsætninger, der kræves for medarbejderindflydelse. Medarbejderne bør informeres og høres om den foreslåede flytning i henhold til artikel 4 i direktiv 2002/14/EF og direktivet om europæiske samarbejdsudvalg.

4.2.3 EØSU er derimod meget forbeholden over for ethvert EU-initiativ, der går i retning af at anerkende begrebet

»koncerninteresse«, som i længden ikke kan undgå at underminere uafhængighedsprincippet for juridiske personer inden for koncernen, navnlig når disse er ikke-europæiske. Trods Kommissionens forsigtige og tilbageholdende indstilling er udvalget bekymret over den tankegang, der går ud på at lægge større vægt på koncernens interesse end datterselskabets. Selvom Kommissionen vælger at fortsætte i denne retning, forudsætter det imidlertid, at man når frem til en fælles juridisk definition på europæisk plan af begrebet »koncern«, hvilket bliver en særlig vanskelig og tung opgave, da medlemsstaternes opfattelser er meget forskellige på dette område.

4.2.4 Da der er tale om en meget bred handlingsplan, mener EØSU ikke, at man bør prioritere en kodificering af EU's selskabsret før årsskiftet, da dette pr. definition er en meget tidskrævende proces.

4.2.5 EØSU tvivler for øvrigt på, at dette kan ske på det nuværende retsgrundlag, eftersom Kommissionen har udtrykt ønske om at ville rette op på det juridiske tomrum og utilgængelige overlapninger i direktiverne.

4.2.6 Endelig fremhæver EØSU vanskeligheden ved en sådan opgave, da de fleste af de berørte direktiver, som indeholder en række valgmuligheder, allerede er blevet omsat i national lovgivning.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — 2020-handlingsplanen for iværksætterkultur — En saltvandsindsprøjtning til iværksætterånden i Europa«

COM(2012) 795 final

(2013/C 271/14)

Ordfører: **Gonçalo LOBO XAVIER**

Medordfører: **Ronny LANNOO**

Kommissionen besluttede den 18. marts 2013 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om

»Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — 2020-handlingsplanen for iværksætterkultur — En saltvandsindsprøjtning til iværksætterånden i Europa«

COM(2012) 795 final.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som vedtog sin udtalelse den 29. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 23. maj, følgende udtalelse med 61 stemmer for, 8 imod og 13 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 Europa står over for enorme udfordringer, og alle medlemsstater er nødt til ud fra en kritisk indstilling at bidrage til løsningen af de problemer, som den økonomiske og finansielle krise har blotlagt. Et af de største problemer, arbejdsløsheden, uanset af hvilken art og hvilke grupper i en virksomhed den rammer, kræver en fælles, samordnet indsats fra medlemsstaternes side. De bør stå sammen om en fælles strategi og føre den ud i praksis på differentieret vis under hensyntagen til det enkelte lands karakteristika og potentiale.

1.2 Det er på denne baggrund, at Kommissionen foreslår »2020-handlingsplanen for iværksætterkultur« som et middel til at fremme en iværksætter- og innovationskultur. Planen skal gøre det muligt at genrejse økonomien og skabe en ægte »europæisk iværksætterkultur«, som kan mobilisere samfundet omkring realiseringen af mål, der vedrører alle.

1.3 I nærværende udtalelse analyseres merværdien ved indførelsen af »2020-handlingsplanen for iværksætterkultur«. Planen er et konkret fremstød for genoplivelse af iværksætterånden som et ægte europæisk instrument, der skal medvirke til at overvinde krisen. Hovedvægten er lagt på investeringer i specifikke foranstaltninger og strukturerede politikker på kort, mellemlangt og langt sigt, der skal være så effektive, at de kan vende den nuværende situation ved at udvikle og styrke en iværksættertankegang, som kan mobilisere samfundet omkring innovation og økonomisk vækst. Denne iværksætterpolitik skal stimulere oprettelsen af alle former for virksomheder. Det drejer

sig også om at fremme etableringen af selvstændige, håndværkere, liberale erhverv, familievirksomheder, kooperativer og sociale virksomheder.

1.4 EØSU mener, at iværksætterkulturen ikke må opfattes af samfundet som noget, der kan løse alle problemer, men derimod som en hjælp til den adfærdssændring, som er nødvendig for at skabe en positiv indstilling til innovation og opsøgning af viden og forretningsmuligheder med henblik på vedvarende økonomisk vækst og social velfærd i alle typer af virksomheder.

1.5 EØSU er bange for, at den flerårige finansielle ramme, som Rådet har vedtaget, svækker gennemførelsen af »2020-handlingsplanen for iværksætterkultur«, og at denne ikke bliver andet og mere end en række gode hensigter uden bæredygtig finansiering.

1.6 EØSU opfordrer indtrængende Europa-Parlamentet til at reflektere over nødvendigheden af at afsætte de nødvendige midler til at gennemføre planen i form af en betydelig og varig støtte og minder om, at strukturfondene kan spille en vigtig rolle i denne forbindelse.

1.7 EØSU understreger, at de forskellige »aktører« i marken bør finde veje til at udbrede og offentliggøre de bedste eksempler på iværksætterpraksis, uanset deres oprindelse (offentlig eller privat) eller aktivitetsområde.

1.8 EØSU anbefaler, at »2020-handlingsplanen for iværksætterkultur« bliver gennemført af Kommissionen og medlemsstaterne i tæt samarbejde med SMV'ernes forskellige repræsentative organisationer, i betragtning af deres store udbredelse og betydning i Europa.

1.9 EØSU er enig i, at politikkerne til udbredelse af iværksætterkultur må koordineres med undervisningspolitikkerne. Lærerne må inddrages og begrebet introduceres lige fra de små klasser. EØSU appellerer ligeledes om, at tiltagene samordnes både på nationalt og europæisk plan, så det sikres, at de foreslåede aktioner gennemføres ensartet.

1.10 EØSU går ind for, at Kommissionen i stil med andre lignende kampanjer udpeger et af de kommende to år til »Europæisk År for Iværksætterkultur« med gennemførelse af fælles initiativer for derigennem at slå et slag for begrebet »europæisk iværksætterkultur«. Dette forslag stiller sig ikke i vejen for gennemførelsen af den »EU-iværksætterdag«, der nævnes i dokumentet.

1.11 EØSU opfordrer Kommissionen til at oprette et fjerde indsatsområde med det formål at styrke den indsats i form af coaching, mentorordninger og støtte til virksomhederne, især de mindste, som ydes af formidlende organisationer.

1.12 EØSU anmoder Kommissionen, Parlamentet og Rådet om med udgangspunkt i erfaringerne i flere medlemsstater at udforme og indføre ordninger til støtte for pensionister, som ønsker at drive selvstændig virksomhed under deres otium, og forenkle reglerne for deres aktiviteter.

2. Kommissionens forslag

2.1 Efter EØSU's mening er de tre områder, hvor der skal sættes ind øjeblikkeligt, og som skal bidrage til en støt opbygning af en iværksætter- og forretningsånd i Europa, valgte, men de må ledsages af specifikke tiltag, som gennemføres lokalt i et »europæisk« perspektiv og med sigte på de globale markeder. Selv om indsatsområderne har en passende dækning, opfordrer EØSU Kommissionen til at udstyre foranstaltningerne med en bæredygtig finansiering.

De områder, hvor der skal gøres en umiddelbar indsats, er klart definerede:

- a) Iværksætteruddannelse for at støtte vækst og virksomheds-etablering.
- b) Skabelse af et klima, hvor iværksættere kan blomstre og vokse ved at fjerne eksisterende strukturelle hindringer og støtte iværksætterne i de afgørende faser i virksomhedens livscyklus uden at forglemme finansieringens betydning i denne proces.

- c) Stimulering af iværksætterkulturen i Europa: støtte til den nye generation af iværksættere.

Med andre ord: sætte ind på uddannelsesområdet; skabe gode vilkår for iværksættere; udbrede konceptet, når betingelserne for dets udvikling er skabt.

EØSU understreger endnu en gang, at begrebet er klart defineret, men at der er behov for et fælles engagement fra medlemsstaternes side og en afklaring af planens finansielle bæredygtighed.

3. Generelle bemærkninger og kommentarer

3.1 Iværksætterkultur er i sig selv et begreb, der allerede er defineret og anerkendt som en faktor, der kendetegner udviklede samfund, og som bør være et fremherskende kulturelt træk ⁽¹⁾.

3.2 En ændring af det europæiske samfunds holdning til iværksætteri kræver udbredelse af god praksis og succeshistorier og af de grundlæggende begreber, der knytter sig til iværksætterkulturen. I den forbindelse må man holde sig for øje, at de investeringer, der skal foretages, bør tage udgangspunkt i Europas rigdom af menneskelig kapital. Ved afsættelsen af midler i den flerårige finansielle ramme må der tages højde for dette behov for at fremme og udbrede den eksisterende gode praksis blandt SMV'ernes organisationer og repræsentanter i de forskellige medlemsstater.

3.3 Nogle begreber, som er vigtige for den nødvendige holdningsændring, betones ikke tilstrækkeligt i dokumentet. Spørgsmålene om intellektuel ejendomsret og ophavsret er eksempler herpå, og EØSU opfordrer derfor Kommissionen til at medtage disse begreber – som er af stor betydning for opfyldelsen af de generelle mål i dokumentet ⁽²⁾ – i udformningen af tiltagene i programmet. EØSU opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at indtage en fast holdning over for de organisationer, som regulerer verdenshandelen på disse områder.

3.4 Trods dokumentets gode hensigter er det noget vagt, når det kommer til måden, hvorpå medlemsstaternes politikker skal gennemføres og overvåges. EØSU mener, at det bør tages med i betragtning, at mange af disse politikker kun vil have en effekt, hvis medlemsstaterne tager aktivt del i ændringen af kulturen, hvilket i den nuværende økonomiske situation forekommer at være vanskeligt uden tilskud af finansielle midler fra EU-programmerne. EØSU understreger, at »2020-handlingsplanen for iværksætterkultur« vil kunne gennemføres desto mere effektivt, jo mere de forskellige SMV-organisationer inddrages. På denne måde kan man sikre, at de relevante aktører deltager i behandlingen af de spørgsmål, der tages op, og i den nødvendige holdningsændring.

⁽¹⁾ EUT C 48 af 15.2.2011, s. 45.

⁽²⁾ EUT C 68 af 6.3.2012, s. 28. Intellectuelle ejendomsrettigheder (IPR) har traditionelt været drivkraft for innovation og vækst og bør fortsat spille denne rolle.

3.5 EØSU er bekymret over, at der ikke findes et specifikt budget for gennemførelsen af de planlagte foranstaltninger. Udvalget sætter således spørgsmålstegn ved deres effektivitet i mangel af et passende budget, som kan understøtte gennemførelsen af de fremlagte forslag. EØSU minder om, at strukturfondene kan spille en afgørende rolle i processen, og opfordrer derfor Kommissionen og medlemsstaterne til at gøre passende brug af dem for at fremme iværksætterkulturen i EU's næste flerårige finansieringsramme. Overvågningen og evalueringen af foranstaltningerne bør være et led i gennemførelsen af strukturfondene.

3.6 EØSU går ind for, at Kommissionen i stil med andre lignende kampanjer udpeger et af de kommende to år til »Europæisk År for Iværksætterkultur« med gennemførelse af relevante, fælles initiativer for at slå et slag for begrebet »europæisk iværksætterkultur«.

3.7 EØSU glæder sig over de bestræbelser, som Kommissionen har udfoldet for at tilskynde til begrænsning af bureaukratiet i forbindelse med etablering og udvikling af virksomheder. Medlemsstaterne opfordres til at indføre fælles foranstaltninger, som kan beskytte det europæiske marked mod unfair konkurrence fra andre lande eller regioner.

3.8 EØSU gør opmærksom på nødvendigheden af, at medlemsstaterne som led i deres programmer til fremme af iværksætterkultur indfører specifikke bestemmelser i socialsikringsordningerne, som giver iværksætterne et beskyttelsesniveau svarende til arbejdstagernes generelt. Dette vil bidrage til større sikkerhed for de personer, for hvem »risiko« er nøglen til succes med deres initiativer.

3.9 EØSU går ind for at oprette et virtuelt team af »iværksætterambassadører« baseret på succeshistorier fra det virkelige liv for at bidrage til at forbedre iværksætternes og virksomhedsledernes image og derigennem ændre samfundets opfattelse i positiv retning. Disse team skal udbrede iværksætterkulturens værdier og fremme fælles initiativer. Kommissionen har allerede taget det første skridt i denne retning ved hvert år i anledning af den europæiske SMV-uge at offentliggøre brochuren »Secret of Success«, som portrætterer iværksætterambassadører fra medlemsstaterne. Det samme gælder »Start up Europe«-initiativet inden for rammerne af den digitale dagsorden.

4. Særlige bemærkninger

4.1 Fremme iværksætterkultur og iværksætteruddannelse

4.1.1 EØSU er enig i og understreger, at investering i iværksætterkultur og fremme af iværksætteruddannelse er afgørende for at nå de foreslåede mål om den holdningsændring, der er brug for i samfundet. EØSU anser det for meget vigtigt, at denne indsats gøres allerede i de første skoleår. EØSU påpeger dog, at betydningen af begrebet iværksætterkultur varierer alt efter, hvilken sektor i samfundet og hvilken livsfase der er tale

om. Derfor bør iværksætterkultur fremmes i denne brede betydning. Civilsamfundet giver normalt god grobund for den sociale iværksætterkultur, som er et vigtigt aspekt af det generelle iværksætterkulturbegreb. EØSU anbefaler, at dette begreb anerkendes og støttes.

4.1.2 For alle medlemsstaters vedkommende findes der et betragteligt sæt af eksempler på god praksis, som kan og bør offentliggøres og anvendes under hensyntagen til det enkelte lands særlige forhold og behov. Hvis der skabes større opmærksomhed om og interesse for disse initiativer, kan de hjælpe med til at bane vejen for en større forståelse for iværksætterkulturens og virksomhedskulturens betydning. Det er vigtigt, at den flerårige finansielle ramme afsætter tilstrækkelige midler til myndighedernes og de forskellige SMV-organisationers indsats for at udbrede og fremme disse eksempler på god praksis.

4.1.3 Principielt bifalder EØSU ideen om at fremme god praksis på disse områder. Det er dog nødvendigt altid at tage hensyn til de særlige forhold i de enkelte medlemsstater og tilpasse foranstaltninger hertil.

4.1.4 EØSU minder om, at man eventuelt vil kunne trække på erhvervsstøttenetværket »Enterprise Europe Network« (EEN) for at udbrede kendskabet til handlingsplanen i medlemsstaterne. For at sætte skub i dette arbejde vil det være nødvendigt at fremme samarbejdet mellem EEN og de forskellige organisationer, som deltager i udviklingen af iværksætterkulturen, især dem, der er knyttet til SMV'erne. Man må huske på, at dette netværk ikke er lige dynamisk i alle lande.

4.2 Fremme en iværksætterkultur

4.2.1 EØSU støtter politikker, som har til formål at mobilisere samfundet omkring iværksætterkultur ved hjælp af succesmodeller og gode eksempler. De gode modeller efterlignes normalt af samfundet, og dette er en effektiv måde, hvorpå der kan skabes en positiv opfattelse i samfundet af iværksætterkultur og større selvtilid hos målgrupperne.

4.2.2 Det er dog som nævnt ovenfor absolut nødvendigt at udbrede iværksætterkulturen blandt de unge på et meget tidligt tidspunkt. Der er et bestemt forhold mellem årsag og virkning inden for de målgrupper, hvor iværksætterkultur og innovation søges udbredt. De unge kan motiveres og reagerer let på incitamenter med henblik på udbredelse af en kultur og et miljø, som lægger op til »at skabe noget på eget initiativ« og eget ansvar, og de er stolte over resultater, som de har opnået på helt egen hånd. Jo før de unge giver sig i kast med projekter, hvor de i praksis kan lære at være iværksættere, og jo før de

præsenteres for gode eksempler på iværksætterkultur og samarbejde mellem enkeltpersoner, som har fælles mål og værdier, jo bedre resultater vil denne indsats give i fremtiden. Derfor spiller lærerne en afgørende rolle for adfældsændringen, og EØSU går således ind for initiativer, som kan hjælpe lærerne med at udbrede og fremme dette begreb. »F1 in Schools«⁽³⁾ er et godt eksempel på et program til mobilisering af iværksætterkultur, som også inddrager lærerne. EØSU henviser også til konklusionerne i rapporten »Entrepreneurship in education«, som indeholder en oversigt over de forskellige strategier, der følges i Europa for at fremme iværksætteruddannelse⁽⁴⁾.

4.2.3 EØSU understreger, at iværksætterkultur ikke er en homogen størrelse, men at der findes flere forskellige kulturer afhængigt af størrelse, karakter og aktivitetssektor. Derfor bør fremmeindsatsen på den ene side omfatte alle virksomhedstyper uden forkærlighed for én bestemt model. Den bør også rettes mod virksomhedernes partnere, såsom banker, offentlige myndigheder og medier for at sikre, at de tager hensyn til disse kulturforskelle i deres information og valg af foranstaltninger.

4.2.4 EØSU fremhæver og gør EU-institutionerne og medlemsstaterne opmærksomme på behovet for at beskytte og bevare mangfoldigheden af virksomhedsformer med henblik på en fuldstændig udnyttelse og gennemførelse af det indre marked og den europæiske sociale model. Alle virksomhedsformer afspejler et aspekt af europæisk historie og hver især er de bærere af vor fælles hukommelse og vore forskellige virksomhedskulturer⁽⁵⁾. Desuden er det med henblik på at tilvejebringe en omfattende uddannelse og fremme den europæiske iværksætterkultur nødvendigt at præcisere og vurdere de mange forskellige virksomhedsformer i en europæisk handlingsplan.

4.3 Fremme et gunstigt erhvervsklima

4.3.1 Det forekommer indlysende, at det er nødvendigt at gøre de forskellige målgrupper opmærksomme på, at etablering af virksomheder er resultatet af en fælles indsats i et samfund, som anerkender og værdsætter den merværdi, der skabes af virksomhedsledere og iværksættere, og som er rede til at tage imod denne merværdi. I den nuværende økonomiske situation er det endnu mere afgørende, at disses rolle opfattes som konstruktiv af alle.

4.3.2 Ud over passende fremme af iværksætterkulturen er det også nødvendigt, at der skabes virkeligt bæredygtige og stabile vilkår – især i henseende til lovgivningen – for de personer, som ønsker at investere og påtage sig de risici, der er forbundet med at udvikle en ide, et koncept eller en erhvervsaktivitet.

4.3.3 EØSU minder om, at det bestemt er vigtigt at fremme oprettelsen af nye virksomheder eller lette overdragelsen af

virksomheder, der er truet af lukning eller konkurs. Men det er lige så afgørende at støtte de eksisterende virksomheder. Mellem oprettelse og lukning er der hele virksomhedens liv, som kræver specifikke politikker kombineret med bedre lovgivning for at skabe bæredygtig beskæftigelse og økonomisk aktivitet, innovation og konkurrenceevne i det indre marked og i den globaliserede økonomi.

4.3.4 Medlemsstaterne må kort sagt i opadgående retning harmonisere de vilkår, der gør det muligt at skabe optimale betingelser for etablering af forretnings- og erhvervsaktiviteter samt sociale aktiviteter under hensyntagen til de mange forskellige virksomhedsstrukturer, der findes. Endnu en gang skal det understreges, at succesrige modeller såsom forskellige former for kollektive kapitalandele i virksomhederne eller sammenslutning i andelsselskaber kan virke som katalysator for de ændringer, som medlemsstaterne skal tilskynde til⁽⁶⁾.

4.3.5 EØSU opfordrer til, at informationen om vilkårene for etablering af virksomheder bliver mere klar og harmoniseret mellem medlemsstaterne, således at lige vilkår bliver en faktor, der opmuntrer iværksætteri. Der bør ligeledes sikres adgang til støttetjenester, som tager hensyn til de forskellige virksomhedsformer.

4.3.6 EØSU er enig i, at finansieringsspørgsmålet er et EU-anliggende, som skal behandles meget seriøst af alle medlemsstater. Den finansielle likviditet er begrænset, og i denne situation er det den lille iværksætter, der gerne vil gå i gang med et bestemt projekt, som rammes hårdest. Det er derfor vigtigt at styrke finansieringsmekanismer, som understøtter denne type initiativer, som for eksempel gensidige garantiordninger eller subsidierede lån. Disse ordninger har stor betydning for mindre iværksættere, der ikke har kunnet opnå finansiering på de »traditionelle« markeder⁽⁷⁾.

4.3.7 EØSU støtter således ideen om at styrke instrumenterne til støtte for innovative, risikofyldte projekter, hvor risikoen er direkte proportional med graden af innovation. Det er også hensigtsmæssigt at øge den finansielle støtte til projekter, der afprøver, demonstrerer og anvender nye teknologier, i betragtning af deres multiplikatoreffekt i samfundet.

4.3.8 I disse særligt komplicerede tider for virksomhederne bakker EØSU op om den politik, der skal gøre virksomheds-overdragelse lettere, da dette bør ses som en mulighed for at puste nyt liv i bestemte erhvervssektorer, som kan skabe dynamik på arbejdsmarkedet.

⁽³⁾ <http://www.f1inschools.com>

⁽⁴⁾ http://eacea.ec.europa.eu/education/Eurydice/documents/thematic_reports/135EN.pdf

⁽⁵⁾ EUT C 318 af 23.12.2009, s. 22.

⁽⁶⁾ EUT C 191 af 29.6.2012, s. 24.

⁽⁷⁾ EUT C 181 af 21.6.2012, s. 125, og EUT C 351 af 15.11.2012, s. 45.

4.3.9 Kvaliteten af den gældende lovgivning om det indre marked er i denne forbindelse lige så vigtig. Der står endnu meget tilbage at gøre for medlemsstaterne, men udviklingen er uafvendelig.

4.4 Afvisning af stigmatisering i forbindelse med virksomhedsfiasko: at mislykkes er ikke enden på historien, men kan og bør ses som en vækstfase, forudsat at der drages de rigtige konklusioner.

4.4.1 Der tales meget om den »amerikanske« eller »angelsaksiske« indstilling om, at folk skal have en »ny chance« efter en fiasko. EØSU er enig i, at der må gøres en indsats fra samfundets side generelt for at ændre synet på iværksættere, hvad angår deres modstandsdygtighed over for de første nederlag. EØSU påpeger således, at der er behov for at skabe mekanismer, der giver initiativrige personer, som gerne vil skabe noget innovativt, mulighed for at holde fast ved deres ide. Hvis det første forsøg på at skabe noget mislykkes, kan og bør dette ses som en lejlighed til forbedring og udvikling af evnen til at gå i gang med nye iværksætterprojekter, og bør – især af finanssystemet – ikke betragtes som »vejs ende«. EØSU mener dog også, at udviklingen af en bestemt kultur også kan give bagslag, og at fornøft og ligevægt altid bør være ledetråden.

4.5 Større støtte til SMV'er og andre repræsentanter

4.5.1 EØSU er enig i, at reglerne for virksomhederne bør være enkle og klare for alle, som gerne vil spille en aktiv rolle i deres etablering og udvikling. EØSU bakker op om Kommissionens og medlemsstaternes indsats for at begrænse alle formaliteter i forbindelse med etablering og modernisering af virksomheder. At oprette en virksomhed – hvad enten der er tale om en industri-, tjenesteydelses- eller teknologisk virksomhed – bør være enkelt og hurtigt, men samtidigt tilstrækkeligt velgennemtænkt for at undgå fejltrin eller misforståelser såvel fra iværksætternes som de kompetente myndigheders side.

4.5.2 EØSU bifalder Kommissionens bebudede nedsættelse af en arbejdsgruppe, der skal vurdere de specifikke behov hos iværksættere inden for de liberale erhverv, hvad angår forenkling, internationalisering eller adgang til finansiering. EØSU minder endvidere om, at nærhedsprincippet og de liberale erhvervs funktion i mange medlemsstater bør inddrages i overvejelserne for at tilskynde til udarbejdelsen af et *europæisk charter om liberale erhverv* svarende til det *europæiske charter om små virksomheder*.

4.5.3 EØSU er enig i, at der bør være mekanismer for rådgivning og bistand til virksomhederne. Opmærksomheden henledes dog på nødvendigheden af at oprette tværfaglige team, som kender markedet indgående. Derfor peger EØSU på muligheden for at trække på den viden, som tidligere eller mere

erfarne virksomhedsledere har opbygget, hvis disse er rede til at videregive deres viden til »nye« iværksættere og dermed skabe en frugtbar dialog mellem generationerne. I dette øjemed anser EØSU det for vigtigt, at disse aktiviteter ikke kun baseres på frivilligt arbejde, men understøttes med incitamenter, som giver mentorerne og iværksætterne mulighed for at dele udbyttet af værdiskabelsen. Dette er også en måde, hvorpå man kan integrere personer, som stadig kan yde et bidrag til samfundet, men som ikke længere er fuldt ud aktive på arbejdsmarkedet.

4.5.4 Samarbejdsnet mellem SMV'er bør fremmes, for de styrker i betragtelig grad SMV'ernes levedygtighed takket være stordriftsfordelene (omkostningsdeling i forbindelse med markedsføring, indkøb eller fælles tjenester, samarbejde mellem virksomheder, der fremstiller varer eller tjenester, som er indbyrdes komplementære, mulighed for innovation og internationalisering).

4.5.5 Ud over bestræbelserne på administrativ forenkling og støtte til nye iværksættere fremhæver EØSU den store betydning af rådgivning (coaching og mentorordninger) fra erhvervsorganisationernes side. Uden denne indsats vil SMV'erne, især mikro-virksomhederne, ikke på egen hånd kunne få adgang til finansiering og EU-støtte, innovere, udvikle deres konkurrenceevne og benytte de prioriterede foranstaltninger under Europa 2020-strategien, selv om disse er direkte rettet mod dem. EØSU beklager, at styrkelse af erhvervsorganisationernes coaching og mentorordninger ikke er medtaget i handlingsplanen. Udvalget anmoder om, at der oprettes et fjerde indsatsområde med det formål at styrke denne indsats gennem støtte til de formidlende organisationer. Foranstaltningerne inden for dette område bør især rettes mod de mindste virksomheder.

4.6 Støtte til specifikke grupper

4.6.1 EØSU bifalder, at der gøres særlige bestræbelser på at mobilisere grupper i samfundet, som har stigende betydning for den fælles indsats for at realisere mål af denne art.

4.6.2 EØSU støtter de politikker, der skal mobilisere de grupper, som nævnes i planen (arbejdsløse, kvinder, ældre, unge, personer med handicap og indvandrere), omkring emnerne iværksætterkultur, virksomhedsetablering og værdien heraf for samfundet. Fremme og udbredelse af den gode praksis, der allerede findes blandt disse grupper, kan bidrage til en mere komplet tilgang og til iværksættelsen af passende politikker. EØSU glæder sig over, at disse grupper anerkendes som værende i stand til at mobilisere samfundet omkring disse emner, og går ind for, at der gøres en indsats for at udbrede iværksætterkulturens og innovationens værdier blandt dem for at opmuntre dem til at være med til at tage denne europæiske udfordring op.

4.6.3 EØSU henleder især EU-institutionernes opmærksomhed på den stigende tendens til, at selvstændige, der er gået på pension, etablerer eller igen begynder at drive selvstændig virksomhed. Denne tendens skyldes blandt andet den længere levetid, fremskridtene på sundhedsområdet og behovet for en supplerende indtægt på grund af krisens indvirkning på pensionens størrelse. Udvalget anmoder Kommissionen, Parlamentet og Rådet om at udforme og indføre ordninger til støtte for pensionister, som ønsker at gå denne vej, og forenkle reglerne for deres aktiviteter, ved at tage udgangspunkt i erfaringerne i flere medlemsstater.

Bruxelles, den 23. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs Udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om forbrugerproduktsikkerhed og om ophævelse af Rådets direktiv 87/357/EØF og direktiv 2001/95/EF«

COM(2013) 78 final – 2013/0049 (COD)

(2013/C 271/15)

Hovedordfører: **Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER**

Rådet og Europa-Parlamentet besluttede henholdsvis den 25. februar 2013 og den 12. marts 2013 under henvisning til artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om forbrugerproduktsikkerhed og om ophævelse af Rådets direktiv 87/357/EØF og direktiv 2001/95/EF«

COM(2013) 78 – 2013/0049 (COD).

Den 12. februar 2013 henviste Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs præsidium det forberedende arbejde til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug.

På grund af sagens hastende karakter udpegede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 490. plenarforsamling den 22. og 23. maj 2013, mødet den 22. maj, Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER til hovedordfører og vedtog følgende udtalelse med 120 stemmer for, 1 imod og 3 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og henstillinger

1.1 EØSU er enig med Kommissionen i behovet for en lovramme, som sikrer et højt forbrugerbeskyttelsesniveau og stiller krav om, at forbrugerprodukter skal være sikre.

1.2 EØSU mener, at en forordning er det mest hensigtsmæssige juridiske instrument til at konsolidere de gældende retsakter og bringe dem i overensstemmelse med den nye lovramme for markedsføring af produkter. Med forordningen vil der blive indført samme sikkerhedsniveau i alle EU-lande med fælles kriterier.

1.3 Eftersom en forordning er det eneste instrument, der kan sikre en ensartet vedtagelse af foranstaltninger og samme risikoniveau i alle EU-lande, bør dette forslag udtrykkes således, at det kan fortolkes på samme måde i alle EU-lande.

1.4 EØSU mener, at Kommissionen i lyset af standardiserings betydning for produktsikkerheden bør øge støtten til forbrugernes deltagelse i Den Europæiske Standardiseringsorganisation (CEN) og andre tilsvarende organer.

1.5 Af hensyn til fuldførelsen af det indre marked mener EØSU, at der er tale om en vital beskyttelsesforanstaltning for forbrugerne, idet forslaget mindsker risikoen for kvæstelser og dødsfald og samtidig genopretter tilliden. Der bør desuden lægges stor vægt på behovet for gennemsigtighed og rimelighed i forbindelse med handelstransaktioner, således at dem, der forsøger at producere og sælge farlige produkter, ikke længere skal have en urimelig fordel i forhold til de konkurrenter, som

er parat til at påtage sig de omkostninger, der er forbundet med at indbygge sikkerhed i deres produkter.

2. Indledning

2.1 Beskyttelsen af forbrugernes sikkerhed indebærer, at de leverede produkter eller tjenesteydelser under almindelige eller rimeligt forudsigelige anvendelsesbetingelser ikke udgør nogen risiko for forbrugernes sikkerhed, og at de, hvis de udgør en risiko, hurtigt og på en nem måde kan tilbagekaldes fra markedet. Ovenstående har været vigtige principper for EU's politik vedrørende forbrugerbeskyttelse siden det første program fra 1975 ⁽¹⁾. Efter Rådets resolution af 23. juni 1986 ⁽²⁾ om beskyttelse og fremme af forbrugernes interesser blev der sat gang i »en ny metode« i forbindelse med teknisk harmonisering og standarder ⁽³⁾.

2.2 Det første direktiv om produktsikkerhed i almindelighed blev vedtaget i 1992 ⁽⁴⁾ og blev erstattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/95/EF af 3. december 2001 ⁽⁵⁾, der trådte i kraft den 15. januar 2002, og som skulle gennemføres i medlemsstaternes nationale lovgivning med virkning fra den 15. januar 2004. EØSU støttede i sin tid ⁽⁶⁾ Kommissionens forslag, men havde dog en række forbehold over for visse aspekter heraf.

⁽¹⁾ Rådets Resolution af 14. april 1975 om Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs første program for en politik vedrørende forbrugerbeskyttelse og – oplysning, EFT C 92 af 25.4.1975, s. 1.

⁽²⁾ EFT C 167 af 5.7.1986, s. 1.

⁽³⁾ Jf. Rådets resolution af 7. maj 1985, EFT C 136 af 4.6.1985, s. 1.

⁽⁴⁾ EFT L 228 af 11.8.1992, s. 24.

⁽⁵⁾ EFT L 11 af 15.1.2002, s. 4.

⁽⁶⁾ EFT C 367 af 20.12.2000, s. 34.

2.3 Med etableringen af systemet for hurtig udveksling af oplysninger om nonfoodprodukter (Rapex) fik man fastlagt, hvordan oplysninger udveksles mellem Kommissionen og medlemsstaternes myndigheder om foranstaltninger, der træffes af medlemsstaternes myndigheder og de erhvervsdrivende, i forhold til produkter, der udgør en alvorlig fare for forbrugernes sundhed og sikkerhed, med henblik på at afhjælpe nødsituationer. I 2004 vedtog Kommissionen ⁽⁷⁾ en særlig vejledning, hvis formål var at sikre, at Rapex fungerer korrekt.

2.4 Alle 27 medlemsstater har gennemført direktivet i de nationale lovgivninger, men gennemførelsesmetoden har ikke været den samme i alle lande, og der hersker uoverensstemmelser mellem visse gennemførelsesretsakter, herunder:

- Sikkerhedsvurderingsaspekterne, der er fastlagt i direktivets artikel 3.
- For så vidt angår sporbarhed, har nogle medlemsstater gjort det obligatorisk at anføre oplysninger om producenten (eller importøren) på produktet eller emballagen, hvorimod det i andre medlemsstater er frivilligt.
- I nogle medlemsstater kræves der omvendt kun en meddelelse fra producenterne, hvis der er tale om en kendt risiko, og der ingen forpligtelse er til at udsende en meddelelse, når producenten »burde kende til« risikoen ud fra de tilgængelige oplysninger.

3. Kommissionens forslag

3.1 Dette forordningsforslag er en del af »produkt sikkerheds- og markedsovervågningspakken«, som også omfatter et forslag til én samlet forordning om markedsovervågning og en flerårig handlingsplan for markedsovervågning, som dækker perioden 2013-2015.

3.2 Forslaget sigter mod at tydeliggøre regelsættet for forbrugerproduktsikkerhed og markedsføring af produkter, som er vedtaget i de senere år, for så vidt angår nonfoodprodukter, bortset fra bestemte produkter såsom antikviteter. Der stilles krav om, at forbrugerprodukter skal være »sikre«, og de erhvervsdrivende pålægges visse forpligtelser, og forslaget indeholder også bestemmelser om udvikling af standarder til støtte for det almindelige sikkerhedskrav. Forslaget er baseret på artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), som er det juridiske grundlag for det indre markeds oprettelse og funktion, der ligger til grund for udøvelsen af den delte kompetence mellem Unionen og medlemsstaterne.

3.3 Kommissionen har valgt en anden type lovgivningsinstrument og fremlagt et forslag til forordning i stedet for et

direktiv med det sigte at sikre samme sikkerhedsniveau i alle EU-lande og harmonisere lovgivningen på dette område samt opstille en række fælles kriterier herfor uden at berøre den sektorspecifikke lovgivning. Forordningen fastsætter klare og detaljerede regler, som vil finde anvendelse på samme måde og på samme tid i hele Unionen.

3.4 Kommissionen agter at opretholde et højt niveau for beskyttelse af forbrugernes sundhed og sikkerhed, samtidig med at sikkerhedssystemets funktion og dets kontaktoverflade med anden EU-lovgivning strømlines og forenkles.

3.5 Denne forordning ophæver direktiv 87/357/EF og direktiv 2011/95/EF, hvis indhold gengives i de to forslag til forordning, som er under udarbejdelse. På denne måde er bestemmelserne om markedsovervågning og Rapex, som i øjeblikket er indeholdt i direktivet om generel produktsikkerhed, blevet overført til forslaget til en ny, samlet markedsovervågningsforordning, som samler alle markedsovervågningsbestemmelserne i én enkelt retsakt, og hvor Rapex vil være det fælles varslingsystem for produkter, der udgør en risiko.

3.6 Med forslaget fastlægges desuden basale forpligtelser, som de berørte erhvervsdrivende (fabrikanter, importører og distributører), der indgår i forsyningskæden for forbrugerprodukter, skal overholde, i det omfang de ikke er omfattet af tilsvarende krav i henhold til sektorspecifik EU-harmoniseringslovgivning. Deres funktion begrænses imidlertid til områder, som ikke er reguleret eller kun delvist reguleret i den sektorspecifikke lovgivning.

3.7 Forslaget tager udgangspunkt i det almindelige princip om, at alle nonfoodforbrugerprodukter skal være sikre, når de bringes i omsætning eller gøres tilgængelige på EU-markedet. Dermed gælder de mere detaljerede forpligtelser for erhvervsdrivende kun for aktører, der ikke er underlagt tilsvarende forpligtelser i harmoniseringslovgivning om bestemte produktsektorer.

3.8 Forslaget er blevet forenklet takket være indførelsen af en klar forbindelse til den sektorspecifikke lovgivning og en forenkling af reglerne. Forbrugerprodukter, der er i overensstemmelse med sektorspecifik EU-harmoniseringslovgivning, som skal sikre menneskers sikkerhed og sundhed, skal også i henhold til den foreslåede forordning formodes at være sikre.

3.9 Afsnittet med definitioner er blevet ajourført og bragt i overensstemmelse med den nye lovramme for markedsføring af produkter. Proceduren for identificering af eksisterende europæiske standarder eller anmodning om udarbejdelse af nye europæiske standarder, der ville gøre det muligt at formode, at et produkt er sikkert, er desuden blevet forenklet væsentligt og tilpasset til den nye overordnede ramme for standardisering.

⁽⁷⁾ Kommissionens beslutning 2004/418/EF (EUT L 151 af 30.4.2004, s. 84).

3.10 Kravene til de erhvervsdrivende vedrører blandt andet aspekter af mærkning, produktidentifikation, korrigerende foranstaltninger, der skal træffes i forhold til usikre produkter, og underretning af de kompetente myndigheder.

3.10.1 De erhvervsdrivende skal i henhold til forslaget kunne identificere henholdsvis de erhvervsdrivende, som har leveret produktet til dem, og dem, som de har leveret produktet til. Kommissionen har beføjelse til at vedtage foranstaltninger, der pålægger de erhvervsdrivende at indføre et elektronisk sporbarhedssystem eller at tilslutte sig et tilsvarende system.

4. Generelle bemærkninger

4.1 EØSU støtter en lovgivning, der sikrer et højt niveau for beskyttelse af forbrugernes sundhed og sikkerhed – navnlig på området for produkter – og mener, at Kommissionens forslag kan styrke denne beskyttelse, men opfordrer dog til at tage behørigt hensyn til henstillingerne i denne udtalelse med henblik på præcisering af forslaget.

4.2 EØSU henleder især opmærksomheden på, at de omfattende oplysninger i begrundelsen til forslaget ikke er medtaget i de efterfølgende artikler. Det fremgår blandt andet af betragtningerne, at det nye forslag skal finde anvendelse på alle salgsmetoder, herunder fjernsalg, men denne bestemmelse er ikke indeholdt i de efterfølgende artikler. Det nye juridiske instrument har til hensigt at indføre fælles kriterier, som sikrer, at forslaget fortolkes på samme måde i alle EU-lande, hvorfor det ville være hensigtsmæssigt at henvise hertil i forslaget til forordning.

4.2.1 EØSU mener, at det er relevant og passende, at forslaget har form af en forordning, eftersom det er det eneste instrument, der kan sikre en ensartet vedtagelse af foranstaltninger og samme risikoniveau i alle EU-lande. Forordningen udgør ligeledes et hensigtsmæssigt instrument til ophævelse af direktiv 87/357/EØF og direktiv 2001/95/EF, forudsat at den opretholder det niveau for beskyttelse af sikkerheden, som er fastsat i førnævnte direktiver.

4.2.2 Dette bidrager til at skabe retssikkerhed på markedet og for forbrugerne, hvilket sammen med de forenklede foranstaltninger vil mindske de økonomiske omkostninger, der er forbundet med gennemførelsen, og sikre samme fortolkning i alle EU-lande.

4.2.3 Det bør fremhæves, at forslaget til forordning afgrænser anvendelsesområdet herfor i forhold til Unionens sektorspecifikke lovgivning. Det tilrådes derfor, at artikel 1 fastslår forordningens generelle og tværgående karakter i forhold til

den øvrige sektorspecifikke lovgivning om forbrugerprodukters sikkerhed.

4.3 Ligesom direktivet foreskriver forordningen, at forbrugerprodukter skal være »sikre«. Forordningsforslaget pålægger de erhvervsdrivende visse forpligtelser og indeholder bestemmelser om udvikling af standarder til støtte for det almindelige sikkerhedskrav. Forslaget henviser imidlertid ikke til »forsigtighedsprincippet«, der bør gælde for produkters sikkerhed, hvorfor dette princip bør medtages eksplicit i den dispositive del af artiklerne.

4.4 Forslagets definitioner

4.4.1 Hvad angår forslagens definitioner, mener EØSU, at nogle af disse bør revideres, da de kan forventes at skabe problemer i forbindelse med den kommende gennemførelse af forordningen enten på grund af den anvendte terminologi, den efterfølgende oversættelse eller på grund af forskelle i medlemsstaternes retstraditioner.

4.4.2 Definitionen af »sikkert produkt« er passende og dækker de forskellige aspekter, der gør det muligt at vurdere sikkerheden under anvendelsesbetingelser, som forbrugeren bør kende, herunder varighed, art og sammensætning. Foran termen »produkt« bør imidlertid tilføjes ordet »fremstillet«.

4.4.3 Begreberne »almindelige« eller »rimeligt forudsigelige« kan ligeledes føre til forvirring, da indførelsen af et rimelighedskriterium kan tolkes således, at alle produkter kan medtages, selv om de ikke er sikre, når blot de anvendes under passende betingelser.

4.4.4 Termen »almindelig« kunne evt. erstattes med »sædvanlig«. En anden mulighed kunne være at overføre denne tvetydige beskrivelse til den forbruger, som produktet er tiltænkt. I dette øjemed anbefaler vi at erstatte det pågældende udtryk med »usikkert produkt«, da det dermed bringes i overensstemmelse med det, der bruges i direktivet om civilretligt ansvar for defekte produkter⁽⁸⁾ – i forhold til hvilket det ville være tilrådeligt at standardisere medlemsstaternes juridiske rammer, selvom produktbegrebet på dette område er bredere.

4.4.5 Hvad angår begrebet »bemyndiget repræsentant« kan henvisningen til fuldmagt forventes at skabe problemer i lande, som kræver, at en tidligere bemyndiget har modtaget en skriftlig fuldmagt, hvorfor det ville være hensigtsmæssigt at erstatte skriftlig fuldmagt med »skriftlig tilladelse«. Denne ændring ville dels give medlemsstaterne mulighed for at vælge den kontraktform, som stemmer bedst overens med deres egen lovgivning, dels forhindre eventuelle kontraktmæssige problemer i fremtiden.

⁽⁸⁾ EFT L 210 af 7.8.1985, s. 29.

4.4.6 Hvad angår »alvorlig risiko« ville det være tilrådeligt at udvide den til enhver »udsættelse for risiko, nødsituation eller fare«, hvilket ville være lettere for forbrugerne at forstå. Med andre ord bør begrebet »alvorlig risiko« kædes sammen med hurtig indgriben og vedtagelse af foranstaltninger, så snart en sådan risiko identificeres.

5. Særlige bemærkninger

5.1 Forslaget til forordning lægger særlig vægt på behovet for at strømline og forenkle forpligtelserne for de erhvervsdrivende. EØSU deler fuldt ud denne holdning i betragtning af den forvirring, der hersker hos såvel de erhvervsdrivende som de nationale myndigheder.

5.2 I artikel 4 bør tilføjes »i henhold til bestemmelserne i denne forordning«, eftersom begrebet sikkerhed ikke nødvendigvis er foreneligt med bestemmelserne i andre sektorspecifikke lovgivninger.

5.3 Forslagets bestemmelser bør præcisere, i hvilket omfang tjenesteydelser falder ind under denne forordnings anvendelsesområde. EØSU håber imidlertid, at Kommissionen fremlægger et særskilt forslag om sikkerhed i forbindelse med levering af tjenesteydelser i EU.

5.4 Henvisningen til »sårbare« forbrugere i artikel 6, litra d), bør præcisere, om forbrugerne er sårbare baseret på generelle kriterier (alder, helbred, osv.) eller på grund af produktets karakteristika (utilstrækkeligt kendskab). EØSU mener, at der med henblik på at gøre EU-lovgivningen mere sammenhængende bør anvendes selvstændige begreber i hele EU-lovgivningen og ikke defineres begreber til brug for hvert lovforslag.

5.5 Artikel 6, stk. 2, litra h), vedrører den sikkerhed, som forbrugerne med rimelighed kan forvente. Af hensyn til retssikkerheden bør udtrykket »med rimelighed« præciseres og suppleres med »på grundlag af produktets art, sammensætning og anvendelse«.

5.6 EØSU mener, at forbrugerne har ret til klare og præcise oplysninger om produkterne, som under alle omstændigheder bør være forsynet med en angivelse af den specifikke oprindelse i overensstemmelse med kravene i EU-lovgivningen.

5.7 Der er ligeledes behov for at revidere ordlyden af disse bestemmelser, således at fabrikanter og importører bør »garantere« overholdelsen af de nævnte forpligtelser.

5.8 Fabrikantens og de øvrige erhvervsdrivendes forpligtelser

5.8.1 Forslaget til forordning fastsætter regler om den dokumentation, fabrikanterne skal udarbejde, og de foranstaltninger, de skal træffe for at garantere forbrugernes sikkerhed. EØSU finder disse regler vigtige.

5.8.2 De specifikke forpligtelser indebærer bl.a., at fabrikanten foretager stikprøvekontrol af produkter, der gøres tilgængelige på markedet, undersøger klager, fører register over klager og produkter, der ikke opfylder kravene, og over produkttilbagekaldelser, samt holder distributørerne orienteret om denne overvågning.

5.8.3 Forslaget konkretiserer imidlertid ikke gennemførelsen heraf. Det bør derfor overvejes, om reguleringen heraf skal overlades til hver enkelt medlemsstat (f.eks. oprettelse af et særligt register), eller om det er mere hensigtsmæssigt at harmonisere dette område og indføre et varslingsystem, der gør det muligt at underrette markederne i tilstrækkelig god tid, så de kan træffe effektive foranstaltninger og undgå at forårsage skade.

5.9 Teknisk dokumentation

5.9.1 Forpligtelsen til at underrette forbrugerne bør udelukkende vedrøre oplysninger om produktets anvendelse eller art og bør ikke udvides til at omfatte fabrikantens tekniske dokumentation, som kan indeholde forretningshemmeligheder eller andre fortrolige oplysninger. Denne dokumentation skal dog stilles til rådighed for myndighederne, men der skal fastlægges klare og fælles regler herfor, da disse ikke fremgår af forslaget.

5.9.2 Forslaget antyder, at fabrikanten kan gøres ansvarlig for skader, som kan opstå, hvis produktet ikke er sikkert. Det ville være mere passende at beslutte, at dokumentationen er gyldig i en periode på ti år. For at præcisere artikel 8, stk. 6, for så vidt angår den gældende forpligtelse bør sætningen »fabrikanten sikrer« erstattes med »fabrikanten er ansvarlig for«. Det samme bør med de nødvendige ændringer gælde importøren og dennes ansvar, såvel som pligten til at opbevare den tekniske dokumentation i en periode på ti år, ligesom de øvrige erhvervsdrivende skal.

5.9.3 For at være sikker på, at forbrugerne uhindret kan udøve deres ret til oplysninger om et bestemt produkt, bør det sikres, at muligheden i artikel 8, stk. 7, – som kræver, at fabrikanten anfører en enkelt kontaktadresse – ikke medfører en byrde for forbrugeren, for at undgå at give det indtryk, at man implicit bliver straffet for at gøre brug heraf.

5.10 Hvad angår produkter, der ligner noget andet end det, de er, mener EØSU, at der bør sikres et særligt højt sikkerhedsniveau, navnlig på området for legetøj, som bør underlægges bestemmelserne i direktivet om sikkerhedskrav til legetøj for at nå et højt beskyttelsesniveau for mindreårige.

5.11 EØSU støtter bestemmelserne vedrørende produkteksporbarhed gennem hele forsyningskæden, da disse bestemmelser gør det lettere at identificere erhvervsdrivende og at træffe effektive korrigerende foranstaltninger over for usikre produkter, herunder tilbagekaldelse eller tilbagetrækning.

5.12 Hvad angår de europæiske bestemmelser om formodning om overensstemmelse, mener EØSU, at nærværende forslag kan forbedre systemets nuværende funktion. For at sikre større retssikkerhed er der dog behov for at præcisere overgangsbestemmelserne og formodningen om overensstemmelse.

5.12.1 EØSU finder, at de europæiske standardiseringsorganer i lyset af standardiseringens betydning bør råde over de nødvendige ressourcer til at øge deres produktivitet og sikre høj kvalitet. Der er også behov for en mere effektiv repræsentation af forbrugerne.

5.13 Reguleringen af delegerede retsakter virker i princippet rimelig, men det virker ulogisk, at beføjelsen tillægges for en ubegrænset periode. Desuden bør de delegerede retsakter ikke vedrøre væsentlige spørgsmål, og de bør holde sig inden for det område, hvortil der er tillagt beføjelse. De bør først og fremmest

anvendes i forbindelse med markedsføringen af farlige produkter. Det forekommer derfor rimeligt at vedtage delegerede retsakter i forbindelse med de tilfælde, der nævnes i artikel 15, stk. 3, litra a), medens det i forbindelse med de tilfælde, der nævnes i litra b), er mere tvivlsomt.

5.14 Hvad angår sanktioner, skal det understreges, at EØSU støtter en harmonisering af de forskellige typer lovovertrædelser og de tilsvarende sanktioner⁽⁹⁾, da blot en simpel og generel opfordring til, at sanktionerne skal være effektive, have afskrækkende virkning og stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen, kan føre til forvridning af det indre markeds funktion.

5.14.1 Endelig mener EØSU, at medlemsstaterne bør have ordentlig og effektiv klageadgang ved de kompetente domstole med henblik på at sikre overholdelse af denne forordnings bestemmelser i forbrugernes generelle interesse.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁹⁾ På samme måde som f.eks. forordning (EF) nr. 1071/2009 (EUT L 300 af 14.11.2009, s. 51).

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om markedsovervågning af produkter og om ændring af Rådets direktiv 89/686/EØF og 93/15/EØF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/9/EF, 94/25/EF, 95/16/EF, 97/23/EF, 1999/5/EF, 2000/9/EF, 2000/14/EF, 2001/95/EF, 2004/108/EF, 2006/42/EF, 2006/95/EF, 2007/23/EF, 2008/57/EF, 2009/48/EF, 2009/105/EF, 2009/142/EF, 2011/65/EU, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 305/2011, (EF) nr. 764/2008 og (EF) nr. 765/2008«

COM(2013) 75 final – 2013/0048 (COD)

(2013/C 271/16)

Hovedordfører: **Jacques LEMERCIER**

Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Parlamentet besluttede henholdsvis den 8. og den 12. marts 2013 under henvisning til artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om markedsovervågning af produkter og om ændring af Rådets direktiv 89/686/EØF og 93/15/EØF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/9/EF, 94/25/EF, 95/16/EF, 97/23/EF, 1999/5/EF, 2000/9/EF, 2000/14/EF, 2001/95/EF, 2004/108/EF, 2006/42/EF, 2006/95/EF, 2007/23/EF, 2008/57/EF, 2009/48/EF, 2009/105/EF, 2009/142/EF, 2011/65/EU, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 305/2011, (EF) nr. 764/2008 og (EF) nr. 765/2008«

COM(2013) 75 final – 2013/0048 (COD).

Den 12. februar 2013 henviste Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs præsidium det forberedende arbejde til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug.

På grund af sagens hastende karakter udpegede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj, Jacques LEMERCIER til hovedordfører og vedtog følgende udtalelse med 116 stemmer for og 2 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 EØSU hilser bestemmelserne i forslaget til forordning velkommen. De gældende bestemmelser vedrørende markedsovervågning og kontrol af produkter er spredt ud på alt for mange tekster med forskelligt indhold, hvilket gør arbejdet urimeligt kompliceret for myndigheder, producenter, forbrugerorganisationer og arbejdstagerorganisationer. Udvalget har med tilfredshed kunnet konstatere, at de tidligere vertikale bestemmelser afskaffes, og at bestemmelserne i stedet samles i en enkelt styrket horisontal forordning.

1.2 Udvalget er enig i retsgrundlaget, men mener dog, at man også bør henvise til artikel 12 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, hvor der står, at forbrugerhensyn er en horisontal politik, som skal »inddrages ved udformningen og gennemførelsen af andre af Unionens politikker og aktiviteter«.

1.3 Den foreslåede retsakt er en forordning. EØSU finder, at en forordning er bedst egnet til at fremme samarbejde og udvekslinger mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem medlemsstaterne og EU. Efter udvalgets opfattelse opfylder Kommissionens pakke af forslag traktatens krav om proportionalitet og subsidiaritet. Medlemsstaterne bevarer det fulde ansvar

for at overvåge de nationale markeder og føre kontrol ved Unionens ydre grænser og skal betale udgifterne hertil.

1.4 EØSU er enig med Kommissionen i, at produkter, som cirkulerer i EU, skal opfylde krav, som sikrer et højt beskyttelsesniveau for samfundsinteresser som sundhed og sikkerhed generelt, sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, forbrugerbeskyttelse, miljøbeskyttelse og offentlig sikkerhed.

1.5 Efter udvalgets mening må respekt for handels- eller fabrikshemmeligheder ikke blive en hindring for, at der slås alarm, hvis brugernes sundhed eller sikkerhed kan blive påvirket af en bestanddel af et givet produkt. Det har altid været et princip i RAPEX-systemet, at offentlige interesser går forud for private interesser, og dette princip bør fortsat respekteres af overvågnings- og kontrolorganerne.

1.6 Personer, der er medlemmer af eller ansat i overvågningsorganer og toldmyndigheder bør i enhver henseende kunne garantere, at de er redelige og uafhængige, ligesom de bør beskyttes mod enhver form for pression eller eventuelle forsøg på bestikkelse under udøvelsen af deres funktioner. Personer, der gør opmærksom på fejl eller risici ved et produkt bør beskyttes, især mod retssager. Deres identitet bør holdes hemmelig.

1.7 EØSU opfordrer til, at der i den foreslåede forordning indføres et retsgrundlag for en paneuropæisk personskededatabase (IDB), der skal betragtes som den tredje grundpille i EU's informationsudvekslingssystem om markedsovervågning ved siden af RAPEX og ICSMS.

1.8 Endelig vil udvalget meget gerne figurere blandt modtagerne af de periodiske rapporter, som Kommissionen skal udarbejde hvert 5. år for at sikre opfølgningen af håndhævelsen af forordningen.

2. Indledning: Kommissionens forslag

2.1 Selv ikke den bedste lovgivning om produktsikkerhed og harmonisering af regler på det indre marked kan garantere forbrugerne absolut sikkerhed, hvad angår forbrugsvarer, eller arbejdstagerne absolut sikkerhed, hvad angår produkter til professionelt brug.

2.2 Som de seneste skandaler viser, hører svig med henblik på at øge udbyttet eller mindske produktionsomkostningerne stadig til dagens orden i Europa. Hertil kommer, at importerede produkter ikke altid lever op til de europæiske standarder og kan være illoyale konkurrenter til produkter af europæisk oprindelse.

2.3 Markedsovervågning – f.eks. kontrol af, at produkterne overholder reglerne – er af afgørende betydning og kræver eksperter og eksperttjenester (told, tekniske tjenester, inspektion osv.), der opererer på de enkelte medlemsstaters territorium.

2.4 Direktiv 2001/95/EF om produktsikkerhed i almindelighed (DPSA), som skulle gennemføres i 2004, forordning (EF) nr. 765/2008 om kravene til akkreditering og markeds- overvågning, som trådte i kraft i 2010, og direktiverne og beslutningerne vedrørende harmonisering i de enkelte sektorer har banet vej for åbenlyse fremskridt. Bestemmelserne om markedsovervågning er dog splittet op og lapper ind over hinanden. Dette kan skabe forvirring omkring både overvågningsbestemmelserne selv og operatørernes forpligtelser, hvilket komplicerer disses arbejde, ligesom det også komplicerer lovgivernes og de nationale tjenestemænds arbejde.

2.5 Kommissionen foreslår at gøre lovgivningsrammen for markedsovervågning klarere ved at samle de relevante bestemmelser på området i en enkelt retsakt, som skal gælde horisontalt for alle sektorer. Den nye forordning om markedsovervågning af produkter ledsages af en flerårig handlingsplan for markedsovervågning for perioden 2013-2015.

2.6 Det drejer sig om et større tiltag under den europæiske forbrugerdagsorden og akten for det indre marked I og II. Tiltaget opfylder kravene i de nye retlige rammer.

2.7 Det er vigtigt på grundlag af de samme metoder i alle lande at fastslå, om produkter, som markedsføres, herunder produkter, der stammer fra tredjelande, er sikre, og om de kan markedsføres på det indre marked – og hvis ikke, at trække dem tilbage og forbyde dem, hvis de er farlige eller ikke opfylder reglerne.

2.8 Markedsovervågningen og kontrollen med overholdelsen af reglerne er dog ikke tilstrækkelig effektiv, og der er mange produkter på markedet, som ikke er i overensstemmelse med reglerne, først og fremmest på grund af manglende koordination mellem de nationale overvågningsmyndigheder og på grund af kvaliteten og pålideligheden af de oplysninger, som udveksles.

2.9 Det er derfor EU's opgave at sikre en bedre koordination af foranstaltningerne og at gøre markedsovervågningen over grænserne effektiv for at beskytte borgerne. Ifølge Kommissionen er denne ret til at handle nedfældet i bestemmelserne i artikel 114 (det indre markeds gode funktion), artikel 168, stk. 1, (sundhedsbeskyttelse) og artikel 169, stk. 1, (forbrugerbeskyttelse) i EUF-traktaten. Den retlige ramme, som anvendes, bør desuden forenkles, og de nuværende tvetydigheder bør fjernes.

2.10 Det er nødvendigt med en forenkling af RAPEX-proceduren, indførelse af en forordning om produktsikkerhed til erstatning for DPSA, samt en ny forordning om overvågning, der kan træde i stedet for de bestemmelser, som i dag er spredt ud på en række tekster på forskellige niveauer.

2.11 En bedre koordination og større effektivitet i overvågnings- og kontrolforanstaltningerne sikres ikke alene gennem den normale procedure for evaluering af lovgivningen, men også gennem Eurobarometer-undersøgelser om forbrugernes opfattelse, informationssystemerne GRAS-RAPEX og ICSMS samt indførelsen af indikatorer, der muliggør peer-overvågning. Medlemsstaternes indberetningsprocedurer vil blive strømlinet med et enkelt indberetningssystem for alle produkter.

2.12 Grænsekontrollen styrkes og bevægeligheden for produkter, der mistænkes for at udgøre en risiko, suspenderes, indtil en overvågningsmyndighed kan fastslå med større nøjagtighed, hvilken status produkterne skal have.

2.13 RAPEX-systemet for indberetning af produkter, der udgør en risiko, bliver forbedret med hensyn til indberetningsfrister og relevansen af oplysninger vedrørende risici ved et indberettet produkt.

2.14 Kommissionen kan vedtage passende restriktive foranstaltninger for farlige produkter, som straks kan tages i anvendelse, når de sædvanlige nødforanstaltninger er utilstrækkelige eller uegnede.

2.15 En flerårig handlingsplan om markedsovervågning er forudset i akten for det indre marked. En sådan plan bør vedrøre områder, hvor koordination udført af Kommissionen kan tilføre en reel merværdi og mærkbare forbedringer.

2.16 Som det vigtigste instrument for foranstaltninger på fællesskabsniveau vil handlingsplanen tilskynde til øget kommunikation og samarbejde. IT-værktøjer vil give let adgang til informationer om bedste praksis, der stammer fra undersøgelser og research, som er lagret i systemet. Behov vil blive identificeret, og der vil blive tilbudt uddannelse, teknisk bistand og rådgivning inden for denne ramme.

2.17 Kommissionen vil fastlægge en fælles tilgang til dokumentkontrol og teknisk kontrol samt laboratorieundersøgelser. En styrket koordination af fælles foranstaltninger og programmer vil forbedre overvågningens effektivitet.

2.18 Poolingen af ressourcer muliggør synergi og forhindrer dobbeltarbejde. De data, der indsamles af de nationale myndigheder opbevares i ICSMS-databasen, som administreres af Kommissionen, der stiller de midler og den undervisning til rådighed, som er nødvendig for at udnytte databasens fulde potentiale.

2.19 Alle berørte parter skal informeres og høres regelmæssigt og på en fleksibel måde.

2.20 Den rapport, som Kommissionen udarbejder i henhold til forordning (EF) nr. 765/2008, gør det muligt at informere institutionerne og de berørte parter samt at evaluere aktiviteterne i forbindelse med akkreditering, overvågning og markedskontrol, som finansieres af EU.

2.21 Midler og kompetencer for told- og kontroltjenesterne ved EU's og EØS' ydre grænser bør styrkes hvad angår indkommende produkter, hvilket kræver yderligere ressourcer, navnlig til efteruddannelse og tekniske værktøjer.

3. Generelle synspunkter

3.1 EØSU tager positivt imod initiativet til at styrke overvågningen og sikkerhedskontrollen af produkter, som markedsføres, uanset om produkterne er af europæisk herkomst, fra et EØS-land eller et tredjeland. Ved at garantere større produktsikkerhed er dette en nøgleindsats under akten for det indre marked, eftersom den er i tråd med den nye tilgang.

3.2 Udvalget bemærker ikke desto mindre, at procedurene for orientering og høring af de økonomiske og sociale aktører er meget vage. Uden at gøre procedurene tungere og mere bureaukratiske kan en bedre og mere fleksibel ramme defineres på forskellige niveauer.

3.2.1 De berørte virksomheder forventer en lang række juridiske og tekniske oplysninger, der skal give dem den nødvendige juridiske sikkerhed i forbindelse med investeringer i produktion eller markedsføring af produkter. De oplysninger, som indsamles af forskellige overvågnings- og kontrolorganer,

skal være tilgængelige for virksomhederne, for så vidt angår de produkter, som de forelægger til kontrol eller i forbindelse med overensstemmelsesvurderingen.

3.2.2 Forbrugere og arbejdstagere er i deres gode ret til at sikre sig, at produkter på markedet, som de anvender i deres arbejde eller konsumerer, er uskadelige, ligesom de har ret til at kende de foranstaltninger, som gennemføres på nationalt, europæisk eller sektorielt niveau for at garantere, at deres sundhed og sikkerhed ikke sættes på spil.

3.2.3 EØSU er overbevist om, at tilliden til produkternes sikkerhed er afgørende for det indre markeds gode funktion og den frie bevægelighed for varer, hvilket har en gunstig indvirkning på vækst og beskæftigelse.

3.3 Efter EØSU's mening falder overvågning og kontrol, navnlig langs EU's ydre grænser, principielt under medlemsstaternes kompetence. EU skal stå for samordningen og foranstaltninger, som er uundværlige, hvis den fælles indsats skal være effektiv, samt for standardisering af produkter. En sådan overvågning og kontrol påvirker virksomhederne og har en betydelig pris såvel for medlemsstaterne som for de økonomiske operatører, der skal overholde reglerne (standardisering, CE-mærkning). Udvalget opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til i deres aktiviteter at tage behørigt hensyn til de administrative byrder, som pålægges virksomhederne, herunder navnlig de små og mellemstore virksomheder, for ikke at forværrer virksomhedernes økonomiske situation yderligere i en krisetid med stor arbejdsløshed.

3.4 Den frie bevægelighed for nonfoodprodukter, der er omhandlet af forslaget til forordning, tåler ikke efterladenhed eller en utilstrækkelig lovramme. Mængden og kvaliteten af ressourcer og kontrol skal være i orden. Medlemsstaterne og Kommissionen skal afsætte nok ressourcer til at garantere fuld effektivitet i gennemførelsen af overvågnings- og kontrolinstrumenter. Selv om udvalget erkender, at budgetterne er begrænsede, mener det ikke desto mindre, at de offentlige interesser kræver, at man gør alt, hvad der er muligt, for at garantere forbrugernes sundhed og sikkerhed og beskytte miljøet mod mangelfulde og farlige produkter. Det indre markeds gode funktion er en nødvendig forudsætning for økonomisk genrejsning og skabelse af nye arbejdspladser.

3.4.1 I den henseende lider det nuværende system til overvågning og kontrol af markedet under alvorlige mangler og svagheder. Samarbejdet mellem de kompetente nationale instanser, Kommissionen og de berørte parter bør styrkes. Det er nødvendigt at afholde høringer med regelmæssige mellemrum. Forbruger- og arbejdstagerorganisationer skal have ret til at slå alarm over for visse produkter (omfattende immunitet for de pågældende organisationer). De kompetente instanser, overvågningsmyndigheder, tekniske certificeringsorganisationer, toldmyndigheder og tjenester til bekæmpelse af svig skal kunne samarbejde og stille indsamlede oplysninger til rådighed for hinanden med henblik på at forhindre dobbeltarbejde, spild af de disponible ressourcer og for til stadighed at styrke den udførte kontrols effektivitet.

3.5 Om EU's system for hurtig udveksling af oplysninger (RAPEX) er effektivt, afhænger helt og holdent af, hvor hurtigt indberetningerne indkommer og hvor relevante de tekniske informationer vedrørende mistænkelige produkter er. Retningslinjerne for administrationen af RAPEX bør opdateres løbende og være tilstrækkelig klare til at fjerne enhver tvivl om, hvilken type og hvor mange informationer der skal indsendes. Kriterierne for identifikation af alvorlige risici skal fastsættes i retningslinjerne, og de foranstaltninger, der træffes i den forbindelse, skal være klart defineret, f.eks. midlertidigt forbud, krav om tekniske ændringer eller egentligt forbud.

3.6 Selv moderate eller ikke videnskabeligt efterprøvede risici bør gøres til genstand for indberetninger til RAPEX, så man kan træffe gennemførelsesforanstaltninger i form af f.eks. midlertidigt forbud, om nødvendigt under anvendelse af forsigtighedsprincippet, eller andre passende foranstaltninger, som f.eks. krav om yderligere oplysninger eller advarsel til forbrugerne ud over de sædvanlige krav til mærkningen af produkterne.

3.7 Når der beviseligt er tale om risici, vil Kommissionen vedtage gennemførelsesretsakter for et produkt eller en produktkategori med henblik på at indføre ensartede kontrolvilkår for de pågældende produkter. Udvalget ser i dette tilfælde gerne, at forbruger-, arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationer underrettes, og at deres holdning tages med i betragtning i forbindelse med enhver foranstaltning. Det er værd at bemærke, at disse organisationer hurtigt kan formidle Kommissionens foranstaltninger til deres medlemmer, hvilket vil bidrage betydeligt til, at de bliver forstået og gennemført hurtigt.

3.8 Med hensyn til det forum for Kommissionen og medlemsstaterne, som oprettes i henhold til forordningen, notere EØSU sig, at civilsamfundsorganisationerne vil blive indbudt til de sektorielle underorganer, som forummet kan nedsætte, med status af rådgivere. Efter udvalgets mening bør der tages hensyn til disse organisationers synspunkter og forslag i forbindelse med ethvert tiltag, uagtet at organisationerne kun er rådgivende, med tanke på deres aktive rolle i relation til forbrugerne og de økonomiske og sociale miljøer, som de repræsenterer.

3.9 Det samme bør gælde, når overvågningsmyndighederne i en medlemsstat slår alarm over for risici ved bestemte produkter og forklarer, hvordan man kan beskytte sig imod dem: i så fald bør de ikke kun samarbejde med de økonomiske operatører om at fjerne de risici, som er knyttet til produkterne, men også med relevante civilsamfundsorganisationer, der kan stille deres ekspertise og deres kommunikationskanaler til medlemmerne til rådighed.

3.10 Endelig mener udvalget, at det her behandlede forslag alt i alt lever op til kravene i de nye retlige rammer (den nye tilgang) og til proportionalitetsprincippet og nærhedsprincippet. Det er ligeledes enigt i det retsgrundlag, som de kompetente

generaldirektorater har bygget deres forslag på. Udvalget henviser desuden til artikel 12 i TEUF, der fastsætter, at forbrugerhensyn bør »inddrages ved udformningen og gennemførelsen af andre af Unionens politikker og aktiviteter«.

4. Særlige bemærkninger

4.1 EØSU er fortsat bekymret over potentielt forskellige fortolkninger af forordningen i forskellige lande. EU's indsats skal af hensyn til brugernes sikkerhed og operatørernes retssikkerhed have til formål at garantere, at fortolkninger og praksis er reelt ensartede.

4.2 Udvalget er også bekymret over anvendelsen af fortrolighedsbestemmelser, som vil kunne stå i vejen for bedre information om bestanddele eller farlige produkter, som kan skade helbredet, den personlige sikkerhed eller miljøets kvalitet, f.eks. i tilfælde af fabriksuhemmeligheder. De offentlige interesser går som regel forud for de private, der ville nyde overdreven beskyttelse ved en alt for stringent opfattelse af »fortrolighed«. Oplysninger skal under alle omstændigheder cirkulere mellem medlemsstaternes instanser og de EU-organer, som har ansvaret for overvågnings- og kontrolsystemet. Man skal dog respektere de personlige oplysninger, som er beskyttet af loven, og ikke kompromittere igangværende undersøgelser.

4.3 Myndighederne offentliggør i henhold til forordningen oplysninger om farlige produkter og risici, som er knyttet til disse, samt eventuelle forebyggende foranstaltninger og beslutninger vedrørende operatørerne på et særligt websted. Udvalget anmoder om, at offentliggørelsen ikke hæmmes af en overdreven stringent definition af fortrolighed i forbindelse med handelshemmeligheder, når forbrugernes sundhed og sikkerhed er på spil, hvilket i øvrigt er Kommissionens praksis i forbindelse med forvaltningen af RAPEX-systemet – en praksis, som bør bevares.

4.4 EØSU understreger kravene om overvågnings- og kontrolorganernes uafhængighed og åbenhed. Ansatte i disse organer skal beskyttes mod enhver indblanding udefra og ethvert forsøg på korruption under udøvelsen af deres funktioner. De skal være upartiske og tage imod enhver klage fra forbrugere og brugere eller disses organisationer, og i givet fald følge klagerne op. Kontrollaboratorier og mærkningsorganer, som er uundværlige for, at forbrugere og beslutningstagere i virksomhederne kan træffe deres valg, skal ligeledes operere i fuld uafhængighed.

4.5 Efter EØSU's mening bør den foreslåede forordning også indeholde bestemmelser om etablering af en paneuropæisk personskadedatabase (IDB), der skal dække alle former for personskader. En sådan database vil:

— hjælpe markedsovervågningsmyndighederne med at træffe bedre informerede risikovurderingsafgørelser,

- give grundlag for forebyggende foranstaltninger og oplysningskampagner for offentligheden samt muliggøre udvikling af bedre produktstandarder,
- hjælpe fabrikkerne med at indbygge sikkerheden i nye produkters udformning og
- evaluere effekten af forebyggende foranstaltninger og fastsætte prioriteter i politikudformningen.

4.5.1 På denne baggrund foreslår EØSU, at man

- i forslaget medtager en bestemmelse fra forordning (EF) nr. 765/2008, der forpligter medlemsstaterne til at overvåge ulykker og sundhedsskader, som formodes at være forårsaget af sådanne produkter, og
- etablerer et retsgrundlag for personskadedatabasen (IDB), ifølge hvilket Kommissionen bistår koordineringen af indsamlingen af data fra medlemsstaterne og sikrer, at databasen er velfungerende.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Sociale investeringer i vækst og samhørighed, herunder gennem anvendelse af Den Europæiske Socialfond 2014-2020«

COM(2013) 83 final

(2013/C 271/17)

Ordfører: **Oliver RÖPKE**

Kommissionen besluttede den 18. marts 2013 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Sociale investeringer i vækst og samhørighed, herunder gennem anvendelse af Den Europæiske Socialfond 2014-2020«

COM(2013) 83 final.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab, som vedtog sin udtalelse den 23. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj, følgende udtalelse med 160 stemmer for, 3 imod og 11 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg bifalder Kommissionens sociale investeringspakke og det medfølgende paradigmeskifte, som indebærer, at det skærpede fokus på sociale investeringer ikke udelukkende betragtes som en omkostningsfaktor, men snarere som en investering i fremtiden, væksten og beskæftigelsen, der spiller en vigtig rolle for indfrielsen af målene i Europa 2020-strategien og er et bærende element i EU's sociale model.

1.2 Målrettede sociale investeringer giver sociale og samfundsmæssige fremskridt, samtidig med at de øger konkurrenceevnen. Derudover spiller investeringer i velfærdsstaten – navnlig i tider præget af massiv arbejdsløshed af hidtil ukendte dimensioner og stigende fattigdom – en væsentlig rolle for at fremme den sociale samhørighed, øge den sociale integration og bekæmpe social udstødelse og fattigdom.

1.3 Arbejdsmarkedet er det vigtigste redskab til at håndtere demografiske ændringer og opnå en bæredygtig konsolidering af de offentlige budgetter. EØSU mener, at massive og målrettede sociale investeringer øger borgernes beskæftigelsesmuligheder på lang sigt. Derfor kan den sociale investeringspakke – hvis den gennemføres konsekvent i praksis – bidrage væsentligt til et politisk kursskifte med større vægt på øget vækst og beskæftigelse.

1.4 EØSU er enig med Kommissionen i, at udformningen af socialpolitikken først og fremmest er medlemsstaternes ansvar, og at hvert enkelt land skal finde den rette balance mellem bæredygtighed og hensigtsmæssighed i velfærdssystemet og organiseringen af sociale tjenester. På grund af de store natio-

nale forskelle bør Kommissionen spille en ledende rolle i udvekslingen af velafprøvede og innovative tilgange mellem medlemsstaterne og alle relevante interessenter.

1.5 EØSU glæder sig over, at vigtigheden af den sociale økonomi, sociale virksomheder, civilsamfundet og arbejdsmarkedets parter i forbindelse med gennemførelsen af den sociale investeringspakke udtrykkeligt anerkendes i meddelelsen. I den forbindelse støtter EØSU fuldt og helt kravet om en principiel inddragelse af arbejdsmarkedets parter og det organiserede civilsamfunds interessenter på medlemsstatsniveau samt i koordineringsprocessen for det europæiske semester.

1.6 EØSU opfordrer Kommissionen til at fremlægge en plan for konkret gennemførelse af den sociale investeringspakke, at støtte medlemsstaterne vedrørende de nødvendige foranstaltninger samt at fremme udvekslingen mellem lande, arbejdsmarkedets parter, socialøkonomiske organisationer, ngo'er, det organiserede civilsamfund og udbydere af sociale tjenester. Disse interessenter har den fornødne faglige ekspertise på områderne sociale investeringer, social innovation og fremme af beskæftigelsen.

1.7 EØSU kritiserer imidlertid, at spørgsmålet om finansieringen af den sociale investeringspakke i vid udstrækning forbliver ubesvaret. Hvis den ensidige nedskæringspolitik ikke ændres, vil det næppe være realistisk at opnå en vellykket gennemførelse af forslagene. Selv om det er positivt, at midlerne fra de europæiske struktur- og investeringsfonde finder bedre anvendelse, og at foranstaltninger bliver så effektive og målrettede som muligt, er de langt fra tilstrækkelige til at opnå det tilsigtede kursskifte.

1.8 EØSU understreger derfor, at det er absolut nødvendigt at finde nye indtægtskilder for de offentlige budgetter. Her kan det f.eks. komme på tale at ændre og udvide skattegrundlaget, at lukke skattely, at sætte en stopper for det ødelæggende kapløb om de laveste skatter, at bekæmpe skattesvig samt at lægge afgifter på forskellige former for formuer.

1.9 EØSU betoner i den forbindelse navnlig kravet om et europæisk konjunktur- og investeringsprogram i størrelsesordenen 2 % af BNP. Dermed vil man kunne finansiere en social investeringspagt, som på trods af den tilstræbte budgetkonsolidering, baner vejen for en ændring af de politiske prioriteter, så der sættes fokus på sociale investeringer, samt at styrke og modernisere socialpolitikken i medlemsstaterne. Den sociale investeringspakke kan kun gennemføres i praksis, hvis der er tilstrækkelige finansielle midler til rådighed – ellers opnår man ikke andet end blotte hensigtserklæringer.

1.10 EØSU opfordrer Kommissionen til at skærpe fokus på sociale investeringer, også i koordineringsprocessen for det europæiske semester. Der bør udtrykkeligt tages hensyn til denne nye prioritering i de landespecifikke henstillinger og i den kommende årlige vækstundersøgelse (2014). Kommissionen bør snarest fremlægge forslag herom. Det skal præciseres, at øgede sociale investeringer ikke står i modsætning til en »differentieret og vækstfremmende« budgetkonsolidering.

2. Den sociale investeringspakke for vækst og samhørighed

2.1 Et af Europa 2020-strategiens mål er at hjælpe mindst 20 mio. mennesker ud af fattigdom inden 2020. De alvorlige konsekvenser af krisen samt behovet for at genoprette væksten har medført en række initiativer fra Kommissionen, der har til formål at bevare og skabe arbejdspladser, sørge for uproblematisk jobskift og generel aktivering ⁽¹⁾.

2.2 Den 20. februar 2013 fremlagde Kommissionen sin længe ventede sociale investeringspakke. Den består af en meddelelse (»Sociale investeringer i vækst og samhørighed, herunder gennem anvendelse af Den Europæiske Socialfond 2014-2020«), en henstilling fra Kommissionen (»Investering i børn: hvordan man bryder den onde cirkel for de socialt udsatte«) samt syv ledsagende arbejdsdokumenter fra Kommissionens tjenestegrene.

2.3 I pakken knyttes forbedrede sociale investeringer sammen med det europæiske semester, og der strammes op

på styringen og indberetningspligten i EU og medlemsstaterne i bestræbelserne på at indfri målene for Europa 2020-strategien på områderne social-, beskæftigelses- og uddannelsespolitik.

2.4 Kommissionen konstaterer, at den krise, der har præget Europa siden 2008, i mange lande har medført, at mange borgere er ramt af øget fattigdom og social udstødelse samt udelukkelse fra arbejdsmarkedet. Problemerne er vokset til nye højder, især blandt de mest udsatte grupper. I meddelelsen opfordrer Kommissionen derfor medlemsstaterne til at lægge større vægt på sociale investeringer og mere effektiv udnyttelse af ressourcerne.

2.5 Kommissionen betragter sociale investeringer som en hjælp til borgerne. Investeringerne øger deres færdigheder og kvalifikationer og fremmer deres deltagelse i samfundet og på arbejdsmarkedet. Det giver øget velfærd, stimulerer økonomien og medvirker til, at EU kan komme styrket, mere sammenhængende og mere konkurrencedygtig ud af krisen.

2.6 Velfærdssystemerne har således tre funktioner: sociale investeringer for en bedre fremtid, social beskyttelse i modgangstider og – ikke mindst – stabilisering af økonomien.

2.7 Til det formål efterlyser Kommissionen foranstaltninger, der sikrer, at de sociale beskyttelsessystemer imødekommer de behov, mennesker kan få i vanskelige perioder i livet. For at opnå dette kræver Kommissionen forebyggende foranstaltninger i form af investeringer på et så tidligt tidspunkt som muligt, i stedet for at vente til skaden er sket, hvilket er dyrere. Derfor er det så vigtigt at investere i børn og unge.

2.8 Dette præciseres nærmere i Kommissionens henstilling til medlemsstaterne i form af vejledende principper. Kommissionen mener, at man kan realisere investeringer til forebyggelse af børnefattigdom og social udstødelse af hensyn til barnets tarv gennem en lang række forskellige foranstaltninger.

2.9 I meddelelsen efterlyser Kommissionen i afsnittet »Plads til at socialpolitikken kan gøres mere effektiv« en mere effektiv anvendelse af de finansielle ressourcer for at sikre tilstrækkelig og pålidelig social sikkerhed samt en bedre, evidensbaseret socialpolitik. For at opnå dette bør medlemsstaterne forenkle forvaltningen af ydelser og tjenester, bevilge ydelserne på en mere målrettet måde og samtidig fastsætte betingelser for dem, bl.a. deltagelse i videreuddannelsesforanstaltninger.

⁽¹⁾ Beskæftigelsespakken, ungdomsbeskæftigelsespakken, EU-initiativet »Muligheder for unge«, nytænkning på uddannelsesområdet.

2.10 I meddelelsen opfordres medlemsstaterne flere gange til i højere grad at inddrage alle berørte parter – især arbejdsmarkedets parter og civilsamfundets organisationer – i bestræbelserne på at forbedre socialpolitikken inden for rammerne af Europa 2020-strategien.

3. Generelle bemærkninger til den sociale investeringspakke

3.1 Den finansielle og økonomiske krise og dens alvorlige konsekvenser for væksten og beskæftigelsen samt den økonomiske og sociale samhørighed har nu domineret EU's politiske dagsorden i fem år. Hvor medlemsstaterne til at begynde med reagerede ved at indføre en konjunkturudlignende økonomisk politik, har især bankredningspakkerne medført, at den offentlige gæld er vokset enormt. Den generelle opfattelse af regeringernes forsøg på at konsolidere de offentlige budgetter i den økonomiske afmatning vha. ensidige nedskæringer i udgifterne er, at denne strategi er slået fejl. Kommissionens meddelelse om sociale investeringer giver således et nyt perspektiv for bekæmpelsen af krisen, nemlig at sociale investeringer nok medfører omkostninger på kort sigt, men at de på mellemlangt og længere sigt til gengæld forbedrer samfundets velfærd og giver større indtægter til medlemsstaternes budgetter, hvilket også nedbringer de fremtidige omkostninger for samfundet.

3.2 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg bifalder derfor Kommissionens sociale investeringspakke og det paradigmeskifte i retning af en fremadrettet dagsorden, som pakken indebærer for EU's institutioner. Medlemsstaterne opfordres nu udtrykkeligt til at lægge større vægt på sociale investeringer, at modernisere og styrke socialpolitikken samt at udnytte de tilgængelige ressourcer mere effektivt. Socialpolitikken skal være mere bæredygtig. Tilsyneladende retter Kommissionen dermed op på de seneste års fejltagelser og betragter ikke udelukkende sociale investeringer som en omkostningsfaktor. Disse investeringer styrker derimod borgernes kvalifikationer og færdigheder, forbedrer deres muligheder i samfundet og på arbejdsmarkedet og øger dermed velstanden, stimulerer væksten og medvirker til, at EU kan komme styrket og mere konkurrencedygtig ud af krisen. Dermed vil denne pakke kunne udgøre et af de vigtigste socialpolitiske initiativer i flere år, forudsat at den vitterligt gennemføres konsekvent og ambitiøst. Det kræver imidlertid vedvarende støtte fra Kommissionens side.

3.3 Det er dog først og fremmest medlemsstaternes ansvar at udforme socialpolitikken. De forskellige nationale betingelser og vilkår kræver, at hver enkelt medlemsstat finder den rette balance mellem bæredygtighed og hensigtsmæssighed i velfærdssystemet, fordi der ikke findes en universalløsning, som passer til alle. Kommissionen bør udarbejde en oversigt over eksempler på god praksis – herunder fremme af tjenesteudbydere, som virker i offentlighedens interesse, vha. offentlige udbud samt valgfrihed på området sociale tjenesteydelser – og anspore medlemsstaterne til at udforme deres velfærdssystemer innovativt og effektivt med særlig vægt på beskæftigelse og aktivering

for at indfri Europa 2020-strategiens mål for bekæmpelse af fattigdom.

3.4 I tider, der er præget af massiv arbejdsløshed af hidtil ukendte dimensioner og stigende fattigdom i EU spiller velfærdsstaten en altafgørende rolle for håndteringen af de nuværende udfordringer. Gennem målrettede investeringer i social beskyttelse og i velfærdsstaten kan man løse strukturelle problemer og skabe arbejdspladser. Det eksisterende potentiale kan udnyttes bedre, hvis man forfølger en inklusions- og deltagelsesstrategi, der er så omfattende og aktiv som muligt og rettes mod så brede befolkningsgrupper som muligt, og hvis henstillingerne fra 2008 om aktiv integration af personer, der er udstødt fra arbejdsmarkedet gennemføres af alle medlemsstater.

3.5 Hvor man hidtil primært har forbundet sociale udgifter med »omkostninger« og krævet nedskæringer i socialbudgettet, vil meddelelsen i en vis udstrækning kunne markere et politisk kursskifte på EU-niveau samt i nogle medlemsstater. EØSU har hele tiden haft den holdning, at der er et enormt behov for – også sociale – investeringer, der kan skabe beskæftigelse, som forebygger fattigdom og modvirker social udstødelse. Derfor skal man arbejde på højtryk for at mobilisere både private og offentlige investeringer samt at gennemføre reformer ⁽²⁾.

3.6 Den livscyklus- og behovsorienterede tilgang til sociale investeringer, der kommer til udtryk i meddelelsen, kan både medvirke til at forbedre det enkelte menneskes muligheder i livet og bidrage til en bedre økonomisk udvikling og social samhørighed. Denne tilgang er udtryk for en ny anskuelsesmåde og en ny interventionslogik, som EØSU bifalder. Øgede sociale investeringer har positive virkninger, frem for alt på mellemlangt og langt sigt, men sandelig også på kort sigt. Investeringer i en bedre, evidensbaseret socialpolitik har i flere situationer vist sig at give hurtige og positive resultater ⁽³⁾.

3.7 Sociale investeringer har ikke kun en arbejdsmarkedspolitisk effekt, men er også en central faktor, når det gælder om at fremme den sociale samhørighed, øge den sociale integration og bekæmpe social udstødelse og fattigdom. Som følge af den alvorlige økonomiske krise i Europa er mange menneskers sociale situation blevet drastisk forværret. Et kursskifte i retning af flere sociale investeringer er helt afgørende, hvis denne udvikling skal vendes.

⁽²⁾ EUT C 11 af 15.1.2013, s. 65-70.

⁽³⁾ »Housing First« (en tidlig boligløsning) eller »rapid re-housing« (hurtig genhusning) er en strategi for håndtering af hjemløshed, der oprindeligt stammer fra USA's socialpolitik. Denne tilgang fungerer som et alternativ til det traditionelle system med husvildeboliger og midlertidig indlogering og er i nogle år blevet anvendt med gode resultater også i Østrig, Danmark, Finland, Frankrig, Tyskland, Portugal og Storbritannien.

3.8 I den forbindelse bør Kommissionen uddybe og definere sit krav om betingelser i forbindelse med sociale ydelser. Aktiv arbejdsmarkedspolitik er f.eks. et af de områder, hvor det kan give mening at knytte støtten til et bestemt mål (f.eks. deltagelse i uddannelsesaktiviteter), men princippet må på ingen måde anvendes generelt på socialpolitiske foranstaltninger (f.eks. børnepasning). Sociale ydelser skal betragtes som rettigheder med forudsigelige kriterier, og retssikkerheden skal være sikret.

3.9 I henstillingen, der fremsættes sammen med meddelelsen, samt arbejdsdokumenterne afspejles de vigtigste områder, hvor man bør anvende den »nye logik« for sociale investeringer. Kommissionen bør indlede en dialog med alle relevante aktører, hvor man drøfter, hvordan logikken for sociale investeringer skal anvendes på disse tematiske prioriteringer i praksis. Kommissionen bør desuden fremlægge en plan for gennemførelse af meddelelsen, der bør indeholde en handlingsvejledning til støtte for medlemsstaterne.

3.10 EØSU glæder sig over, at Kommissionen udtrykkeligt anerkender den vigtige rolle, som den sociale økonomi, sociale virksomheder og civilsamfundet spiller i gennemførelsen af den sociale investeringspakke⁽⁴⁾. De stiller ikke bare erfaringer og ekstra ressourcer til rådighed, men deltager ofte direkte, når de politiske mål omsættes til konkret handling, f.eks. når de udbyder sociale tjenester. For at støtte udførelsen af disse opgaver, skal der gives bedre og lettere adgang til offentlige midler og privat kapital. EØSU bifalder forslagene om at inkludere tematiske målsætninger om sociale investeringer og investeringer som støtteområder under EU's samhørighedspolitik i perioden 2014-2020. Der bør tages hensyn til disse i forhandlingerne om programmerne, der bliver ført mellem de nationale myndigheder og Kommissionen under inddragelse af repræsentanter for civilsamfundet.

3.11 Kommissionen mener, at innovation er en vigtig faktor for den sociale investeringspolitik, eftersom socialpolitikken konstant skal tilpasses til nye udfordringer. Private virksomheder med offentlige kontrakter i ryggen spiller derfor en vigtig rolle som alternativ og supplement i den offentlige sektor.

3.12 Medlemsstaterne bør i højere grad gøre brug af innovative finansieringsmåder, bl.a. ved at inddrage den private sektor eller gennem sociale obligationer, hvilket ifølge Kommissionen kan give budgetbesparelser⁽⁵⁾. Sociale obligationer er imidlertid blevet genstand for en ophedet debat, og man bør iværksætte en række yderligere undersøgelser af følgevirkningerne af dem. Desuden bør de områder, som potentielt egner sig til »innovativ finansiering«, beskrives mere udførligt. EØSU

betoner i hvert fald, at disse instrumenter under ingen omstændigheder må medføre, at socialpolitikken bliver kommercialiseret. Staten må ikke løbe fra sit socialpolitiske ansvar.

4. Særlige bemærkninger

4.1 I de kommende år må man – ikke mindst som følge af konsolideringspakkerne i de enkelte EU-lande – desværre forvente, at den onde økonomiske og sociale cirkel fortsætter og at den økonomiske dynamik bliver endnu trægere. Derfor skal den økonomiske vækst stimuleres vha. øget (indenlandsk) efterspørgsel, f.eks. ved bedre integration af kvinder på arbejdsmarkedet. Væksten inden for sociale tjenesteydelser og den sociale økonomi, som netop har demonstreret sin modstandskraft under krisen, spiller en hovedrolle i den forbindelse.

4.2 Her kan den sociale investeringspakke yde et væsentligt bidrag. Udbygningen af sociale tjenesteydelser har f.eks. større effekt på beskæftigelsen end al anden anvendelse af offentlige midler. Desuden er det nødvendigt at investere i sociale tjenesteydelser, hvis man skal kunne dække den øgede efterspørgsel og de voksende sociale behov. Beskæftigelsesmålene i Europa 2020-strategien kræver – udover bekæmpelse af (ungdoms-)arbejdsløshed og bedre integration af ældre på arbejdsmarkedet – frem for alt højere beskæftigelse blandt kvinder.

4.3 Det er vigtigt at anerkende, at støtten i den sociale investeringspakke til nationale politikområder som social inklusion, sundhedssektoren og sociale tjenester også bør indebære let tilgængelige sociale ydelser til overkommelige priser og af høj kvalitet til udsatte grupper i samfundet, f.eks. handicappede samt det voksende antal mennesker, der lever i ekstrem fattigdom. De sociale ydelser øger disse menneskers muligheder for at leve et værdigt liv og finde varig beskæftigelse.

4.4 Netop eksemplet med børnepasning viser, at målrettede investeringer kan give sociale og samfundsmæssige fremskridt samtidig med, at konkurrenceevnen forbedres. Øget investering i børnepasning og sociale tjenester i bredere forstand (ældrepleje, uddannelse, pleje, handicapydelse, støtte i hjemmet og beskyttede boliger osv.) forbedrer stedets tiltrækningskraft og er samtidig med til at øge beskæftigelsen blandt kvinder og dem, der befinder sig længst væk fra arbejdsmarkedet – bl.a. handicappede – og er på mellemlangt og langt sigt med til at aflaste de offentlige budgetter. Det er vigtigt – som Kommissionen også anerkender – at sikre, at disse investeringer målrettes, så de tilpasses til den enkeltes særlige behov og ikke spredes over en hel gruppe. På den måde kan man yde individuel støtte

⁽⁴⁾ COM(2013) 83 final, s. 5.

⁽⁵⁾ COM(2013) 83 final, s. 6-7.

og opnå de bedst mulige resultater⁽⁶⁾. Desuden mener EØSU, at det er nødvendigt at forebygge alle former for sociale problemer, uanset den pågældende persons alder. Forebyggelse bør derfor være en altomfattende socialpolitisk strategi, som ikke kun rettes mod børn, men omfatter alle samfundsgrupper.

4.5 Arbejdsmarkedet er det vigtigste redskab til at håndtere demografiske ændringer og opnå en bæredygtig konsolidering af de offentlige budgetter. Derfor bifalder EØSU Kommissionens krav om øget arbejdsmarkedsdeltagelse – også gennem en aktiv arbejdsmarkedspolitik og bedre social inklusion. Hvis det eksisterende beskæftigelsespotentiale udnyttes bedre, kan man i vid udstrækning bibeholde en fornuftig balance mellem bidragydere og modtagere trods den massive stigning i antallet af ældre⁽⁷⁾. EØSU fastholder imidlertid, at sociale investeringer også skal omfatte grupper i samfundet, som modtager sociale ydelser, uden at det munder ud i arbejdsmarkedsrettet aktivering.

4.6 Med sociale investeringer og en bedre socialpolitik kan man samtidig opnå mere end vigtige beskæftigelsespolitiske effekter. Konsekvent gennemførelse af politikken for social inklusion i medlemsstaterne og konsekvent bekæmpelse af fattigdom giver væsentlige fordele for hele samfundet og fremmer den sociale fred og samhørighed i samfundet.

4.7 Det politiske kursskifte, der skitseres i meddelelsen, er et væsentligt bidrag til en bæredygtig konsolidering af de offentlige budgetter. Kravet om inklusiv vækst og mærkbart øget beskæftigelse inden 2020 kan give ekstra råderum i de statslige budgetter i EU-27 svarende til op mod 1 000 mia. EUR⁽⁸⁾.

4.8 De ændrede politiske prioriteter og integrationen af dem i det europæiske semester, hvilket skitseres i meddelelsen, efterlader dog flere ubesvarede spørgsmål. EØSU finder det positivt, at overvågningen forbedres, men påpeger, at den årlige vækstundersøgelse 2013 stadig har fokus på prioriteterne fra sidste år. I de landespecifikke henstillinger for andet halvår af 2013 bør der efter EØSU's mening lægges vægt på sociale investeringer. I den kommende årlige vækstundersøgelse 2014 bør der tages eksplicit hensyn til sociale investeringer, og bekæmpelsen af sociale problemer bør indarbejdes i det europæiske semester. I løbet af det europæiske semester bør man desuden præcisere, at øgede sociale investeringer ikke står i

modsatning til en »differentieret og vækstfremmende« budgetkonsolidering.

4.9 Tilkendegivelserne i meddelelsen vedrørende finansieringen af den sociale investeringsoffensiv og ændringen af skattestrukturerne er desværre ret skuffende og lever ikke op til beskæftigelsespakken, hvor Kommissionen ved siden af sænkelse af skatten på arbejdskraft også havde anbefalet øget formuebeskatning. En vellykket gennemførelse af det kursskifte, som bebudes i den sociale investeringspakke, forudsætter dog, at finansieringen er på plads.

4.10 Spørgsmålet om finansieringen af den sociale investeringspakke forbliver imidlertid i vid udstrækning ubesvaret. En bedre anvendelse af de europæiske struktur- og investeringsfonde – navnlig Den Europæiske Socialfond – kan tilvejebringe vigtige finansielle midler, men de er langt fra tilstrækkelige til at opnå det tilsigtede kursskifte. Derimod gentager EØSU sit krav om, at man – udover at øge effektiviteten og målrettetheden i de offentlige udgifter – også skal finde nye indtægtskilder til de offentlige budgetter. I den forbindelse skal man også tage hensyn til spørgsmålet om mulige bidrag fra forskellige former for indtægter og formuer⁽⁹⁾. Samtidig skal de forhåndenværende ressourcer udnyttes bedre.

4.11 EØSU påpeger, at man også kan opnå logisk sammenhæng i de sociale investeringer ved at ændre politikkerne og forbedre dem på de områder, hvor de ikke har fungeret effektivt. Her er det ikke primært flere investeringer, der er behov for. EØSU opfordrer Kommissionen til at orientere og oplyse om nye socialpolitikker, der gavner slutbrugeren, men ikke får budgettet til at stige.

4.12 EØSU har længe slået til lyd for, at man ikke skal fokusere ensidigt på udgifterne, men at man også må øge de offentlige indtægter, f.eks. ved at ændre og udvide skatteindtægtsgrundlaget, lægge en afgift på finansielle transaktioner, lukke skattely, sætte en stopper for kapløbet om de laveste skatter samt bekæmpe skattesvig⁽¹⁰⁾. Netop i lyset af den sociale investeringspakke og de udfordringer, den indebærer, understreger EØSU atter udtrykkeligt disse krav og fremhæver behovet for et europæisk konjunktur- og investeringsprogram i størrelsesordenen 2 % af BNP⁽¹¹⁾. Prioriteterne i pakken er rigtige, men der mangler forslag til en form for social investeringspagt, hvor det ikke bliver ved hensigtserklæringerne, men hvor den nye politiske kurs også gennemføres i praksis.

⁽⁶⁾ COM(2013) 83 final, s. 8.

⁽⁷⁾ Hvidbog fra Kommissionen »En dagsorden for tilstrækkelige, sikre og bæredygtige pensioner«, COM(2012) 55 final, s. 6.

⁽⁸⁾ Se EPC Issue Paper nr. 72, november 2012: »1 000 billion Euros at stake: How boosting employment can address demographic change and public deficits«.

⁽⁹⁾ Jf. EUT C 143 af 22.5.2012, s. 94-101, punkt 4.3, og EUT C 306 af 16.12.2009, s. 70-75, punkt 3.4.2.

⁽¹⁰⁾ Jf. EUT C 143 af 22.5.2012, s. 23, punkt 6.1.3.1.

⁽¹¹⁾ Jf. EUT C 133 af 9.5.2013, s. 77-80, punkt 3.2.4.

4.13 Udover kravet om bedre inddragelse af arbejdsmarkedets parter og det organiserede civilsamfund på medlemsstatsniveau – hvilket EØSU udtrykkeligt bakker op om – bør Kommissionen snarest fremlægge konkrete forslag til øget, kontinuerlig deltagelse i koordineringsprocessen for det europæiske semester. Dette gælder navnlig også det skærpede fokus på sociale investeringer og aktiv inklusion. Der bør være tale om en grundlæggende inddragelse, som gør det muligt at øve reel indflydelse på den politiske beslutningsproces.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et ind- og udrejsesystem til registrering af ind- og udrejseoplysninger om tredjelandstatsborgere, der passerer Den Europæiske Unions medlemsstaters ydre grænser«

COM(2013) 95 final – 2013/0057 (COD),

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 562/2006 for så vidt angår brugen af ind- og udrejsesystemet og programmet for registrerede rejsende«

COM(2013) 96 final – 2013/0060 (COD)

og til »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af et program for registrerede rejsende«

COM(2013) 97 final – 2013/0059 (COD)

(2013/C 271/18)

Hovedordfører: **Cristian PÎRVULESCU**

Den 14. marts og 16. april samt den 27. marts 2013 besluttede henholdsvis Europa-Parlamentet og Rådet under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et ind- og udrejsesystem til registrering af ind- og udrejseoplysninger om tredjelandstatsborgere, der passerer Den Europæiske Unions medlemsstaters ydre grænser«

COM(2013) 95 final – 2013/0057 (COD)

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 562/2006 for så vidt angår brugen af ind- og udrejsesystemet og programmet for registrerede rejsende«

COM(2013) 96 final – 2013/0060 (COD)

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af et program for registrerede rejsende«

COM(2013) 97 final – 2013/0059 (COD).

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs præsidium henviste den 19. marts 2013 det forberedende arbejde til Den Faglige Sektion for Beskæftigelse, Sociale og Arbejdsmarkedsmæssige Spørgsmål og Borgerrettigheder.

På grund af sagens hastende karakter udpegede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj, Cristian Pîrvulescu til hovedordfører og vedtog følgende udtalelse med 125 stemmer for, 4 imod og 3 hverken for eller imod.

1. Indledning

1.1 Lovgivningsforslaget er en del af pakken om »den næste generation af grænsekontroller«, et strategisk initiativ på Kommissionens arbejdsprogram for 2012. Ifølge Kommissionen imødekommer pakken to store, indbyrdes forbundne udfordringer, dels hvordan man effektivt overvåger tredjelandstatsborgeres rejsestrømme og bevægelser over hele Schengenområdet eksterne grænse, dels hvordan man sikrer, at grænserne kan passeres hurtigt og enkelt for det stigende antal regelmæssige rejsende, som udgør størsteparten af dem, der passerer grænserne.

1.2 Kommissionen foreslog i sin meddelelse af 13. februar 2008 om forberedelse af de kommende faser af grænseforvaltningen i EU, at der oprettes et ind- og udrejsesystem.

1.3 Forslaget blev godkendt i Stockholmprogrammet, som Det Europæiske Råd enedes om på sit møde i december 2009, hvor mulighederne for at oprette et ind- og udrejsesystem, som sætter medlemsstaterne i stand til effektivt at udveksle oplysninger samtidig med at databeskyttelsen garanteres, blev bekræftet.

1.4 I konklusionerne på Det Europæiske Råd den 23.-24. juni 2011 blev der appelleret om ny dynamik i arbejdet med »intelligente grænser«. Kommissionen svarede ved at vedtage en ny meddelelse den 25. oktober 2011 om de forskellige løsningsmuligheder og vejen frem.

1.5 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg har udarbejdet en lang række udtalelser vedrørende gennemførelsen af de to komplementære systemer ⁽¹⁾. Udtalelserne understreger merværdien af EU's engagement i og værktøjer til at tackle de udfordringer, som den øgede grænseoverskridende mobilitet rejser. EU har en vigtig rolle og et stort ansvar for at sikre koordineringen mellem medlemsstaterne. I lyset af de seneste udfordringer knyttet til mobilitet og migration har EØSU slået til lyd for proportionalitetsprincippet og princippet om effektiv virkning. Det har også påpeget, hvor afgørende det er at sikre beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder i udformningen og gennemførelsen af politikker og programmer.

2. Generelle bemærkninger

2.1 I lyset af den forventede stigning i mobiliteten over EU's grænser skal indsatsen for at opbygge pålidelige og effektive grænseforvaltnings- og kontrolsystemer intensiveres.

2.2 EØSU bifalder den grundlæggende tilgang i pakken »intelligente grænser«, som sigter på at afbalancere behovet for at fremme mobiliteten og imødekomme hensynet til sikkerhed, som i stigende grad har gjort sig gældende i EU i de seneste år.

2.3 EØSU anerkender merværdien af engagement, ledelse og investeringer på EU-plan og håber, at medlemsstaterne vil koordinere indsatsen for at sikre en vellykket gennemførelse af de påtænkte programmer.

2.4 EØSU ønsker at understrege, at Den Europæiske Unions identitet eksplicit og implicit er knyttet til åbenhed og indbyrdes forbindelser, ikke kun inden for men også på tværs af grænserne. EU er et dynamisk kulturelt, socialt, politisk og økonomisk område, og grænseoverskridende mobilitet er nyttig for at opretholde dets relevans på den globale skueplads. På den baggrund bør EU-institutionerne og medlemsstaterne sørge for, at de nye systemer ikke påvirker tredjelandstatsborgeres rejser og ønske om at rejse til EU.

2.5 Ligeledes bør der gives særlig opmærksomhed til offentlighedens syn på de to systemer og deres funktion, og reglerne skal forklares grundigt for tredjelandstatsborgere. EU og medlemsstaterne skal i samarbejde med tredjelandenes myndigheder sikre, at potentielle rejsende får adgang til oplysninger og bistand, især angående deres rettigheder. Pakken kræver en korrekt finansieret kommunikationsindsats.

2.6 EØSU opfordrer alle relevante aktører og institutioner til at medtænke de grundlæggende rettigheder, efterhånden som de to systemer videreudvikles og gennemføres. Trods de to systemers ret tekniske karakter har de væsentlige konsekvenser for de grundlæggende rettigheder for enkeltpersoner/alle tredjelandstatsborgere, der rejser til EU. EØSU bifalder den opmærksomhed, der er på databeskyttelses-/privatlivsproblematikken og håber, at beskyttelsen af alle relevante grundlæggende rettigheder får passende opmærksomhed og overvåges.

2.7 EØSU henleder opmærksomheden på de betydelige forskelle mellem de institutionelle rammer og kompetencer i medlemsstaterne, hvoriblandt flere gennemfører deres egne versioner af de to systemer. En omlægning i den størrelsesorden, der inddrager et stort antal institutioner og mennesker, er udfordrende for ikke at sige risikobetonet. De involverede institutioner bør sikre, at overgangen ikke på nogen måde berører de rejsende.

2.8 I lyset af tidligere erfaringer vil EØSU også gerne henlede opmærksomheden på problemet med udgifter og hvorledes de ansættes. Sådanne systemer er kendte for at være bekostelige og vi må sikre, at udgifterne her er proportionale og at de bruges effektivt. Derudover bør de første overslag være så nøjagtige som muligt.

2.9 EØSU ønsker at opfordre til yderligere overvejelser over differentieringen mellem rejsende, som er et grundelement i pakken »intelligente grænser«. Det er muligt, at differentieringen i praksis vil føre til noget, der ligger tæt på diskrimination. Adgang til programmet for registrerede rejsende afhænger af status, indkomst, sprogkunderskaber og uddannelse. Risikoen kan begrænses, hvis de relevante myndigheder anlægger en inklusiv tilgang til de potentielle rejsendes forskellige acceptable aktiviteter og tilhørsforhold.

2.10 EØSU bemærker, at der mangler relevante og specifikke data om mobilitet. Bortset fra manglen på nøjagtige tal for rejsende på kort ophold, som bliver længere end de har tilladelse til, mangler der kvalitative data, der kunne bidrage til en forståelse af dette fænomen. Politikken bør ikke kun trække på kvantitative data, der skal indsamles, når systemerne er på plads. Der er behov for flere ressourcer for at udforske brug og misbrug af det aktuelle system.

2.11 EØSU opfordrer EU og medlemsstaterne til at være behørigt opmærksomme på uddannelsen af personale, der arbejder direkte med rejsende, især konsulats- og grænsepersonale. De skal være veluddannede og være i stand til at bistå rejsende i procedurer, der er teknisk udfordrende og psykologisk følsomme.

⁽¹⁾ (EUT C 88 af 11.4.2006, s. 37–40), (EUT C 128 af 18.5.2010, s. 29–35), (EUT C 128 af 18.5.2010, s. 80–88), (EUT C 44 af 11.2.2011, s. 162–166), (EUT C 376 af 22.12.2011, s. 74–80), (EUT C 299 af 4.10.2012, s. 108–114).

2.12 EØSU er klar over fordelene ved at indsamle biometriske data, men gør opmærksom på den virkning, fingeraftryk har på regelmæssige og uregelmæssige rejsende. Den psykologiske virkning er skadelig for motivationen til at rejse og generelt for den enkeltes forhold til værtslandet. Derudover associeres fingeraftryk sædvanligvis med kriminalitet og politi-arbejde. EØSU appellerer om yderligere overvejelser over indsamling af biometriske data som en del af de to programmer og over, hvorledes man kan begrænse de uønskede virkninger.

3. Særlige bemærkninger

3.1 EØSU mener, at retten til at blive informeret skal gøres gældende, især når der er tale om brug af personlige data. Tredjelandstatsborgere skal oplyses om deres rettigheder. I visse situationer kan sprogbarrierer spille ind og hindre den konkrete udøvelse af denne ret. Eksisterende og fremtidige databaser inden for retlige og indre anliggender bør pr. automatik sørge for ikke-diskrimination, hvilket bør knyttes tæt sammen med sikringen af, at databeskyttelsesprincipperne overholdes (ret til information, effektive retsmidler og individuelt samtykke til databehandling) over for tredjelandstatsborgere med særlig opmærksomhed på sårbare kategorier af tredjelandstatsborgere som registrerede.

3.2 EØSU finder, at der er behov for et mere detaljeret billede af retlige og indre anliggendes databaser og oplysningsordninger. Kommissionen bør regelmæssigt, muligvis årligt, udarbejde en konsolideret overvågningsrapport om aktiviteterne inden for alle ordninger, der omfatter udveksling af data og oplysninger inden for politikken på området retlige og indre anliggender, der angiver hvilke oplysninger der er udvekslet og til hvilket formål.

3.3 EU bør anspore de nationale regeringer til korrekt at støtte de institutioner, der er udpeget til at udøve kontrol og føre tilsyn med ansvaret for ind- og udrejseordninger.

3.4 EØSU glæder sig over den gradvise ændring i adgangen til programmerne for registrerede rejsende fra en landebaseret til en individbaseret tilgang. Det anbefaler, at reglen bør være, at der gennemføres et interview med ansøgeren, især i situationer, hvor der er behov for yderligere oplysninger. EØSU gør også opmærksom på den logik, der ligger i »profiling« (automatiseret beslutningstagning), data-mining forbundet med databaser for retlige og indre anliggender og intelligente grænser og mener, at den potentielle brug af race, etnicitet eller andre følsomme grundlag for statistisk dataovervågning kun vanskeligt er

forenelig med principperne om ikke-diskrimination, den afledte ret og forpligtelserne inden for grundlæggende rettigheder.

3.5 EØSU plæderer for en mere inklusiv definition af hyppigt rejsende, der dækker alle former for kulturelle, økonomiske og sociale aktiviteter. Det opfordrer medlemsstaterne til at tage højde for hele spektret af den samfundsmæssige mangfoldighed. Vi bør undgå at give positiv særbehandling til bestemte sociale eller erhvervsmæssige kategorier.

3.6 Tredjelandstatsborgere kan bede om at blive optaget i programmet for registrerede rejsende på konsulater, fælles ansøgningscentre og et hvilket som helst grænseovergangssted. Dette er nyttigt for ansøgeren, men er også en forvaltningsmæssig udfordring. Alt involveret personale bør informeres og uddannes korrekt i, hvordan systemerne fungerer.

3.7 EØSU mener, at proceduren vedrørende dokumentation for underhold og/eller privat logi kan være tung. Hvis den opretholdes, bør den i det mindste have et minimalt standardformat, som kan bruges i hele EU. På den måde vil medlemsstaterne ikke bruge erklæringen som afskrækkelsesmiddel.

3.8 Principielt bør udstedelsen af de støttedokumenter, der er nødvendige for at fuldstændiggøre ansøgningen til programmet for registrerede rejsende ikke medføre unødige og for store udgifter for ansøgeren og de berørte organisationer. Udgifterne for de individuelle ansøgere og støtteorganisationer bør beregnes i forbindelse med midtvejsevalueringerne.

3.9 For så vidt angår den periode, inden for hvilken de berørte myndigheder skal træffe afgørelse, anbefaler vi at fastsætte en maksimumsperiode på 25 dage, samtidig med at myndighederne skal opfordres til at træffe afgørelse hurtigst muligt.

3.10 Kriterierne for at afvise en ansøgning til programmet for registrerede rejsende bør afklares. Det står ikke klart, på hvilket grundlag trusselsniveauet for den offentlige orden, den nationale sikkerhed og folkesundheden vurderes. Dette kan føre til vilkårlige afgørelser. Evalueringen foretages af tusinder af individer med meget forskellig baggrund, uddannelsesniveau og oplysninger om den rejsende, hans aktiviteter og hjemland. Desuden er det problematisk at anføre truslen for en medlemsstats internationale forbindelser som en begrundelse for afslag.

3.11 Det er meget vigtigt, at afviste ansøgere (uantagelig ansøgning/afvist ansøgning) har retsmidler til at klage over afgørelsen. EØSU opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at bistå enkeltpersoner, som ønsker at udøve deres klageret.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til en ændring til Kommissionens forslag COM(2011) 607 final/2 — Europa Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Socialfond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1081/2006«

COM(2013) 145 final – 2011/0268 (COD)

og »Forslag til en ændring af et kommissionsforslag COM(2012) 496 — Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, som er omfattet af den fælles strategiske ramme, om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006«

COM(2013) 146 final – 2011/0276 (COD)

(2013/C 271/19)

Hovedordfører: **Mário SOARES**

Den 25. marts 2013 besluttede Rådet under henvisning til artikel 164 og 177 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til en ændring til Kommissionens forslag COM(2011) 607 final/2 – Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Socialfond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1081/2006«

COM(2013) 145 final – 2011/0268 (COD)

og

»Forslag til en ændring af et kommissionsforslag COM(2012) 496 – Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, som er omfattet af den fælles strategiske ramme, om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006«

COM(2013) 146 final – 2011/0276 (COD).

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs præsidium henviste den 16. april 2013 det forberedende arbejde til Den Faglige Sektion for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab.

På grund af sagens hastende karakter udpegede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj 2013, Mário SOARES til hovedordfører og vedtog følgende udtalelse med 135 stemmer for, 3 imod og 4 hverken for eller imod:

1. Konklusion og henstillinger

1.1 Trods EØSU's forbehold over for støttebeløbene og den måde, hvorpå initiativerne vedrørende beskæftigelse og ungdomsgaranti skal finansieres, er udvalget enigt med Kommissionen i, at det er nødvendigt at ændre Parlamentets og Rådets forordninger om Den Europæiske Socialfond og strukturfondene efter retningslinjerne i det foreliggende forslag.

1.2 EØSU understreger, hvor vigtigt det er, at de politikker, der nu er vedtaget, bidrager til vækst og skabelse af stabil

beskæftigelse af høj kvalitet og styrker den sociale samhørighed.

1.3 EØSU beklager, at finansieringen af ungdomsbeskæftigelsesinitiativet ikke stammer fra en forøgelse af Unionens budget, men tages fra det samlede samhørighedsbudget, som i forvejen er mindre end det disponible budget for perioden 2007/13.

1.4 EØSU er overbevist om, at det tildelte beløb på 6 milliarder EUR er utilstrækkeligt, fordi problemet er så stort, og det haster med at få det løst.

1.5 Eftersom krisen endnu ikke er overstået, og der heller ikke er kommet gang i jobskabelsen, foreslår EØSU enten større fleksibilitet i fastsættelsen af den procentdel af arbejdsløse unge, som kan få del i de afsatte midler, således at der bliver plads til en vurdering af udviklingen i ungdomsarbejdsløsheden, eller - som et alternativ - at den fastsættes til 20 %.

1.6 EØSU anbefaler, at aldersgrænsen for adgang til ungdomsgarantien forhøjes til 30 år, især i lande med særligt høj ungdomsarbejdsløshed.

1.7 Endelig opfordrer EØSU medlemsstaterne til ikke at beskære de forpligtelsesbevillinger til fremme af ungdomsbeskæftigelsen, der er afsat i forslaget til flerårig finansiel ramme, og at acceptere Kommissionens forslag om at anvende yderligere midler for at nå målet om at få løst et problem, som sætter fremtiden på spil for en hel generation af unge europæere.

2. Hovedelementer i Kommissionens forslag

2.1 I forlængelse af Det Europæiske Råds beslutning af 28. februar 2013 om at indføre en ungdomsgaranti fremlægger Kommissionen nu to forslag: et forslag til en ændring til Kommissionens forslag COM(2011) 607 final/2 – Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Socialfond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1081/2006 (COM(2013) 145 final); og et andet forslag til en ændring af et kommissionsforslag COM(2012) 496 – Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fælles bestemmelser for diverse fonde og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (COM(2013) 146 final).

2.2 Disse forslag skal sikre finansiering af ungdomsbeskæftigelsesinitiativet, der som led i ungdomsgarantien skal garantere, at alle unge under 25 år modtager et kvalitetstilbud om beskæftigelse, videreuddannelse eller et praktikophold senest fire måneder efter, at de har forladt det formelle uddannelsessystem eller er blevet arbejdsløse.

2.3 Den samlede finansiering for perioden 2014-2020 udgør 6 milliarder EUR, hvoraf 3 milliarder dækkes af Den Europæiske Socialfonds investeringer, og 3 milliarder hentes fra den særlige tildeling til ungdomsbeskæftigelsesinitiativet inden for underudgiftsområde 1b: »Økonomisk, social og territorial samhørighed«.

2.4 Finansieringen er tiltænkt de NUTS 2-regioner, som i 2012 havde en ungdomsarbejdsløshed (15-24 år) på over 25 %.

3. Generelle bemærkninger

3.1 Den dramatiske ungdomsarbejdsløshed, som er en kendsgerning i flere medlemsstater, retfærdiggør til overflod dette initiativ, som Rådet vedtog den 28. februar 2013, om indførelse af en ungdomsgaranti. Arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationerne har flere gange og på forskellig vis slået til lyd herfor.

3.2 Ifølge Kommissionen er der 7,5 millioner unge NEET'er ⁽¹⁾ i Unionen, svarende til 12,9 % af de unge europæere i alderen 15-24 år. Mange af dem har ikke færdiggjort en uddannelse på sekundærtrinet og er droppet ud af skolen; mange er indvandrere eller tilhører socialt dårligt stillede grupper i samfundet. Imidlertid er der i nogle lande også sket en forringelse af situationen for unge fra middelklassen (de nye fattige), som endnu ikke har gjort deres uddannelse færdig og er i fare for ikke at kunne fortsætte deres studier.

3.3 I tidligere udtalelser har EØSU understreget det katastrofale omfang, som ungdomsarbejdsløsheden har antaget i EU, og bedt alle berørte parter om at vedtage effektive og definitive hasteforanstaltninger for at gøre en ende på denne onde cirkel, som bringer en hel generations fremtid i fare ⁽²⁾. Dette er ikke kun et konkret problem for de berørte personer, men også en trussel mod den sociale samhørighed i EU, som på sigt vil kunne sætte den økonomiske vækst og konkurrenceevnen i Europa over styr.

3.4 EØSU er fortalere for, at de politikker, der nu er vedtaget, skal bidrage til at genvinde væksten og skabe stabil beskæftigelse af høj kvalitet, som er udstyret med de garantier og den beskyttelse, som traditionelt har bidraget til at opbygge den europæiske sociale model og til den sociale samhørighed. Samtidig peger udvalget endnu en gang på, hvor vigtigt det er, at arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationerne deltager fuldt ud i planlægningen, gennemførelsen og overvågningen af disse politikker.

3.5 I virkeligheden vil ungdomsbeskæftigelsesinitiativet, som indgår i ungdomsgarantien, kun kunne fungere, hvis »arbejdsmarkedets efterspørgsel« stimuleres tilsvarende (dvs. hvis der er økonomisk vækst). Derudover er uddannelse, lærlingeordninger og forbedringen af kompetencerne for millioner af unge med ringe udsigt til at blive integreret på arbejdsmarkedet enormt risikobetonede områder.

3.6 EØSU bemærker med bekymring, at Det Europæiske Råd først og fremmest opfatter Europas økonomiske vanskeligheder som et problem vedrørende budgetkonsolidering og end ikke forsøger at opføre offeromkostningerne eller de negative følgevirkninger, såsom massiv ungdomsarbejdsløshed, desillusion og håbløshed ⁽³⁾.

⁽¹⁾ NEET'er: udtrykket betegner unge, som hverken er under uddannelse eller i arbejde, og som har et lavt uddannelsesniveau.

⁽²⁾ Jf. navnlig EØSU's udtalelse »Unge på vej ind i beskæftigelse«, EUT C 161 af 6.6.2013, s. 67-72.

⁽³⁾ Omkostningerne ved de unges manglende integration på arbejdsmarkedet overstiger 150 milliarder EUR, dels i form af store sociale overførsler, dels i form af udeblevne skatteindtægter.

4. Særlige bemærkninger

4.1 I og med at de ændringer til forordningerne, som Kommissionen har fremlagt, har til formål at tilpasse den gældende forordning om Den Europæiske Socialfond og den mere generelle forordning om de forskellige EU-fonde til den beslutning, som Det Europæiske Råd traf på mødet den 7. og 8. februar, vedrører nedenstående bemærkninger ikke Kommissionens forslag, men de retningslinjer, som Rådet har vedtaget.

4.2 I en krisetid som den nuværende kan EØSU kun beklage, at Rådet foreslår et budget for Unionen for perioden 2014-2020, som er mindre end det foregående, hvilket betyder, at der ikke vil blive sat ind med de nødvendige midler for at tackle den aktuelle situation.

4.3 Det følger af denne beslutning, at den foreslåede finansiering til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden ikke består i en budgetforhøjelse, men at den tages fra bevillingerne til andre budgetposter, nemlig 3 milliarder fra Den Europæiske Socialfond og 3 milliarder fra samhørighedspolitikken.

4.4 Ligeledes er det samlede tildelte beløb på 6 milliarder EUR, fordelt på syv år, helt klart utilstrækkeligt⁽⁴⁾.

4.5 Valget af år 2012 som skæringsår for bestemmelse af den ungdomsarbejdsløshedsprocent (25 %), der er forudsætningen for at nyde godt af de nu afsatte midler, tager ikke

hensyn til krisens udvikling eller til den nuværende recession og kan betyde, at dramatiske situationer, som kan opstå i løbet af denne periode, bliver ignoreret. EØSU mener derfor, at der bør udvises større fleksibilitet for at kunne vurdere udviklingen i ungdomsarbejdsløsheden. En anden mulighed er at udvise forsigtighed og nedsætte procentdelen til 20 %.

4.6 Endvidere anbefaler EØSU, at aldersgrænsen for at være omfattet af ungdomsgarantien sættes op til 30 år, således at den kommer til at gælde for unge, som afslutter deres universitetsuddannelse senere, eller som befinder sig i overgangsfasen mellem uddannelse og beskæftigelse. Dette er særligt vigtigt for de lande, som har en særligt høj ungdomsarbejdsløshed.

4.7 EØSU støtter beslutningen om at fritage medlemsstaterne for at skulle medfinansiere den specifikke tildeling til ungdomsbeskæftigelsesinitiativet (3 milliarder EUR), og om at de midler, der afsættes til dette initiativ, ikke skal bidrage til resultatreserven på 5 %.

4.8 Med forbehold for ovenstående bemærkninger bekræfter EØSU, at dette initiativ bør støttes, men går dog ind for, at initiativet omdannes til en strukturforanstaltning som led i aktive beskæftigelsespolitikker og ikke begrænses til et instrument til imødegåelse af den nuværende økonomiske krise⁽⁵⁾.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁴⁾ Ifølge ILO, som godt nok i forsigtige vendinger har hilst dette initiativ velkommen, vil de finansieringer, der skal til for at kunne gøre sig håb om at ændre væsentligt på denne situation, være i størrelsesordenen 21 milliarder EUR.

⁽⁵⁾ I overensstemmelse med EØSU's udtalelse »Unge på vej ind i beskæftigelse« (EUT C 161 af 6.6.2013, s. 67-72). Ungdomsbeskæftigelsesinitiativet skal kobles sammen med det europæiske semester.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — CARS 2020: Handlingsplan for en konkurrencedygtig og bæredygtig bilindustri i Europa«

COM(2012) 636 final

(2013/C 271/20)

Ordfører: **Virgilio RANOCCHIARI**

Medordfører: **Monika HRUŠECKÁ**

Kommissionen besluttede den 8. november 2012 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — CARS 2020: Handlingsplan for en konkurrencedygtig og bæredygtig bilindustri i Europa«

COM(2012) 636 final.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Rådgivende Kommission for Industrielle Ændringer, som vedtog sin udtalelse den 12. marts 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 23. maj 2013, følgende udtalelse med 147 stemmer for, 1 imod og 6 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) værdsætter Kommissionens engagement og især næstformand for Kommissionen og kommissær for erhvervsliv og iværksæteri Antonio TAJANIS indsats for at kortlægge situationen i bilindustrien ved at høre alle berørte parter i CARS 21-ekspertgruppen og derefter på baggrund af resultaterne heraf at iværksætte en handlingsplan for at afhjælpe de vanskelige forhold i sektoren og sætte skub i genopretningen.

1.2 CARS 2020-meddelelsens handlingsplan indeholder en række overvejelser og anbefalinger, som EØSU giver sin fulde opbakning til, for så vidt angår mindst tre af de fire hovedpunkter: deltagelse i finansiering af forskning, intelligent lovgivning, som ikke skaber unødvendige omkostninger for sektoren, og udvikling af sektorens internationale dimension. Med hensyn til det fjerde punkt støtter EØSU Kommissionens forslag om foregribelse af forandringer, mens det stadig er i tvivl, for så vidt angår omstruktureringsprocessen.

1.3 Der er tale om en ambitiøs strategi, der sigter mod at skabe en passende balance mellem kampen mod klimaforandringer og behovet for en bedre konkurrenceevne: dvs. skabe en mere konkurrence- og bæredygtig bilindustri, som kan klare udfordringer fra den stadigt mere aggressive eksterne og interne konkurrence og sikre en overgang, som er samfunds-mæssigt acceptabel.

1.4 For at nå hertil er det nødvendigt at opstille fælles økonomiske og handelsmæssige politikker og udnytte alle tilgængelige EU-instrumenter for at gennemføre de anbefalede foranstaltninger så hurtigt som muligt og overvinde de forskelle, som indtil nu har hindret en hurtig og koordineret håndtering af krisen, samt, hvor det er relevant, revidere visse retningslinjer og afgørelser, der kan sætte en kæp i hjulet på handlingsplanen og den planlagte genopretning.

1.5 Et gennemgående problem i disse tider er manglen på midler til at supplere de stadig større investeringer, som både producenter og disses leverandører skal foretage i forskning, udvikling og innovation for at opfylde Kommissionens målsætninger i løbet af de kommende år. For SMV'er og andre relaterede og ofte afhængige virksomheder i sektorens forskellige dele er problemet endnu større.

1.6 EØSU er enig i Kommissionens beslutning om at undgå teknologispecifikke incitamenter, dvs. incitamenter der kun er rettet mod én teknologi, og som udelukker alle andre. Denne beslutning må imidlertid ikke betyde, at incitamenter på kort og mellemlangt sigt (som f.eks. metan, LPG eller de sidste nye højeffektivitetsmotorer) skaber hindringer for udviklingen på mellemlangt og langt sigt (som f.eks. elektriske og brintdrevne køretøjer).

1.7 Med hensyn til CO₂-forordningerne mener EØSU, at en tilgang baseret på livscyklusvurderinger er den eneste måde at begrænse bilindustriens samlede miljøaftryk på.

1.8 Ifølge meddelelsen står den europæiske bilindustri over for en vigtig omstrukturingsproces (med mulige nedlæggelser af produktionsanlæg), som vil påvirke beskæftigelsen. Meddelelsen undersøger imidlertid ikke og giver ikke detaljerede oplysninger om det vigtigste aspekt, som ligger til grund herfor: den overdimensionerede strukturelle produktionskapacitet i Europa. Selvom der ikke foreligger præcise oplysninger om omfanget, vurderer sektoreksperter, at der er tale om en overkapacitet på mellem tre og fem mio. køretøjer. EØSU tilskynder Kommissionen til hurtigt at iværksætte mere detaljerede undersøgelser for at nå frem til mere præcise tal for beskæftigelse og overkapacitet og de omkostninger, der er forbundet med underudnyttelse af kapacitet.

1.9 Kommissionen ønsker kun at spille en supplerende rolle i forhold til virksomheder, medlemsstater og regioner, men dette virker som en alt for defaitistisk indstilling, når man betænker, at hvis der ikke findes en fælles løsning på problemet, kan det svække en anden af meddelelsens målsætninger: *forbedring af konkurrenceevnen på de globale markeder*. EØSU mener derfor ikke, at spørgsmålet om den alt for store produktionskapacitet kan løses ved hjælp af isolerede løsninger. Der er snarere behov for en tovholder, som styrer selve processen.

1.10 EØSU beklager, at handlingsplanen ikke har behørigt fokus på dette vigtige sociale aspekt, og opfordrer Kommissionen til at påtage sig ansvaret og udøve sin initiativret til at udvikle retningslinjer og indsamle god praksis, der tidligere har vist sig at være effektiv, når det gælder om at undgå afskedigelser. Som følge af sagens hastende natur bør Kommissionen efter udvalgets opfattelse påtage sig rollen som koordinator for og eventuelt også yde finansiell støtte til det omfattende omstrukturingsarbejde, som, hvis ikke det styres på behørig vis, kan komme til at virke destabiliserende og skade beskæftigelsen i sektoren alvorligt. EØSU henstiller kraftigt til, at de lokale og regionale myndigheder inddrages tæt i alle omstrukturingsplaner.

1.11 Med henblik på en vellykket omstrukturering og for at fastholde sektorens produktionsbase i Europa er det nødvendigt at fremme en åben og konstruktiv social dialog. Det er den eneste måde, hvorpå man kan sikre den rette balance mellem handlingsplanens forskellige aspekter og samtidig lægge vægt på den menneskelige kapital, både hvad angår omskoling af arbejdstagere og forvaltning af afskedigelser, når tabet af arbejdspladser ikke længere kan undgås. Det gælder også for tilknyttede sektorer, der står over for de samme alvorlige problemer.

1.12 På kort sigt skal der på baggrund af erfaringerne fra krisen i 2008 og 2009 opstilles en europæisk ramme for foranstaltninger rettet mod at mindske de sociale forskelle for at undgå en forvrængning af EU's arbejdsmarked. Arbejdsmarkedets parter spiller en afgørende rolle i denne overgangsperiode.

1.13 Endelig mener EØSU, at EU bør styrke sin industripolitik, herunder især for produktionssektoren. Europa 2020-strategiens

mål kan ikke opfyldes uden en stærk og konkurrence-dygtig industrisektor, som er i centrum for EU's økonomiske udvikling. Det er nødvendigt at gennemføre proaktive politikker, der fremmer innovation og udvikling, og som omdanner nutidens problemer til fremtidige muligheder. Bilindustrien har brug for en industripolitik, som sigter mod bæredygtig vækst, og ikke kun mod at mindske produktionen. Der er behov for kapitalinvesteringer og investeringer i stadig mere veluddannede og kvalificerede menneskelige ressourcer. Teknologier, processer og design skal alle være med til igen at give den europæiske bilindustri en førerposition i den internationale produktion. Den internationale konkurrence skal håndteres ved hjælp af udvikling og innovation. Eventuel nedlæggelse af produktionsanlæg er helt sikkert ikke en tilstrækkelig løsning.

2. Baggrund

2.1 Med henblik på en bedre forståelse og vurdering af den handlingsplan, som EØSU er blevet anmodet om at udarbejde en udtalelse om, er det nødvendigt at se på det arbejde, der er gået forud, de erfaringer, der er gjort, samt den udvikling, der er sket, siden den første udgave af CARS 21.

2.2 I januar 2005 oprettede den daværende næstformand og industrikommissær, Günter VERHEUGEN, CARS 21-ekspertgruppen på højt niveau, et rammende akronym for »Competitive Automotive Regulatory System for the 21st Century«.

2.3 Formålet med CARS 21 var at udforme en politik og derved et europæisk regelsæt, der kunne styrke sektorens konkurrenceevne over for en stadig stærkere konkurrence på det globale marked. Initiativet får så meget desto større vægt i lyset af *automobilsektorens* ⁽¹⁾ betydning: sektoren beskæftiger ca. 12 mio. personer i Europa (med produktionsanlæg i 19 medlemsstater), investerer mere end 28 mia. euro årligt i F&U, har et handelsoverskud på ca. 90 mia. euro og bidrager til medlemsstaternes skatteindtægter med mere end 430 mia. euro, dvs. næsten 4 % af Europas BNP.

2.4 Ekspertgruppen færdiggjorde sit arbejde i december 2005 og fremlagde et dokument med 18 anbefalinger og retningslinjer, som Kommissionen skulle følge ved udarbejdelse af lovforslag. Reguleringspolitikken skulle sikre bilindustrien en fordelagtig og pålidelig ramme baseret på princippet om »intelligent lovgivning«, der for hvert lovforslag fastlægger cost-benefit-forholdene på baggrund af en nøje undersøgelse af konsekvenserne for industri og samfund og anerkender minimumsfristerne for de enkelte nødvendige tekniske innovationer samt fastsætter langsigtede mål med systematisk inddragelse af alle berørte parter.

2.5 I praksis blev gennemførelsen af disse anbefalinger ikke altid koordineret mellem alle Kommissionens direktorater og de andre EU-institutioner, men alt i alt var CARS 21-retningslinjerne meget nyttige, ikke blot for bilindustrien, men også for sektorens andre interessenter.

⁽¹⁾ Dette udtryk dækker alle leddene i bilindustriens forsyningskæde: køretøjsfabrikanter, leverandører af komponenter, distribution og eftersalgsservice. Produkterne omfatter personbiler, lette og tunge erhvervskøretøjer, motorcykler og mere generelt tohjulede motordrevne køretøjer, trehjulede motordrevne køretøjer samt motoriserede quadricykler.

2.6 I 2010, som følge af behovet for stadig mere miljøvenlige og effektive køretøjer, og skønt det europæiske marked befandt sig midt i en hidtil uset krise, så næstformand for Kommissionen og industrikommissær, Antonio TAJANI, at der var behov for at forny CARS 21 og indarbejde en række ændringer på grundlag af de tidligere erfaringer.

2.7 De tidligere udgaver af CARS 21-gruppen gav, selvom de blev vel modtaget, anledning til nogen kritik på grund af deres sammensætning. Ifølge nogle repræsenterede de ikke alle berørte parter og gav for meget plads til fabrikterne, men frem for alt inddrog de ikke alle de kommissærer, som kunne have en forbindelse til lovgivningspolitikken for sektoren.

2.8 For så vidt angår den nuværende gruppesammensætning, er man derfor opsat på at inddrage alle potentielle offentlige og private parter: otte EU-kommissærer, ni medlemsstater samt repræsentanter for de øvrige EU-institutioner, såsom EØSU og Regionsudvalget. Med hensyn til den private sektor er de resterende deltagere fra sektoren ud over fabrikterne bl.a. komponentleverandører, værksteder, olieindustrien samt fagforeninger, miljøbevægelser og repræsentanter for organisationer og bevægelser, som støtter nye motorteknologier, hvilket bringer det samlede antal deltagere i ekspertgruppen op på omkring 40 plus mødearrangører og eksperter.

2.9 Arbejdet blev påbegyndt på det første møde i ekspertgruppen på højt niveau i november 2010, og blev efterfølgende udviklet under en række møder for at munde ud i den endelige rapport, som blev drøftet og vedtaget i juni 2012.

2.10 Der var tale om et meget vigtigt initiativ, og Kommissionen, især GD for Erhvervspolitik, som stod for at koordinere arbejdet, skal have ros for den professionelle og effektive udarbejdelse af en rapport, som der var bred enighed om blandt deltagerne.

2.11 Som forklaret af Kommissionens næstformand, Antonio TAJANI, er meddelelsen om CARS 2020-handlingsplanen, som er genstand for nærværende udtalelse, baseret på disse erfaringer og den omtalte rapport.

3. Kommissionens meddelelse: CARS 2020-handlingsplanen

3.1 Handlingsplanen, som præsenteres i meddelelsen, er baseret på fire grundspørgsmål:

- Investering i avancerede teknologier og finansiering af innovation
- Stærkere indre marked og gennemførelse af intelligent lovgivning

- Forbedring af konkurrenceevnen på de globale markeder
- Foregribende tilpasning og begrænsning af de produktionsmæssige omstruktureringers sociale konsekvenser.
- For hvert punkt er der planlagt en række initiativer. Gennemførelsen af disse initiativer skal overvåges gennem nedsættelsen af en ekspertgruppe på højt niveau »CARS 2020« – med de samme deltagere som i CARS 21 – som hvert år skal holde et uformelt møde, og som også vil afholde ekspertmøder om emner vedrørende bilindustriens konkurrenceevne.

3.2 Investering i avancerede teknologier og finansiering af innovation

Kommissionen vil:

- fortsætte samarbejdet med EIB for at sikre tilgængelig finansiering til bilindustriens F&U-aktiviteter,
- samarbejde med industrien om at udarbejde et europæisk initiativ for »grønne« køretøjer under **Horisont 2020** ⁽²⁾,
- gennemføre målsætningerne om nedbringelse af CO₂-emissioner for personbiler og lette erhvervskøretøjer inden 2020,
- støtte udviklingen af en ny køreprøvecyklus og testprocedure for at måle brændstofforbrug og emissioner ud fra mere realistiske køreforhold,
- fortsætte trafiksikkerhedsarbejdet i overensstemmelse med målene for sine **politiske retningslinjer 2011-2020** ⁽³⁾,
- udarbejde en strategi for alternative brændstoffer og fremlægge et lovforslag om de infrastrukturer, som er nødvendige for at kunne udnytte dem.

3.3 Stærkere indre marked og gennemførelse af intelligent lovgivning

Kommissionen vil:

- indlede en dialog med interessenterne for at nå frem til en aftale om selvregulering vedrørende distribution af nye køretøjer,
- fastlægge retningslinjer for de finansielle incitamenter til renere og mere energieffektive køretøjer, der er indført af medlemsstaterne,

⁽²⁾ Horisont 2020, COM(2011) 808 final og COM(2011) 809 final af 30. november 2011 – det foreslåede rammeinstrument for finansiering af forskning og innovation for 2014-2020 med et forventet budget på i alt 80 mia. euro.

⁽³⁾ COM(2010) 389 final.

— atter understrege princippet om »intelligent lovgivning«, som er et af den første CARS 21-gruppens vigtigste resultater (og som også fremhæves i den nuværende gruppe), samt indarbejde en vurdering af indvirkningerne på konkurrenceevnen i konsekvensanalyserne for lovforslagene,

— evaluere rammerne for typegodkendelse af køretøjer og indarbejde bestemmelserne om markedsovervågning heri.

3.4 Forbedring af konkurrenceevnen på de globale markeder

Kommissionen vil:

— vurdere konsekvenserne af alle frihandelsaftaler og overvåge deres samlede indvirkning på sektorens konkurrenceevne,

— revidere FN/ECE-aftalen ⁽⁴⁾ og inkorporere tredjelandes markeder,

— så vidt muligt kombinere den multilaterale lovgivning under FN/ECE-rammerne med et bilateralt lovgivningsmæssigt samarbejde i anledning af handelsaftalerne med lande uden for FN/ECE.

3.5 Foregribende tilpasning og begrænsning af de produktionsmæssige omstruktureringers sociale konsekvenser

Kommissionen vil:

— støtte oprettelsen af et europæisk *Automotive Skills Council* og inddrage alle interessenter, herunder organisationer, der udbyder undervisning, med henblik på at analysere udviklingen, hvad angår beskæftigelse og færdigheder i bilindustrien, og dermed den kvalifikationskløft, der skal tackles,

— fremme brugen af Den Europæiske Socialfond (ESF) til omskoling af arbejdstagere og brugen af Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen (EGF) i mere alvorlige tilfælde af fabrikslukninger eller nedskæringer,

— overvåge omstruktureringsaktiviteterne og sikre, at EU-lovgivningen vedrørende det indre marked og især vedrørende statsstøtte bliver overholdt,

— med hensyn til omstruktureringen af den produktionsmæssige overkapacitet varetage en supplerende funktion i forhold til industrien, som er ansvarlig for styringen af omstrukturingsprocessen.

4. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs bemærkninger

4.1 EØSU glæder sig over Kommissionens meddelelse, hvis handlingsplan ikke alene stadfæster mange af CARS 21-ekspert-

gruppens anbefalinger, men også forpligter sig til at holde liv i dialogen med CARS 21-deltagerne for at følge og løbende vurdere samt eventuelt ajourføre gennemførelsen af de indarbejdede anbefalinger.

Produktionskapaciteten i Europa

4.2 I forbindelse med ovenstående fremhæver EØSU en vigtig mangel i meddelelsen: Der fokuseres ikke i tilstrækkelig grad på problemet med den produktionsmæssige overkapacitet, som blot inkluderes som et aspekt i den generelle omstruktureringsproces. Dimensioner og informationer vedrørende dette problem belyses hermed.

4.3 Ifølge AlixPartners ⁽⁵⁾ »lå ca. 40 europæiske bilfabrikker sidste år under dækningspunktet på 75-80 % af produktionskapaciteten [...] og omkring 10 fabrikker udnyttede under 40 % af deres kapacitet«. Det vil sige, at mellem 2007 og 2012 faldt bilsalget i Europa med 3,5 mio. køretøjer, svarende til et fald på ca. 23 %. For erhvervskøretøjer var faldet på 34,6 %. Situation er endnu mere kritisk for motorcykelsektoren, hvor antallet af indregistreringer faldt med 46 % – en procent, der er næsten dobbelt så stor som de firehulede køretøjers.

4.4 Det bør dog tilføjes, at sektoreksperter er uenige om størrelsen på overkapaciteten, der svinger mellem tre og fem mio. køretøjer alt efter de anvendte kriterier for dataindsamling. EØSU mener, at Kommissionen på trods af de tilknyttede vanskeligheder bør handle hurtigt og iværksætte mere detaljerede undersøgelser for at nå frem til mere præcise tal.

4.5 Produktionsmæssig overkapacitet er også et af de første led i en lang række årsagsforbindelser, som har stor indvirkning på bilindustriens konkurrenceevne: produktionsmæssig overkapacitet, høje faste omkostninger, priskrig, lavere rentabilitet og forværring af den økonomiske situation, nedlæggelse af anlæg, færre investeringer generelt og især i F&U samt risiko for en svækket konkurrenceevne i det lange løb. EØSU tilskynder derfor Kommissionen til ikke at undervurdere det faktum, at overkapacitet også påvirker handlingsplanens tredje søjle: *forbedring af konkurrenceevnen på de globale markeder*.

4.6 Det er udelukket at håndtere spørgsmålet ud fra en forenklet tilgang, eftersom situationen varierer fra land til land og fra en producent til en anden. Selvom den gennemsnitlige produktionskapacitet i Europa for 2012 ligger på omkring 70 %, er der store forskelle medlemsstaterne imellem: 80 % i Det Forenede Kongerige og Tyskland, 70 % i Spanien og 60 % i Frankrig, mens Italien ligger lige lidt over 50 % (kilde: The Economist). Forskellene mellem de enkelte producenter afhænger af en række faktorer. En af disse er eksportniveauet, da producenter, som eksporterer meget til lande uden for EU (som f.eks. BMW, Audi og Daimler), er i en bedre position end producenter, der er mere afhængige af hjemmemarkedet.

⁽⁴⁾ Aftalen fra 1958 fra De Forenede Nationers Økonomiske Kommission for Europa (FN/ECE) om international teknisk harmonisering i automobilsektoren.

⁽⁵⁾ AlixPartners »Automotive outlook 2012 – An industry at the crossroads«, Jens-Ulrich Wiese, IFF – Prag, den 21. september 2012.

4.7 En anden faktor er differentieringen mellem producenter og de enkelte målgrupper. En undersøgelse fra Roland Berger viser, at anlæggenes udnyttelsesgrad varierer alt efter målgruppen. Producenter og fabrikanter i økonomiklassen (Dacia/Logan, Chery, Hyundai, Chevrolet) har en udnyttelsesgrad på 77 %, mens de i den almindelige mellemkategori (PSA, Renault-Nissan, Toyota, Suzuki, Fiat, Opel, VW) har en udnyttelsesgrad på 62 %, og endelig har premium-/højprissegmentet (BMW, Mercedes, Audi, Lexus, Infinity, DS) en udnyttelsesgrad på 83 %.

4.8 At de enkelte producenter og nationale og regionale regeringer iværksætter isolerede løsninger, vil derfor ikke fjerne den produktionsmæssige overkapacitet. EØSU mener, at der er behov for en tovholder til at koordinere processen, og at denne opgave bør varetages af Kommissionen.

Investering i avancerede teknologier og finansiering af innovation

4.9 Planen afsætter ikke flere støttemidler end den allerede afsatte og tilgængelige finansiering. Meddelelsen indeholder ikke den målsætning, som blev fremsat af Kommissionens næstformand, Antonio TAJANI, ved opløsningen af CARS 21, om at øge finansieringen under Horisont 2020 til »grønne« køretøjer fra en til to mia. euro. På nuværende tidspunkt er muligheden for nye tiltag fra EIB kun ønsketænkning, som bygger på den seneste kapitalforøgelse på 10 mia. euro.

4.10 Hele bilindustriens forsyningskæde, som skal udføre mange FUI-aktiviteter for at foretage det teknologiske spring, der skal gøre det muligt at producere mere »grønne« køretøjer inden 2020, får brug for flere EU-midler til at sætte skub i sine egne investeringer, som er blevet mere vanskelige at foretage på et europæisk marked, der ikke ser ud til at slippe ud af krisen i den nærmeste fremtid.

4.10.1 EØSU ser i den sammenhæng positivt på den implicitte reference til teknologisk neutralitet i forhold til de forskellige former for fremdrift (forbrændingsmotorer og elektrisk, hybrid og brændselscellefremdrift), der bør være vejledende for EU's støtte til F&U- og innovationsaktiviteter med henblik på at udvikle »den mangfoldige portefølje af brændstoffer, der er nødvendige for at opfylde klimamålene«.

4.10.2 I tråd med ovennævnte princip om teknologisk neutralitet er Kommissionens engagement i udviklingen af infrastrukturer, som letter alternative brændstoffers markedsindtrængning uden a priori-præferencer for elektricitet, brint, bæredygtige biobrændstoffer eller metan (naturgas og biogas og LPG), meget velkomment. Kommissionen har med henblik herpå fremlagt en strategi for alternative brændstoffer og et lovforslag om de relevante infrastrukturer med angivelse af minimumskravene for antal påfyldnings-/genopfyldningsstrukturer. Desværre – og i klar modstrid med handlingsplanens mål om at fremme en udvidelse af disse strukturer – går et nyt direktivforslag om

energibeskatning ind og slår ned på ikke blot diesel, men også alternative brændstoffer som f.eks. metan og biogas, og bremser deres udbredelse på markedet.

4.10.3 Kommissionens holdning til »teknisk neutralitet« giver imidlertid anledning til to vigtige spørgsmål:

- a) Kommissionen tager ikke stilling til de forskellige teknologiers påvirkninger hverken med hensyn til tid (kortsigtede resultater over for langsigtede resultater) eller med hensyn til de omkostninger, der er forbundet med de enkelte løsninger for virksomheder og offentlige myndigheder (f.eks. i form af incitamenter), men anfører, at indvirkningen er beregnet ud fra et kilde-til-hjul-grundlag.
- b) Kommissionen får ikke fulgt op på et vigtigt aspekt, som blev behandlet i CARS 21-ekspertgruppens redegørelse, hvoraf det på s. 73 fremgår, at »det er nødvendigt at undersøge, hvorvidt bilindustriens arbejdskraftintensitet vil falde på langt sigt i takt med, at elbiler (som består af færre dele og derfor ikke er så arbejdskraftintensive) vinder indpas på markedet. Elektrificeringen betyder også, at fremdriftssystemet bliver mere enkelt (fra ca. 1.400 løsdele i et traditionelt system til ca. 200 dele i et elektrisk)«. Disse oplysninger viser, at teknisk neutralitet ikke er ensbetydende med neutralitet i henseende til de sociale og økonomiske indvirkninger på forsyningskæden. Kommissionen forventes i den forbindelse snart at offentliggøre en undersøgelse af de nye teknologiers indvirkning på produktionscyklussen og beskæftigelsen.

4.11 Biler udleder meget CO₂. Udvalget mener, at man kan opnå en mere nøjagtig måling af køretøjers CO₂-emissioner ved at udføre livscyklusvurderinger, som tager højde for alle emissioner, der udledes i løbet af et produkts levetid, fra produktionen af råstoffer til enden på dets livscyklus.

4.12 Selvom meddelelsen bekræfter forpligtelsen til at opfylde målene om nedbringelse af CO₂, nævner den intet om muligheden for, at Kommissionen kan foreslå en revision af direktiv 1999/94/EF om brændstoføkonomimærkning med henblik på obligatorisk angivelse af de absolutte værdier for CO₂-emissioner for alle motorkøretøjer. Et sådan initiativ vil være ganske kærkomment, eftersom man i øjeblikket er i færd med at diskutere en forordning, som fastlægger de nye grænser for køretøjer til 95 gr. CO₂ pr. km, som anbefalet af EØSU i en nylig udtalelse ⁽⁶⁾.

4.13 En anden interessant udmelding vedrører et nyt europæisk initiativ om grønne biler inden for rammerne af Horisont 2020 (som opfølgning på det europæiske initiativ vedrørende grønne biler (European Green CARS Initiative (EGCI) offentlig-privat partnerskab)), som delvis skal realiseres med privat finansiering.

⁽⁶⁾ EUT C 44 af 15.2.2013, s. 109.

4.14 Samtidig vil det ikke være tilstrækkeligt blot at udvikle nye teknologier, hvis der ikke parallelt hermed sikres en hensigtsmæssig efteruddannelse af arbejdsstyrken. Nye teknologier vil kræve nye færdigheder og kompetencer hos arbejdstagerne. Disse er ikke til stede i sektoren for øjeblikket og er til dels endnu ikke færdigudviklede i uddannelsessystemet. Dette kræver på den ene side en vedvarende indsats fra sektorens arbejdsgivere, der må introducere nye lærlinguddannelser, og på den anden side et samarbejde med uddannelses- og efteruddannelsesinstitutioner samt forsknings- og højere uddannelsesinstitutioner, der skal være i stand til at tilbyde nye læreplaner.

Stærkere indre marked og gennemførelse af intelligent lovgivning

4.15 Det er på sin plads at fremhæve, at forpligtelsen til at lovgive i overensstemmelse med princippet om intelligent lovgivning bør være hjørnestenen i retsreglerne for denne sektor gennem anvendelse af parametre som cost-benefitforhold, *lead time* ⁽⁷⁾ og indvirkning på industriens konkurrencedygtighed på de globale markeder.

4.16 Det er også meget nyttigt at udarbejde retningslinjer for de finansielle incitamenter til miljøvenlige køretøjer og at basere disse på objektive og tilgængelige oplysninger, som f.eks. CO₂-emissioner, for at hindre, at markedet splittes op på grund af ikke-koordinerede tiltag.

4.17 Med hensyn til de tidsmæssige virkninger bør der også tages hensyn til forbrugernes syn på nye teknologier, herunder især elektricitet. De hidtidige resultater har ikke været tilfredsstillende og lever alt andet lige ikke op til forventningerne. Derfor bør vi stille os selv det spørgsmål, om det ikke giver mere mening at gå efter korte og mellemlange miljømål og foretage større investeringer i forskning i den nye generation højeffektivitetsmotorer.

4.18 Hvad angår den elektriske fremdrift og dens fremtidige udvikling er det også nødvendigt at huske på, at der er stor forskel og afstand mellem beregningerne alt afhængig af, hvilke parametre, der er anvendt. Sammenligner man de forskellige prognoser ⁽⁸⁾, når man frem til multiplikationsfaktorer, der går fra et til ti.

Forbedring af konkurrenceevnen på de globale markeder

4.19 Efter bilindustriens kritik af aftalen med Sydkorea ⁽⁹⁾ har CARS 21-ekspertgruppen haft mange diskussioner om frihandelsaftaler. Det blev desuden nødvendigt at analysere

disse aftalers samlede indvirkning, da der blev mulighed for at koordinere de europæiske industri- og handelspolitikker yderligere med henblik på fuldstændigt at fjerne de ikketoldmæssige barrierer for den europæiske eksport. EØSU bakker derfor op om Kommissionens beslutning om at iværksætte en undersøgelse af frihandelsaftaler, der allerede er indgået, og aftaler, som er ved at blive udarbejdet (som den med Japan) for at vurdere aftalernes samlede indvirkning på bilindustriens konkurrenceevne.

4.20 Mere generelt sætter EØSU pris på Kommissionens indsats for at gennemføre en handelspolitik, der sigter mod at fastholde en stærk bilindustribase i Europa ved at udnytte og finjustere de tilgængelige instrumenter, lige fra revisionen af FN/ECE-aftalen til udarbejdelsen af en ny forordning om internationale køretøjstypegodkendelser.

4.20.1 Udfordringerne i den europæiske bilindustri har imidlertid også en indvirkning på de nationale markeder, hvis fremtidige chancer for succes vil blive påvirket af ændringer i efterspørgsel og mentalitet. Det er et vigtigt spørgsmål, som skal tages op sammen med konkurrenceevnen på de globale markeder.

Foregribende tilpasning og begrænsning af de produktionsmæssige omstruktureringers ⁽¹⁰⁾ sociale konsekvenser

4.21 En strategi for en succesrig og bæredygtig bilindustri i Europa skal ikke blot omfatte investeringer i nye teknologier og innovation kombineret med intelligent lovgivning og et forbedret indre marked. Strategien må især indtage en central plads i EU's industripolitik, og spørgsmål vedrørende arbejdsstyrken skal tildeles samme prioritet og opmærksomhed som alle andre aspekter.

4.22 For at kunne fastholde en industribase i Europa er det nødvendigt, at virksomhederne er i stand til hurtigt at kunne tilpasse deres produktionskapacitet til nye teknologier og markedsudviklingen, og at de har en kvalificeret arbejdsstyrke, som løbende ajourføres. Oprettelsen af det europæiske *Automotive Skills Council* i 2013 er derfor meget velkommen. Dette råd vil inddrage alle interesserede parter og udarbejde anbefalinger til de politisk ansvarlige om kompetenceudviklingen i sektoren og om uddannelses- og efteruddannelsesbehovene forud for de forventede ændringer. Kontinuerlig opkvalificering gør arbejdsstyrken beskæftigelsesegnet og udgør den bedste løsning, som alle interessenter bør arbejde for. Der bør i særlig grad fokuseres på SMV'er og deres specifikke problemer på dette område.

⁽⁷⁾ *Lead time*: den tid, det tager industrien at opfylde krav, som indebærer ændringer af bilens konstruktion.

⁽⁸⁾ Roland Berger »Rebound of the US suppliers industry«, Detroit, oktober 2012.

⁽⁹⁾ I perioden fra 1. juli 2011 til 30. juni 2012 (første år efter aftalens ikrafttrædelse) blev der importeret 433 000 køretøjer fra Sydkorea svarende til en stigning på 46 % i forhold til de foregående 12 måneder (kilde: Eurostat).

⁽¹⁰⁾ Som det fremgår af Kommissionens grønbog »Omstruktureringer og foregribelse af forandringer: Hvilken lære kan vi drage af den økonomiske krise?« (COM(2012) 7 final) er omstruktureringer en del af hverdagen for virksomheder, arbejdstagere, offentlige myndigheder og andre involverede interesserede parter. De kan bestå i en omfordeling af ressourcer til aktiviteter med en større merværdi og med en hurtigere vækst, omskoling af arbejdstagere, midlertidig nedsættelse af arbejdstiden, nedlæggelse af dele af forsyningskæden eller af produktionsanlæg.

4.23 Forebyggende foranstaltninger, der skal hindre, at omstruktureringen får negative konsekvenser for beskæftigelsen, bør gøre fuld brug af den sociale dialog generelt, men først og fremmest undersøge det europæiske samarbejdsudvalgs ret til at deltage og blive hørt i situationer med omstrukturering og dets potentiale til at spille en aktiv rolle i fremlæggelsen af alternative løsninger. Behørig kommunikation mellem leverandører og de endelige producenter bør gøre det muligt at hindre en domino-effekt på de bilproducerende regioners økonomi, hvis det bliver nødvendigt at nedlægge produktionsanlæg, eftersom nedlæggelse af samlefabrikker vil påvirke hele produktionskæden fra start til slut.

4.24 Som anført i punkt 4.2-4.8 lader det imidlertid til, at meddelelsen undgår dette spørgsmål og kun indeholder kun en generel reference til en »omstrukturerings-« proces uden at nævne nogen af årsagerne bag. Især »det langvarige strukturelle problem med overkapacitet«, som nævnes på side 6, og som er årsagen til, at nogle producenter har varslet nedlæggelse af anlæg, bliver ikke taget op igen i denne del af dokumentet. På baggrund af faktorer som forbrugernes købekraft, produkt-politik, stramninger og andre offentlige politikker mener EØSU derfor, at det vil være nødvendigt at undersøge, i hvilket omfang overkapacitet udgør en midlertidig ubalance mellem produktionskapaciteten, som afhænger af den traditionelle geografiske distribution, og efterspørgslen i Europa.

4.25 Med andre ord tager handlingsplanen ikke fat på årsagen til omstruktureringsprocessen og ser heller ikke på dens omfang, men noterer sig i stedet blot situationen og foreslår kun at gribe ind for at mildne de sociale konsekvenser. Derved bliver ansvaret for processen overladt til bilindustrien, mens Kommissionen sammen med medlemsstaterne og de lokale myndigheder kun kommer til at spille en marginal rolle. Meddelelsen foreslår altså ikke at koordinere omstruktureringens foranstaltninger og fremlægger ej heller retningslinjer for medlemsstaternes foranstaltninger.

4.26 Tager man niveauet for uudnyttet produktionskapacitet med i betragtning, mener EØSU derfor ikke, at det er hensigtsmæssigt, at Kommissionens rolle kun er supplerende i forhold til andre aktører.

4.27 Med hensyn til omstruktureringen indeholder meddelelsen om CARS 2020 en række interessante punkter, som

uddybes på s. 20. Her fremgår det, at Kommissionen vil »relancere den tværtjenstlige taskforce til at studere og følge op på de vigtigste tilfælde af lukning eller signifikant reduktion af bilfabrikker. Taskforcen har i tidligere tilfælde i bilindustrien været aktiv og meget effektiv«. (Der henvises til sagen om VW Forest og MG Rover). EØSU anmoder om, at der udføres en specifik undersøgelse af disse resultater og en vurdering af, hvordan disse kan anvendes som bedste praksis i forhold til den aktuelle situation.

4.28 EØSU tilskynder til at undersøge alternativer til omstruktureringsprocesser med udgangspunkt i tidligere succesfuld praksis, og/eller nuværende, f.eks. Opels produktionsanlæg i Bochum, hvor fagforeninger og arbejdsgiverrepræsentanter, herunder også eksterne interessenter, er kommet til enighed om en lang række forskellige foranstaltninger med henblik på at nå frem til en socialt acceptabel løsning med tanke på den planlagte nedlæggelse af anlægget ved udgangen af 2016.

4.29 Der er imidlertid behov for at udvikle et perspektiv for en langsigtet industripolitik for sektoren. Dette er uhyre vigtigt, for så vidt angår alle kortsigtede beslutninger om en tilpasning af produktionskapaciteten. Det at man blot nedlægger produktionsanlæg, forbedrer ikke sektorens overordnede evne til at håndtere fremtidige udfordringer, og det har enorme konsekvenser for hele forsyningskæden. Der er i stedet behov for at arbejde mod en omlægning af sektoren og udarbejde nye politikker for produkter, der stemmer bedre overens med forbrugernes forventninger, og derved give bilindustrien mulighed for at blive bæredygtig i det 21. århundrede.

4.30 I en sådan situation med vedvarende lave salgsniveauer og deraf følgende fald i indtægter vil der ellers være en risiko for, at fabrikanter, der har specialiseret sig i den almindelige mellemkategori, vælger at mindske byrden ved en nedadgående produktion ved at nedlægge anlæg i Vesteuropa og omlægge produktionen til deres resterende fabrikker i de nye medlemsstater eller udenfor Europa, hvoraf mange er åbnet for nylig, for at drage fordel af lavere lønninger og dårligere arbejdsforhold.

4.31 Endelig har Kommissionen øvet en prisværdig indsats for at overvåge overholdelsen af reglerne om statsstøtte og det indre marked samt for at tilskynde medlemsstaterne til at anvende ESF og EGF, men i lyset af ovenstående er dette langt fra nok.

Bruxelles, den 23. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Miljøvenlig energi til transport: En europæisk strategi for alternative brændstoffer«

COM(2013) 17 final

og om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer«

COM(2013) 18 final – 2013/0012 (COD)

(2013/C 271/21)

Ordfører: **Stefan BACK**

Kommissionen besluttede den 24. januar 2013 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Miljøvenlig energi til transport: En europæisk strategi for alternative brændstoffer«

COM(2013) 17 final.

Europa-Parlamentet og Rådet besluttede henholdsvis den 5. februar 2013 og den 8. februar 2013 under henvisning til artikel 91 og 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer«

COM(2013) 18 final – 2013/0012 (COD).

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet, som vedtog sin udtalelse den 30. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj, følgende udtalelse med 147 stemmer for, 1 imod og 5 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 EØSU hilser pakken om miljøvenlig energi til transport⁽¹⁾ velkommen og bifalder dens mål om at tilvejebringe betingelserne for en massiv udbredelse af rene drivmidler fra rene energikilder.

1.2 EØSU bifalder tilgangen, der bygger på markedsudvikling og en minimumsinfrastruktur for opladning/påfyldning med fælles standarder, der skal skabe forbrugertillid og sikre mobilitet på tværs af grænserne.

1.3 EØSU finder det også positivt, at direktivforslaget fokuserer på forbrugerinformation og forbrugertillid som en af vejene til udvikling af et massemarked, hvilket er en afgørende

forudsætning for at få køretøjer med alternative fremdriftssystemer til en rimelig pris.

1.4 EØSU bifalder det bidrag til vækst og jobskabelse, der kan forventes at følge med de nye markedsmuligheder og den europæiske industris øgede konkurrenceevne takket være udviklingen af alternative brændstoffer og af en infrastruktur for dem.

1.5 En strategi for miljøvenlige brændstoffer bør ikke kun omfatte en række »modne« brændstoffer, men også tage langsigtede spørgsmål op om andre miljøvenlige energikilder, den hurtige og brede udvikling i denne sektor og behovet for at tilskynde til innovation og markedsintroduktion.

1.6 EØSU henviser her til de spørgsmål, det rejser i sin udtalelse om indirekte ændringer i arealanvendelsen (ILUC)/bio-brændstoffer (TEN/502 – CES2363-2012), især punkt 1.9-1.12, som påviser problematikens kompleksitet og langsigtede karakter samt behovet for konstant revurdering.

⁽¹⁾ Meddelelse om »Miljøvenlig energi til transport: En europæisk strategi for alternative brændstoffer« (meddelelsen), forslag til direktiv om etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer (forslaget) og det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene om LNG (flydende naturgas) i søfarten (arbejdsdokumentet).

1.7 På denne baggrund mener EØSU, at meddelelsens langsigtede strategiske mål i højere grad bør afspejles i forslaget til direktiv. De nationale politikammer for alternative brændstoffer og den tilhørende infrastruktur, som ifølge forslaget skal etableres af medlemsstaterne, burde eksempelvis omfatte alle de energikilder, som f.eks. biobrændstoffer, der betragtes som vigtige i meddelelsen.

1.8 Forslaget burde derfor fastlægge en økonomisk og miljømæssigt optimeret kombination af brændstoffer på EU-niveau, hvor koordinerede nationale politikker kunne medvirke til øget udvikling og udbredelse. Med dette for øje bør forslagets artikel 3, 8 og 10 samt bilag I revideres.

1.9 EØSU tvivler på, at en offentlig infrastruktur til opladning af elektriske køretøjer kan opbygges uden offentlig finansiering, i det mindst i den indledende fase, indtil antallet af el-køretøjer har nået et niveau, hvor opladningsafgifter kan finansiere investeringen i rimeligt omfang.

1.10 EØSU understreger, at det er nødvendig at sikre en glat og holdbar overgang til et ændret energimix, og at det er vigtigt at medtænke mulighederne for at forbedre de fossile brændstoffers miljøvenlighed.

1.11 EØSU gør opmærksom på faren for at blokere udviklingen af nye og mere levedygtige tekniske løsninger for forskellige transportformer og brugergrupper. Et eksempel herpå er den stærke opbakning til flydende naturgas (LNG) i søfarten, selv om nye og billigere alternativer er under udvikling. Samtidig dukker der nye, brugervenlige energiløsninger op for lastbiler, busser og tohjulede køretøjer.

2. Indledning: politisk baggrund og præsentation af Kommissionens meddelelse og forslag til direktiv

2.1 I sine flagskibsinitiativer »Et ressourceeffektivt Europa« og »Innovation i EU« behandler Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst spørgsmål som klimaforandringer, energi- og ressourceknaphed og behovet for at øge konkurrenceevnen og forbedre energisikkerheden gennem en mere effektiv brug af ressourcer og energi. På transportområdet opfordrer Kommissionen i sin 2011-hvidbog om transportpolitik til et brud med transportens olieafhængighed og sætter et reduktionsmål på 60 % for transportens drivhusgasemissioner i 2050. I de ti mål for et konkurrencedygtigt og ressourceeffektivt transportsystem, der opstilles i hvidbogen, henvises der bl.a. til udvikling og anvendelse af nye og bæredygtige brændstoffer og fremdriftssystemer. Disse mål omhandles i hvidbogens liste over planlagte initiativer under initiativ 24, »En teknologikøreplan«, og initiativ 26, »En lovramme for innovativ transport«. Kommissionens meddelelse og forslag til direktiv tager disse emner op i større eller mindre omfang.

2.2 EØSU har i en række udtalelser efterlyst et initiativ fra Kommissionens side til fremme af alternative brændstoffer og den tilhørende infrastruktur. Der er tale om følgende:

— Udtalelsen om hvidbogen om transportpolitik ⁽²⁾, punkt 4.19 og 4.20, hvor EØSU udtrykker en positiv holdning til udvikling og anvendelse af renere og mere energieffektive fremdriftssystemer og bakker op om »grøn bil«-initiativet og 2010-strategien for udvikling af renere køretøjer. I punkt 4.30 bifalder EØSU det fokus, der sættes på anvendelsen af elektriske køretøjer og på opbygningen af den nødvendige infrastruktur til genopladning af batterier, og henviser til sin udtalelse om »Større udbredelse af elektriske køretøjer« ⁽³⁾, hvor udvalget helhjertet går ind for tiltag i den retning med henblik på at reducere drivhusgasemissioner og afhængighed af olieimport. Betydningen af intelligent teknologi, der kan muliggøre anvendelse af elektriske køretøjer som energileverandører i spidsbelastningsperioder, nævnes også.

— Udtalelsen om svovlindholdet i skibsbrændstoffer ⁽⁴⁾, hvor EØSU bifalder Kommissionens ønske om at forbedre betingelserne for overholdelse af lovgivningen ved hjælp af en »toolbox«, der omfatter teknologiske tiltag såsom anvendelse af alternative brændstoffer (flydende naturgas-LNG) og strømforsyning fra land, og gennem investeringer fra såvel den private som den offentlige sektor.

— Udtalelsen om forslag til nye retningslinjer for transeuropæiske transportnet ⁽⁵⁾. EØSU fremfører heri, at kravet om adgang til alternative, rene brændstoffer bør skærpes, da det er afgørende for at kæde TEN-T-retningslinjerne sammen med den kommende strategi for alternative brændstoffer til transport.

2.3 Den energitransportpakke, som Kommissionen har fremlagt, består af følgende:

— En meddelelse, som giver et overblik over den politiske baggrund og mål samt over de alternative brændstoffer, der findes i dag, og som fastlægger prioriterede områder for yderligere EU-tiltag.

— Et forslag til direktiv, der har til formål at sikre opbygningen af en minimisinfrastruktur for alternative brændstoffer og implementeringen af fælles tekniske specifikationer for denne infrastruktur i EU for at sikre fuld mobilitet inden for EU og opnå stordriftsfordele.

⁽²⁾ EØSU's udtalelse om »Hvidbog: En køreplan for et fælles europæisk transportområde – mod et konkurrencedygtigt og ressourceeffektivt transportsystem«, EUT C 24 af 28.1.2012, s. 146.

⁽³⁾ EØSU's udtalelse om »Større udbredelse af elektriske køretøjer«, EUT C 44 af 11.2.2011, s. 47.

⁽⁴⁾ EØSU's udtalelse om svovlindholdet i skibsbrændstoffer, EUT C 68 af 6.3.2012, s. 70.

⁽⁵⁾ EØSU's udtalelse om forslag til nye retningslinjer for transeuropæiske transportnet, EUT C 143 af 22.5.2012, s. 130.

2.4 De brændstoffer, der beskrives i meddelelsen, er naturgas, herunder metan (LNG, CNG, GTL), elektricitet, biobrændstoffer og brint. De har forskellige karakteristika og forskellige anvendelser. Meddelelsen udstikker en strategi for alle transportformer. Strategien forsøger at etablere en ramme, der på lang sigt kan styre den teknologiske udvikling og investeringer i udbredelsen af disse brændstoffer med det formål at mindske afhængigheden af olie, forbedre brændstofsikkerheden og reducere emissionerne. Strategien forudsætter en indsats på fire områder:

- Infrastrukturen for alternative brændstoffer skal opbygges så dækkende, at der skabes sikkerhed for anvendelsesmulighederne og for mobiliteten i hele Europa. Det vil muliggøre en mere udbredt anvendelse af køretøjer og skibe, som bruger alternative brændstoffer, med fokus på elektricitet, brint, CNG og LNG. Investeringerne i opbygning af den nødvendige infrastruktur (skønsmæssigt 10 mia. EUR) vil give afkast i form af øget udbredelse på markedet. Direkte offentlig finansiering kan undgås, hvis der anvendes redskaber såsom byggetilladelser, koncessioner, regler om indkøb, regler om adgang og afgifter samt ikke-finansielle incitamenter.
- Der er behov for fælles tekniske specifikationer – mest haster det for grænsefladen mellem elektriske køretøjer og ladestander, men også for brint, CNG og LNG.
- Forbrugernes tillid er altafgørende. Midlerne til opnåelse af forbrugernes accept omfatter både ikke-finansielle tiltag, f.eks. privilegerede adgangsrettigheder for elektriske køretøjer og oplysningskampagner, og finansielle incitamenter.
- Den teknologiske udvikling tackles på følgende måder: a) inden for rammerne af Horisont 2020-programmet vil der blive stillet midler til rådighed til forskning, demonstration eller markedsorienterede projekter vedrørende alternative brændstoffer til alle transportformer; b) der vil blive udarbejdet teknologikøreplaner som led i den strategiske plan for transportteknologi (COM(2012) 501 final); c) offentlig-private partnerskaber bør videreudvikles, og der bør anvendes partnerskaber som i forbindelse med initiativet »Intelligente byer og samfund« (COM(2012) 4701 final); d) blandt de specifikke projekter kan nævnes det europæiske industrielle bioenergi-initiativ inden for rammerne af den strategiske energiteknologiplan, og der er planlagt nye faciliteter for forskning inden for interoperabiliteten mellem elektriske køretøjer og intelligente net i Det Fælles Forskningscenter (JRC).

2.5 Forslaget til direktiv fokuserer på infrastruktur for alternative brændstoffer, udvikling af fælles tekniske specifikationer og forbrugeroplysning. Det forpligter imidlertid også medlemsstaterne til at etablere nationale politikrammer for udviklingen

af markedet for alternative brændstoffer og den tilhørende infrastruktur. Disse rammer skal omfatte oplysningskrav, politiske og lovmæssige foranstaltninger til støtte af infrastrukturopbygning, forskning og fastlæggelse af målsætninger samt samarbejde med andre medlemsstater a) for at sikre international sammenhæng i infrastrukturen og b) for at gøre det muligt at rejse overalt i EU.

2.6 Samtidig med meddelelsen og forslaget til direktiv offentliggjorde Kommissionen også et arbejdsdokument, der fremlægger en handlingsplan for en omfattende EU-ramme for anvendelse af LNG (flydende naturgas) i søfarten. Kommissionen planlægger i samarbejde med Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed (EMSA) at fremlægge et omfattende sæt af regler, standarder og retningslinjer for LNG-forsyning, -bunkring og -anvendelse i søfarten.

3. Generelle bemærkninger

3.1 Som tidligere nævnt har EØSU ved flere lejligheder beskæftiget sig med behovet for alternative brændstoffer til transport og det tvingende behov for hurtigt at udvikle en passende infrastruktur for et pålideligt påfyldnings- og opladningssystem, der fremmer mobiliteten på tværs af grænserne. Udvalget har også understreget behovet for at iværksætte yderligere foranstaltninger for at øge udbredelsen af elektriske køretøjer på markedet og give medlemsstaterne tilstrækkelig autonomi i gennemførelsen af denne politik. Derfor bifalder EØSU initiativet.

3.2 EØSU støtter den tilgang, som skitseres i meddelelsen og omsættes i forslaget, om at fastsætte en forpligtelse for medlemsstaterne til at vedtage nationale politikrammer for markedsudviklingen af alternative brændstoffer, der opfylder en række mindstekrav, og som skal omfattes af et indberetnings- og evalueringssystem forvaltet af Kommissionen.

3.3 Udvalget støtter især det fokus, der er sat på infrastrukturen til påfyldning og opladning med henblik på at sætte gang i udbredelsen af køretøjer og fartøjer, der anvender alternative brændstoffer. Der synes at være bred enighed om, at sådanne foranstaltninger er vigtige for at skabe tillid til alternative brændstoffer blandt brugerne, hvilket er en forudsætning for at få gang i markedet.

3.4 Desuden bifalder EØSU udarbejdelsen af tekniske standarder, som skal gælde for påfyldning og opladning inden for EU. Denne foranstaltning er afgørende, hvis der skal opstå tillid til alternative brændstoffer som realistisk alternativ, når det gælder grænseoverskridende transport. EØSU antager, at Kommissionen vil udnytte de beføjelser, den får i henhold til direktivforslaget, til at vedtage delegerede retsakter med henblik på at ajourføre specifikationerne og dermed sikre, at de altid er kompatible med dem, der gælder på verdensmarkedet.

3.5 EØSU bemærker, at forslaget forpligter medlemsstaterne til at vedtage nationale politikammer for alternative brændstoffer. Artikel 3, stk. 3, giver dog tilsyneladende medlemsstaterne ret til at udelade visse brændstoffer fra den politik, og forpligtelserne vedrørende infrastruktur i artikel 4-6 omfatter kun forsyningen af elektricitet, brint og naturgas. Forbrugeroplysningspligten i artikel 7 omfatter dog tilsyneladende alle alternative brændstoffer på markedet. Ifølge meddelelsen ser det også ud til, at navnlig de såkaldte avancerede biobrændstoffer bliver en vigtig del af det fremtidige energimiks, i hvert fald som situationen er i dag og med tanke på de planlagte minimumskvoter for biobrændstoffer i fremtidens energimiks. Derfor mener EØSU, at der i artikel 3 i lovforslaget bør fastlægges en hovedgruppe af alternative brændstoffer, som de nationale politikammer skal tage hensyn til.

3.6 Ifølge forslagens artikel 3 skal medlemsstaterne vurdere, om der er kontinuitet i infrastrukturen for alternative brændstoffer på tværs af de nationale grænser. Desuden skal medlemsstaterne samarbejde gennem høringer eller fælles politiske rammer for at sikre, at foranstaltningerne til at gennemføre direktivet er sammenhængende og velkoordinerede. Det eneste middel til at sikre, at denne grundlæggende forpligtelse respekteres, er tilsyneladende den rapporterings- og evalueringsmekanisme, der er fastsat i artikel 3, stk. 5 og 6. EØSU er ikke sikker på, at dette er nok, og mener, at det måske kunne være hensigtsmæssigt at oprette en permanent koordineringsfunktion efter samme mønster som koordinatorene for visse TEN-T-projekter i henhold til TEN-T-retningslinjerne.

3.7 Meddelelsen synes at tage udgangspunkt i, at man kan finansiere infrastrukturen til alternative brændstoffer uden direkte offentlig finansiering og udelukkende med støtte fra politiske redskaber som byggetilladelser, koncessioner, regler om indkøb, regler om adgang og afgifter samt ikke-finansielle incitamenter. EØSU mener, at dette måske er muligt i forbindelse med ladestande, der ikke er offentligt tilgængelige, men tvivler på, at konceptet virker for offentligt tilgængelige ladestationer for elektriske køretøjer, hvor kommerciel drift generelt opfattes som uigennemførlig, og hvor offentlig finansiering er den eneste realistiske løsning, i hvert fald i indkøringsfasen (se f.eks. *Fortschrittsbericht der Nationalen Plattform Elektromobilität (Dritter Bericht)*, afsnit 5.5 – rapport udarbejdet for det tyske transportministerium i juli 2012).

3.8 På baggrund af de høje investeringsomkostninger og usikkerheden på markedet mener EØSU, at der på lang sigt vil være et generelt behov for offentlig finansiering af en særlig påfyldnings-/opladningsinfrastruktur til alternative brændstoffer. EØSU anbefaler derfor, at den bedømmelse, der kommer til udtryk i meddelelsen på dette punkt, bliver taget op til fornyet overvejelse. Disse finansieringsbehov er blevet taget i betragtning i de retningslinjer for finansielle incitamenter for miljøvenlige og energieffektive køretøjer, som nu er blevet offentliggjort (SWD(2013) 27), og de bør også tages i betragtning i forbindelse med fastsættelsen af prioriteterne for bl.a. TEN-T-midlerne.

3.9 EØSU sætter også spørgsmålstegn ved antallet af de ladestander, medlemsstaterne skal opstille inden 2020, jf. bilag II i forslaget. Et eksempel er Tyskland, der ifølge bilaget skal opstille 1 500 000 ladestander, hvoraf 150 000 skal være offentligt tilgængelige. Ifølge rapport om gennemførelsen af det tyske elmobilitetsprogram, der er nævnt i punkt 3.7, vil der være lige knap én million ladestander til omtrent det samme antal biler. 150 000 af disse ladestander skal være offentligt tilgængelige, men situationen er usikker for halvdelen af dem. Derfor foreslår EØSU, at de tal, der angives som mål i bilag II, bliver taget op til fornyet overvejelse, og at man udvikler en simpel mekanisme til revision af prognoserne i bilag II.

4. Særlige bemærkninger

4.1 EØSU sætter spørgsmålstegn ved kravet om omkostningseffektivitet vedrørende faciliteter for strømforsyning fra land, der stilles i forslagens artikel 4, stk. 4. Det fremgår ikke klart, hvilke effektivitetskriterier omkostningerne skal bedømmes ud fra.

4.2 EØSU bifalder kravet om, at alle offentligt tilgængelige ladestander skal udstyres med intelligente målersystemer. Det vil lette den fremtidige udvikling af funktioner som f.eks. valg af grøn energi til opladning og levering af elektricitet fra køretøjet i perioder med spidsbelastning. EØSU mener, at dette krav måske også vil være relevant for ladestander, der ikke er offentligt tilgængelige.

4.3 EØSU tvivler på, at bestemmelserne i artikel 4, stk. 8, er tilstrækkelige til at sikre forbrugernes ret til roaming, når de krydser grænserne i elektriske køretøjer. EØSU mener, at man alvorligt bør overveje at pålægge medlemsstaterne en forpligtelse til at sikre muligheden for roaming inden for EU til en overkommelig pris.

4.4 EØSU mener, at en sammenligning af artikel 6, stk. 1 og stk. 2 med stk. 4 giver grund til at tvivle på, om den planlagte tidsfrist for vedtagelse af tekniske standarder for LNG »i 2014« som angivet i forslagens bilag III, punkt 3.1, virkelig er tilfredsstillende, når man tænker på, at grænsen på 0,1 % for svovlemission fra skibsbrændstoffer træder i kraft i overvågningsområderne for svovlemissioner den 1. januar 2015. Det giver en ekstremt kort frist for den faktiske gennemførelse af arbejdet, ikke mindst fastsættelsen af finansieringsvilkår. Derfor foreslår EØSU, at der iværksættes foranstaltninger for at sikre, at havne, skibsredere og operatører i tide kan gøre brug af muligheden for at tilpasse sig til 0,1 %-kravet ved at bruge LNG uden at risikere at bryde EU-bestemmelserne i direktiv 1999/32/EU, som ændret ved direktiv 2012/33/EU, artikel 1, stk. 4.

4.5 EØSU så gerne, at forslaget – f.eks. artikel 3 - indeholdt en henvisning til behovet for at finde løsninger, der kan sikre en passende infrastruktur i tyndt befolkede områder, hvor det kan være særligt vanskeligt at skaffe midler uden offentlig støtte, også efter indkøringsperioden.

4.6 Endelig konstaterer EØSU, at selv om LNG kan udvindes af både fossile brændstoffer og biobrændstoffer, er den type, der i øjeblikket overvejes til maritimt brug, ifølge Kommissionens arbejdsdokument (afsnit 1, sidste punkt) tilsyneladende af fossil oprindelse, dog med meget fine miljømæssige karakteristika. EØSU antager, at man vil gøre en indsats for at fremme brugen af andre typer LNG eller andre fremdriftssystemer. Eftersom LNG-løsningen muligvis er provisorisk, bør man igen sætte spørgsmålstegn ved forslagets stærke fokus på LNG-anlæg.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tilgængeligheden af offentlige organers websteder«

COM(2012) 721 final – 2012/0340 (COD)

(2013/C 271/22)

Ordfører: **Ask Løvbjerg ABILDGAARD**

Europa-Parlamentet og Rådet besluttede henholdsvis den 10. december og den 18. december 2012 under henvisning til artikel 114, stk. 1, og artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tilgængeligheden af offentlige organers websteder«

COM(2012) 721 final – 2012/0340 (COD).

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet, som vedtog sin udtalelse den 30. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj, følgende udtalelse med 148 stemmer for, 1 imod og 6 hverken for eller imod:

1. Generelle bemærkninger og anbefalinger

1.1 EØSU udtrykker tilfredshed med Kommissionens initiativ. Forslaget er utvivlsomt vigtigt, og det bærer præg af en ambition om både at gavne borgerne og udbyderne af webtjenester i EU gennem fremme af et indre marked for webtilgængelighed.

1.2 EØSU tvivler dog stærkt på, at de foreslåede midler er hensigtsmæssige med hensyn til at virkeliggøre denne ambition. Der er brug for et stærkt retligt instrument for at forebygge, at de budgetstramninger, som den nuværende krise bevirker, bruges som en dårlig undskyldning til at gennemføre direktivet.

1.3 Direktivets anvendelsesområde er begrænset, og derved indskrænkes de typer af offentlige organers websteder, der skal overholde kravene i direktivet. Den potentielle følgevirkning er en mangel på adgang til væsentlige tjenesteydelser, der tilbydes via offentlige websteder, der ikke er omfattet af direktivets anvendelsesområde.

1.4 En udvidelse af direktivets anvendelsesområde til at omfatte alle offentlige sektors websteder vil være en nødvendig forudsætning for at tilvejebringe den kritiske masse, der er nødvendig for at skabe et europæisk marked for tilgængelige webtjenesteydelser og derfor også for skabelsen af en webtilgængelighedssektor, der er konkurrencedygtig på globalt plan og som potentielt kunne skabe yderlige jobmuligheder for mennesker med og uden handicap i Europa.

1.5 EØSU anbefaler derfor stærkt, at direktivets anvendelsesområde udvides til gradvist at omfatte alle offentlige organers

websteder i overensstemmelse med kravene vedrørende den offentlige orden, den offentlige sikkerhed, folkesundheden og beskyttelsen af personoplysninger⁽¹⁾. EØSU opfordrer desuden stærkt Kommissionen til at foreslå lovgivning, hvormed også EU-institutionerne omfattes af de krav, der er indeholdt i det pågældende direktiv.

1.6 For at fremme gennemførelsen af direktivet anbefaler EØSU desuden stærkt en række ledsageforanstaltninger såsom oplysning, kursusprogrammer om webtilgængelighed, udpegelse af en webtilgængelighedskordinator i store offentlige organer og en mulighed for borgerne for at formidle oplysninger om offentlige websteders tilgængelighed. Arbejdsmarkedets parter bør spille en mere proaktiv rolle med hensyn til disse spørgsmål.

1.7 EØSU anbefaler Kommissionen at foretage en nøje vurdering af direktivets følger for beskæftigelsen både i den offentlige og den private sektor navnlig med hensyn til skabelse af nye arbejdspladser, kvalitetsjobs og mulig beskæftigelse for handicappede.

1.8 EØSU opfordrer de europæiske standardiseringsorganer til så hurtigt som muligt at vedtage de relevante europæiske standarder, som det pågældende direktiv henviser til, så gennemførelsen af direktivet lettes. Gennemførelsen af direktivet bør dog ikke udskydes, mens disse standarder vedtages, da en fuldt ud hensigtsmæssig midlertidig ordning er en integreret del af Kommissionens forslag til direktiv.

⁽¹⁾ (Art.8 i Charteret om grundlæggende rettigheder); EUT C 218 af 23.7.2011, s. 130-134. EUT C 255 af 22.9.2010, s. 98-102.

2. Baggrund

2.1 Webtilgængelighed er en fast bestanddel af mange politiske initiativer på europæisk niveau: Den europæiske handicapstrategi 2010-2020 (ikt-tilgængelighed), handlingsplanen for e-forvaltning 2011-2015 (inklusive og tilgængelige e-forvaltnings-tjenester) og den digitale dagsorden for Europa (ifølge Kommissionens forslag skal den offentlige sektors websteder være fuldt tilgængelige, når vi når 2015).

2.2 Tilbage i 2006 forpligtede EU-medlemsstaterne sig også i den såkaldte Rigaerklæring til at forbedre tilgængeligheden af offentlige websteder. Medlemsstaterne har indtil nu ikke fulgt op på disse løfter på en tilfredsstillende måde. Dette er en vigtig del af baggrunden for Kommissionens forslag til det pågældende direktiv.

2.3 Formålet med et direktiv om tilgængelighed af offentlige organers websteder er at støtte medlemsstaterne i gennemførelsen af deres nationale forpligtelser vedrørende webtilgængelighed og derved også navnlig deres forpligtelser i medfør af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap, for så vidt angår offentlige institutioners websteder. Artikel 9 i konventionen forpligter medlemsstaterne og EU til at træffe passende foranstaltninger til at sikre, at personer med handicap på lige fod med andre har adgang til bl.a. informations- og kommunikationsteknologi, herunder internettet.

2.4 Manglen på harmoniserede nationale tilgange til webtilgængelighed skaber barrierer på det indre marked. Da mindre end 10 % af webstederne er tilgængelige, rummer det europæiske marked for webtilgængelighedsprodukter et betydeligt vækspotentiale, og en harmoniseret tilgang vil kunne fremme dette ved at rette op på opsplitningen af markedet for webtilgængelighed og manglen på tillid til det.

Webtilgængelighed er altså et område, hvor det indre marked kan gavne de europæiske borgere meget mere, end det gør i dag. På samme tid kunne lovgivning på dette område være med til at fremme et ægte europæisk marked for webtilgængelighed, hvilket vil åbne markeder i de medlemsstater, hvor juridisk usikkerhed hindrer webudviklere fra andre medlemsstater i at arbejde.

2.5 I sidste instans vil en harmoniseret tilgang til webtilgængelighed i hele EU reducere omkostningerne for webudviklingsvirksomhederne og derfor også for de offentlige organer, der køber tjenesteydelser fra disse virksomheder.

2.6 Det er desuden vigtigt at understrege, at offentlige organer og mange andre institutioner, der er af stor betydning for borgerne, tilbyder yderst vigtige informationer og tjenesteydelser via websteder. Det er derfor nødvendigt for alle borgere, herunder handicappede, personer med funktionsproblemer, børn, ældre medborgere og alle andre personer at have adgang til disse websteder og de funktionaliteter, der findes på dem. Dette vedrører de tekniske tilpasninger (tekstversion, mulighed for at ændre størrelsen af skrifttyper, kontrast, mulighed for adgang til websteder med en anden browser og med programmer, der letter adgangen) og aspekter som klart sprog. Antallet af websteder, der tilbyder e-forvaltningstjenester, og antallet af offentlige websteder generelt vokser hurtigt. Adgangen til informationer og tjenesteydelser på websteder vil være vigtigt for opfyldelsen af borgernes grundlæggende rettigheder i fremtiden.

2.7 Forslaget har også betydning med hensyn til at lette e-integration, da webtilgængelighed er et redskab, der anvendes i indsatsen for at integrere handicappede i samfundet og give alle borgere adgang til de tjenesteydelser, der tilbydes via websteder.

2.8 EØSU mener, at adgangen skal forstås som værende en integrerende del af princippet om lighed for alle borgere. Webtilgængelighed bør derfor være en foranstaltning til fremme af lige rettigheder for alle sammen med andre vigtige foranstaltninger, herunder:

- en omfattende udbygning af infrastrukturen, så alle sikres en hurtig adgang til internettet (bredbånd) ⁽²⁾
- mulighed for alle borgere til at råde over private eller offentlige terminaler (hardware)
- programmer (software) som er forståelige og letanvendelige for alle befolkningsgrupper, herunder udstødte ⁽³⁾.

3. Den i forslaget til direktiv valgte tilgang

3.1 Direktivet har til formål at sikre en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser vedrørende tilgængeligheden af offentlige organers websteder ved at fastlægge harmoniserede krav.

⁽²⁾ EUT C 318 af 23.12.2006, s. 222-228.

⁽³⁾ EUT C 318 af 29.10.2011, s. 9-18 EUT C 24 af 28.1.2012, s. 139-145 EUT C 175 af 28.7.2009, s. 8-12.

3.2 Forslaget indeholder desuden de tekniske bestemmelser, ved hjælp af hvilke medlemsstaterne skal sikre tilgængeligheden af indholdet på visse typer af offentlige organers websteder. De typer af websteder, der er omhandlet i direktivet, indeholder information og tjenesteydelser, der er af væsentlig betydning for borgernes deltagelse i økonomien, herunder på arbejdsmarkedet, og i samfundet i bred forstand og for, at EU's borgere kan nyde godt af deres rettigheder. Typerne af de relevante websteder er taget fra benchmarkundersøgelsen om e-forvaltning i 2001 ⁽⁴⁾ og er opstillet i bilaget til direktivet.

4. Bemærkninger og anbefalinger

4.1 Anvendelsesområde

4.1.1 I artikel 1 fastlægges direktivets anvendelsesområde med en henvisning til bilaget til direktivet, hvori der er opført visse typer af websteder, der er taget fra benchmarkundersøgelsen om e-forvaltning i 2001. De typer websteder, der er opført på listen, er vigtige. Men der er udeladt mange tjenesteydelser, der er nødvendige forudsætninger for borgernes integration i økonomien og i samfundet i bred forstand.

4.1.2 Eksempler på vigtige sektorer, der ikke er omfattet af direktivets anvendelsesområde:

- børnepasning
- grundskoleuddannelse
- undervisning på sekundærtrinet
- parlamentsvalg og lokalvalg
- offentlig transport
- kulturelle aktiviteter.

Listen er ikke udtømmende. Offentlige sektors websteder, der giver oplysninger om og udbyder tjenesteydelser inden for disse nøgleområder, er ikke udtrykkeligt omfattet af direktivet.

4.1.3 Europa-Kommissionen taler om en afsmittende virkning, som direktivet skulle have på de offentlige organers websteder, der ikke er udtrykkeligt omfattet af direktivet.

4.1.4 Den tanke, der ligger bag, er, at offentlige organer vil gøre de websteder, der ikke er omfattet af direktivet, tilgængelige på samme tid som de websteder, der er udtrykkeligt omfattet af direktivet, eller straks herefter, fordi processen alligevel allerede er iværksat. En faktor, der kan bidrage til afsmittingsvirkningen, er offentlige indkøb gennemført i

henhold til EU-lovgivningen, idet det kan forventes, at de offentlige indkøbere forpligtes til at anføre europæiske standarder om webtilgængelighed i de tekniske specifikationer. Betydningen af denne faktor afhænger af EU-beslutningstagernes politiske vilje og de offentlige indkøberes vilje og evne til at tage fat på problemet om webtilgængelighed.

4.1.5 EØSU er dog bekymret over, at den årsagssammenhæng, der skal bevirke afsmittningen, er svag. EØSU kan ikke konstatere, at det er påvist, at en sådan mekanisme virker. Derfor bifalder EØSU, at der i direktivet er en foranstaltning, der tilskynder medlemsstaterne til at udvide webtilgængelighedskravene til at omfatte andre websteder end de, der nævnes udtrykkeligt i bilaget til direktivet. I de givne omstændigheder er EØSU fortsat bekymret over denne foranstaltnings hensigtsmæssighed.

4.1.6 I benchmarkundersøgelsen »Measuring Progress of eAccessibility in Europe« (2006-2008) blev der påvist en klar forbindelse mellem lovgivning i medlemsstaterne og omfanget af tilgængelige websteder. Virkningen af lovgivning er derfor påvist.

4.1.7 EØSU er bekymret over, at Europa-Kommissionen ved at definere anvendelsesområdet af direktivet på grundlag af en benchmarkundersøgelse fra 2001 afskærer direktivet fra den virkelighed, som webudviklere, offentlige organer og borgere lever i i et hastigt ændrende informations- og kommunikations-samfund. Medlemsstaterne har siden da revideret deres strategi for digitaliseringen af den offentlige sektor og vil fortsat gøre det fremover.

4.1.8 Konsekvensen for borgere, der er afhængige af webtilgængelighed, er, at de løber en stor risiko for helt eller delvist at blive afskåret fra tjenesteydelserne og oplysningerne på de websteder, der ikke er omfattet af direktivets relativt snævre anvendelsesområde. EØSU mener, at denne situation er et brud på princippet om lighed for borgerne (artikel 20 og 21 i Charteret om grundlæggende rettigheder).

4.1.9 Konsekvenserne for offentlige organer er, at de vil befinde sig i et politikmiljø, hvor der stilles forskellige bindende lovkrav til forskellige former for websteder. Dette kan gøre gennemførelsen af direktivet endnu vanskeligere, end hvad der er nødvendigt. For at begrænse denne kompleksitet anbefaler EØSU som minimum, at direktivet udtrykkeligt angiver, at hele det websted, hvor en tjenesteydelse tilbydes, er dækket af direktivet, og ikke kun selve funktionen.

4.1.10 En anden følge for den offentlige sektor som sådan i medlemsstaterne vil være, at tjenesteydelser, der ikke er tilgængelige for nogle borgere, skal udbydes til disse personer på andre måder, hvilket skaber forskelsbehandling af bestemte grupper. Det kan medføre øgede udgifter til individuel hjælp til personer med handicap, udgifter til særlige transportformer for personer med handicap og hjælp til f.eks. ældre medborgere, der møder op personligt på den offentlige forvaltning.

⁽⁴⁾ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/egovement-indicators-benchmarking-europe>

4.1.11 Konsekvenserne for virksomhederne i websektoren er, at de risikerer fortsat at drive virksomhed på et marked, der er opsplittet på grund af de forskellige krav, der stilles til webtilgængelighed. Antallet af offentlige organers websteder i EU, der er underlagt de ensartede krav i direktivet, kan forblive lavt, og måske vil medlemsstaterne udvide eller indskrænke dette omfang i forskellig grad.

4.1.12 Hvis det fulde potentiale i skabelsen af det indre marked for webtilgængelighed ikke udnyttes, vil det også udgøre en hindring for den medfølgende jobskabelse i sektoren. Dette vil være en tabt mulighed, navnlig med hensyn til mulighederne for specialiserede job til handicappede. En klar og omfattende lovramme på europæisk plan er en forudsætning for skabelsen af en europæisk webtilgængelighedssektor, der er konkurrencedygtig på globalt plan, og derfor også for skabelsen af yderligere arbejdspladser i EU.

4.1.13 Derfor anbefaler EØSU stærkt, at direktivets anvendelsesområde tages op til fornyet overvejelse. EØSU mener, at det er hensigtsmæssigt at udvide anvendelsesområdet til at omfatte alle offentlige organers websteder, hvor der tilbydes tjenesteydelser direkte til borgerne. I forbindelse med en sådan udvidelse kunne der fastsættes en længere frist for overholdelse af direktivets krav, hvad angår websteder, der tilbyder tjenesteydelser til små grupper, hvilket vil give plads for en gradvis gennemførelse af direktivet.

4.1.14 EØSU anbefaler, at der som minimum foretages en opdatering af listen over tjenesteydelser, der er taget fra benchmarkundersøgelsen i 2001, og at der tilføjes de yderligere tjenesteydelser, der nu har fået central betydning i medlemsstaternes digitaliseringsstrategier. En yderligere betragtning, der bør indgå i overvejelserne om valget af sådanne yderligere centrale tjenesteydelser, bør være deres bidrag til et indre marked for tilgængelige webtjenester. Ulempen ved en sådan metode er, at der konstant vil være et behov for at opdatere listen, efterhånden som teknologierne udvikler sig, og de offentlige sektorer i hele EU gennemfører digitaliseringen.

4.1.15 EØSU anbefaler stærkt, at det i direktivets anvendelsesområde udtrykkeligt nævnes, at det også gælder for versioner af offentlige websteder, der er beregnet til at være tilgængelige via mobilt udstyr, og generelt også for de funktioner, der skal lette adgang til webstederne via mobilt udstyr. Mobilt udstyr er gradvist ved at blive til brugernes foretrukne adgang til internettet, og direktivet bør tage højde for dette. På trods af, at de teknologiske specifikationer, som skal følges i gennemførelsen af direktivet, omfatter mobilt udstyr, vil det være et vigtigt signal, hvis dette aspekt anerkendes, hvilket vil styrke direktivets fremtidige betydning.

4.1.16 EØSU anbefaler desuden, at det i direktivet udtrykkeligt angives, at funktioner, som offentlige organers websteder linker til, men som ligger uden for disse offentlige websteder, er omfattet af direktivet. En sådan afklaring vil være med til at

undgå den retlige usikkerhed med hensyn til ansvaret for, at en bestemt tjeneste er tilgængelig.

4.1.17 EØSU anbefaler desuden Kommissionen at foreslå lovgivning, der pålægger EU-institutionerne at overholde de krav, der er omhandlet i direktivet, og i denne henseende går EØSU gerne forrest for at vise vejen.

4.2 *Anvendelsen af internationale standarder og teknologisk neutralitet*

4.2.1 For at lette overholdelse af kravene til webtilgængelighed er der i direktivet valgt den løsning, at berørte websteder under visse omstændigheder formodes at være i overensstemmelse med harmoniserede standarder. Anvendelsen af harmoniserede standarder gør det muligt at opdatere relevante standarder, uden at der nødvendigvis er behov for at ændre lovgivningen på EU-niveau eller på nationalt plan.

4.2.2 Det fremgår af en betragtning i direktivet, at det forventes, at der i den europæiske standard, der kommer ud af mandat 376, og efterfølgende i den harmoniserede standard, der bør bygge på resultatet af dette arbejde, vil blive taget højde for succeskriterierne og kravene til overholdelsesniveau AA som angivet i retningslinjerne for tilgængeligt webindhold, version 2.0 (WCAG 2.0), udgivet af World Wide Web Consortium (W3C). Disse teknologineutrale specifikationer udgør grundlaget for kravene om webtilgængelighed som forstået i direktivet.

4.2.3 EØSU bifalder Europa-Kommissionens valg af internationalt anerkendte webtilgængelighedsspecifikationer som reference i det foreslåede direktiv. EØSU bemærker, at WCAG 2.0 niveau AA er referencen for webtilgængelighed og fortsat vil være det i en overskuelig fremtid. Derfor bør vedtagelsen og gennemførelsen af direktivet ikke forsinkes af den europæiske harmoniseringsproces.

4.2.4 EØSU roser også Europa-Kommissionen for valget af harmoniserede standarder, hvilket vil gøre det muligt at foretage fremtidige ændringer i webtilgængelighedsspecifikationerne, hvis den teknologiske udvikling eller anden form for udvikling gør dette nødvendigt for at opretholde det tilgængelighedsniveau, der ønskes med direktivet.

4.2.5 På samme tid er det væsentligt, at adgangen til de relevante standarder forbliver åben og gratis for alle relevante aktører, og at ansvaret for gennemførelsen af dem og den videre udvikling ikke kun overlades til standardiseringsorganerne og de kommercielle aktører.

4.2.6 Teknologisk neutralitet er en nødvendig forudsætning for arbejdet med webtilgængelighed i et it-miljø, der er i hastig forandring. Dette muliggør fortsat innovation. Valget af WCAG 2.0 er teknologisk neutralt, hvilket konsoliderer direktivets fremtidige betydning.

4.2.7 Desuden øger valget af internationalt anerkendte specifikationer sandsynligheden for, at webudviklere, der operer i globale regioner og ikke kun i EU, vil arbejde ud fra konvergerende krav til webtilgængelighed, hvilket vil forenkle udbredelsen og anvendelsen af de udbudte webløsninger. Dette er et vigtigt aspekt, der skal tages hensyn til på et marked, der i sagens natur er internationalt og globalt. Det er vigtigt, at de fælles kriterier også gavner brugerne, hvad angår ensartede muligheder for adgang og deltagelse, og hvad angår fremstillingen og placeringen af andre strukturelle elementer, der navnlig vil lette navigationen på webstederne.

4.3 Oplysning og kursustiltag

4.3.1 I artikel 6 opfordres medlemsstaterne til at træffe foranstaltninger, der kan bidrage til bevidstgørelse, etablering af samarbejdsordninger om webtilgængelighed og vækst på markedet.

4.3.2 EØSU anbefaler, at der indføres en retlig forpligtelse for medlemsstaterne til at øge bevidstgørelsen om webtilgængelighed blandt offentlige organer, webudviklere og andre relevante parter. Viden om forholdene og betydningen heraf er en forudsætning for en effektiv gennemførelse af direktivet.

4.3.3 EØSU anbefaler endvidere, at der indføres en retlig forpligtelse for medlemsstaterne til på grundlag af en høring af arbejdsmarkedets parter at udvikle kursusprogrammer til det relevante personale i de offentlige organer for yderligere at fremme den konkrete gennemførelse af kravene til webtilgængelighed. Merværdien af samordning og kvalitetssikring af sådanne programmer på europæisk plan vil være betragtelig og vil betyde, at man for alvor vil kunne drage fordel af eksisterende god praksis.

4.3.4 EØSU anbefaler stærkt, at arbejdsmarkedets parter inddrages fuldt ud i udviklingen og gennemførelsen af kurserne og oplysningstiltagene. De kan spille en vigtig rolle med hensyn til at kommunikere de idéer og spørgsmål, som de ansatte og ledelsens i enheder, der dagligt skal sikre webtilgængeligheden, måtte have. Desuden kunne arbejdsmarkedets parter hjælpe med til at sætte spørgsmålet om webtilgængelighed på dagsordenen.

4.3.5 Både oplysnings- og uddannelsestiltag rettet mod fagfolk vil være nødvendige, men de er ikke tilstrækkelige for at tilvejebringe den såkaldte afsmitningsvirkning, som Kommissionen omtaler.

4.4 Overvågning

4.4.1 Tilgængeligheden af et websted bør overvåges løbende, i takt med at indholdet ajourføres. I artikel 7 i direktivet anmodes medlemsstaterne om at overvåge de berørte offentlige organers websteder efter den fremgangsmåde, som Kommissionen fastlægger efter proceduren i direktivet. Medlemsstaterne skal årligt aflægge rapport om denne overvågning herunder om

en eventuel udvidelse af listen over berørte websteder og yderligere foranstaltninger, der er blevet iværksat, hvad angår tilgængeligheden af offentlige websteder. Det er EØSU's opfattelse, at Kommissionen bør tage højde for, at måske ikke alle medlemsstater ved udgangen af 2015 vil have gennemført direktivet og inkluderet alle borgere. Udvalget går ind for udarbejdelsen af europæiske normer. Parlamentet vil sikkert være på vagt over for, om de tekniske aspekter i de delegerede retsakter skaber politiske følgevirkninger, der er til skade for de europæiske borgere.

4.4.2 EØSU bifalder, at Europa-Kommissionen anerkender behovet for løbende overvågning af tilgængeligheden af offentlige organers websteder.

4.4.3 EØSU anbefaler, at der indføres en retlig forpligtelse for medlemsstaterne til at offentliggøre i tilgængelige formater resultaterne af denne løbende overvågning, herunder de generelle konklusioner, som de relevante myndigheder eventuelt træffer på grundlag af overvågningen.

4.4.4 EØSU anbefaler også stærkt, at der indføres en retlig forpligtelse for medlemsstaterne til at oprette mekanismer, hvormed borgere og repræsentative organisationer kan formidle oplysninger om tilgængeligheden og utilgængeligheden af offentlige organers websteder. De oplysninger, der indkommer via sådanne ordninger, vil kunne indgå i den ordinære overvågningsindsats.

4.4.5 EØSU opfordrer Kommissionen til at overveje indførelsen af et krav til store offentlige organer om at udpege en webtilgængelighedskordinator, der kan føre opsyn med opfyldelsen af direktivets krav og andre tilknyttede krav. Erfaringerne viser, at en sådan organisationsmæssig forpligtelse er vigtig for opfyldelsen af tilgængelighedskrav.

4.5 Sammenhæng i politikmiljøet

4.5.1 På baggrund af det forhold, at EU-lovgivningen om digitale ID-løsninger er under vedtagelse, og at EU-lovgivningen om tilgængelighed for personer med handicap i andre samfundssektorer, den såkaldte europæiske lov om tilgængelighed, er under overvejelse, er det vigtigt at sikre, at offentlige organer og webudviklere i samme grad møder et ensartet politikmiljø i alle sektorer. Betydningen af dette forhold understreges yderligere af, at den pakke om offentlige indkøb, der for tiden er ved at blive vedtaget på EU-niveau, forventes at indeholde bestemmelser om tilgængelighed også for handicappe.

4.5.2 EØSU anbefaler derfor stærkt, at der ved hjælp af grundige retlige og tekniske analyser sikres sammenhæng mellem de krav, der opstilles i det direktiv, som denne udtalelse omhandler, og andre forslag til lovgivning, der vedrører webtilgængelighed.

4.6 *Innovation og nye løsninger*

4.6.1 Ikt-løsningernes tilgængelighed, funktioner og anvendelse ændrer sig hurtigt med tiden. Et tydeligt eksempel på dette er det stigende antal tjenesteydelser, der udbydes via smartphones og tablets, også af den offentlige sektor.

4.6.2 EØSU anbefaler, at smartphones og tabletapplikationer, i det omfang disse funktioner er integreret med tjenesteydelser, der udbydes via offentlige organers websteder, udtrykkeligt bliver omfattet af direktivets anvendelsesområde, da sådanne

applikationer allerede er en del af samspillet mellem borgerne og de offentlige organer.

4.6.3 Det skal bemærkes, at spørgsmålet om adgang til websteder er direkte forbundet med spørgsmålet om borgernes ret til fri adgang til informationer og deltagelse i det politiske liv. Et eksempel på en god praksis, der bør gennemføres i EU, er indførelsen af en rubrik om offentlig deltagelse, der er lettilgængelig, på alle administrative organers websteder..

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

*Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg*

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Handlingsplan for e-sundhed 2012-2020 — et innovativt sundhedsvæsen i det 21. århundrede«

COM(2012) 736 final

(2013/C 271/23)

Ordfører: **Isabel CAÑO AGUILAR**

Kommissionen besluttede den 19. februar 2013 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Handlingsplan for e-sundhed 2012-2020 – et innovativt sundhedsvæsen i det 21. århundrede«

COM(2012) 736 final.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug. Sektionen vedtog sin udtalelse den 30. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj, følgende udtalelse med 154 stemmer for og 4 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 EØSU bifalder forslaget om en handlingsplan for e-sundhed 2012-2020. Meddelelsen mangler imidlertid et kapitel om den sociale side af levering af tjenester og yderligere udvikling af social- og sundhedsplejen.

1.2 EØSU minder om, at ansvaret for, at den nye plan bliver en succes, primært ligger hos medlemsstaterne, selv om Kommissionen har en afgørende støtte- og koordineringsfunktion.

1.3 Den menneskelige dimension bør stå i centrum for e-sundhed. Man bør undgå risikoen for »upersonlighed« og for at glemme de psykologiske faktorer.

1.4 EØSU beklager især faldet i antallet af arbejdstagere på sundhedsområdet, på et tidspunkt hvor der stilles større krav til sundhedssystemet.

1.5 EØSU bemærker, at det i meddelelsen kun delvist uddybes, hvordan den nye plan skal finansieres. Der er behov for et overblik, der viser, hvor meget den offentlige sektor, den private sektor og, eventuelt, patienterne og skatteyderne generelt forventes at bidrage.

1.6 Udvalget understreger behovet for at sikre fuld koordinering mellem programmerne, aktiviteterne og arbejdsgrupperne, som bebudes i meddelelsen, for at undgå risikoen for overlap.

1.7 Vedrørende standardisering af de nødvendige funktioner i it-udstyr bør man understrege behovet for, at de offentlige myndigheder gennemfører behørig kontrol for at undgå situationer med misbrug af en dominerende stilling, hvilket allerede finder sted på visse områder inden for ikt.

1.8 EØSU bifalder beslutningen om at tage hånd om et andet vigtigt aspekt af interoperabiliteten, såsom de væsentligste juridiske aspekter, som forhindrer indførelsen af et grænseoverskridende telemedicinsystem.

1.9 EØSU finder Kommissionens forslag velegnet, for så vidt angår udvikling af erhvervsstrukturer for e-sundhed, navnlig vedrørende støtte til SMV'er, men den manglende konkretisering og kvantificering gør det svært at foretage en egentlig vurdering.

1.10 Hvad angår Connecting Europe-faciliteten, lægger EØSU vægt på, at det ikke blot bør dreje sig om at forbinde systemerne, men også om at give borgerne mulighed for at kende, forstå og få del i fordelene ved at koble de europæiske borgere sammen.

1.11 Det nye program for e-sundhed bør have til formål at sikre de europæiske borgere en større lighed i forbindelse med adgang til sundhedstjenester. I denne forbindelse spiller målet om bredbåndsadgang til alle en afgørende rolle.

Med henblik på at sikre, at den ulighed, der i dag eksisterer i adgangen til sundhed, ikke overføres til e-sundhed, kræves der bredere tiltag og større investeringer, end der er fastlagt i EFRU (Den Europæiske Fond for Regionaludvikling).

1.12 Forbedring af e-sundhedsfærdigheder. A) for patienter: i betragtning af erfaringerne fra Sustains-projektet er det yderst vigtigt at uddanne befolkningen i adgangen til og anvendelsen af egne oplysninger, som på nuværende tidspunkt er »fastlåst« i sundhedsinformationssystemerne. B) for sundhedspersonale: det er altafgørende at indføre kendskab til e-sundhed i uddannelsesprogrammerne.

2. Indledning

2.1 Siden EU lancerede den første handlingsplan om e-sundhed (2004), er der sket fremskridt, men der er fortsat hindringer for etablering af et integreret europæisk system, bl.a.:

- mangel på viden om og tillid til e-sundhed blandt patienter, borgere og sundhedspersonale
- manglende interoperabilitet mellem e-sundhedsløsninger
- utilstrækkelige eller fragmenterede retlige rammer
- regionale forskelle i adgangen til it-tjenester, begrænset adgang i ugunstigt stillede områder.

2.2 Udbredelsen i Europa af produkter, der ikke er kompatible med hinanden, er den uundgåelige konsekvens af markedets fragmentering og manglen på eller de store indkøbers uvidenhed om standarder for kommunikation og udveksling af oplysninger. Som følge heraf kan informationssystemer i lande, naboregioner eller sundhedsinstitutioner ofte ikke sammenkobles. I nogle tilfælde er der hospitaler, der i deres røntgenafdeling har software, der ikke kan kommunikere med programmer, der bruges i andre afdelinger på samme hospital.

2.3 I overensstemmelse med målsætningerne i Europa 2020-strategien og den digitale dagsorden for Europa har den nye plan til formål at tage hånd om og fjerne disse hindringer, klarlægge politikområdet og understrege visionen for e-sundhed i Europa.

2.4 Det globale marked for e-sundhed, som er i kraftig vækst, forventes at udgøre 27,3 mia. USD i 2016. De store europæiske virksomheder indtager i visse tilfælde globale lederroller, og det skønnes, at der samlet set findes 5 000 virksomheder i denne sektor.

3. Kommissionens forslag

3.1 Kommissionen beskriver de udfordringer, som de europæiske sundhedssystemer står over for. Udgifterne til det offentlige sundhedsvæsen i EU's 27 medlemsstater risikerer at stige til 8,5 % af BNP i 2060 som følge af den demografiske udvikling og andre faktorer samtidig med et fald i den erhvervsaktive befolkning og en stigning i antallet af ældre over 65. En anden udfordring er at sikre en aktiv europæisk deltagelse på verdensmarkedet for e-sundhed.

3.2 Mål:

- at opnå større interoperabilitet inden for e-sundhedsydelser
- at støtte forskning, udvikling, innovation og konkurrenceevne inden for e-sundhed
- at fremme indførelsen og den videre udbredelse af e-sundhed
- at fremme politisk dialog og internationalt samarbejde om dette emne.

3.3 Midler: øge den grænseoverskridende interoperabilitet (tekniske og semantiske elementer, kvalitetsmærkning, certificering), vedtage en grøn bog om sundhed, forbedre markedsforholdene for virksomhederne og forbedre borgernes digitale færdigheder (rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation og Horisont 2020), blandt andre.

4. EØSU's udtalelse. Generelle bemærkninger

4.1 EØSU ser med interesse på forslaget om en handlingsplan for e-sundhed 2012-2020.

4.2 EØSU mener imidlertid, at planen mangler et kapitel om den sociale side af leveringen af tjenester. Det handler helt konkret om aspekter som passende afhjælpning af it-kløften, teknologiens udbredelse, kompetencerne til anvendelse af teknologien og analyse af de sociale uligheder inden for sundhed, som risikerer at stige. Planen burde desuden omfatte en bredere udvikling af social- og sundhedsplejen, som kan få et enormt skub fremad med brugen af it.

4.3 EØSU minder om, at ansvaret for planens succes på grund af kompetencefordelingen primært ligger hos medlemsstaterne, hvorimellem der på nuværende tidspunkt er betydelige forskelle i udrulningen af e-sundhed.

Kommissionen udfylder en uundværlig støtte- og koordinationsfunktion, hvis retsgrundlag primært er EUF-traktatens artikel 114, 168, 173 og 179. Både medlemsstaterne og Kommissionen bør fuldt ud samarbejde og deltage aktivt i e-sundhedsnetværket (direktiv 2011/24/EU).

4.4 E-sundhed bør styrke den gensidige tillid mellem patienterne og sundhedspersonalet og samtidig undgå risikoen for »upersonlighed« og for at glemme de psykologiske faktorer. Den menneskelige dimension bør stå i centrum for e-sundhed. EØSU konstaterer imidlertid, at processen ifølge visse europæiske organisationer, der repræsenterer patientrettigheder, i højere grad er drevet frem af teknologien end patienternes behov. Det er et foruroligende aspekt, som man bør tage i betragtning.

4.5 Personalemangel kan ikke opvejes af it. EØSU beklager især faldet i antallet af arbejdstagere på sundhedsområdet, på et tidspunkt hvor der stilles større krav til sundhedssystemet. Ikt er blot et redskab til at hjælpe de kvinder og mænd, der til daglig løfter den tunge opgave, det er at levere sundhedsydelser til patienterne, og til at hjælpe disse til en lettere kontakt med fagfolk i sundhedssystemerne.

4.6 EØSU bemærker, at det i meddelelsen kun delvist uddybes, hvordan den nye plan skal finansieres. Der er behov for et overblik, der viser, hvor meget den offentlige sektor, den private sektor og, eventuelt, patienterne og skatteyderne generelt forventes at bidrage.

4.7 Vedrørende de programmer, aktiviteter, projekter og arbejdsgrupper, som bebudes i Kommissionens meddelelse, understreger EØSU behovet for at sikre fuld koordinering mellem disse for at undgå risikoen for overlap.

4.8 Den nye e-sundhedsplans succes afhænger i høj grad af leverandørerne af sundhedsydelsers indsats for organisatoriske forandringer. Ansvar for at gennemføre adgang til e-sundhed kan ikke udelukkende påhvile den øverste administrative ledelse, men omvendt kan opgaven heller ikke løstes alene af befolkningen som slutbrugere. De mellemliggende organisationer, som udbyder sundhedsydelser, er nødt til at gøre en indsats for, at deres strukturer og personale tilpasser sig til disse nye tjenestemodeller.

5. Særlige bemærkninger

5.1 Interoperabilitet

5.1.1 Tekniske og semantiske aspekter

5.1.1.1 EØSU finder overordnet set Kommissionens forslag om interoperabilitet hensigtsmæssigt, men påpeger, at det ikke er tilstrækkeligt blot at indføre muligheden for at udveksle oplysninger eller dokumenter ved hjælp af fælles protokoller, fordi der også er problemer af semantisk, organisatorisk eller juridisk karakter, som bør løses.

5.1.1.2 Semantisk interoperabilitet

I Kommissionens forslag bør man tydeliggøre forholdet mellem de forskellige arbejdsprogrammer, aktiviteter og arbejdsgrupper, bl.a. RP7 og ISA, og SNOMED CT (*Systematized Nomenclature of Medicine – Clinical Terms*), en integreret, flersproget og kodificeret sundhedsterminologi, der er den mest omfattende, præcise og vigtige af sin slags på verdensplan, udsendt af International Health Terminology Standards Development Organisation (IHTSDO). Sidstnævnte er en nonprofitorganisation, som bl.a. flere lande i EU, USA, Australien mv. er medlemmer af.

5.1.1.3 Standardisering

Inden for e-sundhed er der adskillige udbydere af hardware og software. Det er altafgørende, at der inden for rammerne af forordning (EU) nr. 1025/2012 gøres fremskridt vedrørende processen med at standardisere de funktioner, der er nødvendige for at tilvejebringe industrien og brugerne – navnlig dem, der er i stand til at træffe indkøbsbeslutninger – en mere interessant ramme med lavere risici, større rentabilitet og nyttige investeringer.

EØSU understreger behovet for, at de offentlige myndigheder gennemfører behørig kontrol for at undgå situationer med misbrug af en dominerende stilling, hvilket allerede finder sted på visse områder inden for ikt.

5.1.1.4 Organisationslaget

EØSU ser positivt på Kommissionens beslutning om at fremlægge konkrete tiltag til integration og samarbejde i EU. Pilotprojektet epSOS (European Patients Smart Open Services) ⁽¹⁾ vil lette udarbejdelsen af de konkrete tiltag, som Kommissionen bebuder med sigte på integration af grænseoverskridende e-sundhedsprocesser.

5.1.1.5 Juridiske aspekter

5.1.1.5.1 EØSU bifalder beslutningen om at tage hånd om de væsentligste juridiske aspekter, som forhindrer indførelsen af et grænseoverskridende telemedicinsystem ⁽²⁾. På globalt plan er der endnu ikke taget hånd om problemet med de juridiske huller og hindringer, ej heller på nationalt plan, i og med at det drejer sig om innovativ teknologi.

5.1.1.5.2 Udstedelse af tilladelser og autorisation af sundheds-personale og sundhedsinstitutioner

Ifølge direktiv 2011/24/EU om patientrettigheder i forbindelse med grænseoverskridende sundhedsydelser gælder behandlingsmedlemsstatens lovgivning (art. 4, stk.1, litra a) ⁽³⁾. EØSU foreslår, at man overvejer en reform af direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, der ikke tager højde for tjenesteydelser på tværs af grænserne.

5.1.1.5.3 Databeskyttelse

Sundhedsoplysninger er følsomme. Patienterne ønsker at kontrollere disse oplysninger og adgangen hertil til deres egen fordel. Debatten om patienternes ret til at blokere oplysninger i deres egen sundhedsjournal bør foregå på et overordnet plan for at sikre ens regler for alle de europæiske borgere. EØSU minder om, at den manglende tillid til sikkerheden i forbindelse med sundhedsoplysningerne kan tilskynde patienterne til at skjule afgørende oplysninger.

5.1.1.5.4 Beskyttelse af personoplysninger er en grundlæggende rettighed, der er sikret i TEUF (artikel 16) og chartret om grundlæggende rettigheder (artikel 7 og 8). Direktiv 95/46/EF indeholder en sådan beskyttelse i tilfælde af behandling og fri udveksling af data ⁽⁴⁾. Imidlertid har det råderum, medlemsstaterne er blevet givet til at gennemføre denne

⁽¹⁾ epSOS udarbejder anbefalinger, tekniske specifikationer, systembeskrivelser, organisationsmodeller, it-applikationer og -værktøjer etc., som har til formål at forbedre interoperabiliteten på multinationalt niveau. Desuden er der gennemført **pilotprojekter** i flere regioner.

⁽²⁾ Jf. arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene om anvendelse af den eksisterende retlige EU-ramme inden for telemedicintjenester, SWD (2012) 414 final.

⁽³⁾ Direktiv 2000/31/EF, art. 3, stk. 1 og 2, oprindelseslandsprincippet.

⁽⁴⁾ Ligeledes finder direktiv 2002/58/EF om beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor og direktiv 2011/24/UE anvendelse.

lovgivning, resulteret i store forskelle i beskyttelsesniveauerne, hvilket på nuværende tidspunkt udgør en af de største hindringer for grænseoverskridende telemedicintjenester. Derfor bør EØSU gentage sin opbakning til forslaget til generel forordning om databeskyttelse ⁽⁵⁾ på samme måde, som udvalget gjorde det i sin udtalelse af 23. maj 2012 ⁽⁶⁾.

5.1.1.5.5 Tilbagebetaling

Forsikringsmedlemsstaten (hvor sundhedsydelse modtages) bør sikre, at udgifterne til grænseoverskridende behandlinger tilbagebetales (direktiv 2011/24/UE, art. 7, stk. 1). EØSU's holdning: patienten bør modtage klare oplysninger om betingelserne for tilbagebetaling.

5.1.1.5.6 Ansvar for skader, som skyldes professionelle fejl, og for levering af medicinsk udstyr

Dette er et kompliceret område, bl.a. på grund af muligheden for flere involverede aktører. Vedrørende grænseoverskridende sundhedsydelser hersker et generelt princip: anvendelse af behandlingsmedlemsstatens lovgivning (direktiv 2011/24/UE, art. 4, stk. 1). Produktansvar er underlagt direktiv 85/374/EØF, hvori princippet om objektivt ansvar er fastlagt. EØSU's holdning: med det eksisterende retsgrundlag bør enkeltsager afgøres ved at se på retspraksis.

5.1.1.5.7 Lovvalg og kompetence

Dette er ligeledes et kompliceret emne, som bør håndteres i henhold til gældende internationale bestemmelser og traktater. EØSU foreslår at tage hensyn til udenretslige tvistbilæggelsesordninger såsom voldgift og mægling.

5.1.1.5.8 Ret til adgang

Patienternes og borgernes adgang til sundhedsoplysninger og deres personlige sundhedsjournal er blevet udvidet. Nogle regioner har forøget niveauet af tjenesteydelser og råder over døgnåbne sundhedscentre for hele befolkningen, for udvalgte patienter i risikogrupper eller for hele regioner. Patienterne kan reservere deres egne tider og har en passende adgang til oplysninger i deres patientjournal. Dette giver patienten mulighed for at tage sin del af ansvaret for sundhedspleje og forebyggelse. EØSU's holdning: en regulering af retten til adgang i forbindelse med grænseoverskridende tjenesteydelser er ønskelig.

5.1.1.5.9 Mobil sundhed og trivsel

EØSU bifalder Kommissionens beslutning om i en grønbog, der skal fremlægges i 2014, at behandle spørgsmålet om mobil sundhed og sundheds- og trivselsapplikationer (mobil e-sundhed). Det er et særligt aspekt af e-sundhed, der i øjeblikket er i kraftig vækst med udbredelsen af mobile enheder (smartphones,

tablets mm.) og specifik software til disse enheder (apps), hvis udbredelse i befolkningen gør det nødvendigt at regulere de tekniske og juridiske aspekter omkring brugen heraf.

5.2 Forskning, udvikling og innovation

5.2.1 EØSU finder de forskningsområder, som Kommissionen har foreslået skal finansieres under Horisont 2000-målet »Sundhed, demografiske ændringer og velfærd«, for passende.

5.2.2 EU's tildeling af midler til medicinsk forskning for perioden 2014-2020 er endnu ikke fastlagt, men EØSU minder om, at USA's National Institute of Health årligt investerer 30,9 mia. USD i dette område.

5.2.3 Med udgangspunkt i forslag fra organisationer, der repræsenterer sundhedssektoren, såsom EPHA (European Public Health Alliance), foreslår EØSU, at forskningsprogrammer blandt andet tager følgende aspekter i betragtning:

- Komplementaritet med andre programmer som Sundhed for Vækst-programmet og udarbejdelsen af pålidelige statistikker om udviklingen i sygdomme med høj forekomst i befolkningen: fedme, hjerte-kar-sygdomme, kræft, diabetes etc.
- Koordinering, da forskerverdenen traditionelt har arbejdet selvstændigt med utilstrækkelig indbyrdes kommunikation.
- Betingelserne for patenter for arbejde, som skatteyderne har betalt, for at undgå, at risikoen ved forskning bæres af samfundet, mens fordelene privatiseres ⁽⁷⁾.

5.3 EØSU finder Kommissionens forslag velegnet, for så vidt angår udvikling af erhvervsstrukturer for e-sundhed, navnlig vedrørende støtte til SMV'er, men den manglende konkretisering og kvantificering gør det svært at foretage en egentlig vurdering.

5.4 Vedrørende Connecting Europe-faciliteten 2014-2020 og set i lyset af resultaterne af pilotprojektet ePSOS og andre projekter og undersøgelser understreger EØSU, at det ikke blot bør handle om at forbinde systemerne. Det bør også give borgerne mulighed for at kende, forstå og høste fordelene af et »tilsluttet borgerskab«.

5.5 Samhørighed

5.5.1 Det nye program for e-sundhed bør have til formål at sikre de europæiske borgere en større lighed i forbindelse med adgang til sundhedstjenester. Som EØSU allerede har påpeget, er det indlysende, at bredbåndsadgang i alle lande og fuld tilslutning er vigtige forudsætninger for udviklingen af telemedicin. Det digitale udstyr i regionerne, navnlig i landområderne og områderne i den yderste periferi, skal derfor styrkes ⁽⁸⁾.

⁽⁵⁾ COM(2012) 11 final – 2012/0011 (COD)

⁽⁶⁾ EØSU's sonderende udtalelse om »Det digitale marked som drivkraft for vækst« EUT C 229 af 31.7.2012, s. 1.

⁽⁷⁾ EPHA's holdning til Horisont 2000 (juni 2012) http://ec.europa.eu/research/horizon2020/pdf/contributions/during-negotiations/european_organisations/european_public_health_alliance.pdf

⁽⁸⁾ EUT C 317 af 23.12.2009, s. 84.

5.5.2 Den nuværende programmeringsperiode for EFRU nærmer sig sin afslutning, og EØSU har tiltro til, at der i perioden 2014-2020 udformes forslag til en omfattende udrulning af den nyeste teknologi i hele EU, og især at der på budgettet afsættes passende midler til dette. For at undgå, at den ulighed, der i dag eksisterer i adgangen til sundhed, overføres til e-sundhed, kræves der imidlertid bredere tiltag og større investeringer, end der er fastlagt i EFRU.

5.6 Forbedring af e-sundhedsfærdigheder

5.6.1 EØSU mener, at det for patienterne er yderst vigtigt at uddanne befolkningen i adgangen til og anvendelsen af egne oplysninger, som på nuværende tidspunkt er »fastlåst« i sundhedsinformationssystemerne. I denne forbindelse henleder udvalget opmærksomheden på Sustains-projektet, som på nuværende tidspunkt anvendes i 13 europæiske regioner, og som letter patienternes adgang til deres sundhedsoplysninger via »personlige sundhedsmapper« og andre webbaserede tjenester.

5.6.2 Udvalget mener desuden, at det for sundhedspersonalet, både i ledelsen og blandt fagfolk, er altafgørende at indføre kendskab til e-sundhed i uddannelsesprogrammerne.

5.7 Evaluering af programmer

5.7.1 EØSU er af den opfattelse, at den fastlæggelse, som Kommissionen vil stå for, af fælles værdier for og programmer for evaluering af fordelene ved e-sundhed er et af de mest interessante aspekter, da den hastige teknologiske udvikling ofte sår tvivl om den egentlige nytte ved e-sundhed. De gennemførte undersøgelser viser, at befolkningens og de medicinske kredses opbakning til e-sundhed hænger direkte sammen med en over-

bevisning om, at den vil betyde en beviselig forbedring af sundhedssystemet.

5.7.2 EØSU ønsker desuden at bemærke, at et godt kendskab til de strukturer og den teknologi, der har en positiv indvirkning, og en klar indsats for at fremme dem er afgørende for ikt-baserede sundhedsstrukturer. For at opnå denne fordel er det altafgørende at have fleksible og dynamiske evalueringsmetodologier med et særligt fokus på den overordnede evaluering af den leverede tjenesteydelse frem for selve teknologien. Der er desuden behov for at gennemføre en evaluering af tjenesteydelsens effektivitet på baggrund af de overordnede omkostninger og fordele. Det står dog klart, at økonomisk effektivitet ikke må være det eneste kriterium for anbefaling af brug af plejemodeller baseret på ikt.

5.7.3 Generelt blandt de offentlige myndigheder, erhvervslivet og de repræsentative organisationer hersker der en opfattelse af, at e-sundhed (som omfatter meget forskellige applikationer) kan medføre sundhedsmæssige fordele. EØSU er af samme opfattelse, men understøtter, at man også bør tage højde for kritiske holdninger, der med udgangspunkt i faktiske erfaringer sætter spørgsmålstegn ved omkostningsbesparelser og påpeger problemstillinger: it-fejl, »kloning« af undersøgelser, mulighed for bedrageri, højere omkostninger etc.

5.8 Fremme af den politiske dialog og internationalt samarbejde

Det er tydeligt, at der er behov for en global politisk dialog om e-sundhed, hvilket Kommissionen gør opmærksom på, da udviklingslandene også gør en stor indsats på dette område. Dette vil gøre det muligt at bruge ikt til at indfri FN's målsætninger og anvende den inden for en ramme af solidaritet.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Den digitale dagsorden for Europa — Digital teknologi som drivkraft for vækst«

COM(2012) 784 final

(2013/C 271/24)

Ordfører: **Thomas McDONOGH**

Kommissionen besluttede den 18. marts 2013 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Den digitale dagsorden for Europa – Digital teknologi som drivkraft for vækst«

COM(2012) 784 final.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet, som vedtog sin udtalelse den 30. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj, følgende udtalelse med 156 stemmer for og 7 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og henstillinger

1.1 EØSU hilser Kommissionens meddelelse om revision af den digitale dagsorden velkommen. Meddelelsen retter fokus mod prioriterede foranstaltninger, som er presserende nødvendige for at skabe økonomisk vækst og beskæftigelse.

1.2 Den europæiske økonomi er i krise. Ifølge Kommissionen er BNP i EU-27 i bedste fald stagnerende og ventes at falde med 0,25 % i 2013 i eurozonen. Arbejdsløsheden nåede nye rekordhøjder i februar 2013 med en arbejdsløshedsprocent på 10,9 % af arbejdsstyrken i EU-27, svarende til over 26 millioner mennesker ⁽¹⁾. Grækenland og Spanien har fortsat de højeste arbejdsløshedsprocenter på henholdsvis 26,4 % og 26,3 %, mens ungdomsarbejdsløshedsprocenten for EU-27 som helhed er 23,5 %.

EØSU er enig med Kommissionen i, at dette uacceptabelt høje arbejdsløshedsniveau er en tragedie, og at Europa må mobilisere alle tilgængelige ressourcer på at skabe job og vende tilbage til en bæredygtig vækst ⁽²⁾.

1.3 På trods af den økonomiske recession er den digitale økonomi i hurtig vækst og skaber arbejdspladser. Ikt-industrien vurderer, at den i 2015 vil have 700 000 ledige stillinger på grund af mangel på ikt-kundskaber i Europa. Denne mangel på kundskaber er rystende i en tid med høj arbejdsløshed.

1.4 Europa har desperat brug for den digitale dagsorden for at fremskynde et økonomisk opsving og skabe bæredygtig, inklusiv vækst, især i de økonomisk mest udsatte regioner i EU. Revisionen af strategien med henblik på at prioritere de mest nødvendige foranstaltninger for vækst og beskæftigelse kommer på et belejligt tidspunkt.

1.5 Bredbåndsforbindelser er den vigtigste støtteinfrastruktur for den digitale dagsorden. Det skuffede derfor udvalget meget, at Rådet i februar ⁽³⁾ besluttede at reducere budgettet til digital infrastruktur og digitale tjenester under Connecting Europe-faciliteten fra 9,2 mia. euro til kun 1 mia. euro for perioden 2014-2020 i den nye flerårige finansielle ramme (FFR). Denne nedskæring fjerner FFR-støtte til anlæg af bredbåndsnet og vil ramme de fattige og mindre gunstigt stillede regioner i EU hårdest, hvilket kun vil uddybe den stadig større digitale kløft.

1.6 Kommissionens meddelelse beskriver en række meget ambitiøse forslag, der skal fjerne hindringer for Europas digitale omstilling. EØSU ser frem til senere at evaluere mere specifikke meddelelser fra Kommissionen om hvert af de store initiativer, som foreslås. Først da vil det blive muligt at kommentere de enkelte foranstaltninger og deres eventuelle konsekvenser og vanskeligheder fuldt ud.

1.7 I betragtning af de tidsmæssige og ressourcemæssige begrænsninger mener EØSU, at en nyorientering af den digitale dagsorden bør give høj prioritet til følgende vækstforanstaltninger:

— tilbyde billige højhastighedsinternetforbindelser til alle borgere

— styrke e-inddragelse og e-færdigheder

— udvikle ikt-kundskaber, afhjælpe manglen på ikt-kundskaber hos arbejdstagerne, skabe arbejdspladser og støtte iværksætteri

⁽¹⁾ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Unemployment_statistics

⁽²⁾ <http://www.euractiv.com/socialeurope/commission-calls-eu-unemployment-news-518852>

⁽³⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/135344.pdf

- opbygge tillid og styrke cybersikkerhed
- beskytte privatlivets fred og den personlige sikkerhed på internettet (især for børn)
- udarbejde et charter om brugernes digitale rettigheder
- øget inddragelse af alle dele af samfundet i udvikling og gennemførelse af politikker
- implementere en effektiv strategi for cloud computing med en passende regulering
- forbedre den internationale konkurrenceevne inden for it og digitale tjenester med henblik på at gøre de europæiske selskaber førende inden for nøgleteknologier og -tjenester på det internationale marked
- udnytte løftestangssynergier fra GNSS-projekter, Galileo og EGNOS.

1.8 EØSU konstaterer med glæde, at mange af de foranstaltninger, som det foreslog i sine udtalelser *Det digitale marked som drivkraft for vækst* ⁽⁴⁾ og *Et vellykket digitalt indre marked, hvor alle deltager* ⁽⁵⁾, er medtaget i meddelelsen, herunder bredbåndsforbindelser, interoperabilitet, internetsikkerhed, netneutralitet, åbent internet og harmonisering af momsen.

1.9 Eftersom udrulningen af højhastighedsbredbåndsnæ i hele EU er så vigtig, opfordrer udvalget Kommissionen til at foreslå en række finansieringsinstrumenter, der kan støtte fremskyndet investering i bredbåndsinfrastruktur, navnlig hvor det almindelige markedsafkast er for lille til at tiltrække private midler.

1.10 Innovative løsninger, herunder mere brug af trådløs teknologi, skal hurtigst muligt tages i anvendelse for at fremskynde udbredelsen af bredbånd og tackle den voksende digitale kløft mellem by og land i EU.

1.11 EØSU anmoder Kommissionen om at give anvisninger på, hvordan ubikvitær adgang til hurtige bredbåndforbindelser kan blive anerkendt som en universel borgerret.

1.12 EØSU understreger behovet for fuldt ud at integrere it i enhver uddannelsespolitik, således at livslang læring i it-færdigheder bliver tilbudt alle borgere ⁽⁶⁾, og støtter udvikling af en stærk digital intelligens i såvel samfundet som økonomien. Udvalget finder det også vigtigt at gennemføre politikker, som fremmer lige muligheder for begge køn inden for it-uddannelse.

1.13 Man bør være særlig opmærksom på behovet for målrettet it-undervisning og oplæring i it-færdigheder for arbejdsløse samt opgradering af færdighederne hos personer, der allerede er i arbejde, og som har brug for nye færdigheder for at beholde deres arbejde i den digitale økonomi.

1.14 Udvalget opfordrer Kommissionen til at overveje, hvordan offentlig itk-infrastruktur (navnlig bredbåndsforbindelser og computerressourcer i skoler og på biblioteker) kan være et politisk middel til at understøtte undervisning i it-færdigheder og it-kundskaber i hele EU.

1.15 Forbrugernes tillid er afgørende vigtig for at stimulere efterspørgslen efter innovative digitale tjenester. En sådan tillid kan styrkes gennem en stærkere beskyttelse af forbrugerne i loven, herunder gennem effektiv håndhævelse af bestemmelser om manglende opfyldelse af forpligtelser, når forbrugerne ikke modtager den bredbåndshastighed, som internetudbydere har lovet.

1.16 Udvalget opfordrer igen Kommissionen til at fremsætte forslag om indførelse af et europæisk tillidsmærke for virksomheder. Som fremført i tidligere EØSU-udtalelser ⁽⁷⁾ vil en certificerings- og mærkningsordning for e-forhandlere i hele EU i høj grad øge forbrugernes tillid til e-handel over grænserne og vil medvirke til at øge små og mellemstore virksomheders grænseoverskridende onlinehandel.

1.17 EØSU henleder Kommissionens opmærksomhed på sin udtalelse om *Det åbne internet og netneutraliteten i Europa* ⁽⁸⁾, og anmoder på det kraftigste om, at princippet om netneutralitet skrives formelt ind i EU-lovgivningen så hurtigt som muligt.

1.18 EØSU ser gerne, at der udarbejdes et charter om borgernes digitale rettigheder for at styrke forbrugerbeskyttelsen.

1.19 EØSU opfordrer på ny Kommissionen til at udnytte de betydelige synergier, som kan opnås gennem behørig indarbejdelse af GNSS-programmerne i den digitale dagsorden.

1.20 Efterhånden som det digitale samfund udvikler sig, og flere vigtige offentlige tjenester leveres online, fremhæver udvalget behovet for, at Kommissionen fastholder den målrettede støtte til strategier, som har til formål at øge e-inddragelse i hele EU. Man skal især være opmærksom på inddragelse af borgere, der er ugunstigt stillet på grund af et handicap, læsevanskeligheder, alder, køn, eller mangel på økonomiske midler. EØSU bifalder udpegelsen af »digitale mestre« i medlemsstaterne og ser frem til at modtage rapporter om effektiviteten af denne strategi.

⁽⁴⁾ EUT C 229 af 31.7.2012, s. 1-6.

⁽⁵⁾ CES273-2012_00_00_TRA_AC_DA.DOC.

⁽⁶⁾ EUT C 318 af 29.10.2011, s. 9-18.

⁽⁷⁾ EUT C 54 af 19.2.2011, s. 58-64.

⁽⁸⁾ EUT C 24 af 28.1.2012, s. 139-145.

2. Resumé af Kommissionens meddelelse

2.1 Den digitale økonomi vokser syv gange hurtigere end resten af den europæiske økonomi, og halvdelen af al produktivitetsforøgelse stammer fra investeringer i ikt. Over 4 millioner mennesker er beskæftiget med ikt i mange forskellige sektorer i Europa, og dette tal stiger med 3 % om året på trods af krisen. Ikt er den grundlæggende transformative teknologi, der understøtter strukturel udvikling i sektorer som energi, sundhed, finansielle tjenester, produktion, offentlige tjenesteydelser og uddannelse, men en opsplittet fælleseuropæisk politisk ramme og strukturelle barrierer hæmmer i øjeblikket potentialet.

2.2 Kommissionen beskriver i meddelelsen sine planer, der skal sætte gang i den økonomiske vækst og øge beskæftigelsen i Europa ved at omorientere den digitale dagsorden på nøgleområder:

- Fuld gennemførelse af det **digitale indre marked**⁽⁹⁾ inden 2015.
- Fremskyndelse af **digital innovation i den offentlige sektor** ved at bruge Connecting Europe-faciliteten⁽¹⁰⁾ som løftestang.
- Fremskyndet forsyning med **højhastighedsforbindelser**.
- Gennemførelse af **cloud computing**-strategien⁽¹¹⁾, som vil reducere ikt-omkostninger og fremme produktivitet, vækst og beskæftigelse.
- Implementering af **EU-strategien for cybersikkerhed**⁽¹²⁾. Kommissionen foreslår også at udbrede den globale alliance mod seksuelt misbrug af børn online⁽¹³⁾.
- Lancering af en stor koalition for **digitale færdigheder og job**, som skal stå for en samordnet indsats, der kan sætte skub i beskæftigelse og it-færdigheder i hele EU.
- Et mere erhvervsvenligt klima for nystartede virksomheder og en handlingsplan for **iværksætteri** på internettet.

Ved at gennemføre de i meddelelsen foreslåede foranstaltninger håber man at skabe 3,8 mio. nye job i alle økonomiske sektorer på langt sigt.

- Lancering af en **ny industriel strategi på elektronikområdet**, hvor investeringer i forskning, udvikling og innovation centreres om strategiske krav inden for nøgleteknologier.

⁽⁹⁾ EUT C 143 af 22.5.2012, s. 69-73; EUT C 299 af 4.10.2012, s. 165-169.

⁽¹⁰⁾ EUT C 143 af 22.5.2012, s. 116-119.

⁽¹¹⁾ EUT C 76 af 14.3.2013, s. 15-19; EUT C 24 af 28.1.2012, s. 40-47.

⁽¹²⁾ JOIN(2013) 1 final.

⁽¹³⁾ EUT C 317 af 23.12.2009, s. 43-48; EUT C 48 af 15.2.2011, s. 138-144; EUT C 24 af 28.1.2012, s. 154-158.

3. Generelle bemærkninger

3.1 Der forestår stadig et stort arbejde for at skabe den gode cirkel, som den digitale dagsorden lægger op til: digital infrastruktur må kombineres med indhold, tjenester, marked og innovation med henblik på at øge produktivitet og vækst. Det digitale indre marked er stadig langt fra en realitet, og tempoet i udviklingen af infrastruktur og i revisionen af lovbestemmelserne varierer stadig betragteligt fra medlemsstat til medlemsstat.

3.2 Den europæiske økonomi er i krise. Over 26 mio. mennesker, svarende til 10,9 % af arbejdsstyrken, er arbejdsløse i EU-27. Den dystre tilstand, som Europas økonomi befinder sig i, står i uheldig kontrast til vores internationale konkurrenter: arbejdsløsheden i USA var kun på 7,7 % i januar – det laveste i fire år – mens den var 4,3 % i Japan.

3.2.1 De seneste tal fra Eurostat⁽¹⁴⁾ viser også klart, at der er betydelige forskelle mellem medlemsstaterne. Arbejdsløsheden i Østrig og Tyskland er på henholdsvis 4,8 % og 5,4 %. Omvendt er arbejdsløshedsprocenten i Grækenland og Spanien på over 26 %.

3.2.2 Arbejdsløsheden blandt unge under 25 år er særlig høj. Mere end hver anden ung er uden arbejde i Grækenland (58,4 %) og Spanien (55,7 %).

3.3 Den digitale dagsorden opstiller ambitiøse mål for bredbåndsdækning og -hastighed og kræver af medlemsstaterne, at de træffer foranstaltninger, herunder indfører retlige bestemmelser, der kan fremme investeringer i bredbånd. Ifølge Kommissionen⁽¹⁵⁾ halter Europa ikke desto mindre bagefter sine internationale konkurrenter, når det gælder forsyning med bredbåndsinfrastruktur. Investeringer i højhastighedsbredbånd sker hurtigere i dele af Asien og i USA, hvilket betyder væsentligt bedre dækning og højere hastigheder. Siden december 2011 har Sydkorea med 20,6 % af abonnenterne per 100 indbyggere haft den højeste andel af lyslederbaserede net i verden – dobbelt så stor en andel som Sverige (9,7 %), der ligger nummer et i EU. Japan har den næststørste andel af lyslederbaserede net i verden med 17,2 %.

3.4 Integration i informationssamfundet bør være en ret for alle borgere uanset deres position i samfundet. Der skal gøres en særlig indsats for at inddrage de borgere, der er ugunstigt stillet på grund af et fysisk handicap, mangel på økonomiske midler, alder, læsevanskeligheder eller køn.

3.5 Adgang til højhastighedsbredbånd skal anerkendes som en universal ret for EU-borgere. Kommissionen rejste spørgsmålet om at inkludere bredbåndsforbindelser i forsyningspligten i 2010⁽¹⁶⁾. Et svar på dette spørgsmål er presserende af hensyn til borgernes velfærd, beskæftigelse og digitale inklusion.

⁽¹⁴⁾ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Unemployment_statistics

⁽¹⁵⁾ SWD(2013)0073(part 1) (findes d.d. ikke på dansk)

⁽¹⁶⁾ COM(2008) 572 final.

3.6 De nationale myndigheder bør sikre, at alle har adgang til internettet og kan erhverve de nødvendige it-kundskaber. Udvalget ser gerne, at alle borgere har adgang til livslang efteruddannelse i it-færdigheder af faglige, personlige og samfundsmæssige grunde.

3.7 Den digitale kløft vokser i betydning i forbindelse med højhastighedsbredbånd, fordi borgerne her ikke kun fratages adgangen til information (som det er tilfældet ved almindeligt bredbånd), men også til internetbaserede digitale tjenester, der kun tilbydes via højhastighedsforbindelser, som f.eks. e-sundhed, e-uddannelse og e-forvaltning.

3.8 Resultattavlen for den digitale dagsorden for Europa ⁽¹⁷⁾ og de seneste tal fra Eurostat ⁽¹⁸⁾ viser, at den digitale kløft vokser, og at forskellen er stor mellem de enkelte medlemsstater. I 2012 var 28 % af husholdningerne i EU-27 uden bredbåndsforbindelse. I Tyskland, Finland, Sverige og Storbritannien havde over 80 % af husholdningerne dog en bredbåndsforbindelse, mens under 60 % af husholdningerne i Bulgarien, Grækenland, Italien og Rumænien havde bredbånd. 90 % af husholdningerne uden bredbånd befinder sig desuden i landdistrikterne. 35 mio. husholdninger i landdistrikter venter stadig på højhastighedsforbindelser, og borgere, der bor uden for byområderne, vil opleve stadig større sociale og økonomiske ulemper, hvis ikke de bliver genstand for den nødvendige bevågenhed.

3.9 It-kundskaber og internetanvendelse er tæt forbundet med bredbåndsforbindelse. Således har under 10 % af befolkningen i Finland og Sverige aldrig brugt internettet, mens tallet er over 40 % i Bulgarien, Grækenland og Rumænien.

3.10 Ændring af planlægningsreguleringen, intelligent infrastrukturplanlægning, investeringsincitamenter og innovative teknologier kan alt sammen bidrage til at mindske forskelle i bredbåndsdekningen. Borgerne må dog på deres side opføre sig ansvarligt og fremme udrulningen af investeringsincitamenter.

3.11 Tillid og engagement er afgørende vigtige for opfyldelsen af målsætningerne for den digitale dagsorden. Uden tillid forbliver efterspørgslen lille efter en række innovative tjenester med højt vækspotentiale såsom e-handel og cloud computing. For at fremme tilliden er det vigtigt, at lovbestemmelserne holder trit med udviklingen inden for teknologi og transaktioner på det digitale indre marked. Dette er desværre ikke tilfældet, og der er derfor presserende behov for fremskridt, for så vidt angår vigtige initiativer som f.eks. kollektive søgsmål, som udvalget bad om et direktiv om i 2009 ⁽¹⁹⁾.

3.12 Det er afgørende for den digitale dagsordens succes, at alle dele af samfundet inddrages i udviklingen og gennemførelsen af strategien og er ordentligt repræsenteret i høringer.

Desværre er forbrugerne og borgerne generelt ofte underrepræsenteret i diskussioner om visse afgørende spørgsmål, og Kommissionen bør derfor gøre mere for at sikre en ligelig repræsentation af medlemmer af civilsamfundet i alle fora.

4. Særlige bemærkninger

4.1 Eftersom udrulningen af højhastighedsinternettet i hele EU er så vigtig, opfordrer udvalget Kommissionen til at foreslå en række finansieringsinstrumenter, der kan sætte tempoet i vejret for investeringer i den bredbåndsinfrastruktur, som Europa har brug for, navnlig hvor det almindelige markedsafkast er for lille.

4.2 Udvalget bifalder, at Kommissionen fokuserer på at nedbringe omkostningerne ved at udbyde bredbåndsnet. Det henleder Kommissionens opmærksomhed på multiplikatoreffekten for økonomien og livskvaliteten af sådanne omkostningsreduktioner, og det opfordrer alle interessenter til at arbejde flittigt på sagen.

4.3 Udvalget tilskynder Kommissionen og medlemsstaterne til at medvirke til en hurtig opfyldelse af målsætningen om bredbåndsdekning ved fuldt ud at gennemføre radiofrekvenspolitikprogrammet ⁽²⁰⁾.

4.4 Levering af højhastighedsinternetforbindelser skal sikre, at der er fair og konkurrencepræget adgang til infrastrukturen for nye operatører, ellers vil kvaliteten af tjenesterne til forbrugerne blive fordrejet eller begrænset.

4.5 Udvalget finder det vigtigt til brug for de nationale reguleringsmyndigheder at udvikle omkostningsmodeller for højhastighedsbredbånd, der er ensartede i hele EU, med henblik på at bidrage til at sikre, at omkostningerne er rimelige og beregnet ud fra ens standarder.

4.6 Nye job i den digitale økonomi forudsætter, at arbejdstagerne har de nødvendige it-kundskaber, og kræver ofte også særlige ikt-færdigheder. Desværre har Europa ikke været i stand til at uddanne så mange arbejdstagere, som den voksende ikt-industri har brug for. Mens EU lider under rekordhøje arbejdsløshedsniveauer, vurderer ikt-industrien, at den i 2015 vil have 700 000 ledige stillinger. Denne mangel på ikt-kundskaber må afhjælpes hurtigst muligt gennem de fornødne ekstraordinære foranstaltninger.

4.6.1 Under dagsordenen for nye kvalifikationer og job har Kommissionen forpligtet sig til at lancere et EU-initiativ samt instrumenter, der skal hjælpe medlemsstaterne med at integrere ikt-kompetencer og it-kundskaber i centrale politikker for livslang læring. Europa har brug for, at denne del af Europa 2020-strategien omgående leverer resultater.

⁽¹⁷⁾ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/scoreboard>

⁽¹⁸⁾ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/information_society/data/main_tables

⁽¹⁹⁾ EUT C 128 af 18.5.2010, s. 97-102.

⁽²⁰⁾ EUT C 107 af 6.4.2011, s. 53-57.

4.6.2 Den høje ungdomsarbejdsløshedsprocent kan delvis tilskrives et misforhold mellem uddannelsespolitik og arbejdsgivernes behov. Medlemsstaterne bør skynde sig at reagere på dette problem ved at tilføje nye ikt-uddannelsesprogrammer i deres længerevarende uddannelser. Det er også vigtigt, at ikt-uddannelsespolitikker fremmer ligestilling mellem kønnene.

4.6.3 For dem, der allerede er en del af arbejdsstyrken, bliver digitale færdigheder stadig mere nødvendige for at opretholde produktivitet og jobfleksibilitet. Risikoen for fremtidig underbeskæftigelse eller decideret arbejdsløshed er stigende for arbejdstagere, der mangler de fornødne digitale færdigheder. Det er således afgørende vigtigt for den europæiske produktivitet og konkurrenceevne, at virksomheder og arbejdstagere samarbejder om at gennemføre efteruddannelsesprogrammer på arbejdspladsen med henblik på opgradering af it-kundskaber og ikt-færdigheder.

4.6.4 For at bekæmpe Europas alvorlige arbejdsløshedsproblemer bør der udvikles særlige uddannelsesprogrammer i ikt-færdigheder og it-kundskaber, der kan hjælpe arbejdsløse arbejdstagere med at vende tilbage til arbejdsmarkedet.

4.6.5 Bredbånd og it-ressourcer i skoler, på offentlige biblioteker og i andre offentlige bygninger kan være et politisk middel til at understøtte ikt-færdigheder og efteruddannelse i it-kundskaber i hele EU.

4.7 I tidligere udtalelser har udvalget slået til lyd for et charter om borgernes onlinerettigheder⁽²¹⁾. Skønt EØSU hilser Kommissionens offentliggørelse af EU-kodekset over onlinerettigheder⁽²²⁾ velkommen, mener det, at EU bør udarbejde et charter om digitale rettigheder, der kan yde alle borgere en klar beskyttelse, hvilket det for nylig har foreslået i sin udtalelse *Et vellykket digitalt indre marked, hvor alle deltager*⁽²³⁾.

4.8 Forbrugere i hele EU klager over, at deres internetudbydere ikke leverer de hastigheder for internetforbindelsen, som de har lovet i kontrakten. Falsk reklame og manglende overholdelse af kontrakten underminerer tilliden til det digitale marked. Problemet skal løses gennem strengere lovgivning og håndhævelsesbestemmelser.

4.9 EØSU understreger den afgørende betydning af som supplement til det digitale indre marked at skabe fremskridt med hensyn til e-handelshandlingsplanen, grønbogen om internet-, kort- og mobilbetalinger og den europæiske forbrugerdagsorden.

4.10 I en tidligere udtalelse⁽²⁴⁾ har udvalget kraftigt støttet den foreslåede EU-forordning om databeskyttelse. EØSU håber,

at den gennemgribende reform af EU's bestemmelser om databeskyttelse snarest muligt vedtages formelt. Det er vigtigt, at diskussioner om den generelle forordning om databeskyttelse tager hensyn til den mulige indvirkning på andre politikområder. Forpligtelser, der er for restriktive, kan begrænse mulighederne for at anvende personlige data til gavn for samfundet og opfylde den digitale dagsordens målsætninger (f.eks. overvågning af patientdata med henblik på at forudsige en bestemt sygdoms udvikling eller energiforvaltning via intelligente net).

4.11 Udvalget opfordrer igen Kommissionen til at fremsætte forslag om indførelse af et europæisk tillidsmærke for virksomheder. Som fremført i tidligere EØSU-udtalelser⁽²⁵⁾ vil en certificerings- og mærkningsordning for e-forhandlere i hele EU sikre, at forbrugerne er beskyttet overalt, når de køber varer og tjenester på internettet uden hensyntagen til landegrænser. Dette vil i høj grad øge forbrugernes tillid til e-handel over grænserne og vil være en hjælp til at øge små og mellemstore virksomheders grænseoverskridende onlinehandel.

4.12 Ud over indførelse af fælleseuropæisk interoperabilitet for nationale eID-ordninger ønsker udvalget, at Kommissionen overvejer at introducere en frivillig eID-ordning for alle EU-borgere med henblik på at give disse en afgrænset EU-autentificeret eID til online-transaktioner.

4.13 For at sætte skub i den digitale økonomi bør medlemsstater og regionale myndigheder fremme gratis WiFi hotspots i offentlige rum.

4.14 Selv om udvalget ser positivt på Kommissionens intentioner om at vedtage en henstilling om sikring af et åbent internet for forbrugerne, opfordrer EØSU kraftigt til, at princippet om netneutralitet også hurtigst muligt indskrives formelt i EU's lovgivning. EØSU henleder Kommissionens opmærksomhed på sin udtalelse om *Det åbne internet og netneutraliteten i Europa*⁽²⁶⁾, som forklarer, at netneutralitet søger at sikre, at internetudbydere behandler alle kilder til samme type internetdata lige uden forskelsbehandling af profithensyn.

4.15 Anvendelsen af cloud computing forstærker behovet for at beskytte borgerne, deres data og deres privatliv, især når europæiske borgere og virksomheders data lagres uden for EU eller af tredjelandselskaber. EØSU henviser Kommissionen til udvalgets nylige udtalelse om cloud computing-strategien⁽²⁷⁾, hvor det opfordrer Kommissionen til at styrke lovrammen vedrørende

— databeskyttelse og privatlivets fred;

— myndighedernes dataadgang;

⁽²¹⁾ EUT C 229 af 31.7.2012, s. 1-6.

⁽²²⁾ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/code-eu-online-rights>

⁽²³⁾ CES273-2012_00_00_TRA_AC_DA.DOC.

⁽²⁴⁾ EUT C 229 af 31.7.2012, s. 90-97.

⁽²⁵⁾ EUT C 54 af 19.2.2011, s. 58-64.

⁽²⁶⁾ EUT C 24 af 28.1.2012, s. 139-145.

⁽²⁷⁾ EUT C 76 af 14.3.2013, s. 59-65.

— datatilsyn og håndtering af tvister mellem brugere og udbydere;

— grænseoverskridende anvendelse og interoperabilitet.

EØSU opfordrer også Kommissionen til at fremtidssikre enhver ramme for cloud computing, som vedtages på EU-niveau, fordi den fremtidige udvikling af denne teknologi vil forløbe meget dynamisk og uforudsigeligt i den nærmeste fremtid.

4.16 EØSU noterer sig offentliggørelsen af EU's strategi for cybersikkerhed og ser frem til at behandle den pakke af foranstaltninger, der skal ledsage den, herunder forslaget til direktiv om net- og informationssikkerhed.

4.17 Der er brug for særlige foranstaltninger til at beskytte børns og sårbare personers interesser på internettet, navnlig på områder som databeskyttelse, onlinesvig og skruppelløs markedsføring og reklame, som er rettet mod sårbare brugere. Udvalget henleder Kommissionens opmærksomhed mod de mange EØSU-udtalelser om emnet ⁽²⁸⁾, herunder især *Europæisk strategi for et bedre internet for børn* ⁽²⁹⁾ og *Rammebestemmelser for reklame rettet mod børn og unge* ⁽³⁰⁾.

4.18 Som udvalget skrev i sin udtalelse om *En digital dagsorden for Europa* ⁽³¹⁾ baner åbne standarder vej for konkurrence og giver SMV'er muligheder for at vokse og konkurrere internationalt. Fremme og støtte til åbne standarder for ikt-produkter og -tjenester i Europa bør derfor være et eksplicit element i politikken for den digitale dagsorden.

4.19 Ikt-industrien er domineret af amerikanske og asiatiske selskaber. Europa har slet ikke haft held med at støtte

ikt-innovation og skabe markedsførende megaselskaber som Google, Microsoft, Apple og Samsung. Udvalget bifalder planen om en ny industriel strategi inden for mikro- og nanoelektronik for at gøre Europa mere attraktivt for investeringer i udformning og produktion og øge den globale markedsandel. Der er dog behov for et markant skifte i EU's politik for at sikre de europæiske selskaber et gunstigt erhvervsklima, så de kan blive førende inden for ikt-teknologier og -tjenester på det internationale marked.

4.20 Kommissionen skal ligeledes sikre, at der anvendes god investeringsforvaltningspraksis på dette industripolitiske område: investeringer bør bevilges på grundlag af de forventede økonomiske og/eller samfundsmæssige afkast, og de bør forvaltes med fast hånd for at sikre, at de giver de forventede fordele.

4.21 Forvaltningen af de foreslåede investeringer i FUI skal sikre en god samordning mellem programmer og projekter for at maksimere udbyttet og undgå spild på grund af overlapning.

4.22 Efter EØSU's opfattelse vil massive investeringer i de europæiske GNSS-teknologier og -tjenester bidrage til, at den digitale dagsorden får succes. EØSU opfordrer derfor på ny Kommissionen til at udnytte de betydelige synergier, som kan opnås gennem behørig indarbejdelse af GNSS-programmerne i udformningen og gennemførelsen af den digitale dagsorden. EØSU gjorde opmærksomhed på dette i sin første udtalelse om den digitale dagsorden ⁽³²⁾.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽²⁸⁾ EUT C 54 af 19.2.2011, s. 58-64; EUT C 128 af 18.5.2010, s. 69-73; EUT C 224 af 30.8.2008, s. 61-66.

⁽²⁹⁾ EUT C 351 af 15.11.2012, s. 68-72.

⁽³⁰⁾ EUT C 351 af 15.11.2012, s. 6-11.

⁽³¹⁾ EUT C 54 af 19.2.2011, s. 58-64.

⁽³²⁾ EUT C 54 af 19.2.2011, s. 58-64.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om foranstaltninger, der skal sikre et højt fælles niveau for net- og informationssikkerhed i hele EU«

COM(2013) 48 final – 2013/0027 (COD)

(2013/C 271/25)

Ordfører: **Thomas McDONOGH**

Rådet og Europa-Parlamentet besluttede henholdsvis den 21. februar og den 15. april 2013 under henvisning til artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om foranstaltninger, der skal sikre et højt fælles niveau for net- og informationssikkerhed i hele EU«

COM(2013) 48 final – 2013/0027 (COD).

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet, som vedtog sin udtalelse den 30. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj, følgende udtalelse med 163 stemmer for, 1 imod og 5 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) ser direktivforslaget som en del af en større sammenhæng også omfattende den nyligt offentliggjorte strategi for cybersikkerhed ⁽¹⁾, hvorunder der opridses en vidtfavnende vision for net- og informationssikkerhed (NIS), der skal tilvejebringe en sikker vækst i den digitale økonomi og samtidig fremme europæiske værdier som frihed og demokrati.

1.2 EØSU glæder sig over det foreslåede direktiv, som sigter mod at sikre et højt fælles niveau for NIS i hele EU. Harmonisering og styring af NIS på europæisk niveau er af afgørende betydning for gennemførelsen af det digitale indre marked og for et velfungerende indre marked som helhed. Udvalget er ligesom Kommissionen bekymret for den store skade, som en fejlslagen NIS kan forårsage på økonomien og borgernes velfærd, men det foreslåede direktiv lever ikke op til EØSU's forventninger om en solid lovgivning på dette vigtige område.

1.3 Udvalget er uhyre skuffet over det manglende fremskridt i mange medlemsstater for at gennemføre en effektiv NIS på nationalt niveau og beklager den øgede risiko, som dette skaber for borgerne, samt den negative indvirkning, det har på gennemførelsen af det indre digitale marked. Medlemsstater bør med det samme få gennemført deres udestående NIS-forpligtelser.

1.4 Det manglende fremskridt skaber endnu en digital kløft mellem elitegruppen af medlemsstater, som er meget langt

fremme med NIS, og de mindre udviklede medlemsstater. Kløften slider på tilliden og samarbejdet om NIS på EU-niveau, og hvis ikke der tages hånd om problemet hurtigst muligt, er det sandsynligt, at forskellene i medlemsstaternes kapacitet vil medføre mangler på det indre marked.

1.5 Som EØSU har påpeget i tidligere udtalelser ⁽²⁾, er vage og frivillige foranstaltninger ikke effektive, og der er behov for at pålægge medlemsstaterne skrappe lovmæssige forpligtelser for at sikre harmonisering, styring og håndhævelse af den europæiske NIS. Desværre er det udvalgets opfattelse, at forslaget til direktiv ikke tilvejebringer den klare og helt afgørende lovgivning, som er påkrævet. Med henblik på at sikre det nødvendige høje fælles niveau for NIS mener EØSU, at en forordning med veldefinerede bindende forpligtelser for medlemsstaterne ville være mere effektiv end et direktiv.

1.6 På trods af Kommissionens hensigt om at vedtage gennemførelsesretsakter for at sikre nogle fælles betingelser for gennemførelsen af dele af direktivet, mener udvalget, at direktivforslaget mangler standarder, klare definitioner og ufravigelige forpligtelser og dermed giver medlemsstaterne for meget fleksibilitet med hensyn til, hvordan de skal fortolke og omsætte vigtige elementer. EØSU ser gerne, at der i forslaget indarbejdes meget mere eksplicitte definitioner på de standarder, krav og procedurer, som medlemsstaterne, offentlige myndigheder, markedsaktører og vigtige internetstøttefunktioner skal overholde.

⁽¹⁾ »Et åbent, sikkert og beskyttet cyberspace« JOIN(2013) 1.

⁽²⁾ EØSU's udtalelse om *Beskyttelse af kritisk informationsinfrastruktur*, EUT C 255 af 22.9.2010, s. 98, og om *Direktiv om angreb på informationssystemer*, EUT C 218 af 23.7.2011, s. 130.

1.7 EØSU opfordrer til, at der etableres et EU-agentur for NIS svarende til Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagentur (EASA) til at sikre kvaliteten af udformningen og gennemførelsen af NIS-politikken i EU ⁽³⁾. Agenturet skal opstille standarder og overvåge håndhævelsen af alle elementer af NIS i hele EU: fra certificering af sikkert terminaludstyr og anvendelse til netværkssikkerhed og datasikkerhed.

1.8 EØSU er meget opmærksom på de øgede risici for cybersikkerheden og databeskyttelsen, der er opstået efter indførelsen af cloud computing ⁽⁴⁾ i Europa. EØSU ser gerne, at forslaget udtrykkeligt kommer til at indeholde flere specielle sikkerhedskrav og forpligtelser vedrørende tilvejebringelse og brug af cloud-tjenester.

1.9 For at sikre en passende ansvarsfordeling vedrørende NIS bør forslaget gøre det klart, at enheder med forpligtelser i medfør af det foreslåede direktiv har ret til at holde software- og hardwareleverandører ansvarlige for mangler ved produkter eller tjenesteydelser, som er direkte medvirkende til NIS-hændelser.

1.10 EØSU opfordrer medlemsstaterne til særligt at fokusere på at øge de små og mellemstore virksomheders (SMV'er) viden om NIS og kompetencer inden for cybersikkerhed. Udvalget gør desuden Kommissionen opmærksom på, at der i USA ⁽⁵⁾ og visse medlemsstater ⁽⁶⁾ afholdes »hackerkonkurrencer«, som har stor succes med at øge bevidstheden om cybersikkerhed og udklække en ny generation af NIS-specialister.

1.11 Medlemsstaternes overholdelse af direktivet er meget vigtig for net- og informationssikkerheden i hele EU, og EØSU anmoder derfor Kommissionen om at overveje, hvilke midler under den flerårige finansielle ramme (FFR) der kan afsættes til NIS-overholdelse for at hjælpe medlemsstater, der har brug for finansiell bistand.

1.12 Finansiering af forskning, udvikling og innovation (FUI) til brug for NIS-teknologier bør prioriteres højt i EU's ramme-program for forskning og innovation »Horisont 2020«, så Europa kan holde trit med cybertruslernes hurtigt skiftende karakter.

⁽³⁾ Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagentur: <http://easa.europa.eu/>

⁽⁴⁾ EØSU's udtalelse om *Cloud-computing i Europa*, EUT C 24 af 28.1.2012, s. 40, og om *Udnyttelse af potentialet ved cloud computing i Europa*, EUT C 76 af 14.3.2013, s. 59.

⁽⁵⁾ http://www.nytimes.com/2013/03/25/technology/united-states-wants-to-attract-hackers-to-public-sector.html?pagewanted=all&_r=0

⁽⁶⁾ <http://www.bbc.co.uk/news/technology-17333601>

1.13 For at afklare hvilke enheder der har juridisk ansvar i medfør af det foreslåede direktiv, opfordrer EØSU til at forpligte medlemsstater til at offentliggøre et onlineregister over alle enheder, som er underlagt direktivets krav om risikostyring og anmeldelse. Dette udtryk for gennemsigtighed og offentlig ansvarlighed vil opbygge tillid og bidrage til overholdelsen.

1.14 EØSU gør Kommissionen opmærksomhed på sine mange tidligere udtalelser, hvor udvalget har behandlet net- og informationssikkerhed og kommenteret behovet for et sikkert informationssamfund og beskyttelse af vigtige infrastrukturer ⁽⁷⁾.

2. Resumé af Kommissionens forslag

2.1 Det foreslåede NIS-direktiv blev offentliggjort samtidig med EU's strategi for cybersikkerhed, som sigter mod at forbedre informationssystemers robusthed, mindske cyberkriminalitet og styrke EU's internationale cybersikkerhedspolitik og cyberforsvar samt udvikle de industrielle og teknologiske ressourcer til fremme af cybersikkerhed og samtidig fremme grundlæggende rettigheder og andre centrale EU-værdier.

2.2 NIS vedrører sikkerheden i internettet og andre netværk, informationssystemer samt de støttetjenester, som er nødvendige for, at vores samfund kan fungere. NIS er afgørende for et velfungerende indre marked.

2.3 Den helt frivillige tilgang til NIS, som EU har fulgt til nu, yder ikke tilstrækkelig beskyttelse mod NIS-risici. De nuværende NIS-kapaciteter er utilstrækkelige til at holde trit med truslernes hurtigt skiftende karakter og sikre et højt fælles beskyttelsesniveau i alle medlemsstater.

⁽⁷⁾ EØSU's udtalelse om *En strategi for et sikkert informationssamfund*, EUT C 97 af 28.4.2007, s. 21.

EØSU's udtalelse om *Beskyttelse af kritisk informationsinfrastruktur*, EUT C 255 af 22.9.2010, s. 98.

EØSU's udtalelse om *ENISA-forordning*, EUT C 107 af 6.4.2011, s. 58.

EØSU's udtalelse om *Generel forordning om databeskyttelse*, EUT C 229 af 31.7.2012, s. 90.

EØSU's udtalelse om *Angreb på informationssystemer*, EUT C 218 af 23.7.2011, s. 130.

EØSU's udtalelse om *Elektroniske transaktioner på det indre marked*, EUT C 351 af 15.11.2012, s. 73.

EØSU's udtalelse om *Udnyttelse af potentialet ved cloud computing i Europa*, EUT C 76 af 14.3.2013, s. 59.

2.4 Medlemsstaternes kapaciteter og beredskab er i dag meget forskellige, og det giver en usammenhængende tilgang til net- og informationssikkerhed i EU. Med tanke på, at netværk og systemer er indbyrdes forbundne, så svækkes EU's net- og informationssikkerhed af de medlemsstater, der har et utilstrækkeligt beskyttelsesniveau. Det hæmmer også opbygningen af tillid mellem ligestillede, som er en forudsætning for samarbejde og informationsudveksling. Som følge heraf er der kun samarbejde mellem et mindretal af medlemsstaterne med høj kapacitet.

2.5 Formålet med direktivet, som er foreslået i overensstemmelse med EUF-traktatens artikel 114, er at lette gennemførelsen af det digitale indre marked og et velfungerende indre marked ved at:

- indføre et fælles minimumsniveau for NIS i medlemsstaterne og dermed øge det generelle beredskabs- og indsatsniveau i forbindelse med hændelser;
- forbedre NIS-samarbejdet på EU-plan for at imødegå grænseoverskridende hændelser og trusler;
- skabe en risikostyringskultur og forbedre udvekslingen af oplysninger mellem den private og offentlige sektor.

2.6 Direktivforslaget indeholder en række lovkrav, herunder:

- a) Hver medlemsstat skal gennemføre en NIS-strategi og udpege en national kompetent myndighed for sikkerheden af net og informationssystemer med tilstrækkelige tekniske, finansielle og menneskelige ressourcer til at forebygge, håndtere og reagere på NIS-risici og -hændelser.
- b) Der skal indføres en samarbejds mekanisme mellem medlemsstater og Kommissionen til udveksling af tidlig varsel om risici og hændelser, samarbejde og gennemførelse af regelmæssige peer reviews.
- c) Visse særlige enheder i EU pålægges at gennemføre risikostyringsforanstaltninger og anmelde alvorlige hændelser, der vedrører deres centrale tjenester, til de nationale kompetente myndigheder. Enheder, der er omfattet af disse krav, er bl.a. operatører af kritisk infrastruktur inden for visse områder

(finansielle tjenester, transport, energi, sundhed), formidlere af informationssamfundets tjenester (især cloud computing, e-handelsplatforme, internetbetaling, søgemaskiner, applikationsforhandlere og sociale netværk) og offentlige myndigheder.

2.7 Medlemsstater skal gennemføre direktivet senest 18 måneder efter, at det er vedtaget af Rådet og Europa-Parlamentet (forventet i løbet af 2014).

3. Generelle bemærkninger

3.1 Internettets og det digitale samfunds udbredelse har stor betydning for dagligdagen, men i takt med, at vores afhængighed af internettet vokser, beror vores frihed, velstand og livskvalitet i stigende grad på en solid net- og informationssikkerhed (NIS). Hvis internettet er nede, og det i en nødsituation ikke er muligt at få adgang til elektroniske lægejournaler, vil det få dødelige konsekvenser. Imidlertid er der stadig flere og flere trusler mod sikkerheden af Europas kritiske informationsinfrastruktur, og vores NIS-niveau er ikke tilstrækkeligt højt.

3.2 Direktøren for Europol meddelte sidste år, at han var »... meget bekymret over denne malplacerede tillid til internettets usårlighed«⁽⁸⁾. Vi hører ofte om nye cyberangreb på vigtige strukturer foretaget af kriminelle, terrorister eller udenlandske regeringer. De fleste angreb anmeldes ikke, da ofrene er bange for at få skadet omdømmet, men i de seneste uger er der sket angreb på Europas internetinfrastruktur⁽⁹⁾ og banksystemer⁽¹⁰⁾, som var for forstyrrende til, at de kunne skjules. I følge en rapport⁽¹¹⁾ blev Nederlandene i 2011 ramt af 92 mio. cyberangreb og Tyskland af 82 mio. Den britiske regering vurderer, at Storbritannien blev ramt af 44 mio. cyberangreb i 2011, som kostede økonomien op til 30 mia. EUR⁽¹²⁾.

3.3 I 2007 tog Rådet fat på NIS-problemet i Europa⁽¹³⁾, men politikken har sidenhen⁽¹⁴⁾ hovedsageligt været baseret på frivillige tiltag fra medlemsstaternes side, og kun et fåtal af dem har truffet effektive foranstaltninger. Udvalget bemærker, at mange medlemsstater hverken har offentliggjort en national cybersikkerhedsstrategi eller udarbejdet en national beredskabsplan for cyberhændelser, mens andre endnu ikke har oprettet en it-beredskabsenhed (CERT). I tillæg hertil har en række medlemsstater stadig ikke ratificeret Europarådets konvention om cyberkriminalitet⁽¹⁵⁾.

⁽⁸⁾ <http://forumblog.org/2012/05/what-if-the-internet-collapsed/>

⁽⁹⁾ http://www.nytimes.com/2013/03/27/technology/internet/online-dispute-becomes-internet-snarling-attack.html?pagewanted=all&_r=0

⁽¹⁰⁾ http://www.dutchnews.nl/news/archives/2013/04/online_retailers_demand_banks.php

⁽¹¹⁾ http://www.securelist.com/en/analysis/204792216/Kaspersky_Security_Bulletin_Statistics_2011

⁽¹²⁾ UK Cyber Security Strategy – Landscape Review: <http://www.nao.org.uk/wp-content/uploads/2013/03/Cyber-security-Full-report.pdf>

⁽¹³⁾ Rådets resolution 2007/C 68/01.

⁽¹⁴⁾ COM(2006) 251 og COM(2009) 149.

⁽¹⁵⁾ <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=185&CL=ENG>

3.4 Ti medlemsstater, som er meget langt fremme med NIS, har dannet den europæiske styringsgruppe for it-beredskabsenheder (EGC) med henblik på et tættere samarbejde om NIS og beredskab. EGC tager for nuværende ikke imod nye medlemmer: de resterende 17 medlemsstater, som ikke er nået så langt med NIS-udviklingen, og den nydannede enhed CERT-EU⁽¹⁶⁾ er i øjeblikket udelukket fra denne elitegruppe. Der er ved at opstå en ny digital kløft mellem medlemsstater, der er meget langt fremme med NIS, og resten. Hvis ikke der slås bro over denne kløft, vil NIS-ubalancen ramme det indre digitale marked i hjertet og derved hæmme udviklingen af tillid, harmonisering og interoperabilitet. Uden solide foranstaltninger er det desuden sandsynligt, at kløften mellem de medlemsstater, der er nået langt på området, og de medlemsstater, der er nået knap så langt, vil øges, ligesom de mangler på det indre marked, der kan tilskrives medlemsstaternes forskellige kapacitet, vil blive forøget.

3.5 En forudsætning for, at cybersikkerhedsstrategien bliver en succes, og det foreslåede direktiv om NIS kommer til at fungere som tilsigtet, er, at der er en solid NIS-industri i Europa og tilstrækkeligt med specialister inden for NIS. EØSU glæder sig over, at det foreslåede direktiv omtaler behovet for, at medlemsstaterne investerer i teoretiske og praktiske uddannelsesprogrammer og oplysningsprogrammer vedrørende NIS. Udvalget opfordrer ligeledes medlemsstater til at gøre en særlig indsats for at oplyse, uddanne og støtte SMV'er i forhold til cybersikkerhed. De større virksomheder kan let skaffe sig den viden, de har brug for, men SMV'erne har brug for støtte.

3.6 EØSU ser frem til at samarbejde med Det Europæiske Agentur for Net- og Informationssikkerhed (ENISA) for at fremme NIS i forbindelse med den europæiske internetsikkerhedsmåned senere på året. Med hensyn til cybersikkerhedsstrategiens og NIS-direktivets målsætning om at udvikle en sikkerhedsbevidst kultur i EU og øge niveauet for NIS-kompetencer gør udvalget Kommissionen opmærksom på »hackerkonkurrencer« for teenagere, som har haft stor succes med at øge bevidstheden i visse medlemsstater og i USA.

3.7 Udvalget glæder sig ligeledes over, at der i cybersikkerhedsstrategien er givet tilsagn om at afsætte FUI-midler til NIS-teknologi.

3.8 Udbredelsen af cloud computing skaber mange nye risici for cybersikkerhed, som skal håndteres. F.eks. har cyberkriminelle nu adgang til enorme mængder datakraft for forholdsvis få udgifter, og data fra tusindvis af virksomheder findes nu i centrale datalagre, som er sårbare over for målrettede angreb. EØSU har efterlyst større cyberrobusthed af cloud computing⁽¹⁷⁾.

3.9 Udvalget har tidligere tilskyndet til indførelsen af en frivillig europæisk eID-ordning for onlinetransaktioner som supplement til de nuværende nationale ordninger. En sådan ordning vil give bedre beskyttelse mod svig, et styrket tillidsforhold mellem de økonomiske operatører, lavere omkostninger forbundet med leveringen af tjenesteydelser og et højere kvalitetsniveau for tjenester samt en bedre beskyttelse for borgerne.

4. Særlige bemærkninger

4.1 Desværre er Kommissionens forslag til NIS-direktiv for vagt og uklart, og det sætter for stor lid til medlemsstaternes selvregulering. Manglen på standarder, klare definitioner og ufravigelige forpligtelser, særligt i direktivets Kapitel IV, giver medlemsstaterne for meget fleksibilitet med hensyn til, hvordan de skal fortolke og omsætte direktivets vigtige elementer. En forordning med veldefinerede bindende, juridiske forpligtelser for medlemsstater ville være mere effektiv end et direktiv.

4.2 EØSU bemærker, at direktivets artikel 6 pålægger medlemsstaterne at udpege en »kompetent myndighed«, der skal overvåge og sikre en konsekvent anvendelse af direktivet i hele EU. Udvalget anfører endvidere, at artikel 8 indeholder bestemmelser om oprettelsen af et »samarbejdsnetværk«, der ved hjælp af sine egne samt Kommissionens beføjelser vil tilvejebringe fælleseuropæisk lederskab, forvaltning og håndhævelse helt ned til medlemsstatsniveau. EØSU mener, at EU på baggrund af denne forvaltningsramme bør overveje at etablere et EU-agentur for NIS, svarende til Det Europæiske Luftfartsikkerhedsagentur (EASA), som opstiller standarder og forestår håndhævelsen og overholdelsen af sikkerhedsregler for fly, lufthavne og lufthavsydelser.

4.3 EU's NIS-agentur, som EØSU foreslår i punkt 4.2 ovenfor, kan oprettes på grundlag af det cybersikkerhedsarbejde, som allerede er i gang i ENISA, Den Europæiske Standardiseringsorganisation (CEN), CERT'erne, den europæiske styringsgruppe for it-beredskabsenheder (EGC) samt andre. Et sådanagentur vil kunne opstille standarder og overvåge håndhævelsen af alle elementer af NIS: fra certificering af sikkert terminaludstyr og anvendelse til netværkssikkerhed og datasikkerhed.

4.4 Som følge af, at medlemsstaterne i høj grad er afhængige af hinanden for at kunne tilvejebringe NIS i hele EU og af, at omkostningerne ved NIS-fejlhændelser potentielt kan blive meget høje for alle berørte parter, ser EØSU gerne, at der i lovgivningen fastlægges eksplicitte og proportionelle sanktioner for manglende overholdelse. Disse sanktioner skal være harmoniserede for at afspejle ansvars fælleseuropæiske dimension og omfanget af de skader, som kan forvoldes på ikke blot hjemmemarkedet, men i hele EU. Direktivforslagets artikel 17, som omhandler sanktioner, er af generel karakter og giver medlemsstaterne for meget frirum til at fastlægge sanktioner. Den indeholder desuden ikke tilstrækkelige retningslinjer, som tager højde for grænseoverskridende og fælleseuropæiske indvirkninger.

⁽¹⁶⁾ Den Europæiske Unions institutioner, agenturer og organer har oprettet deres egen permanente it-beredskabsenhed (CERT-EU).

⁽¹⁷⁾ EØSU's udtalelse om *Cloud-computing i Europa*, EUT C 24 af 28.1.2012, s. 40, og om *Udnyttelse af potentialet ved cloud computing i Europa*, EUT C 76 af 14.3.2013, s. 59.

4.5 For nuværende offentliggør myndigheder og udbydere af livsvigtige tjenesteydelser ikke sikkerheds- og robusthedssvigt, medmindre de er nødt til det. Denne mangel på åbenhed skader EU's evne til at handle hurtigt og effektivt over for cybertrusler og forbedre den generelle NIS gennem udveksling af erfaringer. EØSU bifalder Kommissionens beslutning om at gøre anmeldelse af alvorlige NIS-hændelser obligatorisk i medfør af direktivet. Det er udvalgets opfattelse, at frivillig anmeldelse af hændelser ikke er effektivt, da frygt for et skadet omdømme og erstatningsansvar giver incitament til at dække over fejlhændelser.

4.6 Direktivets artikel 14 om anmeldelse indeholder imidlertid ikke en definition på en hændelse med »betydelig indvirkning« på sikkerheden og giver relevante enheder og medlemsstater for stor frihed til at vælge, om de vil anmelde NIS-hændelser eller ej. En effektiv lovgivning forudsætter entydige krav. Eftersom det foreslåede direktiv er for vagt med hensyn til den vigtige definition af krav, er det ikke muligt at holde parter til ansvar for manglende overholdelse, som påtænkt i direktivets artikel 17.

4.7 Da det hovedsageligt er den private sektor, der står for tilvejebringelsen af NIS, er det vigtigt at etablere et højt niveau af tillid og samarbejde med alle virksomheder, der har ansvar for livsvigtig informationsinfrastruktur og tjenester. Initiativet vedrørende det europæiske offentlig-private partnerskab for en robust infrastruktur (EP3R), som Kommissionen lancerede i 2009, bør bifaldes og fremmes. Dog mener udvalget, at initiativet bør styrkes og understøttes med en lovmæssig forpligtelse i NIS-direktivet om at tvinge vigtige interessenter til at samarbejde, når de ikke selv gør nok i den henseende.

4.8 Hver enkelt medlemsstat bør offentliggøre et onlineregister over alle enheder under dens jurisdiktion, som er underlagt sikkerhedskravene og forpligtelsen til at anmelde hændelser i medfør af det foreslåede direktivs artikel 14. I tillæg til at afklare hvorledes medlemsstaterne beslutter at anvende definitionerne i direktivets artikel 3, vil det skabe gennemsigtighed og dermed hjælpe med at opbygge tillid og fremme en risikostyringskultur blandt borgere.

4.9 EØSU noterer sig, at direktivets krav eksplicit ikke omfatter softwareudviklere og hardwarefabrikanter, eftersom de ikke udbyder informationssamfundstjenester. Udvalget mener imidlertid, at direktivforslaget bør fastlægge, at enheder med forpligtelser i medfør af direktivet kan gøre krav gældende mod software- og hardwareleverandører for mangler ved produkter eller tjenesteydelser, som er direkte medvirkende til NIS-hændelser.

4.10 Selvom Kommissionen skønner, at omkostningerne til gennemførelse af det foreslåede NIS-direktiv vil ligge på omkring 2 mia. euro om året, fordelt på den offentlige og private sektor i Europa, påpeger EØSU, at visse medlemsstater i finansielle vanskeligheder vil få svært ved at finde de fornødne midler til overholdelsen. Det er nødvendigt at overveje, hvordan der inden for FFR ved hjælp af forskellige instrumenter som Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) og eventuelt Fonden for Intern Sikkerhed kan ydes støtte til overholdelse af NIS.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fluorholdige drivhusgasser«

COM(2012) 643 final – 2012/0305 (COD)

(2013/C 271/26)

Ordfører: **Mário SOARES**

Rådet og Europa-Parlamentet besluttede henholdsvis den 21. november 2012 og den 19. november 2012 under henvisning til artikel 192, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fluorholdige drivhusgasser«

COM(2012) 643 final – 2012/0305 (COD).

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som vedtog sin udtalelse den 26. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 23. maj 2013, følgende udtalelse med 92 stemmer for, 2 imod og 1 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 EØSU bakker helhjertet op om Kommissionens bestræbelser på at styrke lovgivningen om fluorholdige drivhusgasser (F-gasser).

1.2 EØSU understreger, at det er vigtigt hurtigst muligt at nå frem til en global aftale om kontrol med fluorholdige drivhusgasser for at sikre, at alle jordens økonomier er underlagt de samme regler.

1.3 I lyset af den nuværende økonomiske og sociale krise bør fremme af beskæftigelsen prioriteres højt. Overgangen til en klima- og miljøvenlig økonomi bør baseres på en stærk social dialog, således at vi i fællesskab og på demokratisk vis kan håndtere de kommende forandringer. Den sociale dialog, forhandlingsvilje og deltagelse er grundlæggende værdier og redskaber, som danner grundlag for og giver mulighed for at forene social samhørighed og arbejdspladser af høj kvalitet, jobskabelse samt øget innovation og forbedret konkurrenceevne i de europæiske økonomier.

1.4 EØSU opfordrer til, at den økonomiske og administrative byrde, der er forbundet med gennemførelsen af forskellige dele af denne forordning, reduceres, navnlig for de små og mellemstore virksomheders vedkommende.

1.5 EØSU mener, at man i højere grad bør tage hensyn til energiforbruget fra vugge til grav samt integrere eventuelle ulemper ved de foreslåede alternative teknologier i cost-benefit-analysen.

1.6 Kommissionen og medlemsstaterne bør øge støtten til industriel forskning og innovation. Det gælder navnlig udvikling

af teknologier, der kan udgøre et alternativ til fluorholdige drivhusgasser.

1.7 Såvel virksomhederne som medlemsstaterne bør gøre en ihærdig indsats for at skabe en socialt retfærdig overgang i forbindelse med de politikker, der føres med henblik på at reducere anvendelsen og produktionen af fluorholdige drivhusgasser.

1.8 Der kan være behov for at udvikle uddannelsesprogrammer, der er egnede til at forberede de ansatte på teknologier, der kan fungere som alternativ til de fluorholdige drivhusgasser, men det er nødvendigt at tage højde for SMV'ernes særlige situation. Den økonomiske og administrative byrde i forbindelse med autorisationen/uddannelsen bør begrænses.

1.9 Det er nødvendigt at gribe ind på et tidligere stadie end brugsfasen og forhindre lækager ved hjælp af skærpede krav til udformningen af anlæg, der indeholder F-gasser.

1.10 Medlemsstaterne bør udvikle særskilte indsamlingssystemer for udtjente apparater, som indeholder fluorholdige stoffer, på linje med principperne i direktiv 2002/96/EF om affald af elektrisk og elektronisk udstyr.

1.11 Uddannelsesprogrammerne bør henvende sig til alle virksomheder, som udfører aktiviteter forbundet med produktion, distribution og montage af apparater, som indeholder F-gasser, og uddannelsesprogrammerne bør også omfatte alternative teknologier med henblik på at fremme den teknologiske overgangsproces.

1.12 EØSU mener, at det ville være mere relevant at foretage en skelnen mellem forskellige teknologier med henblik på at skabe en »gradvis udfasning« snarere end en »gradvis nedtrapning«, i det mindste i de tilfælde, hvor det er teknisk muligt og økonomisk realistisk.

1.13 De restriktioner, som pålægges de europæiske producenter, bør også gælde produkter, som importeres til EU.

1.14 Det bliver primært Kommissionen, som kommer til at stå for gennemførelsen af kvoteordningen, og den bør begrænse omkostningerne herved, samtidig med at den sørger for at bevare den miljømæssige integritet.

1.15 Kommissionen burde bemyndiges til at varetage procedurer for kontrol, verifikation og overholdelse af denne forordning.

1.16 EØSU bakker op om valget af miljøbeskyttelse som retsgrundlag for forordningen. Udvalget vil dog gerne understrege, at det er nødvendigt at sørge for, at gennemførelsen af forordningen ikke går ud over det indre markeds integritet.

2. Indledning

2.1 I 2004 afgav EØSU en udtalelse⁽¹⁾ om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse fluorholdige drivhusgasser (den nuværende forordning (EF) nr. 842/2006), hvor udvalget understregede, at koncentrationen af fluorholdige drivhusgasser er steget som resultat af menneskets aktiviteter, og at hvis denne udvikling og den dermed forbundne globale opvarmning ikke kan dæmpes eller vendes, vil den føre til permanente og potentielt skadelige klimaforandringer. Selv om udtalelsen fra 2004 støttede Kommissionens mål og overordnede tilgang, rejste den dog også en række spørgsmål angående forslaget til forordningen. Nogle af disse kritikpunkter synes stadig at være berettigede og bringes atter på bane i denne udtalelse.

2.2 Fluorholdige gasser er kraftige drivhusgasser skabt af mennesker. De figurerer i øjeblikket i to internationale aftaler, alt efter hvorvidt de har egenskaber, som virker nedbrydende på stratosfærens ozonlag. På den ene side indeholder Montreal-protokollen (1987), der er en protokol til Wienerkonventionen, foranstaltninger til kontrol af produktion og anvendelse af disse stoffer med henblik på deres endelige afskaffelse. Denne protokol har været i konstant udvikling og udvidet sit anvendelsesområde til nye gasser og nye anvendelsesformer. På den anden side omfatter Kyoto-protokollen udledning af fluorholdige gasser, der ikke har nogen betydning for ozonlaget, som et led i denne traktats bestræbelser på at reducere udledningen af drivhusgasser. Koalitionen for klima og ren luft, som siden

2012 har haft til formål at bekæmpe de kortlivede klimaforurenende stoffer, har ligeledes sat udledningen af hydrofluorcarboner (HFC) øverst på dagsordenen.

2.3 Sammen med andre aktører går EU forrest i kampen mod fluorholdige drivhusgasser. I 2009, 2010, 2011 og 2012 fremsatte flere af de lande, som har underskrevet Montreal-protokollen, herunder USA, forslag rettet mod at begrænse produktionen og forbruget af hydrofluorcarboner (HFC) på verdensplan. Disse initiativer har hentet støtte hos 108 lande.

2.4 Der er imidlertid kun gjort ringe fremskridt indtil videre, fordi bl.a. Kina, Brasilien, Indien og golfstaterne nægter at drøfte dette spørgsmål inden for rammerne af Montreal-protokollen med den begrundelse, at de F-gasser, som er omfattet af Kyoto-protokollen, ikke har nogen betydning for stratosfærens ozonlag.

2.5 Den Europæiske Union vedtog i 2009 mål om nedbringelse af sin udledning af drivhusgasser for 2020 og 2050. I 2020 skal EU's udledning af drivhusgasser være mindsket med 20 % i forhold til niveauet i 1990 og med 30 %, hvis der er blevet underskrevet en global aftale, som fastsætter tilsvarende mål for jordens store økonomier.

2.6 For at nå disse mål har UE indført en række nyskabende instrumenter, hvoraf følgende er de vigtigste: EU's emissions-handelssystem (direktiv 2009/29/EF), direktivet om vedvarende energi (direktiv 2009/28/EF), direktivet om energieffektivitet (direktiv 2012/27/EU) og beslutningen om indsatsfordeling (beslutning nr. 406/2009/EF). For så vidt angår 2050 har EU erkendt, at udledningen fra de udviklede lande bør falde med 80 til 95 % i forhold til niveauet i 1990, hvis man skal opfylde målet om at begrænse den globale opvarmning til 2 °C.

2.7 Kommissionens »Køreplan for omstilling til en konkurrencedygtig lavemissionsøkonomi i 2050« fastslår, at de økonomisk mest effektive scenarier forudsætter, at der fastlægges mål om en reduktion af udledningen i forhold til 1990 på 25 % inden 2020, 40 % inden 2030 og 60 % inden 2040.

2.8 I betragtning af deres potentiale for opvarmning af kloden er de fluorholdige drivhusgasser en integreret del af den europæiske ramme for bekæmpelse af klimaforandringerne. EU's lovgivning om F-gasser består af to hovedretsakter:

— Forordning (EF) nr. 842/2006 fastlægger hovedsageligt en ordning for forebyggelse af lækage under brug og i forbindelse med udtjent stationært udstyr samt indfører et begrænset antal forbud, som vedrører særlige anvendelsesformer.

⁽¹⁾ EUT C 108 af 30.4.2004.

— Direktiv 2006/40/EF, som omhandler mobile luftkonditioneringsanlæg.

2.9 EU's forstærkede ambition om at bekæmpe klimaforandringerne og udvikle sig til at blive en lavemissionsøkonomi hilses velkommen, men den bør understøttes af et troværdigt socialt program og de nødvendige midler til at hjælpe de sektorer og regioner, som vil blive negativt påvirket med hensyn til beskæftigelsen som følge af de manglende fremskridt i forhold til de øvrige store lande. Den globale situation hvad angår økonomien og energiforsyningen gør spørgsmålet om konkurrencedygtighed yderst følsomt. Det gælder ikke mindst de energiintensive eksportsektorer. Indsatsen for at gøre den europæiske økonomi til en kulstoffattig økonomi bør i højere grad være centreret omkring en plan for genindustrialisering, der bl.a. er baseret på en effektiv anvendelse af ressourcerne, også energi, og på bæredygtige og innovative teknologier.

3. Resumé af og begrundelser for Kommissionens forslag

3.1 Målet med Kommissionens forslag er:

3.1.1 at erstatte forordning (EF) nr. 842/2006 om visse fluorholdige drivhusgasser for at sikre et mere omkostnings-effektivt bidrag til at nå EU's klimamål ved at modvirke brugen af F-gasser med store klimakonsekvenser til fordel for energieffektive og sikre alternativer, og for at sikre en yderligere forbedring af indslutningen og behandlingen af udtjente produkter og udstyr, som indeholder F-gasser;

3.1.2 at fremme bæredygtig vækst, stimulere nytænkning og udvikle grønne teknologier ved at forbedre markedsmulighederne for alternative teknologier og gasser med ringe klimakonsekvenser;

3.1.3 at bringe EU på linje med de seneste videnskabelige resultater på internationalt plan, som beskrevet i den fjerde vurderingsrapport fra FN's klimapanel, f.eks. for så vidt angår stofferne omfattet af denne forordning og beregningen af deres globale opvarmningspotentiale (GWP);

3.1.4 at medvirke til at skabe en konsensus om en international aftale om at begrænse brugen af hydrofluorcarboner (HFC), den mest relevante gruppe af F-gasser, inden for rammerne af Montreal-protokollen;

3.1.5 at forenkle og tydeliggøre forordning (EF) nr. 842/2006 for at mindske den administrative byrde i overensstemmelse med Kommissionens indsats for en bedre regulering.

4. Generelle bemærkninger

4.1 EØSU bakker helhjertet op om Kommissionens bestræbelser på at styrke lovgivningen om fluorholdige drivhusgasser.

På grund af deres store opvarmningspotentiale er det afgørende, at der gøres en yderligere indsats for at begrænse udledningen af disse gasser i EU, i forbindelse med både produktion og forbrug.

4.2 De gældende regler er ganske vist udmærkede, men deres gennemførelse er stødt på talrige vanskeligheder, som EØSU for en stor dels vedkommende havde kortlagt i sin udtalelse fra 2004. EØSU opfordrer medlemsstaterne til at øge indsatsen for at gennemføre deres egne beslutninger.

4.3 Selv om EØSU kan tilslutte sig EU's initiativer, understreger udvalget, at det er vigtigt hurtigst muligt at nå frem til en global aftale om kontrol med fluorholdige drivhusgasser for at sikre, at alle jordens økonomier er underlagt de samme regler.

4.4 Da der findes alternative teknologier, som er teknisk pålidelige og økonomisk levedygtige, er styrkelsen af lovgivningen baseret på en høj omkostningseffektivitet, således at de overordnede makroøkonomiske virkninger bliver temmelig begrænsede, undtagen i bestemte sektorer. Udgifterne til gennemførelse af lovgivningen kan imidlertid blive udlignet dels gennem øget energieffektivitet, dels fordi de innovative virksomheder opnår en bedre strategisk position på markedet. Selv om omkostningseffektiviteten for de foreslåede foranstaltninger er blevet undersøgt indgående, betoner EØSU nødvendigheden af at begrænse den økonomiske byrde, der er forbundet med gennemførelsen af bestemmelserne i forslaget til forordning, mest muligt. EØSU mener i øvrigt, at man i højere grad bør tage hensyn til energiforbruget fra vugge til grav samt integrere eventuelle ulemper ved de foreslåede alternative teknologier i cost-benefit-analysen (f.eks. letantændelighed, sprængfarlighed, giftighed og uheldige virkninger under tryk). Hertil kommer, at det høje sikkerhedsniveau, der kræves i visse sektorer, f.eks. jernbanetransport, kan hæmme anvendelsen af alternative stoffer, selv om udviklingen af dem har været tilfredsstillende. For disse sektorer er det derfor nødvendigt at sætte stærkt ind på at udvikle alternative løsninger, som er miljømæssigt og økonomisk gennemførlige.

4.5 EØSU opfordrer desuden Kommissionen og medlemsstaterne til at øge støtten til industriel forskning og innovation. Det gælder navnlig udvikling af teknologier, der kan udgøre et alternativ til fluorholdige drivhusgasser. På baggrund af den krise, som den europæisk økonomi i øjeblikket gennemgår, er støtte til innovation et afgørende element i en genindustrialiseringsstrategi. Ikke desto mindre skal der også tages hensyn til usikkerheden om, hvorvidt det er muligt til en acceptabel pris at udvikle stoffer eller teknologier, som er i stand til at udfylde funktioner, der er væsentlige for, at et moderne samfund kan fungere, såsom f.eks. køling.

4.6 EØSU sætter pris på, at forslaget indeholder en artikel om autorisation/uddannelse, som kan øge lovgivningens effektivitet og føre til øget synergi med EU's lovgivning om sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, navnlig ved at beskæftige sig med risici forbundet med alternative teknologier. Ikke desto mindre kan EØSU konstatere, at manglen på passende uddannelse af arbejdsstyrken ofte er en væsentlig hindring for gennemførelse af lovgivningen. Både virksomhederne og medlemsstaterne bør gøre en ihærdig indsats for at udvikle de nødvendige uddannelsesprogrammer til at forberede de ansatte på de teknologier, der kan fungere som alternativ til de fluorholdige drivhusgasser. Der bør tages hensyn til SMV'ernes særlige situation, og den økonomiske og administrative byrde ved autorisationen/uddannelsen bør begrænses.

4.7 EØSU understreger, at det er nødvendigt at hente inspiration fra god praksis i visse medlemsstater, når man skal løse spørgsmålet om fluorholdige drivhusgasser.

5. Særlige bemærkninger

5.1 Da udgifterne til indeslutningsforanstaltninger (dvs. lækagekontrol, lækagedetektion, registrering osv.) er temmelig høje for slutbrugerne, som ofte er SMV'er, er EØSU bekymret over den økonomiske byrde, som bestemmelserne om fluorholdige drivhusgasser medfører for denne sektor, der allerede er svækket af den økonomiske krise. EØSU understreger, at det er nødvendigt at gribe ind på et tidligere stadie end brugsfasen, og opfordrer til, at lækager forhindres ved hjælp af skærpede krav til udformningen af anlæg, der indeholder F-gasser.

5.2 Den forpligtelse til genvinding, der omtales i artikel 7, stk. 4, berører i en række tilfælde anvendelse i husholdninger (klimaanlæg, varmepumper mm.). Det ville være en god idé at få medlemsstaterne til at udvikle særskilte indsamlingssystemer for udtjente apparater, som indeholder fluorholdige stoffer, på linje med principperne i direktiv 2002/96/EF om affald af elektrisk og elektronisk udstyr.

5.3 Uddannelse og autorisation (artikel 8)

5.3.1 Forpligtelsen til at oprette uddannelsesprogrammer er begrænset til virksomheder, som udfører de aktiviteter, der er nævnt i artikel 8, stk. 1, for andre parter. Efter EØSU's opfattelse bør disse uddannelsesprogrammer henvende sig til alle virksomheder, som udfører aktiviteter forbundet med produktion, distribution og montage af apparater, som indeholder F-gasser. EØSU understreger, at det er nødvendigt, at uddannelsesprogrammerne også omfatter alternative teknologier med henblik på at fremme den teknologiske overgangsproces.

5.3.2 Eftersom uddannelsesprogrammerne især er rettet mod stoffer og processer, som kan påvirke de ansattes sundhed og sikkerhed, bør arbejdsmarkedets parter inddrages i medlemsstaternes udvikling af disse programmer. Det vil gøre det muligt at bringe forslaget i overensstemmelse med de overordnede principper for EU's lovgivning om sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen.

5.3.3 Da der er usikkerhed omkring fristen for vedtagelse af dette forslag til forordning, vil det være hensigtsmæssigt at erstatte den dato, der er angivet som frist for, at medlemsstaterne giver Kommissionen meddelelse om deres uddannelses- og autorisationsprogrammer, med en henvisning til en vis tidsperiode efter forordningens ikrafttrædelse.

5.4 Markedsføring og kontrol af anvendelse

5.4.1 Uanset de særlige restriktioner i artikel 9, 11 og 12 går forslaget til forordningen mere i retning af en »gradvis nedtrapning« (phasing down) frem til 2030 end en »gradvis udfasning« (phasing out). Artikel 13 indeholder således bestemmelser om reduceret markedsføring af hydrofluorcarboner via et kvotekrav, som ikke skelner mellem de forskellige teknologier, der berøres af forslaget til forordning.

5.4.2 EØSU mener, at det ville være mere relevant at foretage en skelnen mellem disse teknologier med henblik på at skabe en »gradvis udfasning« snarere end en »gradvis nedtrapning«, i det mindste i de tilfælde, hvor det er teknisk muligt og økonomisk realistisk. Det ville være hensigtsmæssigt at indføre et mål om forbud på langt sigt, som var i overensstemmelse med EU's mål om nedbringelse af drivhusgasemissionerne frem til 2050 samt med udviklingen af alternative teknologier. For visse sektorer og delsektorer, såsom nedkøling til kommercielle formål og store industrielle kølesystemer, kunne man forestille sig et forbud mod markedsføring af nye anlæg indeholdende HFC allerede fra 2025. På samme måde bør ikke-genanvendelige beholdere (spraydåser), som indeholder F-gasser, forbydes, med eventuelle undtagelser når det gælder visse uundværlige anvendelsesformål (f.eks. i lægemiddelsektoren), og hvor der ikke findes noget reelt alternativ.

5.4.3 Ud over de indlysende miljømæssige fordele, der er forbundet med helt og fuldt at erstatte de teknologier, som genererer særlig kraftige drivhusgasser, og trods de dermed forbundne økonomiske udgifter, vil en mere systematisk indsats for at substituere disse teknologier fremme innovationen og give innovative virksomheder mulighed for at opnå en konkurrencefordel på de markeder, der vil opstå som et resultat af de regler, man i øjeblikket er i gang med at fastlægge.

5.5 Hvad mærkningen angår er der tale om et væsentligt middel til at oplyse de ansatte, som skal håndtere de anlæg, forslaget til forordning handler om, og den endelig forbruger om de risici, der er forbundet med de teknologier, de anvender. Med tanke på de ansatte bør de tekniske beskrivelser udtømmende, klart og præcist give alle de informationer, der er nødvendige for at kunne foretage installation, vedligehold og demontering, samtidig med at risikoen for miljøet begrænses mest muligt.

5.6 For at budskabet skal trænge bedst muligt igennem og med tanke på, at der er tale om et teknisk komplekst område, bør budskabet først og fremmest bestå af enkle informationer, der kan forstås af den brede offentlighed. Der bør derfor udvikles synergier med den ordning, der på nuværende tidspunkt gælder i forbindelse med direktiv 2005/32/EF om miljøvenligt design, så man dér, hvor det er teknisk muligt, prioriterer en miljømærkningsordning, som er harmoniseret på EU-plan.

5.7 De restriktioner, som pålægges de europæiske producenter, bør også gælde produkter, som importeres til EU. Forbuddet mod forudgående påfyldning af udstyr gør det muligt at regulere importen af F-gasser effektivt, både i miljømæssig og i økonomisk forstand. EØSU spørger imidlertid sig selv, om ikke påfyldning på industrianlægget vil medføre større pålidelighed, eftersom det udføres ved hjælp af særligt tilpasset udstyr og af personale, der er særligt uddannet til denne opgave. EØSU mener derfor, at det udtrykkeligt bør fremgå af forordningen, at forbuddet mod forudgående påfyldning ikke gælder udstyr, der er beregnet til eksport. Endvidere opfordrer udvalget til, at der udarbejdes en ordning, som giver mulighed for at få dispensation for forbuddet mod forudgående påfyldning, når det gælder udstyr, hvor forudgående påfyldning kan retfærdiggøres ud fra hensyn om driftssikkerhed, sikkerhed eller miljøpræstationer.

5.8 Alle producenter og importører af fluorholdige drivhusgasser skal respektere kvoterne. Disse forpligtelser påhviler hverken forbrugerne eller de medarbejdere, som betjener udstyret. For at lette den administrative byrde anvendes der en tærskel på et ton fluorholdige drivhusgasser eller 1 000 tons CO₂-ækvivalent af fluorholdige drivhusgasser. De eksporterede mængder regnes ikke med i kvoterne for markedsføring af hydrofluorcarboner. Fordelingen af kvoter vil blive baseret på tidligere emissioner. Man er gået bort fra kvoteauktionering, fordi der er alt for få aktører på markedet (dvs. at der ikke er

tilstrækkelig mange aktører til at skabe et effektivt marked), og denne procedure ville have ført til øgede administrative omkostninger. 5 % vil være reserveret til »nye aktører på markedet«. Fordelingen af kvoter vil ske på grundlag af oplysninger for perioden 2008-2011. Det er vigtigt, at forpligtelserne vedrørende registrering og indberetning er til at administrere, så virksomhederne, navnlig de små og mellemstore virksomheder, ikke pålægges en uforholdsmæssigt stor administrativ byrde. Generelt bør der kigges nærmere på kvoteordningens omkostningseffektivitet.

5.9 EØSU opfordrer Kommissionen til regelmæssigt at offentliggøre rapporter, der er udarbejdet på grundlag af de oplysninger, der er indsamlet i medfør af artikel 17 og 18 i forslaget til forordning. Disse rapporter bør imidlertid ikke krænke fortroligheden af de oplysninger, som er blevet indsamlet hos virksomhederne, og som vedrører produktionsprocesser, der er beskyttet af en immateriel rettighed. Kommissionen bør ligeledes sørge for at begrænse den administrative byrde, der er forbundet med indsamlingen af oplysninger hos både de berørte virksomheder og medlemsstaterne.

5.10 I medfør af artikel 21 oprettes der et udvalg, som får til opgave at bistå Kommissionen i dennes udøvelse af sin ret til at vedtage delegerede retsakter. Der bør være repræsentanter for alle berørte parter i dette udvalg. Det gælder også repræsentanter for arbejdsmarkedets parter.

5.11 EØSU beklager, at artikel 22 ikke giver Kommissionen nogen bemyndigelse vedrørende procedurer for kontrol, verifikation og overholdelse af reglerne. Selv om gennemførelse af foranstaltningerne hører under medlemsstaternes kompetence, ville det have været hensigtsmæssigt at lade Kommissionen fastlægge mindstekrav på området i lighed med, hvad der er fastsat i artikel 8 og 18.

5.12 EØSU støtter Kommissionens ønske om at basere forordningen om fluorholdige drivhusgasser på artikel 192, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, eftersom forordningens primære mål er at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau, navnlig ved at bekæmpe klimaforandringer. Udvalget understreger imidlertid, at det er nødvendigt at sørge for, at gennemførelsen af forordningen ikke går ud over det indre markeds integritet.

Bruxelles, den 23. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastlæggelse af en tilpasningssats for direkte betalinger som fastsat i forordning (EF) nr. 73/2009 for så vidt angår kalenderåret 2013«

COM(2013) 159 final – 2013/0087 (COD)

(2013/C 271/27)

Hovedordfører: **Dilyana SLAVOVA**

Rådet og Europa-Parlamentet besluttede henholdsvis den 8. april og den 16. april 2013 under henvisning til artikel 43, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastlæggelse af en tilpasningssats for direkte betalinger som fastsat i forordning (EF) nr. 73/2009 for så vidt angår kalenderåret 2013«

COM(2013) 159 final – 2013/0087 (COD).

Den 16. april 2013 henviste Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs præsidium det forberedende arbejde til Den Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø.

På grund af sagens hastende karakter udpegede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj, Dilyana SLAVOVA til hovedordfører og vedtog med 124 stemmer for og 4 hverken for eller imod følgende udtalelse:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 EØSU støtter fastlæggelsen af en tilpasningssats under mekanismen for finansiell disciplin for kalenderåret 2013 i overensstemmelse med artikel 11 i forordning (EF) nr. 73/2009 ⁽¹⁾. Udvalget bemærker dog, at Kommissionens forslag, der er baseret på den flerårige finansielle ramme (FFR), som Det Europæiske Råd vedtog den 8. februar 2013 ⁽²⁾, ikke har nogen juridisk gyldighed uden Europa-Parlamentets samtykke.

1.2 EØSU mener, at Kommissionen og Europa-Parlamentet kunne undersøge mulighederne for, at den fremtidige reserve til kriser ikke dræner ressourcer fra den fælles landbrugspolitik budget. Hvis reserven medtages under udgiftsområde 2 i den flerårige finansielle ramme, bør den sikres med yderligere finansiering. Følgelig kunne tilpasningssatsen for direkte betalinger ende på en lavere procentsats end den, Kommissionen foreslår, til gavn for landmændene.

1.3 Udvalget opfordrer Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen til at gøre, hvad der kræves for i løbet af kort tid at nå frem til et endeligt kompromis og dermed give ikke blot landbrugerne, men alle erhvervsdrivende i samtlige sektorer af EU's økonomi den fornødne juridiske sikkerhed for deres egen økonomiske planlægning.

2. Baggrund for udtalelsen

2.1 For at sikre at beløbene til finansiering af den fælles landbrugspolitik er i overensstemmelse med den flerårige finansielle ramme, justerer en mekanisme til sikring af finansiell disciplin niveauet for de direkte betalinger, når prognoserne viser, at det årlige underloft for markedsrelaterede udgifter og direkte betalinger under udgiftsområde 2 i den flerårige finansielle ramme vil blive overskredet.

2.2 Som hovedregel modtager de landbrugere, der indgiver en støtteansøgning om direkte betalinger for et kalenderår (N), betaling inden for en fastsat betalingsperiode i regnskabsåret (N+1). Hvad angår kalenderåret 2013, betyder dette, at betalingsperioden vil falde ind under den flerårige finansielle ramme for 2014-2020, som endnu ikke er vedtaget.

3. Generelle bemærkninger

3.1 Under hensyntagen til konsekvenserne af den ulige fordeling af direkte betalinger mellem små og store støttemodtagere lægger EØSU stor vægt på, at nedsættelsen i fremtiden fortsat kun vil blive anvendt på beløb over 5 000 EUR.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁾ EUT L 30 af 31.1.2009, s. 16.

⁽²⁾ EUCO 37/13.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Et værdigt liv for alle: Fattigdomsudryddelse og en bæredygtig udvikling i verden«

COM(2013) 92 final

(2013/C 271/28)

Ordfører: **Evelyne PICHENOT**

Kommissionen besluttede den 18. marts 2013 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Et værdigt liv for alle: Fattigdomsudryddelse og en bæredygtig udvikling i verden«

COM(2013) 92 final.

Det forberedende arbejde henvistes til EØSU's Faglige Sektion for Eksterne Forbindelser, som vedtog sin udtalelse den 25. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 23. maj, følgende udtalelse med 103 stemmer for og 6 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og henstillinger

1.1 Sikre sammenfald mellem to parallelle forløb i tiden efter 2015: Millenniumudviklingsmålene (MDG) og målene for bæredygtig udvikling

1.1.1 For første gang i historien råder menneskeheden over tilstrækkelig viden, økonomiske ressourcer og tekniske færdigheder til at udrydde fattigdommen på verdensplan inden 2030. Det er et umådeligt stort håb for mere end en milliard mennesker, der stadig lever i ekstrem fattigdom. For første gang vil landene også skulle beslutte i fællesskab at tage ansvaret for forvaltningen af jordens naturlige ressourcer indtil 2050, idet vi har erkendt, at disse ressourcer er begrænsede, at de skal beskyttes, og at vi er nødt til at dele med fremtidige generationer.

1.1.2 Det centrale i de forhandlinger, der begynder i FN i 2013, er forsøget på at nå til enighed om en universel definition af målene for bæredygtig udvikling, så det på lang sigt bliver muligt at bekæmpe fattigdom, sikre bæredygtig produktion og forbrug og beskytte naturressourcerne. Denne proces bør være omfattende og målrettet, så det bliver muligt at indarbejde millenniumudviklingsmålene efter den planlagte revision af disse i 2015. Civilsamfundet, de internationale institutioner og FN's medlemsstater er allerede nu travlt beskæftiget med det forberedende arbejde forud for de internationale forhandlinger. EØSU meldte sig som deltager i debatten straks efter Rio+20-konferencen ⁽¹⁾ for at give sit bidrag til en afklaring af civilsamfundets rolle over for disse udfordringer. EØSU vil fortsat være aktiv indtil 2015 med andre udtalelser ⁽²⁾ og initiativer.

1.1.3 EØSU bifalder, at Kommissionen med sin meddelelse »Et værdigt liv for alle: Fattigdomsudryddelse og en bæredygtig

udvikling i verden« starter en debat på europæisk plan om nødvendigheden af at stræbe efter konvergens mellem de to forløb omkring henholdsvis millenniumudviklingsmålene og målene for bæredygtig udvikling og efter at gøre staterne mere ansvarlige. Men selv om vi kan fastslå, at der takket være millenniummålene er sket konkrete sociale fremskridt, er det stadig for tidligt at præcisere de miljømæssige målsætninger – for slet ikke at tale om at afgrænse økonomiske målsætninger, som alle kan være enige om. EØSU mener, at det er nødvendigt at nå til en bedre forståelse af, hvordan disse tre dimensioner i den bæredygtige udvikling fungerer indbyrdes, så det bliver muligt at finde frem til retfærdige, fornuftige og effektive løsninger.

1.2 anbefalinger for et målrettet og omfattende forløb

1.2.1 I en fase, hvor der arbejdes på en fælles europæisk holdning forud for FN's generalforsamling, mener EØSU, at Kommissionens meddelelse er et vigtigt skridt som inspirationskilde til debatten i institutionerne og blandt medlemsstaterne. Udvalget udtrykker tilfredshed med det fælles arbejde, som Generaldirektoratet for Miljø og Generaldirektoratet for Udvikling har udført i forbindelse med udarbejdelsen af denne meddelelse ⁽³⁾. Der er skabt en sammenhæng – bl.a. takket være EU-Udenrigstjenestens bidrag til udarbejdelsen af meddelelsen vedrørende sikkerhedsaspekterne. Meddelelsen kunne dog have været endnu bedre, hvis den også omhandlede handelspolitik. Udvalget glæder sig særligt over det samordnede arbejde i Det Europæiske Råd, og opfordrer dette til at fremlægge et slutdokument på mødet i Rådet (Udenrigsanliggender) i maj/juni 2013.

1.2.2 Udvalget fremhæver, at dette valg af fælles globale rammer, hvor målene skal gælde i alle lande, fortjener stor opbakning internt, så de kan fremlægges over for partnerlandene og på internationalt plan og overbevise om, at drøftelserne

⁽¹⁾ EØSU-konference februar 2012: »Bliv bæredygtig, tag ansvar! Civilsamfundet på vej mod Rio«.

⁽²⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Rio+20: status og perspektiver« (tillægsudtalelse), EUT C 44 af 15.2.2013, s. 64-67.

⁽³⁾ Udvikling og samarbejde – Europeaid.

finder sted mellem ligeværdige partnerlande. Det gælder navnlig over for de fattigste lande og over for de over hundrede mellemindkomstlande, herunder de nye vækstlande, der i tiden fremover vil spille en betydningsfuld rolle i de internationale forhandlinger. Det er på grund af forhandlingernes kompleksitet, at udvalget betragter den europæiske holdning som en milepæl i de diplomatiske relationer, der ikke længere baserer sig på den gamle modsætning mellem udviklede lande og udviklingslande.

1.2.3 Udvalget går ind for, at EU i de internationale fora giver udtryk for sin opfattelse med udgangspunkt i disse rammer for konvergens mellem millenniumudviklingsmålene og målene for bæredygtig udvikling, og opfordrer til, at medlemsstaterne taler for denne konvergens i FN. Hvert land bør sammen med civilsamfundet udarbejde en national inkluderende udviklingsstrategi, der tager hensyn til dets nuværende situation. Dette vil bidrage til at virkeliggøre de fælles mål for bæredygtig udvikling. Efter udvalgets opfattelse medfører dette valg, at der skal udarbejdes evalueringsprocedurer samt et verdensomspændende register, i hvilket der føres regnskab med de nationale tilsagn. De statistiske indikatorer, der supplerer BNP, må også forbedres.

1.2.4 Den Europæiske Union står for visse værdier, har en tradition for at skabe konsensus og råder over stærke elementer, der, hvis den politiske vilje er til stede, kan sætte den i stand til resolut at betrede vejen mod bæredygtig udvikling og få dens internationale partner til at gøre det samme. Som det fremgår af de konkrete tilsagn, der er opført i det meget vigtige bilag til meddelelsen, er EU et forbillede med hensyn til miljøpolitik, overholdelse af menneskerettighederne, interne overførsler af midler for at fremme territorial samhørighed og omfordeling med henblik på social beskyttelse. Bilaget skitserer rammerne for europæisk og international overvågning af de tilsagn, der blev afgivet på Rio+20.

1.2.5 Målene for bæredygtig udvikling er udformet som universelle mål, der skal omsættes i såvel de europæiske politikker som medlemsstaternes nationale reformprogrammer. Udvalget anbefaler, at dette perspektiv fastholdes under det forberedende arbejde til midtvejsrevisionen af EU 2020-strategien, hvilket vil være på linje med overvågningen af de tilsagn, der blev givet på Rio+20. Et grønnere europæisk semester forventes at give nye impulser⁽⁴⁾. Efter udvalgets opfattelse forudsætter dette, at EU 2020-strategien og strategien for bæredygtig udvikling sammenlægges til én strategi, idet man medtænker nødvendigheden af en social union⁽⁵⁾ i tæt tilknytning til den europæiske Økonomiske og Monetære Union.

1.2.6 Et af kendetegnene ved de nye mål for bæredygtig udvikling er, at de er tænkt som universelle mål, der skal gælde for alle lande, og at de skal tage højde for klodens begrænsninger. Da der er fysiske begrænsninger for mængden

af landjord, frisk vand, skove og mange andre naturlige ressourcer i verden, er det nødvendigt, at målene for bæredygtig udvikling omfatter mål for en mere effektiv udnyttelse af disse ressourcer og for en mere retfærdig fordeling af dem. Tilsvarende er det nødvendigt, at målene for bæredygtig udvikling fastsætter retfærdige målsætninger for begrænsningen af udslip-pene af drivhusgasser og af andre former for forurening. I fastlæggelsen af disse mål bør der sættes tal på den længe aftalte målsætning om en overgang mod mere bæredygtig produktion og forbrug, og der bør fastsættes tidsfrister for denne overgang. Hvis overgangen mod en mere bæredygtig global økonomi ikke gennemføres i hele verden, kan det vel vise sig umuligt at nå millenniumudviklingsmålene for udvikling i udviklingslandene, da de nuværende fremskridt i forbindelse med nogle traditionelle udviklingsmål hyppigt modvirkes af den stigende verdensomspændende ressourceudtømmning, klimaforandringerne og de andre former for forurening.

1.2.7 Udviklingslandene og de nye vækstlande bærer ansvaret for den største del af de stigende problemer med overforbrug, affald, udtømmning af de naturlige ressourcer og forurening. Derfor vil målene for bæredygtig udvikling, der omhandler mere bæredygtige former for forbrug og produktion, have særlig betydning for disse lande, og de bør omfatte krævende og ambitiøse mål for forbedringer over de næste 15 år. EU har altid været aktiv i denne henseende og bør gå foran med hensyn til at fastsætte hensigtsmæssige mål for bæredygtig udvikling for den udviklede del af verden.

1.3 *Anbefalinger for fremme af en deltagelsesbaseret metode, der er åben over for civilsamfundets deltagelse*

1.3.1 Udvalget minder om et fælles centralt punkt i alle de nævnte udtalelser. De indeholder alle anbefalinger om civilsamfundets rolle, hvad enten der er tale om god regeringsførelse, overgangen mod en ny økonomisk model, beskyttelse af de fattigste og de mest udsatte, ledsagende foranstaltninger til gavn for arbejdstagere, der rammes af industrielle omvæltninger, eller bekæmpelse af den globale opvarmning og beskyttelse af jordens begrænsede ressourcer. Udvalget mener desuden, at et selvstændigt og stærkt civilsamfund kombineret med et retssystem, der garanterer civilsamfundets uafhængighed, er grundlæggende for demokratiseringsprocessen og for en fungerende retsstat, og bidrager til den stabilitet, der er nødvendig for at tiltrække investeringer og skabe bæredygtig vækst⁽⁶⁾.

1.3.2 EØSU opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at inddrage civilsamfundet i hele udarbejdelsesforløbet samt i forbindelse med iværksættelsen og overvågningen af målene, navnlig hvad angår målene for bæredygtig udvikling, hvor inddragelsen stadig er utilstrækkelig. I 2013 og 2014 vil der blive afholdt nationale debatter, herunder i de økonomiske, sociale og miljømæssige råd og/eller i råd for bæredygtig udvikling, der vil inddrage alle dele af civilsamfundet, og der vil også blive organiseret debatter med det europæiske civilsamfund og

⁽⁴⁾ EØSU's udtalelse om *Grøn økonomi – fremme af en bæredygtig udvikling i Europa*, 2013 (Se side 18 i denne EUT).

⁽⁵⁾ EØSU's udtalelse om *For en social dimension i Den Europæiske Økonomiske og Monetære Union* (Se side 1 i denne EUT).

⁽⁶⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Etablering af en samlet europæisk international investeringspolitik«, ordfører: Jonathan Peel EUT C 318 af 29.10.2011, s. 150-154.

civilsamfundene i partnerlandene. Disse debatter burde blive værdifulde i denne henseende. De vil indgå i forberedelserne til det europæiske år for udviklingssamarbejde i 2015 med henblik på en fælles vision for den fremtidige verden og gøre borgerne bevidst om EU's betydningsfulde optræden udadtil (7). I forbindelse med dette europæiske år for udvikling opfordrer udvalget Kommissionen til at afsætte tilstrækkeligt med midler, garantere civilsamfundets aktive medvirken, bakke op om først og fremmest de eksisterende initiativer, der støttes af parterne i dette europæiske år, og endelig at fremme grundlæggende debatter om de forhold, der er omhandlet i denne udtalelse fra EØSU.

1.3.3 Civilsamfundet har en rolle at spille som fortalere for en alternativ økonomisk model over for de nationale politiske beslutningstagere og de internationale diplomater. Målet på lang sigt er at ophæve den automatiske kobling mellem stor økonomisk aktivitet på den ene side og menneskelig udvikling og miljøpåvirkning på den anden. Udvalget anbefaler at dele viden og erfaring – navnlig det der indhøstes i temaåret 2015 – med civilsamfundene i partnerlandene og -regionerne. Det er et område, hvor EØSU har erfaring for frugtbare udvekslinger.

1.3.4 Udvalget opfordrer civilsamfundsorganisationerne til at deltage i/og interessere sig for de internationale, nationale og tematiske høringer, ikke mindst den høring der for tiden er iværksat af UNDP og UNEP om miljøbæredygtighed. Den kan ses på www.worldwewant2015.org/sustainability

1.3.5 Udvalget anbefaler, at dagsordenen for tiden efter 2015 mere metodisk støtter sig på konsekvensanalyser og overvågninger og navnlig gør brug af civilsamfundsorganisationernes arbejde (f.eks. om menneskerettigheder, økosystemer og arbejdsvilkår). På samme måde er integrationen af den sociale dialog mellem arbejdsmarkedets parter, der er en af markørerne, hvad angår overholdelse af arbejdstagerrettighederne, et væsentligt instrument til gennemførelsen af millenniumudviklingsmålene/målene for bæredygtig udvikling og evalueringen af dem.

1.3.6 Civilsamfundets rolle i planlægningen, overvågningen og evalueringen vil blive stor. Det europæiske civilsamfund bør tilegne sig de relevante informationer, så de gennem overvågningsmekanismer kan få indflydelse på den indre sammenhæng i de europæiske politikker for udvikling, hvilket er et princip, der er nedfældet i Lissabontraktaten. Udvalget anbefaler, at civilsamfundet inddrages i valget af supplerende indikatorer til BNP, i kampen mod korruption, i forhandlingerne, i fredsprocesserne og i udarbejdelsen af nationale strategiske planer. Det anbefaler en større udbredelse af de innovative sociale løsninger, der opstår ud fra pragmatiske hensyn.

(7) På internationalt plan er »Beyond 2015« en platform for udviklingsorganisationer, der fører en oplysningskampagne om betydningen af denne debat og indsamler oplysninger på sit websted, www.beyond2015.org

1.3.7 Med henblik på at styrke det europæiske lederskab i vejen mod en alternativ økonomisk model anbefaler udvalget oprettelsen af et konsultationsforum med flere parter (8) for fremme af bæredygtig produktion og forbrug i EU. Det er nødvendigt i hver branche at fastlægge de mellemliggende etaper i en forhandlet overgang i hver branche, og det er nødvendigt at indføre ledsagende foranstaltninger rettet mod sektorerne, virksomhederne, områderne og de berørte arbejdstagere.

1.3.8 I forbindelse med gennemførelsen af denne fremtidige dagsorden anbefaler udvalget en metode, der baserer sig på en styrkelse af partnerskaber mellem aktørerne, f. eks. vedrørende ligestilling mellem mænd og kvinder. Der kunne tilskyndes til samarbejde baseret på aftaler/frivillige partnerskaber mellem aktørerne, hvor der fastlægges forpligtende målsætninger på alle territoriale niveauer. Det kan f.eks. være initiativer udarbejdet i fællesskab af private og offentlige aktører eller foreningsverdenen, hvor de i fællesskab forpligter sig til at nå præcise mål på et område eller i et byområde. Disse innovative metoder synes uomgængelige for at tage højde for de forskellige dimensioner, der indgår i kampen mod fattigdom. Disse aftaler vil også kunne fremme et samarbejde mellem lande på den sydlige halvkugle, der støttes økonomisk af landene på den nordlige halvkugle.

1.4 Anbefalinger i forbindelse med perspektiverne for en dagorden for tiden efter 2015

1.4.1 Dagordenen for tiden efter 2015 udgør et paradigmeskift, der går videre end bistand og internationalt samarbejde. Den bør opfattes som et forløb, der forpligter alle lande til at overgå til en omfattende og grøn økonomi, dvs. et kursskifte hen imod en kulstoffri økonomi. Udvalget er enig med analysen i meddelelsen, hvor det nævnes, at det er »afgørende, at vi bevæger os i retning af en inklusiv grøn økonomi gennem bæredygtigt forbrug og bæredygtige produktionsmønstre og ressourceeffektivitet, bl.a. navnlig lavemissionsenergisystemer«.

1.4.2 Sammenhæng mellem finanspolitikkerne, de økonomiske politikker og migrationspolitikkerne. Ud over de økonomiske elementer er det nødvendigt med en sammenhængende gennemførelse af andre politikker, der har stor indflydelse på kursskiftet hen imod bæredygtig udvikling såsom beskatning af kulstofudledning og enhver anden tilskyndelse til begrænsning af klimaforandringerne, en ordning, der kan fremme midlertidig eller cirkulær migration fra de fattigste lande, streng kontrol med våbensalg til udviklingslandene og en finansiel regulering til bekæmpelse af hvidvaskning af penge og stop for skatteunddragelse.

(8) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om fremme af en bæredygtig produktion og et bæredygtigt forbrug i EU, ordfører An Le Nouail Marlière, EUT C 191 af 29.6.2012, s. 6-10.

1.4.3 I en definition af målene for bæredygtig udvikling bør der tages højde for det konfliktfyldte forhold mellem individuel og samfundsmæssig udvikling og beskyttelse af jordens miljøbalance. Udvalget mener, at vi kun kan løse dette konfliktfyldte forhold og finde en balance mellem de tre dimensioner i en bæredygtig udvikling, hvis vi beskytter de globale fælles goder med verdensomspændende offentlige politikker, som varetages af et internationalt samfund, der udgøres af selvstændige stater. Det er den store opgave i den fremtidige dagsorden.

1.4.4 De globale fælles goder, der er udpeget som et af de store spørgsmål for tiden efter 2015, forudsætter endnu større sammenhæng mellem de internationale institutioner og de globale politikker. EU bør spille en rolle i denne henseende. EØSU har i nogle udtalelser skitseret sine løsninger på, hvordan der kan tages hensyn til de globale fælles goder, navnlig fødevarer sikkerhed ⁽⁹⁾, det grundlæggende sociale beskyttelsesniveau, multilateral handels- og investeringsregulering samt klima og biodiversitet.

1.4.5 Udvalget beklager, at meddelelsen »Et værdigt liv for alle« skøjter let hen over disse spørgsmål, og er af den overbevisning, at den kommende meddelelse om de finansielle ressourcer, der efter planen skal udstedes halvvejs inde i 2013, bør omhandle dette spørgsmål for at sikre, at der afsættes de nødvendige ressourcer. Den offentlige udviklingsstøtte bør fortsat fokusere på bekæmpelse af fattigdom. En stor del af høringsprocessen vedrørende den europæiske afgift på finansielle transaktioner, der påtænkes indført i 2013 med deltagelse af oprindeligt elleve lande, bør handle om de globale tilsagn.

1.4.6 Afventningen af en international aftale om målene for bæredygtig udvikling bør under ingen omstændigheder blive et påskud for de udviklede lande til at udskyde eller begrænse deres finansielle tilsagn. Udvalget er stærkt bekymret over risikoen for et stop i udviklingsstøtten på grund af en manglende aftale i 2015. For at mindske denne risiko anbefaler udvalget, at landene bindende afsætter tilstrækkeligt med midler til reviderede millenniumudviklingsmål efter 2015 ⁽¹⁰⁾. Selv i disse tider med budgetmæssige vanskeligheder opfordrer udvalget EU og medlemsstaterne til at opretholde deres tilsagn på samme niveau og gøre, hvad der er nødvendigt for i gennemsnit at opfylde målet om 0,7 % allerede i næste fase.

1.4.7 Millenniummålene bør opdateres og tilpasses de nye udfordringer i det 21. århundrede, samtidig med at der skal tages ved lære af de tidligere former for indsats. Efter EØSU's

opfattelse er det hensigtsmæssigt allerede nu at tilføje tre andre tematikker: adgang til energi for alle ⁽¹¹⁾, ret til fødevarer og vand og en grundlæggende social sikring ⁽¹²⁾. Desuden bør anstændigt arbejde, der blev indarbejdet med revisionen i 2006, konsolideres som en prioritet. At sætte udviklingen af landbruget i centrum for bekæmpelsen af fattigdom bør også være en prioritet. Det er faktisk bydende nødvendigt.

Konvergens mellem de to dagsordener kan begynde at tage form efter denne revision, der kun vil være det første skridt i en fremtidig global dagsorden. Men det må erkendes, at der er en konflikt mellem en ideal dagsorden og de eksisterende muligheder, og vi må acceptere, at der er en vis usikkerhed forbundet hermed.

1.4.8 I denne revision af millenniumudviklingsmålene foreslår udvalget at udarbejde en særlig metode til udviklingen af de mest svækkede og konfliktramte lande, hvor det centrale mål er opbygningen af institutioner, hvilket kan sikre, at regeringsførelsen fokuserer på at garantere sikkerheden og skabe et fungerende retssystem.

2. Læren af millenniummålene

2.1 **Millenniumerklæringens fortsatte eksistens.** Denne erklæring har stadig sin fulde politiske og symbolske betydning som en verdensomspændende aftale mellem alle lande, rige som fattige for tiden efter 2015. Erklæringen angiver de store udfordringer, de grundlæggende værdier og de fælles mål, der fortsat bør være grundlaget for de internationale relationer i det 21. årh.: fred, sikkerhed og afvæbning, beskyttelse af vores fælles miljø, menneskerettigheder, demokrati og god regeringsførelse, beskyttelse af de sårbare grupper og svarene på de særlige problemer i Afrika samt retten til udvikling og nødvendigheden af at skabe et miljø, der fremmer udvikling. I denne erklæring er der allerede fastsat en klar forbindelse mellem dimensionerne i den bæredygtige udvikling som en genklang af Rio-erklæringen fra 1992.

2.2 Selv om millenniumudviklingsmålene har givet blandede resultater, har de på grund af deres enkelhed og klarhed bidraget til at bevidstgøre befolkningen i de udviklede lande og gøre dem engagerede. Det skal dog stadig påvises, at befolkningernes støtte har udmøntet sig i en konkret stigning i omfanget af støtten, en effektiv bekæmpelse af korruption og mere støtte til de mindst udviklede lande og er blevet tilpasset de lande, der plages af krige og konflikter.

⁽⁹⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Handel og fødevarer sikkerhed«, ordfører: Mario Campi, medordfører: Jonathan Peel, EUT C 255 af 22.9.2010, s. 1-9.

⁽¹⁰⁾ Europæisk rapport om udvikling og globale tiltag for en inklusiv og bæredygtig fremtid for tiden efter 2015.

⁽¹¹⁾ EØSU's udtalelse om: »Sammenkobling af energienklaver i EU: vækst, konkurrenceevne, solidaritet og bæredygtighed i EU's indre energimarked«, ordfører Coulon, EUT C 44 af 15.2.2013, s. 9-15.

⁽¹²⁾ EØSU's udtalelse om *Social sikring i udviklingspolitikken*, ordfører José María Zufiaur Narvaiza, EUT C 161 af 6.6.2013, s. 82-86.

2.3 Regioner, uligheder og fattigdom. Med hensyn til fattigdomsindikatoren er udvalget betænkelig, hvad angår anvendelsen af en indtægt på mindre end 1,25 \$ om dagen til at måle nedbringelsen af den ekstreme fattigdom, og hvad angår brugen af nationale gennemsnit. Disse værktøjer skjuler store interne uligheder i de nationale samfund og store forskelle regionerne imellem, hvilket navnlig er til ugunst for indbyggerne i landområderne, der burde kunne forblive i disse områder. En udvikling af landdistrikterne burde kunne absorbere en del af den demografiske vækst i de næste årtier. På den anden side forstærker en dårlig byudvikling den stigende fattigdom i byerne og gør det nødvendigt med mere kvalitative analyser.

2.4 Ligestilling mellem kønnene er en nødvendig forudsætning for al forandring⁽¹³⁾, ikke kun på grund af kvinders vilkår, men også fordi den er i centrum for alle andre uligheder og forstærker konsekvenserne heraf. Svarene på ikke-diskrimination, dvs. kvindernes rettigheder, er vigtige for omstillingen af vores samfund. Kvindernes bidrag til fred, udvikling, økonomi og sikkerhed bliver værdifulde elementer i en fremtidig dagsorden. Disse værdier bør anerkendes af alle, mænd som kvinder.

2.5 Kvantitative resultater og metodeværktøjer. Den opdaterede køreplan bør udmøntes i mere relevante mål og indikatorer for fremskridt. Det fremgår af de regelmæssige opfølgingsrapporter om millenniumudviklingsmålene, at der er sket store fremskridt, men også, at der er huller. Kvaliteten af evalueringerne er afgørende i denne metode, hvor der forvaltes efter målsætninger. Den fremtidige dagsorden nødvendiggør en forbedret harmonisering af de nationale statistikker, navnlig hvad angår de kønsspecifikke data og oplysningerne vedrørende handicappede. Det er derfor nødvendigt med flere og mere nøjagtige personlige oplysninger og kvalitative undersøgelser, bl.a. af uddannelsesniveauet.

2.6 Hinsides BNP. For dagsordenen for tiden efter 2015 bør indikatorerne for bæredygtig udvikling⁽¹⁴⁾, der definerer velfærd, snarere bestå af en afgrænset liste over økonomiske, sociale og miljømæssige indikatorer end af en enkelt samlet indikator. At bruge PNB sammen med andre indikatorer er muligt på internationalt plan. Det er allerede tilfældet i definitionen af de mindst udviklede lande, der omfatter kriterier for menneskeligt udviklings efterslæb og økonomisk sårbarhed, og i indikatoren for menneskelig udvikling og på det seneste i den af UNDP udviklede ulighedsindikator.

For at bygge bro over kløften mellem økonomiske politikker, velfærd og socialt fremskridt er det hensigtsmæssigt at anvende indikatorer, der supplerer PNB. En ny tilgang gør det nødvendigt at afgrænse elementerne i fremskridt ved at åbne de nationale regnskaber for de sociale og miljømæssige dimensioner,

anvende sammensatte indikatorer og skabe nøgleindikatorer. Det afgørende led, der mangler i kæden, er dog udviklingen af instrumenter til at skabe større effektivitet og til at sikre ansvarlighed. De er nødvendige for at tydeliggøre sammenhængen mellem de politiske og budgetmæssige valg og resultaterne. Målingen af velfærd og fremskridt er ikke kun et teknisk problem. Selve begrebet »velfærd« afslører et samfunds præferencer og grundlæggende værdier. Et middel til at komme videre i valget af indikatorer er at gøre brug af bidrag fra borgerne og civilsamfundsorganisationerne i det akademiske arbejde for at definere dem og se deres nytte.

2.7 De offentlige myndigheder, centralforvaltningen og de lokale myndigheder bør garantere et effektivt grundlæggende socialt sikkerhedsniveau, så befolkningen ikke er uden midler, hvis de støder på alvorlige problemer i tilværelsen, f.eks. helbredsproblemer, handicap, pension og arbejdsløshed. Civilsamfundsorganisationerne (fagforeninger, ngo'er, stiftelser, gensidige selskaber, kooperativer, SMV'er, familie- og forbrugersammenslutninger) kan indgå aftaler med de offentlige myndigheder om at udfylde en afgørende rolle med hensyn til planlægning, kontrol og ydelse af tjenester og modtage offentlige midler, navnlig hvad angår de mindst udviklede lande.

3. Menneskerettigheder, inddragelse af civilsamfundet, demokratisering og indgåelse af kontrakter/partnerskaber mellem aktører i centrum for dagsordenen for tiden efter 2015.

3.1 Demokratisering og menneskerettigheder, grundlag for en overgang til inklusive samfund og bæredygtige økonomier. En permanent støtte til demokratiseringsindsatsen er den bedste vej mod samfund, der er gennemsigtige og ansvarlige over for befolkningen. I det 21. århundredes åbne samfund er ingen store ændringer mulig uden de berørte aktørers deltagelse, tilpasning, tilslutning og medansvar. På baggrund af finansieringsinstrumentet til fremme af demokrati og menneskerettighederne og meddelelsen om civilsamfundet rolle i udviklingen bifalder udvalget, at udviklingen af et uafhængigt civilsamfund⁽¹⁵⁾ tillægges større betydning, hvilket vil gøre det muligt at bekæmpe korruption, uanset kilden, garantere ansvarlighed over for borgerne, inddrage de økonomiske aktører i udarbejdelsen af konsekvensanalyserne og overvågningen af de kommercielle aftaler samt at konsolidere kvinderettighedsforkæmpernes muligheder for at råbe vat i gevær og at støtte miljøforkæmperne.

3.2 Partnerlandenes gennemsigthed og regnskabsaflægelse, grundlag for en fremtidig dagsorden. Millenniumudviklingsmålene og den dagsorden for støtteeffektivitet, der udspringer heraf, (Paris-, Accra-, og Busanprincipperne) har medvirket til at styrke regnskabsaflæggelsen i partnerlandene og til, at der tages større hensyn til den særlige situation i skrøbelige stater. For at korrigere for de største problemer i

⁽¹³⁾ Ligestilling mellem kønnene i udviklingspolitikken, en EU-plan for 2010-2015.

⁽¹⁴⁾ EØSU's udtalelse »BNP og mere – inddragelse af civilsamfundet i valget af supplerende indikatorer«, ordfører Stefano Palmieri, EUT C 181 af 21.6.2012, s. 14-20.

⁽¹⁵⁾ EØSU's udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af et finansieringsinstrument til fremme af demokrati og menneskerettigheder på verdensplan, ordfører Giuseppe Antonio Maria Iuliano, EUT C 11 af 15.1.2013, s. 81-83.

samarbejdet bør den fremtidige dagsorden behandle modtagerlandene som ligeværdige aktører i forholdet til donorlandene. Det er især vigtigt at tage særlig hensyn til lande, hvor der er interne konflikter eller krige, og lande præget af naturkatastrofer ved at udarbejde specifikke løsninger for hvert land, idet der forudgående fastsættes prioriterede målsætninger om genopbygning af institutioner, garantier med hensyn til sikkerheden og et velfungerende politi og retsvæsen.

3.3 Samarbejde mellem samfund og nyttiggørelse af den store udveksling mellem aktører og de internationale netværk.

En tilgang, der baserer sig på flere aktører, tilskynder partnerne på såvel den nordlige som den sydlige halvkugle til at gå videre end den traditionelle diplomatiske metode, hvor tingene foregår på regeringsniveau. En mere inklusiv vision for civilsamfundet bygger på indgåelse af kontrakter eller partnerskaber, der formaliseres i en kontrakt mellem parterne, hvor mål og midler er fastsat. Det er heri nødvendigt at tage større hensyn til initiativer fra byer og lokale myndigheder (»netværk af grønne byer«, »Transition Town«-bevægelsen), fra civilsamfundsorganisationer (ikke-statslig diplomati som topmødet i Rio), fra virksomhederne af enhver art (erhvervslivet, såsom netværket af ansvarlige virksomheder eller socialøkonomiske virksomheder), fra internationale faglige samarbejdsorganisationer (centrale aktører med hensyn til målet om anstændigt arbejde) og fra universiteter og forskningscentre – og dette både i udarbejdelsen af målsætningerne og i gennemførelsen og overvågningen af dem. Udvalget anbefaler, at de kontraktlige aftaler mellem den offentlige sektor, den private sektor og partnere fra sammenslutninger anerkendes inden for rammerne af den fremtidige dagsorden og betragtes som værdifulde, uden dog at de mange internationale solidaritetsinitiativer, der kommer fra borgerne, skal forbigås. Integration af disse mange aktører som ligeværdige parter er en central forudsætning for en mere effektiv og inklusiv styring, der tager højde for den fattigste del af befolkningen og dens interesser.

3.4 Derfor anbefaler udvalget ligesom mange andre observatører, at der gennemføres afgørende forbedringer, hvad angår god regeringsførelse og opbygning af velfungerende demokratiske institutioner, så det bliver muligt for partnerlandene at tilegne sig deres egne nationale udviklingsstrategier. Millenniummålene har gjort det muligt for visse civilsamfund i udviklingslandene at styrke deres rolle og påvirke regeringerne i valget af investeringer og offentlige udgifter. I den fremtidige mere inklusive dagsorden kan deres deltagelse i udarbejdelsen af disse strategiske dokumenter til nedbringelse af fattigdommen blive styrket og tilvejebringe innovative løsninger på problemerne vedrørende anstændigt arbejde og social sikring, samtidig med at de erhverver ekspertise og planlægningskompetencer, der er elementer, som kan medvirke til en bedre styring af landene. Udvalget anbefaler, at en del af den handelsrelaterede bistand anvendes til at styrke arbejdsmarkedets parter og de civilsamfundsorganisationer, der beskæftiger sig med handelsspørgsmål, så de kan bidrage til at indarbejde spørgsmålene om handel og fødevarer sikkerhed i de nationale udviklingsstrategier.

4. Etablering af en ny bred enighed om et kursskifte hen imod bæredygtig udvikling

4.1 Global styring og fælles miljømæssige, sociale og økonomiske goder.

Goder og ydelser, der vedrører alle på

jorden, anerkendes i denne meddelelse som »livsgrundlag«. Det er luft, vand, verdenshavene, økosystemerne, anstændigt arbejde, social sikring, fødevarer sikkerhed og handelsreglerne. De er anført i bilaget. Disse globale fælles goder⁽¹⁶⁾ bør indarbejdes i dagsordenen for tiden efter 2015 via globale offentlige politikker for de tre dimensioner i bæredygtig udvikling. Spørgsmålet om globale fælles goder bør behandles i fælles globale rammer, men frem for alt bør de understøttes med traditionelle internationale tilsagn, finansiering og nationale tiltag, der bør gøres konkrete via talrige fælles og individuelle initiativer på et mere lokalt plan.

4.2 Forskellige former for global finansiering, der er tilpasset kursskiftet med sigte på 2050.

FN vurderer, at det er nødvendigt med 800 mia. EUR årligt for varigt at bekæmpe fattigdoms- og miljøproblemerne. Det er 1,5 % af det globale BNP. Den offentlige udviklingsstøtte kan kun dække 10 til 15 % af dette behov for international finansiering. Andre indenlandske og internationale ressourcer er derfor nødvendige. I forbindelse med den fremtidige meddelelse om finansieringsskilderne vil det være på sin plads at undersøge spørgsmålet om internationale skatteressourcer i dybden. En sådan finansiering vil gøre det muligt på en gennemsigtig måde og med større forudsigelighed at skaffe de nødvendige midler til udryddelse af fattigdom, beskyttelse af miljøet og forvaltning af globale offentlige goder. Innovativ finansiering og skatten på finansielle transaktioner, der er forudsætninger for en sådan politik, bør først og fremmest afsættes til disse globale udfordringer. Desuden er indenlandske skatteindtægter og en investering af de penge, som udvandrerne sender hjem, i produktionsaktiviteter en nødvendig forudsætning for at gøre fremskridt hen imod opfyldelsen af lokalbestemte mål.

4.3 Flere arbejdspladser i en grøn og inklusiv økonomi.

Den nuværende økonomiske afmatning udgør en alvorlig trussel mod opfyldelsen af millenniumudviklingsmålene i 2015, da den har stor betydning på beskæftigelsen og virksomhederne. Men krisen kan også være en mulighed for en større indsats for en grøn økonomi, der vil være i stand til at bevirke et kursskifte hen imod bæredygtig udvikling. I denne henseende er ILO's globale jobpact et nyt instrument, der ved at stimulere efterspørgslen efter arbejdskraft og kompetencer, indfører en global social mindstebeskyttelse og ved at integrere den uformelle sektor i en national plan for anstændigt arbejde er et nyt instrument til at fremskynde et kursskifte i retning af en situation med mange arbejdspladser.

4.4 Det globale landbrug er i særlig grad blevet forbigået af de internationale finansieringsinstitutioner i denne millenniumperiode.

Det haster voldsomt med at om dirigere de investeringer, der skaber arbejdspladser, til familielandbrug og agrobiologisk landbrug.

⁽¹⁶⁾ I bilaget til meddelelsen er anført de vigtigste globale fælles goder.

4.5 Virksomhedernes rolle i overgangen: årlige rapporter om bæredygtighed. I FN er den private sektor repræsenteret ved »Global compact«-initiativet, der blev iværksat i 2000 med henblik på at gøre virksomhedernes sociale ansvar til et redskab for opfyldelsen af millenniumudviklingsmålene. Initiativet omfatter i dag 8 700 virksomheder i 130 lande, der har skrevet under på et engagement for arbejdsrettigheder, menneskerettigheder, miljø og bekæmpelse af korruption. Virksomhedernes frivillige forpligtelser til at fremme en bæredygtig udvikling gennem konkrete indsatser kan spille en stor rolle med hensyn til at få underleverandørkæderne til at følge samme vej. EØSU er af den opfattelse, at initiativerne omkring miljøvenligt design, miljøvenlig produktion, miljømæssig skånsomhed og fair trade og de initiativer, der sparer på de naturlige ressourcer, er innovative bidrag til opfyldelsen af målene for bæredygtig udvikling ⁽¹⁷⁾. EØSU støtter derfor den anbefaling, der er indeholdt i Rio+20-erklæringen, dvs. at virksomhederne årligt skal fremlægge deres bæredygtighedsregnskab på samme måde som de fremlægger et finansielt regnskab.

5. Bæredygtig økonomisk udvikling: de private aktørers større rolle og ansvar

5.1 Selv om nogle blev fristet til at træffe protektionistiske foranstaltninger i begyndelsen af krisen, har det internationale system globalt set forebygget restriktive handelsmetoder. De strandede multilaterale forhandlinger om udvikling har dog skabt en ubehagelig situation i forbindelse med landenes forskellige interesser og navnlig udviklingslandenes. De nye vækstlande er de store vindere i den stigende handel, men internt i disse lande forstærkes ulighederne, bortset fra i enkelt enkelte lande som Brasilien, hvor der føres politikker til omfordeling af rigdommene og til bekæmpelse af fattigdom.

5.2 Til gengæld har åbningen af verdenshandlen ikke givet de forventede resultater i mange udviklingslande, der er rige på landbrugsprodukter og råmaterialer, hvilket skyldes manglen på diversificering, forarbejdning og infrastruktur. EØSU beklager de blokerede forhandlinger omkring de økonomiske partnerskabsaftaler med AVS-landene. Udvalget fremhæver, at den præferenceadgang ⁽¹⁸⁾, som EU indrømmer de mindst udviklede lande (LDC) kun har givet begrænsede resultater, hvilket også er tilfældet i forbindelse med handelsstøtten, der udgør en form for multilateralt samarbejde, som bliver stadig vigtigere. EØSU anbefaler, at disse lande indrømmes de handelsfordele, som de allerede har fået indrømmet i WTO, og at fremme en handelsåbning uden told og kvota over for de mindst udviklede lande.

5.3 EØSU anbefaler, at EU strukturelt indarbejder principperne om retten til fødevarer ⁽¹⁹⁾ i sine handelsmetoder og iværksætter et passende fælles initiativ i WTO og over for andre store handelspartnere med henblik på at gøre disse principper til en integreret del af de multilaterale og bilaterale handelspolitikker. EØSU anbefaler desuden en liberalisering af miljøvarer og -tjenester, uden at dette afhænger af en eventuel aftale i Doha, og at overførsel af grøn teknologi gøres lettere i de bilaterale handelsaftaler ⁽²⁰⁾.

5.4 Både de økonomiske aktører og infrastrukturerne, bør følge en bæredygtig udvikling. I denne henseende udgør infrastruktur ⁽²¹⁾ og udvekslingsnetværk et middel til såvel at tiltrække udenlandske investorer som til at styrke udviklingen af SMV'erne, fremme råmaterialeforarbejdningsindustrierne og udvikle elektronisk handel.

Bruxelles, den 23. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁷⁾ Undersøgelse fra Concord om den private sektors bidrag til udvikling, december 2012.

⁽¹⁸⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om anvendelse af et arrangement med generelle toldpræferencer, ordfører Jonathan Peel, EUT C 43 af 15.2.2012, s. 82-88.

⁽¹⁹⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Handel og fødevarerikkerhed«, ordfører: Mario Campli, medordfører: Jonathan Peel, EUT C 255 af 22.9.2010, s. 1-9.

⁽²⁰⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om international handel og klimaforandringer, ordfører: Evelyn Pichenot, EUT C 21 af 21.1.2011, s. 15-20.

⁽²¹⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »EU-Afrika-strategien«, ordfører: Gérard Dantin, EUT C 77 af 31.3.2009, s. 148-156).

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om gennemsigtighed i prisbestemmelserne for humanmedicinske lægemidler og disse lægemidlers inddragelse under de offentlige sygesikringsordninger«

COM(2013) 168 final – 2012/0035 (COD)

(2013/C 271/29)

Rådet og Europa-Parlamentet besluttede henholdsvis den 8. april 2013 og den 16. april 2013 under henvisning til artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om gennemsigtighed i prisbestemmelserne for humanmedicinske lægemidler og disse lægemidlers inddragelse under de offentlige sygesikringsordninger«

COM(2013) 168 final – 2012/0035 (COD).

Da EØSU allerede har behandlet dette emne i sin udtalelse CESE 1573/2012 af 12. juli 2012 (*), besluttede det på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj 2013, med 161 stemmer for, 2 imod og 5 hverken for eller imod ikke at afgive udtalelse om emnet, men at henvise til den holdning, det gav udtryk for i ovennævnte dokument.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

(*) EØSU's udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om gennemsigtighed i prisbestemmelserne for humanmedicinske lægemidler og disse lægemidlers inddragelse under de offentlige sygesikringsordninger«, EUT C 299 af 4.10.2012, s. 81.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 450/2008 om EF-toldkodeksen (moderniseret toldkodeks) for så vidt angår dens anvendelsesdato«

COM(2013) 193 final – 2013/0104 (COD)

(2013/C 271/30)

Europa-Parlamentet og Rådet besluttede henholdsvis den 15. april og den 18. april 2013 under henvisning til artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) Nr. 450/2008 om EF-toldkodeksen (moderniseret toldkodeks) for så vidt angår dens anvendelsesdato«

COM(2013) 193 final – 2013/0104 (COD).

Da EØSU går ind for forslaget indhold og allerede har behandlet dette emne i sin udtalelse CESE 12974/2012 af 23. maj 2012 (*), besluttede det på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj 2013, med 161 stemmer for, 2 imod og 5 hverken for eller imod at afgive en udtalelse, som støtter Kommissionens forslag, og at henvise til den holdning, det gav udtryk for i ovennævnte dokument.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

(*) EUT C 229 af 31. juli 2012, s. 68.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indberetning til Kommissionen om investeringsprojekter i energiinfrastruktur i Den Europæiske Union og om erstatning af Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 617/2010«

COM(2013) 153 final

(2013/C 271/31)

Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet besluttede henholdsvis den 20. marts, 15. april og 16. april 2013 under henvisning til artikel 194, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indberetning til Kommissionen om investeringsprojekter i energiinfrastruktur i Den Europæiske Union og om erstatning af Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 617/2010«

COM(2013) 153 final.

Da EØSU går ind for forslaget indhold og ikke har nogen bemærkninger, besluttede det på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 22. maj, med 161 stemmer for, 2 imod og 5 hverken for eller imod at afgive en udtalelse til støtte for Kommissionens forslag.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond [til ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1198/2006 og Rådets forordning (EF) nr. 861/2006 og Rådets forordning nr. XXX/2011 om integreret havpolitik]«

COM(2013) 245 final – 2011/0380 (COD)

og om »Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, som er omfattet af den fælles strategiske ramme, om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006«

COM(2013) 246 final – 2011/0276 (COD)

(2013/C 271/32)

Rådet besluttede den 7. maj 2013 under henvisning til artikel 42, artikel 43, stk. 2, artikel 91, stk. 1, artikel 100, stk. 2, artikel 173, stk. 3, artikel 175, artikel 188, artikel 192, stk. 1, artikel 194, stk. 2, og artikel 195, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om

»Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond [til ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1198/2000 og Rådets forordning (EF) nr. 861/2006 og Rådets forordning nr. XXX/2011 om integreret havpolitik]«

COM(2013) 245 final – 2011/0380 (COD)

og om

»Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, som er omfattet af den fælles strategiske ramme, om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006«

COM(2013) 246 final – 2011/0276 (COD).

Da EØSU går ind for forslaget indhold, som består af en tilpasning af EHFF til det eksisterende regelsæt for samhørighedspolitikken, og som ikke giver anledning til bemærkninger, besluttede det på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013 (mødet den 22. maj) med 161 stemmer for, 2 imod og 5 hverken for eller imod at afgive en udtalelse til støtte for det pågældende forslag.

Bruxelles, den 22. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Informationsnummer	Indhold (fortsat)	Side
2013/C 271/12	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om toldunionens tilstand« COM(2012) 791 <i>final</i>	66
2013/C 271/13	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Handlingsplan: Selskabsret og corporate governance i EU — en tidssvarende lovramme for mere engagerede aktionærer og bæredygtige virksomheder« COM(2012) 740 <i>final</i>	70
2013/C 271/14	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — 2020-handlingsplanen for iværksætterkultur — En saltvandsindsprøjtning til iværksætterånden i Europa« COM(2012) 795 <i>final</i>	75
2013/C 271/15	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs Udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om forbrugerproduktsikkerhed og om ophævelse af Rådets direktiv 87/357/EØF og direktiv 2001/95/EF« COM(2013) 78 <i>final</i> – 2013/0049 (COD)	81
2013/C 271/16	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om markedsovervågning af produkter og om ændring af Rådets direktiv 89/686/EØF og 93/15/EØF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/9/EF, 94/25/EF, 95/16/EF, 97/23/EF, 1999/5/EF, 2000/9/EF, 2000/14/EF, 2001/95/EF, 2004/108/EF, 2006/42/EF, 2006/95/EF, 2007/23/EF, 2008/57/EF, 2009/48/EF, 2009/105/EF, 2009/142/EF, 2011/65/EU, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 305/2011, (EF) nr. 764/2008 og (EF) nr. 765/2008« COM(2013) 75 <i>final</i> – 2013/0048 (COD)	86
2013/C 271/17	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Sociale investeringer i vækst og samhørighed, herunder gennem anvendelse af Den Europæiske Socialfond 2014-2020« COM(2013) 83 <i>final</i>	91
2013/C 271/18	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et ind- og udrejseoplysningssystem til registrering af ind- og udrejseoplysninger om tredjelandsstatsborgere, der passerer Den Europæiske Unions medlemsstaters ydre grænser« COM(2013) 95 <i>final</i> – 2013/0057 (COD), »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 562/2006 for så vidt angår brugen af ind- og udrejseoplysningssystemet og programmet for registrerede rejsende« COM(2013) 96 <i>final</i> – 2013/0060 (COD) og til »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af et program for registrerede rejsende« COM(2013) 97 <i>final</i> – 2013/0059 (COD)	97
2013/C 271/19	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til en ændring til Kommissionens forslag COM(2011) 607 <i>final</i> /2 — Europa Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Socialfond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1081/2006« COM(2013) 145 <i>final</i> – 2011/0268 (COD) og »Forslag til en ændring af et kommissionsforslag COM(2012) 496 — Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, som er omfattet af den fælles strategiske ramme, om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006« COM(2013) 146 <i>final</i> – 2011/0276 (COD)	101

2013/C 271/20	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — CARS 2020: Handlingsplan for en konkurrencedygtig og bæredygtig bilindustri i Europa« COM(2012) 636 <i>final</i>	104
2013/C 271/21	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Miljøvenlig energi til transport: En europæisk strategi for alternative brændstoffer« COM(2013) 17 <i>final</i> og om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer« COM(2013) 18 <i>final</i> – 2013/0012 (COD)	111
2013/C 271/22	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tilgængeligheden af offentlige organers websteder« COM(2012) 721 <i>final</i> – 2012/0340 (COD)	116
2013/C 271/23	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Handlingsplan for e-sundhed 2012-2020 — et innovativt sundhedsvæsen i det 21. århundrede« COM(2012) 736 <i>final</i>	122
2013/C 271/24	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Den digitale dagsorden for Europa — Digital teknologi som drivkraft for vækst« COM(2012) 784 <i>final</i>	127
2013/C 271/25	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om foranstaltninger, der skal sikre et højt fælles niveau for net- og informationssikkerhed i hele EU« COM(2013) 48 <i>final</i> – 2013/0027 (COD)	133
2013/C 271/26	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fluorholdige drivhusgasser« COM(2012) 643 <i>final</i> – 2012/0305 (COD)	138
2013/C 271/27	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastlæggelse af en tilpasningssats for direkte betalinger som fastsat i forordning (EF) nr. 73/2009 for så vidt angår kalenderåret 2013« COM(2013) 159 <i>final</i> – 2013/0087 (COD)	143
2013/C 271/28	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Et værdigt liv for alle: Fattigdomsudryddelse og en bæredygtig udvikling i verden« COM(2013) 92 <i>final</i>	144
2013/C 271/29	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om gennemsigtighed i prisbestemmelserne for humanmedicinske lægemidler og disse lægemidlers inddragelse under de offentlige sygesikringsordninger« COM(2013) 168 <i>final</i> – 2012/0035 (COD)	151
2013/C 271/30	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 450/2008 om EF-toldkodeksen (moderniseret toldkodeks) for så vidt angår dens anvendelsesdato« COM(2013) 193 <i>final</i> – 2013/0104 (COD)	152

2013/C 271/31	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indberetning til Kommissionen om investeringsprojekter i energiinfrastruktur i Den Europæiske Union og om erstatning af Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 617/2010« <i>COM(2013) 153 final</i> 153
2013/C 271/32	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond [til ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1198/2006 og Rådets forordning (EF) nr. 861/2006 og Rådets forordning nr. XXX/2011 om integreret havpolitik]« <i>COM(2013) 245 final – 2011/0380 (COD)</i> og om »Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, som er omfattet af den fælles strategiske ramme, om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006« <i>COM(2013) 246 final – 2011/0276 (COD)</i> 154

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) giver direkte og gratis adgang til EU-retten. Via dette netsted kan man konsultere *Den Europæiske Unions Tidende*, og netstedet indeholder endvidere traktaterne, retsforskrifter, retspraksis og forberedende retsakter.

Yderligere oplysninger om Den Europæiske Union findes på: <http://europa.eu>

Den Europæiske Unions Publikationskontor
2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA